

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

RMK. I.

312

VISÁRHELYI G.
Az Ker. tudományac
r. summaia

KOLOZSVÁR 1599.

RMK T. 312.

(2-3), (6-8)

(Hřivný: címl., B₁₋₈,

C₁₋₄ D₁₋₈ Y₂₋₃ t₇₋₈

u₁₋₄ lev. - Gonka A₁ lev.)

Canisius Peter:
Lev. tudományok
rövid sumája
Vásárhelyi [illegible]
által megmunkálva
vártatott

Regist. [illegible] [illegible]

O.C.

82 y 14 en Mar

von mister lak

ham L. Leleken az

hagydo Jstvan haza
ban es 7 y 15 ben

lyzen sen ledet az

Janosak Andras

harab 19 19

es 18b

In on nialak selem
Lakilem k. chido

A Lent Alkotat kor Christus
telle felmutatasanak idoe re valo
Dicsiret.

maillak tegedet en is kineimet mert bi
nyat it vagy ek iegiek adat az es
vem neked ajanlja magat, hogy
gerie k. ssek Lereket mitat, lak
reles illetis it mezh Csa latik (sa
hallasal big vast ek hi kettehik, m
mondot az Christus akt mind elh
tem mert annal semmi nincsi bi
zo nyosb hitem, A kereset fan is n
a ve, lvi valo it em birseget is ve
kibe taroz, big vast mind az ke
tot ny lvan el hittem mit kert az
g ont tot va, tot ki azt kerem, re
onaysal sebetet latni nem onerem
adgyul axt en ne kem hazi hidyekt
ne ked tellet Lereketem te en re be
ad, oh, nagy em li keget L. llohal
la, kibe teset voret ne hiink az
engedjed se ben tud elhessen elmem
se ed se gal nich izit erexsem, kezes
pellicanom Jesus Christusom, lak
met tpi ricsi mya en nagy Lereketem
az elmem

1
Júdom ez esep vered olz jen draga
hogy mind ez világnak vetketel
mossa, di mikor lihen az mit
most hivának boldognazi oromban
hogy lat haszalat,
mas azonrol
Idvex lye Christushnak szent test
elitunknek adata, ki aldoztatol
kereszt fan isten adata barany
mert iz level bünösöknek kegy
szokolozta, te keservis halatod
aet adyul nekem, az koronát
led edyut hogy el vohassem, kit
szeregettel szep sedes Jesusom
Idvex lye testbe öltözöték hatol
mas izi sz. oltaron aldoztatol di
cso sz. izi orvosságnak es életnek
draga kegy gumölése, idvex lye
Christushnak melrozas sz. ven
ki ki ontatol bünösöknek il gygy
ezen veret mossanak, el bünöknek
sekihe oh szep Jesus remensze
es bizadalmam

lye

2
lye oltalmam, lye vigercim lye
bizadalmam, vigasztalom
halalombor itéletkor, helyis boldog
sagom,

ugyan azonrol mas di esiret
Idvex lye Christus sz. marianah
draga magyaltya sz. kereszt fan en
bi reknek nagy aldoztatya, ki veres
sebiul bol viget folytatul, sz. am en
as ba halatombor must asido va
rodot oh kegyelim oh kegyes sz.
aldot Jesusom, marianah te kegy
fia honörül; rajtam, adyad ne
kem mint most lat la hogy az
kemem mel, lat haszalat itélet
kor nagy szep dicus egel Amen

Jesus maria Joseph wavam
Ammon 222

3 Magyar-ország királyának h
detek és és birodal mohnak idge
Magyarok Asia beli Scitiabol, ti
való szék és nyolc van e'zeren
iötlek ki.

Matrinus pannoniabeli vil
tot és iödoriust veronensis ny
gyoz vön pannoniat magok h
fog lalyah, valins Csaszar ide
be' magyarok első valaszot
kiralya vilog teremtesé után

4301 atilla, Sicanbria nevü
varosba kiraly székét helye
sete, hit budának nevére atilla
őse maga nevére Atilla nagy
vör on rasi után nyugalom
ada magát bactria beli kiraly
a nyat hasas tartat véle, első
el halaszának idjén felisze
millet

4
millet nagy soh vör hullasa mi
ut nyh hal, szék hulyon ne
tén dös koraba Atilla két fura
ma mada kiraly saga Aladarius
es chabam, ezek nem alchat van
birodalmok felét nagy hadakot
inditnak, Aladarius az harcon
nyh öle'tik Aladarius tot gyelyde
kiralyatok chaba vilga meni
tiaba magyarok kik pannonia
ba maratah vala, magokot szék
véleknék nevére, ment az huan
nevü mindeneknél utalatosnak
lattatik vala, azoknal vajon ny
ak vör magyarok irasa kutoma
be rüh két, ezek vilga hivatah
követek uttal nemzeteket Scia
bol

Hét Kaptanyly alat vilondag
ki iövének pannoniaba
Ezek hősök

Egek hozút leg fővő való Arphad
ad Almus fia ki ellend fia való, elle
nd ugek fia, ugek, Edus fia, Edus
batol való való

Arphad után való, való, való
boles Gyula, kevénd lehel, birbu
cus és Urus,

Egek egybe advan magokot
erdely bi mgy telépedet magyárokh
erdelt el fogtalak het varost is
epi senik

Arphad maradi ki birtak
pammonia bili bi ndal mat min
Szent Istvan első király,

Arphad fia való Zoltan ki
tya halata után Capitanus egyet
sely, An nah fia Texon Gyula
allya és mi halye,

Gyula

Gyula nemző Szent Istvan király
mi haly, pely kopacz lak tot es un
sult kopacz lak to nemző Andras
Béla és li vintet

Gyula első szelilem my aron ho
Zut herceg en tessen, S. Albert
puszok rot gy myt herceg telretet
Gyula egy hal. S. Istvan Gyula
fia valakzath kiraly Magyar, kien
S. fia tessen S. Imrich allya első
bin egy hal,

Peter kiraly német nemzet 1038
éftendöbi, Aba magyos nemzet
első Andras valakzath belu
valakzath, Salamon, Andras
kiraly fia Béla kiraly nah első
szelilem Gyula

Szent lakto Gyula eötre
1080 éftendöben dalmatiat és
horvat orlygot gy karlostrate

Cow

7
Coloman szék fia magodok
van Coloman király fia 11
14 Ezen dőben bu mitali kén

~~szent bernard konyorgese~~
Szent bernard konyorgese,

Oh Áhlot Jesus, oh kegyes, Jesus
oh gyönyörűségis Jesus, o Jesus
boldog szonynak szent fia, ki
kellyes vagy, irgalmassaggal és
kegyességgel, oh én edes Jesusom
aké nagy irgalmassagodert szé-
rent irgalmas nekem.

oh kegyelműs Jesus, kerlek
tegedet ama te' drága szent
veredert melyet a bűnösöknek
ki ontal: mőrd el minden bű-
neimet, legy irgalmas nekem
szegény.

8
Szegény méltatlan bűnösnek
ki a te' sz. nevedet szetsegül hi-
vom, oh Jesus gyönyörűségis nev,
oh Jesus edes nev, oh Jesus erő-
sitő nev, ugyan is miszo a Jesu
neve' hanem id ve' itő, azért
azert Jesus a te' szent nevedert
legy nekem Jesusom és ülvézi-
engem, ne' szon ved hogy el kar-
hogyam, kit sem mit te' rempeltél
oh Jesus el ne' ve' kesen engem
ak én gonoszgom kit a te' ma-
niden, ható io voltod teremtet
o edes Jesus, ismerrd mgh benne
a mi tied, és töröld el az idégem
abrazatot brlölém, o kegyelműs
Jesus, konyörűly rajtam, mgy az
irgalmassagnak kéle' vagy on,
és el ne,

És elne karhagtas engem az itélet.
nek idején, mi halon uram az én,
életemben ha az örök karhagatna,
vettem, nem a holnak dicsirnek
teged sem azok, kik pokolra vettek,
nek, oh Szerelmes Jézus. oh én,
Kivánságom Jézus oh Szépl Jé-
sus, oh Jézus. Jézus, Jézus Enged
hogy én até valahatottid köz-
be Számlaltassam, oh Jézus te-
ben ned hivőkkel üdvösség oh Jé-
sus hogy aulfoljamat, nek vigasztal
oh Jézus minden bűn emnek, boga-
nattyu, oh Jézus Szűz Mariának Sz-
fia, önsd bélem até malahatott, ből,
cseszedet Szeretkedet, ríszta szorított,
alagatosagodot, hogy tegyél köelléssén
Szerettedet, tegyél dicsir, elék te bennnek örvén-
desék, neked Szolgául bin ned dicséked
és vélem egyetemből azok is kik egy a te Sz-
névelit szetszül hírnak, Amén

Szühszünh idején könyörg: 10

Uv Jsten mi oltalmunk és erősítőnk
halgassd meg até fo hal hodo Szolgá-
nak kegyes könyörgését, a ki a kegyes-
ségnek és bűsagnak Szerzője vagy, es-
adgyul hogy amit híven kerék, Sz-
felsegédrel, hat hato keppen el is vé-
hejsen, a mi elunk Jézus Krisztal

Amén —
Fo hayskodcsok Christos Ulunk lux

Oh edes Szerelmes Jézusom, a te kin
Szerenvidédel és a te pírvi virádnak
és Sz halatodert a ki ontasat
kedik el ne hogy engem mit se eltembe
se holromba

oh edes Szöréitő Jézusom ko-
nyörű, mitam es lgy igazalmat Sz-
gyul meg az én bűnös lalkemnek
oh Jézus Szűznek fia
Könyörű, mitam es bocsásd meg
minden bűnemet

Avaliozo. Innepek

elesten dö.	vasar. betük	Septua gesim	honvas szerde	flusor
1693	d	18 Janu:	4 feb:	22 mar
1694	c	7 feb:	24 feb:	11 apr:
1695	b	30 Jan:	16 feb:	3 apr:
1696	A g	19 feb:	7 mar:	22 apr:
1697	f	3 feb:	20 feb:	4 apr:
1698	e	26 Jan:	12 feb:	30 mar:
1699	d	15 feb:	4 mar:	19 apr:
16900	C	4 feb:	24 feb:	11 apr:
1701	b	23 Jan:	9 feb:	29 mar:
1702	A g	12 feb:	1 mar:	16 apr:
1703	g	4 feb:	21 feb:	8 apr:
1704	fe	20 Janu:	6 feb:	23 mar:
1705	d	8 fe:	25 feb:	12 apr:
1706	c	31 Jan:	17 feb:	4 apr:
1707	b	20 feb:	9 mar:	24 apr:
1708	A g	5 feb:	22 feb:	8 apr:
1709	f	27 Jan:	13 feb:	31 mar:
1710	e	16 feb:	5 mar:	20 apr:
1711	d	1 feb:	18 feb:	5 apr:
1712	cb	24 Jan:	10 feb:	29 mar:
1713	A g	12 feb:	1 mar:	16 Apr:
1714	g	28 Jan:	14 feb:	1 apr:
1715	f	17 feb:	6 mar:	21 apr:
1716	ed	9 feb:	26 feb:	12 apr:

PbLjz,

Aldozo	Pünkösd,	Urnayin	advent 1. vasarnap
30. Apr:	10. maj:	21. mai:	29. nov:
20. mai:	30. maj:	10. iunij:	28. nov:
12. mai:	22. maj:	2. iunij:	24. nov:
30. mai:	10. iunij:	21. iunij:	2. dec:
16. maj:	26. maj:	6. iunij:	1. dec:
8. maj:	18. maj:	29. maj:	30. nov:
28. maj:	5. iunij:	18. iunij:	29. nov:
20. maj:	30. maj:	10. iunij:	28. nov:
5. maj:	15. maj:	26. maj:	24. nov:
25. maj:	4. iunij:	15. iunij:	3. dec:
14. maj:	24. maj:	7. iunij:	2. dec:
1. maj:	11. maj:	22. maj:	30. nov:
21. maj:	31. mai:	11. iunij:	29. nov:
13. maj:	23. mai:	3. iunij:	28. nov:
2. iunij:	12. iunij:	23. iunij:	27. nov:
17. maj:	27. mai:	7. iunij:	2. dec:
9. maj:	19. mai:	30. mai:	1. dec:
29. maj:	8. iunij:	19. iunij:	30. nov:
14. maj:	22. mai:	4. iunij:	29. nov:
5. maj:	15. mai:	26. mai:	27. nov:
25. maj:	4. iunij:	15. iunij:	3. dec:
10. maj:	20. mai:	31. maj:	2. dec:
30. maj:	9. iunij:	20. iunij:	1. dec:
21. maj:	31. mai:	11. iunij:	19. nov:

Januarius

Boldog Ádony hava 31. nap
his karácson, -

A 1
B 2
C 3
D 4
E 5
F 6
G 7
A 8
B 9
C 10
D 11
E 12
F 13
G 14
A 15
B 16
C 17
D 18
E 19
F 20
G 21
A 22
B 23
C 24
D 25
E 26
F 27
G 28
A 29
B 30
C 31

Rigobertus,

viz kereset illő, e

iulianus ~~tr. tr.~~ martir,

Godefridus, Confessor,

Szent hisarius

remete Szent pal,

Szent Antal

Szent petrus Szechi Antiochiaban

es Szeu Szent piros ~~tr.~~

Szent fabian es, Sebebes.

Szent agnes

Szent vinace martir.

Szent timotheus püs. pok

Szent pal yn terie, illő =

Constantinus püs pöh,

februarius

böjt elő hava 28 nap
gyertya, Szent illo boldog illő

D 1
E 2
F 3
G 4
A 5
B 6
C 7
D 8
E 9
F 10
G 11
A 12
B 13
C 14
D 15
E 16
F 17
G 18
A 19
B 20
C 21
D 22
E 23
F 24
G 25
A 26
B 27
C 28

mariana Luz.

Szent balint martir

Szent Simon, püs pöh, mar.

üszöcs Szent petrus

Szent matthias Apostot illő böjt
mindin neje edesrendő bixen filli
es a hor böjtönök 28 nap, a va. lon
es Szent matyas napja 25 nap ianesik
il változik a hor a va. s. nap mutato
bitu is, a felső betűbe tudni illik ho
ha, a volt a va. s. v. nap mutato bet.
Szent matthias nap az után 9
g. lehen,

d	1	
e	2	
f	3	
g	4	
A	5	
b	6	
c	7	
d	8	
e	9	
f	10	
g	11	
A	12	
b	13	
c	14	
d	15	
e	16	
f	17	
g	18	
A	19	
b	20	
c	21	
d	22	
e	23	
f	24	
g	25	
A	26	
b	27	
c	28	
d	29	
e	30	
f	31	

martius bojt mas ^{nap} hav 31

Lent Aquinas János Con.

Sz. Fergely papa

Sze: Joseph Con: illó

Gümölcs dno bot. ^{illó} sz. bojt

g	1	
A	2	
b	3	
c	4	
d	5	
e	6	
f	7	
g	8	
A	9	
b	10	
c	11	
d	12	
e	13	
f	14	
g	15	
A	16	
b	17	
c	18	
d	19	
e	20	
f	21	
g	22	
A	23	
b	24	
c	25	
d	26	
e	27	
f	28	
g	29	
A	30	

Aprillis Lent györgy ^{nap} hav 3 nap.

Paulai Sz: ferenex

Szent leo papa

Sz: Tiburtius és valerianus ma

Szent albert püspök ^{illó}

Sz: György martir ^{illó}

Sz: march, evanglista nem ^{illó}

Szent Sz: Sophia

Május pünkösd hava 31 nap
 = Sz: philip, es Sz: Iza k. b. illő.
 = Sz: heresz t mst tala lőm.
 = Sz: Junos olajban főz e.
 = Sz: bonifatius mar.
 = Sz: bernardinus Confessor.
 = Sz: orban papa es mart.
 = Sz: Szent petronilla.

Juni us Len ivan havazon.
 = Szent medardus,
 = Pálvai Sz: Antal,
 = Sz: gyarfas es grothius.
 (bőf)
 = heresztilő Sz: unos, illő
 = Szent laklo hiraly illő
 = Sz: Petir es Sz: Pál Anos.
 (Bőf es illőh)

Julius Szent Jakab hava 31 nap
 1 = Boldog Alzony latogatasa
 2 =
 3 =
 4 =
 5 =
 6 =
 7 =
 8 =
 9 =
 10 =
 11 =
 12 =
 13 =
 14 =
 15 =
 16 =
 17 =
 18 =
 19 =
 20 =
 21 =
 22 =
 23 =
 24 =
 25 =
 26 =
 27 =
 28 =
 29 =
 30 =
 31 =

Szent Jakab hava 31 nap
 1 = Boldog Alzony latogatasa
 2 =
 3 =
 4 =
 5 =
 6 =
 7 =
 8 =
 9 =
 10 =
 11 =
 12 =
 13 =
 14 =
 15 =
 16 =
 17 =
 18 =
 19 =
 20 =
 21 =
 22 =
 23 =
 24 =
 25 =
 26 =
 27 =
 28 =
 29 =
 30 =
 31 =

Augustus kis Alzony hava 31 nap

1 =
 2 =
 3 =
 4 =
 5 =
 6 =
 7 =
 8 =
 9 =
 10 =
 11 =
 12 =
 13 =
 14 =
 15 =
 16 =
 17 =
 18 =
 19 =
 20 =
 21 =
 22 =
 23 =
 24 =
 25 =
 26 =
 27 =
 28 =
 29 =
 30 =
 31 =

Szeptember Szent mikulcs h: 30,
 Sz: egyed apatur,

f 1
 g 2
 a 3
 b 4
 c 5
 d 6
 e 7
 f 8
 g 9
 a 10
 b 11
 c 12
 d 13
 e 14
 f 15
 g 16
 a 17
 b 18
 c 19
 d 20
 e 21
 f 22
 g 23
 a 24
 b 25
 c 26
 d 27
 e 28
 f 29
 g 30

his Alzony.

Sz: kevesztel magastala

böit es illó

Sz: mathe' Apoc. es van:

Sz: mikulcs archan:

Oktober mind Sz: havi 31 nap

a 1
 b 2
 c 3
 d 4
 e 5
 f 6
 g 7
 a 8
 b 9
 c 10
 d 11
 e 12
 f 13
 g 14
 a 15
 b 16
 c 17
 d 18
 e 19
 f 20
 g 21
 a 22
 b 23
 c 24
 d 25
 e 26
 f 27
 g 28
 a 29
 b 30
 c 31

Sz: ferencz Serap:

dünis martir

Sz: ferencz borgin

12 octobr

15 octobr

Sz: lukas evangelistu

Sz: orsolu, 11000 Szü

Sz: demetér, martir

Szent Simon es Judas
 Apoc tot illó's böjt

No vember S. Andras hava 30 nap
 1 = minute n. Szentek napja illő
 2 = Lelkek emlekedése,
 3
 4
 5 = S. János herceg, illő
 6
 7
 8 = S. Tivadar martir,
 9
 10 = S. Márton illő,
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18 = S. Ersebeth, Alzony. illő
 19
 20
 21
 22
 23
 24 = S. László katalin, illő
 25
 26
 27
 28
 29
 30 = S. Andras Apostol, illő

December karácson hava 31 nap
 1
 2
 3 = S. László Szent bor bala,
 4
 5 = S. Miklós püspök, illő,
 6
 7 = Boldog Alzony főszentanyja
 8 = illő
 9
 10
 11
 12 = S. László Szent László,
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21 = Szent Thomas Apostol,
 22
 23
 24
 25 = Karácson, Bojt
 26 = S. István első martir
 27 = S. János első evangélista,
 28 = Apró Szentek
 29 = David király
 30 = S. Szilveszter pápa

Advent első vasárnapjára leken,
Szent Andrást napit. hog' való köze
lébbik vasárnapon, a vagy Szent
András napján ha ez vasár-
nap esik.

2 A kántor böjtok esnek
vent harmadik vasárnap után,
böjt első vasárnap után, sün
kőd vasárnap után, es sz.
kereszt fel magasztalása után.
szereclan pentikén es szombaton.

3 Menyezőköt tartani nem
szabad, első advent vasárnap
tól fogva vizkerék napjéig
hamvas Kerekdátol fogva, ha
vet-után első vasárnapig
más időben pedig nyolc éjszaka
az annya Lent se hoz

Brantmorton

Erneuer Jähr Maria hat

M. i. d. o. r. m. a. r. i. a. h. o. z. z. e. J. s. u.
 a. n. g. e. l. a. e. l. s. ü. l. d. e. t. e. t. v. o. l. n. a.
 m. a. g. a. r. e. t. v. a. r. o. s. b. a. i. h. e. s. t. o. p. o. n.
 t. y. s. e. l. a. s. t. a. n. e. k. i. z. s. t. a. l. l. a. u. z. m. a. g.
 u. s. J. s. u. t. a. n. a. s. a. t. m. y. m. o. n. d. i. c. a.
 J. d. u. s. l. e. g. t. e. t. e. g. e. s. a. p. o. n. a. n. e.
 M. a. r. i. a. i. y. s. e. l. e. t. g. r. a. m. a. z. o. t. a. d. a. n.
 o. n. o. z. a. i. n. u. z. e. r. a. a. p. o. n. n. a. z. l. e. g. t.
 t. y. s. t. a. b. m. a. g. a. l. t. t. y. n. a. d. a. r. o. n. i. y. e. s.
 i. e. n. e. k. m. y. a. g. e. l. e. v. i. n. g. a. -
 T. e. g. e. d. e. t. e. l. J. k. l. y. n. f. e. l. i. c. i. t. a. t.
 d. o. l. m. e. n. t. e. k. e. k. o. z. a. l. m. u. s. p. o. n. a. z.
 e. l. i. e. z. e. t. t. i. z. e. n. k. e. t. a. n. g. e. l. i. k. o.
 v. o. n. a. t. k. e. r. s. t. e. t. h. o. z. t. e. i. n. t. e.
 t. e. g. e. m. e. n. t. e. k. e. k. o. z. a. l.

Azert Ezzur Sallust ar Bnfi
una, mert tegedet vallot eostol,
galorianat, te mehel E vanta
ar eo pallasana, tegid mond
ar iras Salamon horana,

Igy Kolla Maria In unyulana
honnan erdemlitem erret en
mayamona hoz ar ill Vallafon
eo prohatwiana engemet nra
dellien st: fia Annyana,

Holott ez vilagon lyh Eiseb en
vayot ar freyeniet Eze lepran
latva vayot ferfiut ismenion
nem is alaroz honnan gu
molsaoni prohat ar usonyot,

Nem ugy ok

Nem uz ohmaria, In sep
tiunja, ar Gabriel Angel,
nise alt monija, mist ar In
elott minis siemel valasztva,
Ki tyrt elitu ar o vyzongoz ja
He te gepseket minyan si re te.
En elott meny Angeloz diciniez
oyra Gillayoz is mindenkor stem,
lelizer nap is ar hollal ez mas
na bejelti

He meny ei illvar te ne mutato
a st: haromzag is arrol tanaes Eze
hoz meny Einal ne lygnar arrol
pallot ar egy Kozali Eze
eren oja allot

He Vona

^{eövémonét}
Az Istenet mánnaiat aszias
el várom az Isten fiait is
vél fogadom, hiszed hazlelőm
ban, míg térre nyugogyon
Szerelkezésem tisztán
maradjon.

Világosítsa meg Setetes há
zamat világossá tálal.
Ora udvartomat piros ha
nat után, hogy a felmáramot
hozzalhatom én is Krisztom
Finn

Oh szép Jézus remén
Ségem ide és lejj én segít
Ségem Büneim bol lejj ment
Ségem o szép Jézus én
Szerelmem
Bűnöm miatt retteg leltem
mai tam nagy sok régi vettem
lejj Kégyelmes mártír nekem
o szép Jézus én Szerelmem
Ue Jézus Szent seges teste
Ki a nagy kereszten fűnge
Sebeid be véres be engem
o szép Jézus én Szerelmem
Draga Szent véred hullása
Legyen bűnöm tisztulása
hosszad ki van közik leltem
o szép Jézus én Szerelmem
O draga menyegyei kin
Csém

Jöj el lakjál én szívem
ben álás szeretek szeretni ben
o szép-jesus én szerelmim

Meg utáltam minden vet
nem csak-jesusom ot ked
villem testi-gomat nem
ki mi len o szép-jesus én
szerelmim

Aldott légy örökké Amen
egész föld kelet-ségében
aldott légy örökké meny
ben o szép-jesus én
szerelmim

szép violácska (jesusom)
Kedves rosácsk szerelmes
Embere littel értünk születés
in irgalmas nekünk

Szívemet vond el bűnöm tö
rölve szerelmes-jesusom
igen kedvellek szüvöl sze
ritlek irgalmas nekünk

Végzetly minket foglald
szívünk szerelmes-jesu
s neked szolgáljunk es há
lát adjunk irgalmas nekünk

Jászolyban látlak szívem
be vár lak szerelmes-jesu
füred nagyon im ried
nagyon irgalmas
nekünk

En Gent herantöm es
üdvözöttöm szerelmes-jesu
som kicsiret neked mel-
et mond néped irgalmas
nekünk

Mit bírik e világ őt
mohóságban kinek szeren
Cséje nagyon elromlásban ő
hatalmasságra hasznátalan
Ságban miként a föld
edény nagyon elromlásban
Többet kiderít a jégem fel-jeg
zett börtünek hogy sem mint
e világ híz el kedésének es ne
kiderít mint megcsal szép iye-
retinek ki soha nem vált
bort reményeinek

Likabbel hinnie hamis
ferfiaknak hogy sem mint e
világ árnyék hiúságának
festi es mulando mutogatásá-
nak arfalmas es csalárd okos
kodásának

Mond meg hol Salamon ő
böl cséséjével a vagy hol a Sam-
son ő erősségével hol nagyon
Apokolon szép ehosszúságával a vagy
hol Jonatás kedvet kedésével
Horatius-julius hatalmassá-
gal a vagy a dúsz Gordius ő leka-
dalónival mond meg hol Ju-
lius éhes frallásával a vagy
Aristoteles mely tudomán-
yal
Fily nemes férfiak ily fő-
nemzetsegek ily nagy

Urasagok s Fejedelemségek
Illy nagy Beradalmok s illy
nagy Erősségek egy szemmel
lantasban el mulnak minde
nek Mely erővel innep
les e világ Szépsége mint
fűtnek árnyéka olyan
ő öröme ki örök jószágokat
örök elvégeztése es szeret
mely ségre Embernek vi
vise

O firkákak etke o földnek
Csoportha o harmat o hű
ság s miért űrke oly nagyra
nem tudod bizonygat hogy
ha zűre holnapra tőj
Jól mindennekkel mi

üvöd halálra

S földi dicsőség mely
nyynak láttatik ez a szent
várasban virágok mon
datik vagy honnyű levél
nek mely földet vízetik
eképpen világ bol minden
ki vízetik

Azt megnond viednek
agni el veszendő a mit
ad e világ azt viednek
veendő menne időlo
Kor te legy kéréndő
el boldog kereset kiel
nem veszendő

Ime

EPISTOLA DEDICATORIA.

Mert semmiben az Embernek hiu-
 lelke meg nem nyúghatic; külső, b-
 ső ellenség, hatalmaság, begény-
 betegség, véség, az halál egyyüt
 gyekeretit, faradsagát, kedvet és vi-
 gasagát semmie teszi. Nemis okná-
 kúl; Mint hogy az Isten az ember
 nemzetet lelki ayándekokkal meg-
 kesitette, eßfel, elmével, és okossá-
 gal meg koronázta, ez Földie-
 mind lábai ala vetet, hogy csak a
 egy Isteni ismeretben neuekednie
 meg nyugodnec; kinec drága aid-
 déki által, hasonlatosságát dűc-
 séggel viseli. Teremté (ugy mon-
 Moises) Isten az Embert képer-
 hasonlatosságára. Láttuac az terem-
 tet állatokban, kiket Isten csak é föld-
 diekre teremtet, kiknec életet lelke-
 kel egyyüt el vess, nem keuánnac
 gyebet é földieknél lakohelyekre, és
 születeknek nyugodalmára, mely
 nagy szorgalmatossággal sietnec. Az

Ezirá

EPISTOLA DEDICATORIA.

Ezirá, Görlitz, Hoya, Fetczke, és
 egyéb effle Madarac példánc lehet-
 nec.

Az Vadakat ha meg fogyác, az
 Mezőt és az Erdőt nézie. Madara-
 kat ha Arany kalitkába tartanánkis,
 a szabadságokat keresic. Tulat-
 hazánkból Bánkuettettec va-
 gy ic, mert Attyánkal me-
 tunc: budosokk. Istene, mert ese-
 lehnyöl nem. Istene Pa radiczó-
 banaz Istent. S. uciokkal, Sárk-
 nyokkal, Kigyókkal, Bek-
 vadackil, Madarackal, és
 doc fergeckel lakófunec vagy on: re-
 egés, hidegség, heuseg, ehseg, Bom-
 uság, és velunc termet nyauallya-
 fergeckel egyyüt testünket sanyar-
 galtyác: kénserituen bennünket az
 mi azánkac keresesésre, és az mi
 meg haragut Attyánkhoz valo meg-
 cérésre. Mint Bent Agoston Doctor
 mongya:

(5)

Inqui-

ISTOLA DEDICATORIA.

Inquietum est cor meum donec
perueniat ad te, quia me propter
fecisti.

ab. 13. Ninczen it maradandó városur-
hané az időűdöt kereszűc. sz. Dau

1.72. Quid mihi est in caelo, & a te
quid volui super terram, pars mea
Dominus.

1.41. Mint keuánkozik az Szar
Kút-sőhez, úgy keuánkozik
Lelkem te hozzad en Istenem.

Si tuum animam, & a te Deum fon-
tem viuam, quare veniam, & ppa-
rebo ante faciem Dei.

Mi I öröcké az Vr az en rőb-
lőre rőse. Mely Istennec fin-
nec latasáért ez Világi el mulandó
dolgoznak keuanságát, és ezekbő
lo gyönyörűséget semminec alitty

at. 3. sőt ugyan az ganehozis hasonlitt
Szent Pál. Kic nem csak el mula-
dóc, testnec és bűnec fönnya, toi
bővartoi, de miuel hogy felette ig-

at. 13. nagy akadályoc az üdvességnec útán
at. 7. 8. és veszedelemre tágas utat nyitnac

EPISTOLA DEDICATORIA.

22
Mely Nagyságod io sandekát,
e ü yekezett érte, úgy kez-
án egy bőuebben, az Sze t irás-
na iluán valo bizonyágual, az
ig uról valo regulack az Ke-
r eni Anya Szent Egyházban va-
lo ceremoniákkal, és aittatos madjá-
gokkal egygűt, ki Nyomtattassuc.

Mely hasznos legyen kediglen en-
ne az Kereztényi tudománnac ki
nyomtatása, csak ebből is ki tettze,
hogy az Isteni és atyafiai beretet nec
regulait adgya előnkbe, Lelkűnc üd-
vességére utat mutat, és soc külbőmb
külbőmb hamis vélekedésektől meg sa-
dalt.

Végezetre, hogy egy bőual sz.
Dauiddal meg mongyuc, ebben meg
a álya az Kereztényi olvaso mi le-
gyen az io, tudnia illic, az gonost-
o el távozás, és az io czele

Adgya az Seregek nec

EPISTOLA DEDICATORIA.

Nagyságos Vram, hogy az meg
Nec ideyén Istenhez valo b
Ber tetinet, és felebarattyá
vdo Borgalmatossagánac
Nagyságod örök
salmát láthassas
Amen.

22. Apr: 1599.

(22) 1
✠
Ad Lectorem.

HIC sincera Fides, vivaq; germinat;
Hic Spes flammiferum surgit ad æthera;
Hic ramo rutilat diuite Charitas.
Hanc vitæ merito dixeris arborem,
Quam septena sacro fonte fluentia,
Septenisq; rigant flumina cursibus:
Sacramenta nouæ Legis, & aureæ
Legis, quam soboles Regis olympici
Veris Christicolis condidit, ac dedit.
Hic veræ Fidei cognitio micat,
Illius Fidei, cœlicolûm Patris
Qua se sponsa regit, sponsaq; dirigit.
Sed vis nosse quibus Christiadûm parens
Sponso ducta suo, Pneumate cœlico,
Utatur soboli prouida ritibus?
Te nouisse cupis? nosse per auium
Qui patraris iter? nosse fatentium
Leges? nosse tui vulnera pectoris?
Sinceraq; fide crimina pandere,
Et delere sacris crimina lacrymis?
Vidisse viam, qua bene viuere
Possis, ac superûm scandere regiam?
Et iam sis fragili corpore debilis?
Hic te cuncta liber paruulus edocet.
Nec finem facit hîc, dat comitem tibi.

PRAEFATIO AD

Custodemq; vago tramite caelicum,
 Pandentemq; vias aetheris Angelum,
 Quæ sit conditio corporis, ac tuæ
 Qui vultus animæ, dum fera diuidit
 Vitæ fila tuæ nescia parcere
 Mors, quis postq; tuum sit status exitum,
 Demonstrat facilis, qui sit & ultimi
 Terror iudicii, quam grauis inferis
 Vexet pœna malos, quantaque caelicis
 Felices maneat gloria sedibus.
 Tu, si mente placet scandere sidera,
 Rimariq; polos, ac meditarier
 Summi iussa patris, quotquot eunt dies,
 Hic nullo poteris scire negotio.
 Tu, si caelicolum purior apparas
 Accessisse dapes, angelico famem
 Expleuisse cibo, vel dape celum
 Accepta niquei pectoris intimis,
 Exoptas superi pignora vindicis
 Affari precibus, dulcibus alloqui
 Patrem colloquens, hic liber eloqui
 Monstrat quæ deceant, ac docilem docet.
 Tu si Dauidicis psallere versibus,
 Tu si Dauidicis crimina fletibus
 Emundare cupis, si superum cupis
 Implorare fidem, Numina poscere
 Si poscis, superum nomina ciuium
 Disces, & vario cantica carmine,
 Orandi q; modos, exilio quibus

Possis

LECTOREM.

Possis difficili viuere rectius.
 Virtutisq; viam currere certius.
 Quando mysta sacer mystica mysticis
 Offert sacra locis, obsequio iuuat
 Si iuuille tuo, te liber instruit.
 Hinc mensæ poteris fercula sanctius
 Hic mensæ poteris pocula tutius
 Præuenisse tuæ, fercula subsequi.
 Lapsa q; fame dicere gratias.
 Tempestasne furit? apta furentibus
 Plendens animant verba fragoribus,
 O postrema docet paruulus hic liber.
 O m, si te vario flore rosaria,
 C m, si nectareo, te viridaria
 P uentu recreant inclyta, fluminum
 S gemma capit, si pelagi truci
 T icisse iuuat dira pericula,
 Ir rruq; ratem sistere sospitem,
 V ectare ducem, vel comitem capr.

A 4

Dia-

✠
DIALOGISMVS.

Ad Christum in Cruce
pendentem.

CVI sola terrarum, cui vasti stagna p-
fundi,
Cui paret rutili, Regia celsa poli,
Proh dolor, hūc cerno lacerū crudeliter o-
Ora quibus cœli, fulgida templa bea
Cui tantum de te licuit, mitissime Regum
Quis tam te tanto funere mersit atro
Tuq; parensq; tuus, tua culpa, tuiq; parē
Me vestri tanto funere mersit amor
Agnosco, agnosco veteris vestigia fraus
Agnosco culpe signa nefanda mea.
Verum quid referam, tanto pro munere, v-
dex?
Sit precium nostri vester amoris amor.
O pietas immensa, tui quid maius amore?
Quid natis melius patris amore? . ater.
Ergone diuine tanta est clementia dextre
Ergone supremi tam pia dextra patris?

O od

3
DIALOGISMVS.

Quod cruce, quod lachrymis, quod dira moro-
te lufi

Supplicium vis nos pendere delitijs,
Delitijs, quibus æternum stellantis olympi
Complex æthereos, lausificasq; choros.
Fac me, summe parēs, tāto fac munere dignū;
Da mihi velle frui, da mihi posse frui.
Sit mihi dulce tui, sit viuere, Recto, amore;
Sit mihi dulce tui, Rector, amore mori.
Dum mare, dum tellus, dum stabit Regia cœli,
Me tuus irat amor, me tibi iungat amor.

De eodem ad Deum
Patrem.

TEmpora dum lusi, te lasi maxime, Re-
gum,
Effudi dextera munera larga tua.
Namq; breuem dederas vitam, quo vita pe-
rennis,
Incertam dederas, quo mihi certa foret.
Ah vixi. mors dura premit, mortisq; perēnis
Nūcia mors: Quid agātrūpit acerba moras

Q

DIALOGISMVS.

Qui Pater ante fuit Clemens, grauis imminet
ultor.

Quos implorabo? quos addeamus miseri?
Appello, appello solium crucis, atq; tribunal.
Nate Deo, quibus o fundis ab ore preces?
Audi summe pater, Pater optime, respice vni
Nati, qui patitur vulnera, probra, necem.
Crimina peccantis te ledunt, vota precantis
Laudant, Rex dextra dona benigna tuas
Tempora si lusi ne ludat funera, cuius
Sunt medicina meis vulnera criminibus.

Ad Christianum puerum.

Factus inops, humilis, patiare, preceris, obedi;
Sicq; tibi cura nomen, honosq; Dei
Corporis Angelico, mentisq; pudore coequa
Aethereos iuuenes aligerumq; choros.
Omnia diuinum tibi sistant plasmata numen;
Quaeq; suo doceas tempore, disce modo
Rite tenes ista, et tentes, vestigia nanq;
Diuino Christi sic pede pressa legis.

TABV

4
November. Szent András Haza.

Nap 30. Hóld 31. 29.

Cy	Lit.		dies	
Ep	dñi		mē	
20	d	Kal	1	Szent Szent.
20	e	iiij	2	Lehelkinc emlékeztet.
19	f	iiij	3	
18	g	viid	4	
17	a	Non	5	Imre Herizeg.
16	b	viii	6	Z. Lenárt.
25	c	vii	7	
14	d	vi	8	
13	e	v	9	Z. Theodorus Mártyr.
12	f	iiii	10	
21	g	iiij	11	Z. Márton Páspóc.
10	a	iii	12	
9	b	ii	13	Z. Beretzk Páspóc.
8	c	xviii	14	
7	d	xvii	15	Z. Leopoldus.
6	e	xvi	16	
5	f	xv	17	
4	g	xiiii	18	
3	a	xiii	19	Z. Ersebet Asszony.
2	b	xii	20	

C1

Bedog

1	c	xi	21	Bodog Ás. Temp: vitéle.
* 2	d	x	22	Z. Cicellye Ássóy Már:
29	e	ix	23	Z. Kelemen Pápa Már:
18	f	viii	24	
27	g	vii	25	
95. 26	a	vi	26	
14	b	v	27	
23	c	iiii	28	
12	d	iii	29	
21	e	ii	30	Böit.
				Z. András Apostol.

December. Karácson Haza

Nap szám 31. Hóld szám 30.

Cyclus Epacta- rum	Lit. dñi cah	Dies men sis	
20	f	Kal	1
19	g	iiii	2
18	a	iii	3
17	b	ii	4
16	c	i	5
15	d	viii	6
14	e	vii	7
			Z. Barbára Ássóy.
			Z. Miklós Ássóy.
			Z. Ámbros Doctor.

Bodog

Ep.	Lit.	Kal	di	
13	f	vii	8	Bodog Ás. Temp: vitéle.
12	g	vi	9	
11	a	v	10	
10	b	iiii	11	
9	c	iii	12	
8	d	ii	13	Z. Lúcia Ássóy.
7	e	i	14	
6	f	xix	15	
5	g	xviii	16	
4	a	xvii	17	
3	b	xvi	18	
2	c	xv	19	
1	d	xiiii	20	Böit.
* 29	e	xiii	21	Z. Tamás Apostol.
28	f	xii	22	
27	g	xi	23	
26	a	x	24	Böit.
25	b	ix	25	Karácson.
24	c	viii	26	Z. János Ássóy.
23	d	vii	27	Z. János Ássóy.
22	e	vi	28	Ápó: Zoltán
21	f	v	29	Z. Tamás Páspéc.
20	g	iiii	30	
19	a	iii	31	S. Silvester Pápa.

C 3

AZ

AZ KÖZÖNSÉGES KE

restyeni Anya Szent Egyházba
valo fő illő innepec, veressel vadnac ki nyom-
tatattua. Bőitőcelőndőc valo napon vadnac ie-
gyeztetue.

Ezeken kövül úgy mint Nagy
Péntec, Husvét napja, és Pünkösd napja Heta
fővel és Keddel, illő innepec, Vt napjánál.

Husvét napjától fogva Pün-
kösd Szombattyáig ninczen Bőit.

Ezeken kövül valo innepekre
és Bőitőkre iöllehet nem kötelesec az Kereza-
tyénec: Mind az által, kinec kinec aitatossága
keréne, isteni szolgálatra, és testének benvedte-
tésére minden kődöben szaba. Jágoc vagyon.

Kántor Hét kezdetie Pünkösd
után valo Szeredán, Pénteken és Szombaton.

Sz. Mihály Kántora Sz. Ke-
rest emelése után valo Szeredán, Pénteken és
Szombaton.

Karácson Kántora harmadi
Aduent vasárnap után valo Szeredán, Péntec-
ken és Szombaton.

Ne

AZ REMÉNISEGREOL.

képpen Menyben, azokép-
pen Földön is.

Negyedic.

Mi Kenyerünket mindē
napiat adgyad nekünk ma.

Hötodic.

Es boczásd meg nekünk
az mi vétkeinket, miképpē
mi is meg boczátna ele-
nünk vétetteknec.

Hatodic.

Es ne vigy minket ké-
sértetbe.

Hetedic.

De szabadícz gonostól.
Amen.

Mit kéuán ennec az Imad-
ságnac eleir.

Mi Atyánk ki vagy Mennyecken.

Isteni ec ő felségének hozzánc
valo io voláról emlékeştet, úgy mint Rom. 8.

E

ki min

MÁSODIK RÉSZ

Gal. 4. ki minket az Attya Isten Christus által fogadot fiaima, és örökösök fogada. Es hogy az Attyának egyes nevezetével, inditassanak az Istennek buzgósággal való szeretetire, és bizodalommal való könyörgésre.

Mit magyaráz az első kérdés?

Szenteltessék az te neved. Jámbor fiának egyes kegyelmén, kik azt kegyelműk, hogy mindenkor, és mindenütt magokba és egyebekbe az öröké való Felségnek ismeretét, félelmét, tisztességét, szeretetét és tiszteletét fenyeskedgyék. Végrezetre valami nézi úgy mint fő és teljes Attyának dicsőségét.

Az második könyörgésben mit kívánunk?

Légyen te Országod.

Keuánnyuk Menyországának dicsőségét, és az öröké való bőségét.

AZ REMENSEGREOL.

Sagnac meg nyerejsit, hogy az Christus által öröké uralkodgyunc.

Az harmadik mit?

Légyen te aackaratod.

Az vr Isten malasztjánac segít. Ségít keryük, hogy az mi Mennyei Ben Attyánkac aackaratyát, mint Menyországban az Bódogoc, azonképpen é földön mi is tökéletesen, gyorsan és álhatatosó tellyesíthessük.

Negyedikbe mit kérünk?

Mi Kenyerünk minden napiat adgyad nekünk ma.

Keuánnyuk meg adatatni nekünk, kik néznek testi és lelki életünknek táplálására, Istennek igiét és az Anya Bent egyháznac szentességét.

Az ötödik részébe mit akarunk?

Es boczásd meg nekünk az mi vétkeinket. &c.

Bűneinknek boczanattyát keryük Istentől, igirűn arra magunkat hogy

Rom. 8.
Apo. 7.
Mat. 25.

Tit. 6.
Pro. 30.
Mat. 4.
Ioan. 6.

Ecc. 38.
Mat. 5.

MASODIC RESZE

Luc. 17. mis keşec leşunc meg boczátani fe-
Eph. 4. lebaratunknac ellenunc valo vét-
Colo. 3. tekne.
Mat. 18.

Mit keuánunc az hatodikba?

Es ne vigy minket keşértetbe.

Keuányucebbe az mi gyarlo é-
letünkbe, hogy Istenec ereic által
támogattassunc, ki által ez világ el-
len, Test ellen, Bördög ellen meg öl-
talmaztassunc, hogy semmiképpen az
keşértet meg ne nyomyon, és az bán-
nec ne engedgyunc.

Az hetedic és utolso kérés-
be mit kerunc?

De szabadicz minket gonoztol.

Keuányuc az Istenec kegyel-
mességét, ki által oltalmazon meg
minket, mind testi és lelki nyomoru-
ságtól, a menyire üduességünkre va-
gyon.

Amen, az az, ugy legyen, ki
által ielentyunc, reménségünknek, és
keuánságunknac el vételét, az mel-

lyec

AZ REMENSEGREOL.

lyec ezekben a hét kérésben foglal-
tatnac.

Miczoda summáia vagyon
az első imádságunknac
kérésénec?

Az négy első kérésből meg tet-
tzie. minémü iokat kellyen ez vilá-
gon életünkbe Istentől reménlentunc,
és kérénc: mellyec közöt első és leg-
nagyobb az Istenec tişteşşége és dü-
czőşege.

Másod, az Mennyei bodogság.
Harmad, Isten akarattyának valo en-
gedelem. Vtolso, testünknek és lel-
künknek şükséges táplálása: ez sum-
máia ez négy első kérésnek.

Az utolso kérésnekis mond
meg róüdeden valo
értelmét?

Az három utolsó kérés ielenti
az gonoszokat, kiktől kérénc kel I-
stent, hogy minket meg oltalmazzon:

Ecc. 11.
Ecc. 21.
1. 10. 3.

E 3

tud-

MASODIC RESZE.

tudnia illic, büntől, ki Menyörpágnac kapuiát be teszi.

Annac felette kéfertettől, ki minket, ha az istennec segítségével nem leßen az ő ereye által, bűn tettekre vonson.

Violbor, ez ielen való, és követköző életnek nyomorúságiból: Tanit azért minket az Isteni imádság mind az io dolgoznac kéreására, mind az gonoszoknac tollánc el távoztatására.

MINT MONDOD EL

Sűz Marianac az Angyali úduezletet?

Luc 1. I Duez légy Maria, malasztal vagy tellyes, Wr vagyőre veled, te vagy áldot Aß. sonyállatoknac között, és áldot te mehednec gyűmöl-

cze

AZ REMENSEGREO

cze IESVS CHRISTVS.

Sűz Maria, Istennec bent Anya, imágy mi érettűnc, most, és halálunknac orayán Amen.

Honnét fármazot ez az Sűz Mariánac úduezleti?

Előster Gabriel Archangyalnac, és ß. Erßbet Aßsonnac példayából: Annac utánna az Anya ß. Egybáz-nac righiöl fogva való sokásiból, és egyenlő értelméből.

Miháßna vagyon ennec az úduezletnek?

Az Beplótelen ßűz Marianac, és Efa. 7. az mi Wrunc IESVS Christusnac meg testessüléssinac kedues és úduefreges emlékezetit iutattya esünkbe. Touábba int arra, hogy szűz Mariánac keduet, és Isten elöt érettűnc való esedezést engedtellyűnc magúknac.

Mit

MASODIC RESZE.

Mit tanólonc ez üd-
uezletből.

Pro. 31

Eccl. 24

Luc. 2

Luc. 1

Apo. 1

Gala. 4

Szűz Mariánac megmondha-
tatlan árágalátos ayándékit és diczi-
retit: hogy az vr Istentől kiáltkép-
pen valo ayándékokkal, és iofágoc-
kal meg ékesítettet: hogy ugyan aző
szűz és Anya: hogy minden időbeli
aßonyállatoc közöt áldot: hogy Ki-
rályoknac Királyánac, Christuynac
mi Vrunknac és Istenünkneß bűlöye:
és ezokaért minekőne Istennel valo
kedw találóc, és öröc életneß bűlöye.

HARMADIC RÉSE

Az Beretetről, és Tíz pa-
ranczolatrol.

Miczoda az Beretet:

Mat. 22.

Luc. 10.

Istentől emberbe öntetet iofág.
kiuel Istent ömagaért, felcbarátunkat
Istenért Berettyác.

Hány

AZ TIZ PARANCZOLATROL.

Hány paranczolatnya va-
győ az Beretetneß?

Kettő kiáltképpen: Szeressed
az te Vradat Istenedet telyes bűued-
del, telyes lelteddel, telyes eßeddel,
és minden erőddel. Ez az első és leg-
nagyob paranczolat.

Deu. 6

Mat. 22

Az másic ehhez hasonlatos: Sze-
ressed felebaratodat mint tennenma-
gadati: Ez két paranczolatbā süg az
tellyes öruény és a Prophetác.

1. Io. 4.

Rom 13

Gala. 5.

Ioh. 13

Miről esmertetic meg az I-
stenhöz valo Beretet?

Arrol, ha az ő paranczolatit
meg tartod: mert ez az Isteni Bere-
tet hogy az ő paranczolatit meg ő
vizzlic, és az ő paranczolati nem
nehezec. Sőt önnön magais Christus
igy tanit, a kinél az en paranczola-
tom vagyon és meg tarttya, az a ki
engemet Beret.

1. Io 5

2. Io. 2

Ioa. 14.

Az anyafui Beretet miről
ismertetic meg?

F

Az

KER: TV: HARMADIC RESZE

Phi. 3 Az atyafiúi szeretet békeséges,
kegyes: Az atyafiúi szeretet nem i-
rigykedic, gonoszul nem czelekedic,
fel nem sualkodic, nem tisztesség ke-
uáno, az ő maga hasznát nem keresi,
meg nem háborittatic, gonoszt nem
gondol, álnakságon nem örül, az i-
gasságon örüendéz, mindeneket e-
senued, mindeneket hisen, mindene-
ket remél, mindeneket el visel.

Ha ez két paranczolatban
fűg az Kereztényi sere-
tet, mire valo hát az
Tíz paranczolat?

Rom. 13 Iollehet kettő az szeretetről va-
ló paranczolat, mely fűg az Isten
törvényénec telyes voltában: de mind
az által az tíz paranczolat azért a-
datot nekünk előnkbe, hogy nyilua-
ban meg érzéc mindenec, kic néz-
zenec mind Istenec szeretetire, mind
periglen miczoda szeretettel tartoz-
zunc felebarátunknac.

Mond

AZ TÍZ PARANCZOLATROL

Mond el az Tízparanczo-
latot.

I.

En vagyocaz te Vrad I-
stened: Idcgen Istened ne le-
gyenec en előttem: faragot
képet ne csinály magadnac
hogy azt imádgyad.

Exo 20

Leu. 26

II.

Istennec neuét heába ne
vegged.

III.

Meg emlekezzél rólla,
hogy Innepeket bentely.

IV.

Attyádat, Anyádat tisztel-
tellyed, hogy hofsu életű le-
hes è földön kit à te Vrad I-
stened ád teneked.

V.

Ne öly.

F 2

VI. J

KER: TVI HARMADIC RESZE.

VI.

Ne paráználkodgyál.

VII.

Ne oroz.

VIII.

Hamis tanuságot ne foly
az te Attyádfia ellen.

IX.

Felebarátodnac Felesé-
gét bűnre ne keüánnyad.

X.

Se házát, se mezeiét, se
Solgáyát, se Solgálo leányát,
se ökrét, se Szamárát, se e-
gyéb némű iofágát.

Mit akar az első paran-
czolat?

Ne legyenec idegen Istenid.

Tilttya és kárhoztattya az Bál-
vány imádaft, hamis Isteneknec tiß-
teletit, ördöngesseget, varáslo, auagy
bűba.

Exo 23.

Deu. 8.

Deu. 18.

AZ TIZ PARANCZOLATROL.

bűbajos tudományokat, iöuenö mő-
daft, babonás ßertartáfokat, és min-
dennémű Istennek tißteffege ellen valo
dolgokat. Vißontag keüánnya mitöl-
lunc, hogy egy Istent hidgyunc, tiß-
tellyunc és segítségül hiyunc.

Ier: 27.

Eccl. 33

Matt. 4

Deut. 6

Luc. 4

Illiké az Szenteket tißtel-
nunc, és segítségül
hinunc?

Illik, de nem á képpen mint az
Istent, kit tartozunc tißtelnunc és se-
gítségül hinunc, ugy mint teremön-
ket, meg válíónkat, és minden iaua-
inknac adoiát: hanem sockal aláb va-
lo modon: tudnia illic, mint Istennek
válaßtót barátit, minekunc kediglen
Isten elötefedezö oltalminkat.

Dan 3

Bar. 3

Col. 4

Rom: 15

Ioan: 15

Gen: 4

Iob 5

2 Mach:

15

Ecl: 4 4

Apo. 8

Ellene vagyoné az első pa-
ranczolatnac hogy Christus
Vrunc képénec, és az
Szentekénec tißtes-
séget teßünce?

F 3

nin

KIR. TV: HARMADIC RESZE

Leu: 26. Ninczen, mert ennec az p. rā-
Pf: 113. czolainac, faragot képet ne csinály
magadnac, Vtánna veti leg ottan az
okát, hogy imádgjad aſt: tudnia
illic, Pogán módra, kic az hamis Iſ-
teneknec képeket ezinálnac, és Bál-
uányokat Iſten gyanánt imadgyác.

Mi peniglen az képekbe Chriſtus
Vrunkat, és a Szenteket (kiknec pél-
dai) tiſtellyüc, az mi eleinknec io
ſokáſoc ſerént.

Mit tilt meg az másodic
paranczolat?

Iſtennec neuét heaban ne vegyed.

Leu: 9. Tilttya az Iſtennec neuénec tiſt-
Eecl: 23. teletlenſégét, kiuel illic az hamissan
Ier: 14. esküüdc, káromlóc, és azok, kic
Matt: 5. Iſtenre, Szentekre, és egyéb terem-
tet allatokra ok nélkül, igaffág. es bö-
czület kőuül esküſnec.

Mit paranczol az har-
madic?

Meg

AZ TIZ PARANCZOLATROL.

Meg emlekezzel hogy Innepet
ſzentely.

Paranczollya hogy az Anya ſ
Egyháznac Innep napit kegyes cze-
lekedeteckel megh ſentellyüc: mel-
lyet ezelekedhetünc Tēplomba valo
menefuncel, Miſe halláſſunhal. Kezi
munkától peniglen, es külső ſoglala-
toſſágtól tellyeſſeggel meg tilt.

Az negyedic mire int?

Attyádat, Anyádat tiſztellyed.

Hogy az mi ſzüleinknec kic Iſten
után minket ez világra hoztanac,
engedelmeſſeggel, tiſteſſeggel, ſük-
ſegőknec ideyen ſegiteſſeggel, és min-
den ſolgallainac nemüel eleget te-
gyünc

Towábba, hogy minden fő gond
viſelő rendeket, es minden Egyházi
Feyedelminket ugy ſellyüc, ugy tiſt-
tellyüc, mint Attyánkat, az ő Ba-
uoknac engedelmeſec legyünc, ha-
talmokat es meltoſágokat ſellyüc.

F 4 Miuel

Exo: 20.
Leu: 13.
Hier: 17
Num: 15

Eph: 6.
Col: 1.

1 Pe: 2.
Rom 13

KER: TV: HARMADIC RESZE,

Mieltiteltetic az Anya Ő.
Egyháznac hatalma és
méltósága?

Azzal, ha az közönséges Conci-
liumoknak szerzesit, az Apostoloknak
es Ő. Doctoroknak vegezესit: Annac
selette az mi eleinknek közvetes Ő-
kásit, zugódás nélkül megtartuac.

Touábba, ha az Anya Ő. Egy-
háznac fő Páŕtorinac, es Püŕpöki
nec engedelmesec leŕűne. Holot se-
lette igen vetkezec azok, kic az Ő-
teni Őolgállatot, az Anya Ő. Egy-
háznac szerzesit, es ŕertartásit meg-
ŕegic es el rontyác, Conciliomokat es
Püŕpökeket rágalmazzac, Egyh. z c
ioságát el raggadozzac, Templomo-
kat, es ŕentelt edényeket meg ŕertez-
tetnec.

Az ötödíc paranczolat
miről vagyon?

Ne öly

Meg tilt mindennemű külső erő-

ŕakot,

AZ TIZ PARANCZOLATROL.

ŕakot, öldöklést, boŕŕuság tételt, Matt. 9
mellyec testöleknec, es életöknec, ŕe- Deut. 5.
lebarátunknac ártanac. Luc. 3.

Annac selette haragot, gyűl-
ŕeget, boŕŕu állást, es minden ŕűbeli
gonosŕ akaratot kic ŕelebarátunknac
ártalmára néznec, ki rekeŕt, es tel-
lyesŕéggel el vágh.

Miről ŕöl az hatodic?

Ne paraználkodgyál.

Tilttya az paráznaŕagot, es min- Cor. 6.
den házasság kiűl való ŕertelmes é- Deut. 22
letet. Touábba mindent valami az Num. 5.
űŕta életnec, ŕemérmetességnec, es Matt. 5.
űŕteségnec ellene vagyon. Mert az Eph. 5.
ki csak meg tekintis az Aŕŕőy álla- 2. Tes. 4.
tot gonosŕ keűánŕagra, immár ŕűű- Mat. 13.
hen vetkezec velle. Heb. 13

Az hetedic paranczolatban
mit tilt az ŕŕten?

Ne oroz.

Tilttya a lopást, toluaylást, ko- Esa. 33
borlást, ragadozást, usorát, hamis

F 5

nye-

KER: TVD: HARMADIC REZE

1 Co: 6. nyereséget, czalardfagot: alnakjag-
Exo: 22 gal valo szerződést, bűnei seget, adást,
Deut. 13 vételt: és minden a fele váliást a-
Ecc. 29 vagy czerélest, kiben az Keresztényi
Psal. 14 szeret meg bántatic, és felebarátuc
Tit. 2. meg czalatic.

**Az nyóltzadikban mi
vagyon?**

Hamis tanusagot ne szoly fe-
lebarátod ellen.

Exo. 13 Tiltatic az hamis tanubizonyfag
Eph. 4. tetel, hazugsag, ragalmazas, hizel-
Iaco 4 kedés, Attyasiac közt valo haboru-
2 Pet. 2. sag szerzés: és nyelunknec minden
felebarátunc ellen valo gonofsag, kie-
boktanac lenni az közköpuc, ragal-
mazóc, átkozodóc, hazugoc, és ha-
mis hituuec által.

**Az két utolsó paranczolatoc
mit kéuánnac?**

Matt. 5. Ne keuanyad felebarátodnac Fele-
seget, se marhayát.

Tilttya az más ember Feleségé-

nec

AZ TIZ PARANCZOLATROL.

nec, és iofágánac keuanságai: mert Deut 5.
nem csak hogy el nem szabad hamis- 1 Tim 4
san az másét venni, de még akara- Phil. 2.
tunc szerent is sem kel inditratnunc ar-
ra a ki nem miénk; ugy hogy tulai-
don iofágunkkal megh elegenduen,
minden irigység nélkül élyunc ez Vi-
lágon.

**Summa szerent mi végre
valo az Tiz paran-
czolat?**

Hogy Istenunket, és felebarátu- 1 Ioh. 5
kat tiista bűből szeressuc: melynec bi- Exo. 20
zonyfagára az Vr Isten két Tablára
adà ki az Tiz paranczolatot.

Az első Tablán három dologra
tanitatunc, melyec néznec az Isteni
szeretetre. Az másodikban hét dolog
magyaráztatic meg, melyek néznec
felebarátunknac szeretetre.

**Az első Tablán valo három
paranczolat mikeppen tanit min-
ket Istenec szeretetre?**

vgy

KER: TV: HARMADIC RESZ

Vgy hogy az kettei tiltja az
véteket, kic Isten tisztességének iz-
gen ellene vadnac: Báluány imadást,
hamissan való esküvést, Istentől el-
szakadást, Eretnekséget, és Rabona-
ságot.

Pfal 62. Az harmadic arra int hogy az
Matt 22. igaz és tista Isteni szolgálattot báuel
Mar. 7. báyal hiuen czelekedgyác, melyet
Rom 10. mikor meg czelekedendűnc, az Isten
ackor egyedül tulaidon tisteleltiuel
tisteltetic és imádtatic.

Felebaratunkhoz való be-
retetnec miczoda sum-
máya vagyon?

Matt. 7. Az hogy valamit nem akarš ma-
Mat. 23. gadnac lenni, te se miueld ašt más-
Gal. 6. nac. Valami iőt kedig kéuántoc hogy
miuellyenec veletec az Emberec: tú-
is ašt miuellyetec ő velec, mert ez
az Törvény és az Prophetác.

Ez Tíz paranczolatnac kö-
uüle

AZ TÍZ PARANCZOLATROL.

uüle vadnaké egyéb pa-
ranczolatoc?

Vadnac általan fogua, kiket nem
csak hasznos, hanem ugyan búkfe-
ges is meg tartanunc. Kiuáltképpen
az Anya β. Egyháznac paranczola-
tit, kinec ugy mint Zentséges anyánk-
nac, és Christus vranc iegyessénec
mindnyáian kic Keresztényenec vagyuc
tartozunc engedni.

Deut. 17
Prou. 1.
Matt. 18
& 23.
Matt. 9.
Luc. 10.
Act. 15.
& 16.

Hány paranczolati vadnac
az Anya βent Egy-
háznac?

Eot számláltatic kiualtképpen.

I. Az Anya β. Egyháztól βer-
zettetet Innep napokat meg illeni.

II. Innep nap Miset és Prédica-
tiót böczkületesen hallani.

III. Bizonyos napokő paranczoli
Böytöket meg tartani.

IV. Előneinket minden Ertendő-
ben az Keresztényen Anya β. Egyház-

Concil:
Lugdu:
Concil:
Agath.
Ca: Ap.
168.
Concil:
Gangr:
c. 9.

nac

KER: TVD: HARMADIC RESZE.

Concil
Latera.

nac törvénye szerint való Egyházi embernek meggyónni.

V. Hanem többet, egyet minden Extendóban, Husvét táján az Oltari Szentseget hozzánk venni.

Mi haszna vagyon ennek az paranczolatnak meg tartásának?

1 Cor. 4
& 14.

2 Tim. 4

Az Anya sz. Egyháznak ezek, és egyéb fele szerzési, auagy paranczolati, előzet Keresztényi hitet, alázatosságot, és engedelmesseget gyakorlyac.

Matt. 5.

Rom. 15

Phil. 2.

Touábba az Isteni tisztet, tisztességes életnek módgyát, és az közönséges békeséget nevelic, meg tartyac, és ékesitit.

1 Co. 14

Végezetre, hogy minden dolgot ékesen, és szép rend tartással legyenec az Anya sz. Egyházba: és hogy ha azokat szeretéből megh tartyac, örök életet is nyerhetünk általac.

NE-

AZ SZENTSEGEKREOL.

NEGYEDIC RÉSE
az Szentsegek-
ről.

Miczoda a Szentseg?

Az vr Istennek láthatatlan kedüenec, auagy malastryának láthatandó iegy, kit ő sz. Fölsege szerzet az mi meg Sentelefsünkre.

August.

lib 3. de

doctri.

Christ.

Ambro.

4. de

Sacra.

Mert hogy meg érzec, más az mit látunc az SZentsegbe: más az mit veszunc, láttyuc az külső iegy, de az iegy alatt Istennek el reitetet kedüet auagy malastryát veszunc, kit szentseg állattyának neuezunc.

Hány Szentseg vagyon?

Hét, kiket az Anya sz. Egyház Christustól vót, az Apostoloc által, és mind ez ideig megtartot: Keresztseg, Bermálás, Oltári Szentseg, Pœ-

Concil

Floret.

Consta

Triden

nitén

KER: TV: NEGYEDIC RESZE.

nitentia, Vtölso kenerés, Egyházi
rend, és Házaság.

Mi okáért kelà Szentlégeket
tisztelni, és nagy böczá-
letben tartani?

Aug. 19. Először azért, hogy az mi V.
contra runktól és istenünkötől perzsettette-
Faust. nec az vy Törvényben.

73 & 77. Másodszor, mert az Vr Istennek
 áduességunkre szükségös és bösűges
 bent malaßtyát nem csak iegyzik,
 Iohan. 3. hanem úgy mint Szent Lélec Istennek
 Tit. 3. edényit magokbais foglallyác, és a
 Act. 1 & 8. zoknac kic méltán vésic, kegyelmet
 nyernec.

Luc. 10. Harmadszor, mert ielen valo Or
 nosságul adatiának minékanc az bün
 ellen.

Negyedőser és utólőor, mert is
tennec malaſtyát az iámborokban
meg tarttyác, neuelic és őrőghitic.

M

AZ SZENTSEGEKREOL.

Mi oka hogy az Anya Szent
Egyház az Szentsegeknek
Bolgaltatásában nemi-
nemű külső Care-
moniákkal Bo-
kot élnek

Soc ieles okokból mineli ást az
Anyas. Egyház: Mindeneknek elöte-
te, hogy az kic nézik az Szentfegh-
nek szolgaltatását, intessenec arra,
hogy semmi Istentől elidegenítő dol-
gokat ot ne vélyenec lenni: hanem
mindeneket Isteni tithokkal tellyesse-
ket, kic mi tőlünk kíválsképpen valo
tisztetletet kívánnac.

Touabba, hogy azokban kic az
szentségekhez járulnac, örögbiczéc
az belső üsteletet, kire az Isten ki-
valiképpé sokat nézni, mert az kül-
ső Ceremonia iele az belső szíbeli
üsteletnecc.

Annac felette, hogy az kicől
váltatták az Szeniégeket, nagyobb

G

meito=

1037. 4

Exod. 3.

& 17.

losue 3.

KÉR: TV: NEGYEDIC RESZE.

Dionis
Tertul
de coro
na mili
Basil. de
spiri.

meltósággal, és nagyobb használatos
sággal iáryanac az ő iustekbe, mi
koron az régi Anya β. Egyháznak
berzéshez, és az β. Attyáknac nyő
dokhoz hiuen ragazkodnac. Mer
nyilván vagy n, hogy effele Ceremo
niáknac nagy része, az Apostoloknac
ideyén el kezdetuén, mind ez ideig
bűnellen meg maradot az Anya β.
Egyházban.

Act. 11.
15. 17. 19.
21

Végezetre, é féle dolgockal az
Anya β. Egyházban megtartatic az
io módon valo bertartas, neuekedic
az közönséges bekecség, ki gyakorlat
kálso βokásoknac el változassáual,
auagy uyitassáual βokot megh bo
molni.

Acto. 2
Mar 16
Mat. 28.
1 Co. 14
Ioan. 3
& 4.
Tit. 3
Rom. 6.

MICZODA AZ
Keresztiség?

Az Vy Törüénne első és igen
βükséges βentsege, ki mindennec egy
βer adatic vizben: ki által Lelec βe
rént uyionnan βületlinc, bűneinkne

bocza

AZ IZENTSEGEKREOL.

boczanattyat vesűc, istennec fiaia
fogattatunc, és az örök életne örö
kösiue irattatunc.

Gala. 3.
Eph. 5.
1. Pet. 3.

MICZODA AZ
Bermalás?

Vy Törüénynec βentsege, ki a
zoknac adatic az Páspókól, kic im
már meg Keresztelkedtenec, kibén a
Szent kenetne, és a Szent igikne
általa kegyelem adatic, és az Lélec
meg erősittetic, mind hitkne erősí
tessére, mind Christus neuénec (ha
keuántatic) batorsággal valo vallás
tételére.

Acto. 8.
& 19:
Mat. 19.

Hány tanoság vagyon az
Oltári Zentségről, kit
kiuálképpen βük
ség mindennec
tudni?

Eot: Első, az Oltári βentsege
állattyánac igazsága.

Ioan. 6.
1 Cor. 11

Másod, az Kenyérne és Bornac

G1 elvál

el változtatása.

Harmad, az Szentfőgnec ille-
dő imádása.

Negyed, az Aldo-
zat.

Eotód, és utolsó hozzánk valo
vétele.

Miczoda az Oltári Szent-
ség állatjánac igaz-
sága?

Mat. 14. Az, hogy hiszük Christust, mind
Mat. 26. Istenfőgbe, smind Emberfőge szerent
Luc. 21. az Oltári Szentfőgbe bizonyal, és ép-
Ioan. 6. pen ielen lenni: minec utánna az Ke-
2 Co. 10. nyeret, és az Bort az igazán fel Szent-
& 11. tetet Egyházi ember az Christus-
tól adatot igényel meg álgya.

Minémű változás lében az
igéc által kickek ez
Szentfőget meg ál-
gya a Pap?

Mat. 26. Az, hogy Christus ez igéc által
cselekednen, az Kenyér Testé, és az

Bor

Bor vérré változik tellyeséggel, An-
nytra hogy az Kenyér és az Bor
meg sánic ot lenni.

Mint kel az Oltári Szent-
főget Imádni?

Hasonlo képpen mint Christus, Mat. 4.
Vr és örök Isten imádtatic: ugy mint Apo. 14.
kinec ielen voltat ismeryúc. Annac Psa. 98.
okáért illic hogy mind testünkben, Hebr. 1.
lelkünkben magunkat meg aláxuán,
imádgyc az Oltári Szentfőget.

Mi okáért mongyuc az Ol-
tári Szentfőget Aldo-
zatnac lenni?

Mert az Vy törvénynek tősta, Mala. 1.
és vérontás nélkül valo áldozatya: Dan. 12.
ki az O törvénybeli véres áldozatoc Psa. 104.
helyébe következet. 1. Co. 10.
Mat. 26.

Aldoztatic penig naponként, Heb. 5.
elő és meg holt biuekert az Szent Mi-
főbe. Mert az oltári Szentfőg né csak
a végre valo, hogy csak az kösség-

G 3

től

KERE: TVDO: NEGYE: RESZE.

től vetettejsé, hanem hogy áldoztas-
se kis a Paptól, bűneinknek boczan-
nattyára, és Christus halálánac bűn-
telen való emlékeztetire: ki minden
időbe áldoztatot az Anya Szentegy-
házban.

Mit kel az Oltári Sentség-
nek vételébe tartat-
nunc?

Mat. 26. Aft a mire az Anya S. Egyháznak
Mar. 14. hiti és méltósága tanít minket: hogy
Luc. 24. az kösségnek igaz elég, az Kenyer-
Acto 2. nec sine alat az tellyes Christust hoz-
1. Co. 11. za venni, mely vétellel valaki nem
Ioan. 6. méltatlanul járul hozzá, Istennek bű-
seges malasztját, és örök életet nyer
magának.

Mely két dolog az oltári Sento-
ségnek, hasznának és gyümölczének
méltán és igazán hivattat, és annál
hasznosb, mentől többsör ez Sento és
hűességes communio gyakorlattat.

MI.

AZ POENITENTIAROL.

MICZODA AZ POE-
nitentia?

Az mi meg romlot természetünk-
nek másodí fel támadása: mely Sento-
ség nélkül bűkölködnec azoc, kic egy-
Szer meg igazitattatván az Kereszt-
ségnek ereie által, esmet bűnbe esnec,
és kibe az vétkezé embernek keric,
az Egyházi embernek kedig adgyác,
Istentől adatot hatalommal bűnnec
boczanattyát.

Hány része vagyon az Poe-
nitentianac?

Három: Tőredelmesség, az az,
bűneinken való bánkodás, gonosz és
letnec meg utálása, és io életnek ke-
uansága.

Gyónás, az az, az igaz Egyhá-
zi ember előt bűneinknek elő bűm-
lalása.

Es elég tétel, ki semmi nem e-
gyéb, hanem az mi vétkeinknek bű-
bad akaratunc berént magunkba va-

lo

KERE: TVD: NEGYE: RESZE.

1. Pa. 21. lo bosszu állás, hogy az Penitentiá.
Ionæ 3. nac méltó gyümölczét vehessék.
3. Re. 21

AZ VTOLSO KENE.
tés miczoda?

Oly Sentség, kibe az beteges tes-
tekbe az Szent olai által, és az Chri-
stusnac igie által, nagy betegségek-
ből gyakorta meg könnyebűlnec. Annac
felette hogy bodogbul ez Világból ki-
mulhassanac, és (amennyire sűksé-
ges) testekben egészfégre fordulhas-
sanac.

AZ EGYHAZI REND
miczoda?

Oly Sentség, ki által az Egy-
házi embereknek, és az Egyházi pol-
gáknac kiudlkeppen valo málást és
batalom adatic, hogy az Anya Szent-
egyházba valo tíftekben, io modon
és méltán el járhasanac.

VEGEZETRE AZ HA-
zasság miczoda?

Fer

AZ SZENTSEGEKREOL

Férsiunac és Aßßonyállatnac, Gen. 2
törüény Szent való egybe kötelez Gen. 29
tetesse: melyben el ualasthatatlan Mat. 19.
társaság Szentettic, és Istenec ma- Ioan. 2.
laztyával meg aiándékoztatnac, a 1 Cor. 7.
végre, hogy tíftefé Szent, és Ke- Eph. 5
reßtyénül sűlyéc, felu tarczác mag- Matt. 5
zatttyokat.

Annac felette, hogy az testi ser- Gen. 9.
telmeségnek bűnét tollóc el távoz Hebr. 13
tathassác. 1 Cor. 7

Vagyoné az Szentfégec kößt
valami külömbség?

Vagyon, Mert az Kereztfége,
Bermalas, és az Egyházi méltóság
csak egyßer adatic embernek, nem
töbßer.

Touábba, az Kereztfége nec fel-
vitelére köteles minden, valaki üd-
uezülni akar. Ioan. 3

Az Oltári Sentséghez valo iaru-
lásra, azoc kötelesec, kie okossággal
élhetnec. Ioan. 6
Co. 15

H

AZ POC

KER: TV: NEGYEDIC RESZE.

Mat. 3. AZ Poenitentia szükség azoknak
 kik az Keresztég után bűnben esnek.
 AZ többire kediglen szabad aka-
 ratunc vagyon, ha élünk vele, a-
 vagy nem: csak hogy eggyiket se u-
 tálljuc meg, és mikor annac ideye va-
 gyon el ne mulassuc.

ÓTÓDIC RÉSE.

Az Keresztényi igazság-
 nac tistéről.

Hány tistrei vadnac az
 Keresztényi igaz-
 ságnac?

Pfal. 36. Ez az kettő: Tűvozzál el az
 1. Io. 3. gonoztól, az az, az bűntől, és czele-
 Efa. 1. kedgyél iót.

Miképpen óhattya meg ma-
 gát ember a bűntől, és
 mint czelekedhe-
 tic iót?

Eonnon

AZ KERESZT: IGA SAGROL.

Eonnon magától nem lehet, ha-
 nem az Christusnac kegyelme által,
 és az Bent Lélec malasztával és se-
 giségevel oktatot Keresztén czele-
 kedhetic: ső: szükség ugyan tartozic is
 vele, hogy iót czelekedgyéc, az mē-
 nyire az gyarłoság engedi, igazán
 élyen és az törüent be tölcze.

Hány féle bűn vagyon?

Két féle.

I. Eredet bűn, ki velunc születic,
 és az Keresztégbe Christusnac érde-
 méből nekunc meg boczáttatic.

II. Az mi tulaidon bűnunc, melyet
 mi magunc czelekedunc: mely semmi
 nem egyéb, hanem Isten törüenye, és
 az Anyaszentegyház törüenye ellen
 valo keuánság, sölás, és czelekedet.

Hány féle az czeleke-
 dendő bűn?

Két féle. Halálos és boczanando.

Halálosnac azért sokunc nevez-
 ni, hogy az Lelket ielen valo Halál-

Ha

lal

KERE. TVD: EOTÉODIC RESZE.

Ez ec 8 tal illet Mert valamely Lélec vét-
kezic, meghal.

Ecc1. 18. Boczanandonac azért mongyue,
 ki isten kőnyen meg enged, es ki
 nélkül meg az igazak sem lehetne
 ez világon.

Mi módon fokót az ember bűn tételre vitetni?

Három képpen.

Először készítettnek miatta.

Annac uiánna, gyón, örködésel.

Harmadszor, el tőkéllet akar-
tal, mikor ember el tőkéllet bánbán-
deckal bün tételre haiol.

Mikor vétkézic em-
ber legfelet-
téb?

Luc. 12 Mikoron tuduán, és nem annyi-
Matt 5 ra garloságból, mint nyilván való
gonoszágból véikezic: és annac fe-
lette diúzökedic az gonoszágba, iora
imőc ellen zugodic, es felebaráttya.

па

AZ KEREZ: IGASSAGROL.

nac üdveffeges tanácsát teljeffeggel
 megutálja.

Miért kel a bünt el-
uoztatni?

Mert az Vr Istent meg bántya,
az bűnös embert meg fosztja az meg
foghatatlan ioról, es örök veszedelem-
re viði.

Mellyec mondatnac fő
bűnöknek?

Azok kiülképpen, mellyekből
 ugy mint Kút föből származnac min-
 den bűnőc.

Hány fő bűn, auagy ha-
lálós bűn vagyon?

Het: Keuetyseg, Fösuentyseg,
Buyaság, Irigyseg, Torkofság, Ha-
rag, Iora valo restseg.

Miképpen távoztathat-
tyuc el ezeket az bű-
nöket?

Christus IESus nac segitsegeue!

H 3

kinel

Eccel. 12

Ecccl 15.

Pfal. 5.

Sap. 11

& 14.

Prou id

ЕХО 23

2 Pet. 2

Es. 53

Co. 6.

KER. TVDIEOTEOD RESZE

1. Pet. 1. Kiuelegyetembe mis munkálkodunc,
Col. 3. meg gondolván az bűnnec veszedel-
mes voltát, és az hét halálos bűnnel
2. Co. 9. ellenkező hét iofágos czelekedetek.
Aét. 24. be magunkat gyakorlún.

Mellyec azoc az iofágos
czelekedetec, kic ellen-
kednec ez hét ha-
lalos bűnnel?

Ezek. Alázatosság, bővel.
1. Co. 23. ködes, tisztaság, kegyelmesség, mér-
Ecc. 31. tékletesség, engedelmesseg, büntelen
Heb. 10. valo aitatosság, és Isteni szolgálát.
1. Co. 15.
Tob. 4.

Melyec mondarnac az Bent
Lélec Isten ellen va-
lo bűneknecc?

Azoc, mellyec az ő gonosz-
Mat. 12. gokal, ugy ki rekerztic az Istennek ke-
Mar. 3. gyelmét hogy sem ez Világon, sem
Luc. 12. az más Világon (könnyen) meg né
Ecc. 5. boczátnac.
Aét. 13.
Gen 4.

Hány

AZ KERE: IGASSAGROL.

Hány Bent Lélec Isten ellen
valo bűn vagyon?

Hat.

I. Isten irgalmasságába valo vaka-
merő bizodalom.

II. Bűnnec büntetetlenfébe valo
bizodalom.

III. Kétségbe esés.

IV. Az meg esmert igasság ellen
valo törekedés.

V. Attyafiui Beretet ellen valo
irigység.

VI. Gonosz életbe, tudua és kemény
fiuel valo meg maradás, poenitenia
tartatlanság, az az, mikor az em-
bernec ninczē bándéka az poeniten-
tiatartásra.

Minemű bűnőc mondat-
nac az Eghben kiál-
tani?

Olyac, mellyekbe egyéb bűnők-
nél felettéb valo bőrnys gonoszság

H 4

ési

2 Ioh. 5.
Exod. 7
Rom. 2.
Gen. 4
Mat. 27.
Mat. 12.
Aét. 13.
Sap. 2.
Apo. 12
Aét. 7.
Iob 21.
Pro. 29.
Esa. 28.

AZ KER. TV. EOTEOD RESZE

és izfonyu fertelmesség vagyon, és nyiluan az Emberi Beretnec törut. n, et meg begic, és büntetést kiáltnac, mellyeket gyakran rettenetes képpen ez világonis meg bántetet Isten.

Hány Eghbe kiálto bűn vagyon?

Négy:

Gen. 4

Szánbándéckal valo gyilkosság. Termeszet ellen valo bűn.

Gen. 12.

Exo. 22.

Deu 24

Iacob 5

Szegényeknek, árúáknac, özvegyeknek nyomorgatása.

Szolgaaknac és munkássoknac bérec megtartása.

Mellyec mondatnac idegen bűnöknek?

Ioan. 11.

2 Re. 11.

Rom 2

Iob 2.

Azok, kiket iöllehet más czelekedic, de mind az által Isten előtt méltán nekűnc tulajdonittatnac, azokáért hogy, auagy mi segítségűnc által, lesnec, auagy mi engedel-műnkből törénne: és ezokaért nekűnc

kűnc

AZ KER. EZ: IGASSAGROL.

nekűnc tulajdonittatnac.

Hány képpen tulajdonittatnac nekűnc az más ember vétke?

Kilentz képpen: Tanáczaadásal, Hagyással, Egyenlő akarattal, Ingerléssal, Más gonosz czelekedetnec dicziretiuel, El veztegléssel, El engedéssüel, Gonoszúl keresetmarhában valo rébelkedéssel, Más ember gonozságánac óltalmazással ual.

Ioan. 11.

2 Re. 11.

Acto 7

Iob. 2.

Ps 104.

Esa. 54

Rom. 13

Esai. 1.

Exo. 23.

Minémű dolgot mondatnac testi czelekedeteknek?

Ollyac, kiket soktac czelekedni afféle emberet, kic test berent elnec, és Istennek lelki fiai között magokat ki vesic.

Mellyec az Testi czelekedetec?

Zent Pál Apostol így samlállya elő:

H s

Nyil.

KER: TV: EOTEODIC RESZE

Gal. 7 Nyilván vадnac az Testnec czelekedeti: Házasság törés, Tisztatlanság, Fertelmesség, Buzaság. Báluány imadás, Bayolás, Ellenkezés, Versenyiség, Irigység, Feddődés. Haragosság, Haborúság, Vízba uonás, Partütés, Gyűlötség, öldöklés, Rébségység, Tobzódás és egyebek, melyekről ennec előtte is szólottam vala tinéktec, mostis mondom hogy az kic ezeket czelekedic, Isten Országának öröckösi nem lesz nec.

Elégé az Kereszttyén ember nec üdvösségére gonosztól el távozni, és bünt nem czelekedni?

Psal. 36
& 39
Elsix 1
Col. 1.
Rom. 12
1 Pet 2 Nem elég, hanem annac felette szükség ió is czelekedni, és gyakorlani az ióságos czelekedeteket, mert valaki érti az iót, és meg nem czelekeddi, bünt val benne.

Miczo-

29
AZ KERESZ: IGASSAGROL.

Miczoda iót kel az Kereszttyén ember nec czelekedni?

Közönfeggel tartozunc és kötelesec vagyunc mindenre, valami iót mutat mind az természet nec törvénye mind penig az Istené, és emberé.

Annac felette, kiki mind tartozic tulaidon hiuatallya szerint az ő tisztiben el járni, és Isten nec malaßtya mellet hála adással munkálkodni. Mert valamely Fa ió Gyümölcset nem terem, ki vágatic, és az tűzre vettetic.

Mellyec kiválképpen az io czelekedet nec nemei?

Azok, kikkel iozanul, igazán és iámborul élhetunc ez világon. És mellyec által az igazac napról napra jobban meg igazulnac, és az Zennec meg benteltet nec.

Hány

1. Ioan. 3
2. Co. 7
Eph. 4.
Rom. 2.
Col. 2.
Iacob. 1.
Apo. 22.
Eccl. 18
Psal. 61
Matt. 3
& 7.

Apo. 2.
Tit. 2.
Iacob 3.
Co. 7.
Apo. 13.

KER: TV: EOTODIC RESZE.

Hány féléc ezek az io czele-
kedetnec nemei?

Tob. 12
Matt. 6
Tob. 12
Ioan. 5

Három, tudnia illic, Bõit, A-
lamisnalkodás, auagy irgalmasság, és
imadság, kikről így oluasunc az Sz.
írásban, io az Imadság az Bõitel és
Alamisnáual.

Mi hafna vagyon az io
czelekedetnec?

Az, hogy mind ez Földi, smind
az más világi életnec iutalma igir-
tetic érette.

1 Tim 1
2 Co. 7
Mat. 20
Exo 32
Ioan. 1

Touábba, az Vr Istent engez-
telic.

Istennec kedues malaftyat mi
bennnec meg tartyac és öregbitic.

Végezetre, az Kereftyén em-
bernec hiuattalyát, bizonyossá tesic
es megtökellic.

Rom 13.
Ioel 2.
1. Tim. 1

Miczoda az Bõit?

Bizonyos napon az Anya Bent
egyháznac sokása és paranczolatya
serént hus ételtől magukat meg tar-

toz

AZ KER: IGASSAGROL

toztatni, és napyában egy merick e-
tességgel valo ciellel meg elegendni.

De ha közönséggel solunc, Bõ-
itnec mondhatyuc, testünk nec min-
den fele sanyargatásit, kit Istenért
veszünk fel, a végre hogy a test a Lé-
leccellen ne rugoldozhasson, hogy az
engedelmeffég köztünk gyakorlataf-
séc, és hogy Istennec keduet nyer-
hessünk.

Gala. 5.
1. Co. 2.
1. The 5
Luc. 4.
2 Co 11.
Psal. 101
Psal. 34

Miczoda az Imádság?

Elmünk nec Istenhez valo fel e-
melise, kibe könyörgünk az Istennec
hogy gonoztol meg oltalmazzon, és
mind magunknac mind egyebeknec,
iöt kerünk, auagy ő B. Felséginec
hálákat adunc.

Exo. 35.
2. Pa. 29.
Mat. 4.
Ioan. 4.
Rom. 10

Miczoda az Alamisna a-
uagy irgalmasság?

Oly io czelekedet, kibe az más
ember nyaualljáian könyörülün, se-
gítséggel vagyunc nekic.

Lu. 6. 11
Job. 12
Ecc. 10

Az

Az irgalmasságnac hány
féle czelekedeti
vadnac?

Iob. 31

Két féle. Némellyec testi irgal-
masságnac czelekedeti, némellyec lel-
kiec: Testiec, kiuel testi szükségbe
segélyűc: Lelkiec, kikkel lelki nyomo-
ruságokba könyebittyűc felebarátűkat

Hány testi czelekedeti vad-
nac az irgalmasságnac?

Mat. 25

Tob. 1. 2

12.

2. Ro. 2.

4. Th. 5.

Hét. Ehezőknek ételt adni, som-
iuhozóknac italt, mezteleneket ru-
házni, foglyokat ki váltani, betege-
ket látogatni, uton iáróknac szállást
adni, halotokat temetni.

Hány az lelki irgalmasság-
nac czelekedeti?

Mat. 18.

1. Tim. 5.

Ecc. 18.

2. Ti. 4.

Dan. 12.

Gal. 6.

Azis hét. Bándsöket meg feddeni,
tudatlanokat tanítani, kételkedőknek
io tanácsot adni, felebarátunkért is-
tent imádni, somoruakat rigasztal-
ni, bosszúságot békével benuedni, fe-

leba.

lebaratunknac vétkéit meg bocsátani. Iaco. 5

Az ioßágos czelekedetec
közül mellyec leg
felyeb valoc?

Az hitnec, reménsegnec és be-
retetnec utánna, kikről immár szolo-
tunc, minden ioßágos czelekedetec kö-
zöt, leg felyeb valoc azoc kic min-
dennémű io és tistességes életnec
modgyát magokba foglallyác.

Prou. 8.

Ecc. 24.

Tit. 3.

Miért mondatnac főue-
beknec?

Mert ezek ugy mint az több io-
ßágos czelekedeteknek kuseie, min-
den tista életnee modgyát magokban
foglallyác.

Mellyec azoc?

Okosság, igasság, mértékletes-
ség, és lelki erősség. auagy álhata-
toság. Mellyekben az mely ember
magát gyakorlyá, okoson, igazán, és
mértékletesen, és álhatatoson élén,

Prou. 8.

Esa. 11

1. Ioa. 2

kedues

kedves és kellemetes legyen az Vt Isten előtt.

Hány ayándéki vadnac az Szent Lélec Istennek?

Esa. 11.
Gala. 5.
Ioel. 2.

Hét: melyec meg nyugottanac Christus Vrunkon ást mondgya az Propheta: kic ő tölle ugy mint kegyelemnec kutsfeyéből egyebekre jár: maznac: tudnia illic, bölcseségnecc: yándéka, értelemnec, tanácznac, tudománinac álhatatosságnac Isteni tisztetnec, és Isteni félelőnec ayándéka.

Melyec mondatnac az Szent Lélec Istennek ayándékinac?

Azoc, melyeket czelekednec az Isten főlő emberc, kic lélec berént élnecc, és melyec által az lelki emberc meg ismertetnec az testiektől.

Hány gyümölcszi vadnac az Léleknec?

Rom. 8.

Szent Pál Apostoltól ecképpen

három

Bámláltatnac elő. szeretet, öröm, 1. Co. 13. békesseg, türes, elménec benuetetése, iámborság, kegyesség, bölgyiség, hit, mértékletesség, magunknac meg tartoztatassza, és a tisztaság.

Mellyec mondatnac Euangeliomi bodogfágoknac?

Matt. 5.

Azoc melyekert az Euangeliomba bodogoknac mondattatnac olyakis kic ez vilig berént nyomorultac és bodogtalanor.

Luc. 6.

Hány Euangeliomi bodogfág vagyon?

Esa. 66:

Nyoltz, melyeket ezképpé adot Christus az Tábor hegyén előnkben.

Iaco. 2.

Bodogoc az lelki begényec, mert őuéc Menyeknec orfága.

Mat. 18.

Bodogoc az engedelmesec, mert ezec biryác a Földet.

Psa. 36

Bodogoc az kic sirnac, mert meg vigasztaltatnac.

I

Bodo-

KER: TVD: EOTEOIC RE:ZB

Mat. 11.
Pfal. 26. Bodogoc az kie ehezic és som-
yuhozzác az igazságot, mert mege-
legített nec.

Luc. 6. Bodogoc az irgalmasoc, mert
ők irgalmasságot nyer nec.

Sapi. 1.
Esa. 65. Bodogoc az tista pükdéc, mert
ők látják az Istent.

Ioan. 14. Bodogoc az békeségesec, mert
Istennec fia nec hiuattat nec.

Bodogoc az kie háboruság-
ben ved nec az igazságért, mert ő az
Mennyei nec orkága.

Melyec az Euangeliomi ta-
náczo?

Mat. 25.
1. Co. 9.
Mar. 14.
1. Co. 7. Azoc, kiket Christus Vranc nem-
tellyességgel paranczolt, úgy mint
küldetésünkre szükséges dolgokat: ha-
nem tanáczul adot, úgy mint annak
az ki fel veszi hasznos dolgokat.

Hány Euangeliomi tanác-
z vagyon?

Mat. 19. Három: Szabad akarat berent

valo

AZ KER: IGASSAGROL.

valo szegénység, öröcké valo püze-
ség, tökéletes engedelem, kiuel embe-
rek nec engedunc istenért.

Melyec mond nec ember-
nec végső dol-
gainac?

Azoc, melyek ember nec atol bor-
történ nec, úgy mint halál, itilet, Po-
kol, és Mennyei dűczőség kikről így
sól az bölcz. Minden czelekedetid-
be meg emlékezzél az te végső dol-
gaidról, és soha nem vétkezel.

Ecc. 18.

Act: 4

Eccel. 7.

28. 33.

12

AZ

34
A Z RÉGI IGAZ HIT-
ról fent írásból való
bizonylágoc.

Hogyha nehéz és kétes itileted
leszen magadba az vér és vér közöt,
az ok és ok közöt, Belpoklosság és Deu. 17.
belpoklosság közöt, és az itiletet
kapudon belől látandod külömbez-
ni: kely fel, és meny fel arra az hely-
re, melyet az te Vrad istened vála-
stot, és meny az Leui nemzetségből
valo Papokhoz, és a Birohoz, a ki az
űdöben lesen, és kérdezkedgyél a-
zoktól, kic meg ielentic neked az i-
gaz itilet nec igazságát: és meg cze-
lekedgy mindeneket valamit monda-
nac azoc kic az helyet biryác, mel-
lyet válaftot az Vr. Es meg tanita-
nac tégedet, az ő törvényec szerént és
az ő értelmeket köuessed, ne haiol ke-
digle azok ol se iob kézre, se bal kézre

AZ RÉGI IGAZ HITREOL

Deu. 17. Az ki kevélykedic, nem akar-
ván engedni az Pap paranczolattya-
nac a ki abban az időben szolgál az
vr Istennek, az biro Decretoma be-
rént meg halyon az az ember, es
ve d ki az gonoszt Izraelből, és mindé
nép est az dolgot halván, meg ret-
tennyen, hogy senki az után fel ne
füvalkodgyéc kevélységbe.

Deu. 31. Kérd meg az te Attyádat, és tu-
todra adgya tenéked, az te eleidet, és
meg mongyác teneked.

Ier. 6. Est mongya az vr, álljatoc az
utakon, és nézzetec, és kérdezke-
gyetec az régi éseényekről, mellyic
légyen io út, és abban iáryatoc, hogy
nyugodalmot találjatoc az tő lehe-
teknec.

Mal. 1. Az Pap ayaki őrdzic az tudo-
mánt, és az törvént az ő szaiából ke-
resic, mert az Seregec Vránac kö-
vete.

Halgasd édes fiam az te Attyáda-

nac

35
SZENT IRAS: VALO BIZOS

nac tanitását, es el ne mulasd Anyád. Pro. 1.
nac paranczolatyát, hogy fegyed keduet
és nyakad arany lántzot nyerhessen.

Tarez meg édes fiam az te At-
tyádnac paranczolattját, és el ne Pro. 6.
had mulni Anyádnac hagyását, kösd
az te bünedre büntelen, és nyakad kö-
rül kösd.

Ne házd által az régi határo- Pro. 22.
kat, mellyeket helybeztettenec az te
Attyáid.

Ne feleicx el az vén iámboroc Eccl. 8.
besédit, mert ők tanoltac Attyokról,
töllec tanolj értelmet, és szűksegnee i-
deyén feleletet adharz.

Meg lissátoc hogy valaki tū. Mat. 24
teket el ne áltasson, mert hamis Pro-
phetac támadnac, és sokakat el hi-
tetnec, akkor ha valaki mondgya tū-
nektec, ime it vagyon az Christus a-
vagy ámot, ne hidgyetec, és miuel
hogy el árad az hamisság, meg hál
az Isteni Beretet sokakba. a ki penig

végig

AZ REGI IGAZ HITREOL

régig meg marad, az üdvözül. Ha mondangyác azért nektec, im az pusztában vagyon, ki ne mennyetec: Ime az reitekben, ne hidgyetec.

Luc. 10. AZ ki titeket halgat, engemet halgat, a ki titeket meg utál, engemet utál meg, a ki pedig engem meg utál, aſt utállyá meg az ki engemet el boczátot.

Mat. 23. Valamellyeket mondanac nektec meg tarczátoc, és meg miuellyetec, az ő czelekedetec ſerént pedig ne czelekedgyetec, mert mondgyác és nem művelic.

Mat. 16. Enis mondom neked, mert te vagy az Kőszikla, és ezen az Kősziklán épitem az en Egyházamat, és a Pokolnac kapui nem álhatnac ellene, és neked adó Mőyorſágnac kőlczeit, és valamit meg kötözendű az Földön, meg kötözue leű Menyorſágban: és valamit meg odózandű a Földön, meg odózua leű Menybenis.

A ki

36
Z. IRASB: VALO BIZONSAGOC.

A ki az Anyaſ. Egyházat nem Mat 18 halgattya, olyan legű tenéked mint a Pogán, és nyilván valo bűnűs. Bekeſség tű nektec: A mint engemet el boczáttot az en Attyám, én is acképpen boczátlac tūtöket. Eſt minec utánna monta volna, ráyoc lehelle, és monda nékic, vegyetec Szent Lelket, valakiknec meg boczattyátoc bűnűket, meg boczáttatnac nékic. Es valakiknec meg tartandgyátoc, meg tartua leűnec.

Io. 20

Simon, imē a Satan meg kiert tūtöket, hogy meg roſtálna, mint a Buczátt, én pedig imátkoztam te érted, hogy meg ne ſogyatkozzéc a te hűtűd.

Luc. 22.

Simon, Ionasnac fia, ſeretzé engem? legeltesd az en ruhaimat.

Io. 21.

Imē en veletec vagyoc minden nap, világ végezetig.

Mat. 28.

En kérem az en Attyámat, és más Vigasztalót ad tűnektec, hogy

K

marad-

AZ REGI IGAZ HITREOL

maradgyon veletéc dröcké, az igazságnac lelket, mellyet ez világ nem vehet: mert nem láttya ást, sem nem tudgya, tñ pedig meg ismeritec ötet.
Ioa. 14. Nem hadlac tñteket áruául, hozzá-
toc ifuec. Az vigasztaloß. lelec pedig
melyet hozgát az en Atyá en neuc-
bē, az meg tanit tñteket mindenekre,
és eßetekbe iutat nektec mindeneket,
valamellyeket mondandoc nektec.

Ioa. 16. Még soc sóm volna veletéc, de
nem viselhetitec most el, mikor pedig
el iö amoz igazságnac lelke, meg ta-
nit tñteket minden igazságra.

Ioa. 17. Nem csak ő érettec kér'ec, ha-
nem azokértis kic az ő Bauoc által
hisz nec en bennem, hogy minnyáian
eggyec legyenec mint te Atyam
en bennem, és en te benned, hogy
ők is mi bennűnc eggyec legyenec.

Mat: 11. Senki nem ismeri az Fiat, han-
Luc: 10. csak az Atya, sem az Atyát senki
nem ismeri, hanem csak az Fiu, és

az ki

Z. IRASB: VALO BIZONYS:

az kinec az Fiu akarya meg ielenteni.

Ez az Antichristus, az ki ta-
gadgya az Atyát, és az Fiat. Min-
den valaki tagadgya az Fiat, az Atyát
sem tisteli az. A ki vallya az Fi-
at, az Atyátis vallya és tisteli az.

Vóltac kediglen hamis Prophe-
táki az Nép közöt, mint hogy tñ
közteki leß nec hamis Mesterec,
kic vesedelemnec tñelygēst hoz-
zác közitekben. Es sokan köuetic az
ő buyaságokat, kic által az igazság-
nac uta káromlattatic. Kic tñely-
gēsben forgódna c. Babadságot igiruēn
nekic, holot ő k vesedelemnec fia,
czalárdságban iätzodozuán, tulaidő-
testi keuanfágoc sērēnt iáróc.

Vallyon s nem ragadē hozza az
hamisságnac sēki, ki tetetted az pa-
ranczolatnac nehezségēt.

Ez az paranczolat, hogy az
mint eleitől fogva hallottatoc, abba
iáryatoc. Mert soc hitetóc teryettec

K 2

ki ez

AZ RÉGI IGAZ HITREOL

Co. 11. Mert ez fele hamis Apostoloc, álnoc munkásoc, Christus Apostolúvá változtatván magokat, nemis czuda, mert ő maga az Satan világosságnac Angyaláua változtattya magát.

Idem. Nem nagy czuda hogy ha annac az Solgai el változtathattyác magokat, úgy mint az igazságnac Solgai, kiknec vegezetec az ő czelekedetec szerént leßen.

Tim. 3 Ezeket írom neked, hogy tudgyad miképpen kellyen Istennek házában forgolódnod, mely az élő Istennek Anya β. Egyháza, igazságnac ozlopa es erőssége.

Heb. 13 Külömb külömb fele is idegen tanítássoktól el ne áltattassatoc, Engedgyetec elötitetec iároknc, és birtokokban legyetec.

Tim. 6 Oh Timothae, az nállad le iőt kinczet meg őrizd, és távoztasd el az hiságos Solásnac uy ágit, és az hamis tudománnac neueztetet ellen-

kezd

Z. IRASBOL VALO BIZONYS:

kezd e. elkedéset, mellyet némellyec hirdetuén, az igaz hitből ki estenec.

Ha sinten mi, auagy az Istennek Angyala Menyből más Euangeliomot Gal. 1. hirdetneis, azon kívül az mellyet hirdettünk nektec, átkozot legyen.

Tű pedig Berelmes Attyámfiái, meg emlekezzetec az igékről, mellyec meg vadnac monduán tű nektec, a mi vrúc Iesus Christusunc Apostolitól, kic mongyác vala nek ec, mert az utólso időben iñec czuffolóc, az ő keuanságoc szerént iaruán, Istentelenségekben, ezek kic el válasttyác magokat, testiec, lélecnélkül valoc.

Ezek morgolodóc, panaszkodóc, tulaidó gonos keuanságoc szerént iá- róc, es az ő βáyoc keuálységet Sol.

Mi közzülűnc mentec ki, de nem mi közzülűnc valóc voltac, mert ha mi közzülűnc valóc lőttenec vol- na, velűnc meg maradtac volna.

Az Kere tñec igiye, az el uesē

K 4

dők

AZ REGI IGAZ HITREOL

Cor. 1. dőknek bolondság, azoknac pedig kic-
űduezülenőc, az az, minékünc Isten-
nec ereye.

Az Sidóc ielt kűánnac, az Gő-
rőgec bölcseséget keresnec, Mi pe-
niglen a meg sephlt Christust pradi-
callyuc, az Sidóknac botrántozást,
az Pogánoknac bolondságot, azok-
nac peniglen kic hiustalosoc, mind
Sidóknac, smind Gőrgőknek Istenec
ereyét, és bölcseséget.

HOGY AZ ISTEN-
nec némely czelekedetec
csak egyedűltulaidonit-
tatnac: Némellyec Isten
után ez Földi
Emberek-
nekis.

Hogy

40
Z. IRASBOL VALO BIZONY:

HOGY AZ ISTEN Ő-
magában, egy, örök, meg-
foghatatlan, és mindenha-
ható legyen, ki által
mindenec teremtet-
uén vадnac és
meg tartat-
nac.

Meg emlekezzél az előbbi ű-
dőkrol: mert en vagyoc Isten, és en
kőuüllem ninczen Isten, és ninczen ha-
sonlo hozzám. Esa. 46.

Vram Isten, ime te csináltad az
Eget, és az Földet, az te erődne-
nagy voltában, és az te ki teryedet
karyaiddal, semmi beßéd nállad nincz
lehetetlen. Iere. 32.

Tudom Vram hogy mindeneket
meg czelekedhetel, semmi gondolat
ninczen tölled el reitetuén. Iob 42

K s

Tud=

AZ REGI IGAZ HITREOL

Deu. 9 Tudgyad Izrael mert az te Vrad istened, ő az erős Isten és hű.

EZEN EGY IGAZ ÖRÖK Isten, egy állat-tyában.

Deu. 6 Hallgyad Izrael, az mi Vruno Istenünk, egy Isten, Seregeknek Vra,
Deu. 32 Re. 2 Izraelnek Istene, ki kű Cherubinoc
Re. 8 felet, te vagy egyedül Isten, minden
Esa. 37 Országoknak, földöknek: te csináltad az Eghet, és az Földet.

Ioh. 17 Ez az örök élet, hogy még esmerienec tégedet egyedül, igaz Istennec lenni, és az kit el boczátottál a Iesus Christust.

ENNEC AZ EGY állatban valo Istennec semelye három.

Attya, Fiu, és Szent Lélec.

Hárman

Z. IRASB. VALO BIZONYOS:

Hárman vadnac kibizonyságot tesz nec az Ebben, az Attya, az Ige, es az Szent Lélec, és ez a három egy. 1 Jo. 15.

Vgyan ezec az semelyec a teremtésben megjelentenenec.

Teremczünk embert az mi ké- Gen. 1.
pünkre, és semelyünkre.

Babilonia Tornya az nyel-
ueknek változtatásában.

Iertec annakokáért, és mennyünk alá, és változtassuc el ot az ő Gen. 11
nyelueket, hogy ne érhesse egyic, az másic felebaráttya sáuat.

Sodomának és Gomorrhának el súlyeztetésében.

Meg ielenec Abrahámnac az I Gen. 18.
sten, mikor lűne Sátorának aytaián az Napnac heuségibe, és mikor fel-

emel:

AZ REGI IGAZ HITREOL

emelte volna semet, három Fersiu te-
lenec, meg áluán előtte, kiket mikor
látot volna, eleikbe futa az & sátorá-
nac aitayából, és imádá.

Exo. 6. En vagyoc az Isten, à ki megie-
Psal. 32. lentem Abrahámnac, Isáknac, és Ia-
Esa. 6. cobnac, az mindenható Istenbe.
& 34.

Az Iordán vize mellett.

Matt 3. Meg Keresztelkeduén kedig' IE-
10. & 17. SVS, mingyárt ki mène az vizből, és
Luc. 4. ime meg nyittatánac önék i az Egec,
Ioan. 3. és látá az Istenec telkét alá Bállani
Ioan. 14. mint az Galambot & reáya Báluán.

Ioan 15. Es imé Menyorágból szozat a-
& 16. datéc, monduán: Ez az en Berelmes
Ioan. 5. Fiam, kibem nékem minden keduem
be tölt.

Matt. 28. Mennyetec el annac okáért, ta-
niczátoc minden Nemzetet, meg Ke-
rezteluén őket Attyánac, Fiúnac, és
szent Lélec neueben.

AZ

Z. IRASBOL VALO BIZONYS:

AZ CHRISTVS IESVS,
minec előtte Szűz Maria-
nac méhébe fogantatnéc,
egy örök, véghetetlen te-
remtő, és mindenható
Isten vólt az At-
tyáual.

Kezdetben vala az Ige, Ioan. 1
és az Ige Istennél vala, és az
Ige Isten vala. Ez vala kez-
detben az Istennél, minde-
nec ő általa lőttene.

Es az Ige Testé lőn, és Ioan. 1
mi bennűnc lakozéc.

Bizony bizony mondom tinék Ioan. 3
tec, minec előtte Abrahám volna, en
vagyoc.

El végestem à munkát, mellyet
ennékem attál hogy meg miuellyec:

és]

AZ REGI IGAZ HITREOL

Ioan. 17. es most dicszodsz meg engemet te
vid: plu
ra ibid.
Atyam tenen magadnál mely dics-
zőségem vólt minéc előtte ez Világ
lenne, te nállad.

Mich. 5. Es te Bethlehem Ephrata, kiczid
vagy Iudánac soc ezer várofi közt,
te belölled is ki nekem az ki uralko-
do legyen Izraelben, és az ő ki i-
ueteli kezdettől fogva az örökké va-
lo napoktól.

Prou. 8. Az Vr birt engemet az ő utai-
nac elein, minéc előtte valamit cze-
lekedné kezdettől fogva. Eoröktől
fogva vagyoc rendeltetue, és régi ú-
döktől fogva, minéc előtte a Föld
lenne.

Meg az mélységec sem valánac,
és en immár fogantatuán valéc.

id. Mikoron késszi vala az Eghet,
ielen valéc.

id. Mikoron az Földnec fundamen-
tomát fel veti vala, vele valéc, min-
deneket egygút rendeluen.

Halá

Z. IRASBOL VALO BIZONYS:

Halakat aduan az Istenec és az
Atyánac, hogy minket méltocak töl
az Szenteknec öröksegeknece részes
voltára az világosságnan, ki minket
meg szabaditor az sötétségnek hatal-
mából, és által vit minket az ő Be-
relmes Fiánac országában, kibe va-
gyon valtságunc, és bününknek bo-
czanattya, az ki az láthatatlan is-
tennek képe, minden teremtet állatoc
közöt első szülöt. Mert ő általa vad-
nac teremtetue mind ec az Eghbe,
és az Földön, láthatoc és láthatat-
lanoc, és ő mindenec előt valo, és
mindenec ő benne vadnac.

Eo foye az Anya Bent Egyház-
nac testénec.

Mert ő benne tetzet hogy az tel-
yes Istenfég lakozzéc test berent.

Kiczinded születet nekünk, és Fiu-
latot nekünk, és az ő válán vagyon
hirodalma, és az ő neue hiúsitatic
szüdalatosnac, tanác adónac, Isten-

nec.

Colof. 1.

Co. 4.

Heb. 1.

Sap. 7.

Ioan. 1.

Gen. 1.

Eph. 5.

Col. 2.

Esa. 9.

& 7.

Psal. 2.

Col. 2.

AZ REGI IGAZ HITREOL

Apoc. 1. nec, erősnec, és ez iöuenő vilagnac
1 Tim. 6 Attya, bekefsignec feyedelme.

Ioan. 10. Soc képpen, és soc módon fölöt
Hebr. 1. az Isten regenten az mi Attyáinknac
Prophetác által, utólör ezekben az
napokba fölöt nekünk az ő Fia által,
kit mindeneken örökkőssé töt, ki által
ez Világot teremttötte.

Baruc. 3 Ez az mi Istenünk, és más ő hoz-
Rom. 10 záia nem hasonlittatic, ez találta
minden uttyát az tudománynac, és
atta aßt iacobnac az ő gyermekénec,
és Izraelnec az ő szeretőiēnec. Ezek
nec utánna à Földen láttatot, és az
emberec között nyaiaskodot.

Rom. 9. Keuánom vala, hogy átokban
lennéc Christustól az en attyámfiái-
ért, kic ennekem test szerént rokonim,
kic Izrael maradéki, kike az fiui so-
gadas, à düczőség, és az testameno-
moc, és az ki adatot törüeny, és az
tístelet, és az igiretec, kike az At-
tyác, és kiktől az Christus test szerént.

Z. IRASBOL VALO BIZONYS:

ki mindeneknec felette aldot Isten
mind öröcké Amen.

EZ nyiluan valo bizonyságoc
kövülis, olvasd meg Phil. 2. 1. Cor. 2.
Apoc. 1. Rom. 8. 1. Tim. 3. 1. Ioa. 4.

Az egy Istēnec terētéstől
fogva valo czelekedeti, és világ kez-
detinec előtteis, ugy mint teremtes,
Izrael népēnec meg szabaditása, Tör-
üeny ki adás, gonosoknac meg bün-
tetése az Pustában, Veres Tengerbe
valo meg Kerezteléssec, őrizet, öl-
talam, itilet: az Vy Testamentom-
ban à bent Apostoloc azokat mind
Christus czelekedetlinec tulaydonit-
tyác, minec előtte Szűz Marianac
méhében fogantatnéc, ugy mint bi-
zony Istennec, ki az Prophetác által
fölöt. Szent Pál Coloss: 1. 1 Cor. 10.
Ephes: 1. 3. Hebr: 1. 4. ad
Rom: 9. 14. Sz. Peter. 1 Pet: 3. 4.
Iudic: 1. 1 Ioan: 1. Apocalipsis 1.
Matth: 26. Marci 14. Ioan: 10.

Psal. 101
Esa. 9.
6. 55. 58.
45.
Hier. 23
& 33.
Dan. 7.
& 9.
Ose 1.
Zac 10.
Ioel 2.
Psal. 95.
& 6.
Esa. 40
Eze 34.
& 37.
Mich 5.
Zac. 3.
Esaia 2.
35. 42.
60.
Mal. 3.

L Heb:

AZ REGI IGAZ HITREOL

Heb. 13. 1. Pet. 2. Apoc. 17. 1.
1. Tim. 6. Aft. 13 Ioan. 1. 1. 3. 8. 9.
12. Aft. 13. Mat. 11. Luc. 7.

HOGY AZ SZENT
Lélec bizony terem-
tő Isten.

Iob. 33. Az Istennek lelke alkotot enge-
met, és az ő szájánac leheleti képi-
tet engemet.

Pfal. 103. Boczásd ki úgy mond β. David
az te Lelkedet, és teremietnec.

3. Re. 8. Az Szent Léleknek ugyan azon
czelekedetec tulajdonitattatnac min-
eod. 4. az Attyánac, úgy mint β. nec által
Pfal. 31. látása, meg Senteles, Isteni titkoknac
Esa. 43. meg jelentese, lelki dolgoknac aian-
44 54. déki, 1. Cor. 12. Rom. 8. 1. Cor. 1.
1. Co. 3. 1. Cor. 6. Gal. 4. Matt. 10.
1. Tim. 1.

HOGY

Z. IRASB: VALO BIZONYS.

HOGY AZ ISTEN-
nec némely tulaidonsági
ez földi embereknekis I-
sté után, és Isté boß-
fusága nélkül tu-
laidonitat-
hatnac.

Az Isten iollehet mindeneknec
selette tulaidon csak ő magaért mon-
datic Istennek. Lássátoc úgy mond, Deu. 32.
hogy enmagam vagyoc egyedül, és
hogy en nállamnál több Isten ninczen:
mind az által az emberekis mondat-
nac Isteneknec, úgy mint Moysesnec
mongya az Isten:

Ime tégedet Pharahonac Istené-
nec tettelec. Exo. 7.

Az háznac gazdáia az Istenec
eleibe vitetesséc, és meg esküszic hogy
kezét né nyuitotta selebaráttya mar-
Exo. 22.

L 1 hayára

AZ REGI IGAZ HITREOL

bayára. Mind az két dolog néz az Istenekre.

Pfal 81. Az Istē állot az Isteneknec gyűlékőzetekben, és közepetec itili meg az Isteneket.

idem En aſt mondottam hogy Istenec vattoc, és az magasságbeli Istenec fia.

Matt. 19. Annac felette az Istē módatic
Luc. 18. egyedül iónac, úgy mint: Mit kérdeſ engemet a ió felől: csak az egi Istē ió.

Pf 146. Egyebeknekis tulaidonittatic ez az ióság. Dicziryétec az Vrat, mert ió az dicziret az mi Istenünknek.
Luc. 6. Az ió ember az ő ſűuénec ió kinczéből iót hoz elő.

Reg. 1. Az Istē egyedül módatic ſet-
Efa. 6. nec és erősnec. Ninczen oly ſent
Apo. 4. mint az Vr, és ninczen te kiűlled más és nincz oly erős mint az mi Vranc Istenünk.

Exod. 3. Egyebekis mondatnac ſentek-
nec és erőseknek. Ne közelges ide monda

Z. IRASB: VALO BIZONYS:

monda Isten Moſefnec: őd le lábaid-
ról ſarudat, mert a mely helyyē állas, ſent az a Föld. Exo. 22.
Tit. 1.

Szent emberim legyetec ennekem.

En vagyoc az ió Vratoc Istenec, legyetec ſentec, mint enis ſent vagyoc. Láſſad Iſa. 5. Mat. 7. Rom. 7. Leu. 11.
Gen. 32.

Hogy ha Isten ellen erős voltál, annál inkább meg győzed az embereket, (Isten mongya Iacob Patriarchának. Pfal. 53.
Cant. 3.
Esd. 19.
Ier. 9.

Az egy igazság, az kegyeſſég, az bodogság, hatalmasság Istenec tulaidonittatic az irásba. 2 Mac. 1.
Apo. 15.
1 Tim. 6.

Egyebeknekis: Az Vrnac ſent-
mei az igazokan vadnac, és az ő ſű-
lei azoknac imádságokon. Pfal. 33.

Az igazoc kedig mind öröcké-
lenc, és az Vrnál vagyon az ő iu-
talmoc. Zacharias Papis, házastár-
ſával igaznac mondatic, Simeonnal egygát. Sap. 5.
Luc. 1.

Meg ielenec az mi ſűduerüő i-
Tit. 3.

L i ſentek-

AZ REGI IGAZ HITREOL

Istenünknek kegyelme minden embe-
reknek, tanítván minket hogy min-
den Isten telenséget hátra hagyván,
iozanon, igazan, kegyesen elyűnc
ez Világon.

Pfal. 1

Matt. 5

& 16

Lucæ 1.

Iacob. 1.

Gen. 10.

1 Re. 21.

1 Par 5

Iob 36.

1 Tim 6

Sap. 4

Pfal. 71.

& 135.

Deu. 34

Bodog ember az a ki féli az V-
rat. Bódog vagy Simon. Bódogoc az
lelki segényec.

HATalmasokat le veti sékékből.
Hatalmas kezde lenni Nemrod. Saul
minden Pástoroknál hatalmas.

Nem veti el az Isté sème elől az
hatalmassokat, holot őis hatalmas.

HALhatatlá az Isté Királyoknak
Királya, és Vralkodóknak Vra, Ki
nec egyedűi vagyon halhatatlansága.

Egyebekis. Oh mely igen sēp
az tista nemzetség az sēpségel, mert
halhatatlan az ő emlékezeti.

Egyedűl az Isten czudá-
latos dolgokat czelekedic.

Moyse Acgyptusba nagy czu-
dátos dolgokat czelekedet Izrael
népe

Z. IRASB. VALO BIZONYS:

népe előt.

Kiczoda ez, és dicziryné őtet Eccl 31.
mert elettebe czudálatos dolgokat
czelekedet.

Fel magasztaltatott Ilyés Pro- Eccl 48.
pheta az ő czudálatos czelekedetibe.

Eliseus Propheta halála után Idé m.
czudálatos dolgokat czelekedet.

Az Isten egyedűl látta
által az embereknek sēbűket.

Egyebekis láttyac. Monda Sa- Jer. 17.
muel Propheta Saulnac : mindeneket Psal. 7.
meg mondot valami vagyó sēűedbe. 1 Re. 8.
1 Re. 9.

Eliseus látta tánuul létébe az ő
solgatánac hamis czelekedet, nem- 4 Re. 5.
de az en sēűem nem vala ielen.

Szent Péter Ananiasnac és Saphi- Acto. 5.
ánac czaldárságokat tánuul létében
látta.

Eliseus Propheta meg mongya 4 Re. 6.
Izrael Királyánac minden bēűed-
det, melyet solásreitec házadba.

Az Isté boczatya megegye-

(28)

AZ REGI IGAZ HITREOL

Ez Világ üduezitőyéne
mondatic az Christus.

Lucæ 2 Ma sületet ünctec ez Világ
nac üduezitőye.

Esa 43 Ninczen köüülem üduezitő.

Ioan. 4 Bizonyára ez az Világnac üd-
uezitőye.

Ez Földi emberek is mon-
datnac üduezitőknek.

Gen. 41 Pharaho neuexé Iosephet Ae-
gyptombeliec nyeluen ez világnac
üduezitőyéne.

Judic. 3 Ada nékic az Vr Isten üduezitőt,
kinec neue Aod vala.

Az mellyec az Istené, senki azt
nem tudgya, hané az Istennek lelke.

1 Cor. 2 Az testi ember nem vősi eőbe,
mellyec az Istennek lelkeyé.

Az Isten mondatic irgal-
masnac és kegyel-
mesnec.

Z. IRASBOL VALO BIZONYS:

Az Emberekis mondat-
nac irgalmassoknak.

Legyetec irgalmassoc, miképpen
az ti Mennyei Atyátoc irgalmas.

Bodogoc az irgalmassoc, mert ök
irgalmasságot nyernek.

Annac itileti irgalmasság nélkül
lesz, ki irgalmasságot né czelekedic.

Atyá Abraham, könyörűly raita.

Könyörűlyetec en raitam, kö-
nyörűlyetec en raitam akar csak ti
en barátim.

Monda Ilyésnec az Ochofias Ki-
rály Hadnagya, Kérlec könyörűly
Vram az en lelkemen.

Christus benuedet az mi
bűneinkért.

Szent Pális azt mondgya: Min-
deneket el benuedec az válaftattak-
ért, hogy ök is üduességet talállyas-
nac, az mely Christus Iesuban va-
gyon.

Most öruendezec ti érettetec valo

M:

Ben-

AZ REGI IGAZ HITREOL

Colos. 1. **Benedésmbe, és be tölté azokat, melyec hátramarattac az Christuſnac.**
Benedéſibe, az en tſtébé az ő tſtébért, mely az Anyaſ. Egyház, melyec en ſolgáya lőtem, az Iſtennec rendeléſe ſerént, ki ti bennetec adatot ennékem, hogy az Iſtennec igiyet be töl zem.

2 Co. 1. 6 **Minden nap meg haloc az ti dſzöſégtekért attyámſiai.**

Galat. 6. **Az en teſtemen viſelem az Vr Ieſuſnac ſebei helyét.**

Mindenkor az mi Vruc IESVS Christus ſennedéſét az mi teſtünkön hordozzuc, hogy az Ieſuſnac életi meg látaſſéc az mi halando teſtünkön. 1 Corinth: 15.

Iſtenbe kelembernec reménſégét vetni.

Pſal. 6. **Az Vrbán vagy on az en reménſégem.**

Ember ekbe, és egyebekbe

is mo

Z. IRAIBOL VALO BIZONYS:

is mondané ember reménſégét vetni.

Iay Iay neküné ſiam, miért böbzáttoztunc el tégedet budofni, ſemünk nec világát, vénéſégünk nec Iſtapyát, életünk nec vigáſtaláſát, és az mi maradékunk nac reménſégét.

Az ki ſánt reménſég alatt ſánt.

Vallyon ſ mibe vagy on az mi reménſégüné? auagy örömüné, auagy dſzöſegnec koronáya, nem de nem ti vattoké az mi Vruc Ieſus Christus elöt, az ő el iöuetelibe?

Egy az Közbe iáro.

Egy az Iſten, egy és a Közbe iáro, Iſten és Emberec közöt, az ember Ieſus Christus.

Az közbe iárás nem csak égyé.

Moifes Iſten közöt, és Izrael népe közöt közbe iáro völt.

Ez felyöl meg ie gyzetet bizonyſágoc kőuál, ſoc egyeb bi

M:

zonya

Tob. 10.

1 Cor. 9.

Tes. 2.

Tim. 2.

Gal. 2.

Deut. 5.

AZ REGI IGAZ HITREOL

1 Co. 10. szonyságokat talál a Keresztényen olu-
Rom 11. so a Szent írásban, Kiket Isten boss-
szusa nélkül Embereknekis tulajdo-
nithat.

1 Co. 9. Mindenekhez minden lőtté, hogy
2 Co. 8. mindeneket üdvezithessec.

2 Co. 10. Tánuul létembe, ti bennetec bizó.
3 Co. 11. Christusnac igazsága bennem va-
gyon, és ez az diczőködés nem töretic
meg bennem.

1 Thes. 2. Ti vattoc az mi dűczőségűnc és
örömműnc.

1 Cor. 4. Kérlec tñtőket hogy en követőim
legyetec.

1 Pet. 3. Szentelyetec meg a Christust, az
ti fiuetecken.

1 Co. 9. Nem de nem en alkotmányim vato-
toke ti az Vrbán?

Gala. 4. Fiaczkáim, kiket vifontag sűlde,
miglen Christus ti bennetec formalta-
tic.

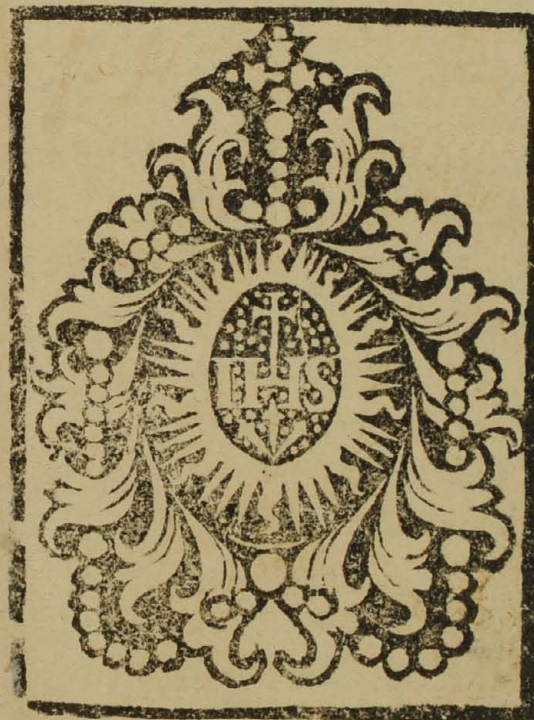
Gala. 4. Az oda fel valo Ierusalem Babas-
dos, a ki mindeninknec Anyya.

Legye

Z. IRASBOL VALO BIZONYS:

Legyetec egymashoz io akaróc
es irgalmasoc, egyyc az másiknac Eph. 4.
engedgye meg veiket, mikeppen az
istenis meg engette nektec az Chri-
stusban.

Annac okiért attyámfiat inkáb
erő kedgyetec, hogy a io czelekede- 2 Pet. 1.
tes által, bizonyossá tegyetec az ti
bíratatokat, es válastastokat.

58
✠
KERESZTYENI
TVDOMÁNY, AZ
Anyá Szent Egyháznac
rendtartásáról és
Cæremoni-
áiról.

DOMINVM
autem Christum
sacificate in cor-
dibus vestris, parati semper
ad satisfactionem, omni po-
nenti vos de ea, quæ in vo-
bis est spe: Sed cum mode-
stia & timore conscientiam
habentes bonam, ut in eo
quod detrahunt vobis, con-
N fun

Pet 3

KERESZTYENI TVDO

fundantur qui calumni-
antur vestram bonam conuer-
sationem in Christo.

AZ Vt Christust fen-
telyéte a ti fűvete-
be, kéfec léuén mindenkor
meg felelni az ki okát kérde-
az bennetec valo remén-
ségről, de figyelységgel, és fé-
lelemmel, io lelki őrmerete-
tec léuén: hogy abból, a mi
bőti tégalmaznac titóket,
meg fégyenitessene, az
kie fidalmazzac az ti Chri-
stusban valo io maga-
roc viselé-
sét.

Min.

AZ CAEREMONIAKI

Mindeneket az mellyeket miuel-
tece befédetec, auagy czelekedetec Colos. 3
által. mindenec az mi Vranc Iesus
Christus neuében legyenec, hálákat
aduán az Istennek, és az Attyának ő
általa.

Iol lehet az Isten nem fűkölkö-
döt eleitől fogva, az Emberi nem- 2 Mach.
zetec semmi fele tisteleti nélkül, 14.
sem kediglen adománya nélkül, mi-
képpen őmagais az Isten erről bi-
zonyoságot teken. Az Egh az en fű-
kem, az Föld labaimnac samollya 2 Mach.
sz Dautis: En Istenem vagy te, ki Psal. 139
nem fűkölkedel az en iauaim nélkül:

Mind az által gyakorta oluaf-
suc az Irásban, hogy az Istennek oly
nagy vigasztalási voltac, az Embe-
reknek fűabad acharattyokból valo
io czelekedetekbe, hogy bofűuallásra
fel geryedet haragját gyakran el te-
ritötte, io keduet mutatta, és örök

N 2

foga-

KERÉZ: TVDOMAN:

Gen. 4. fígadofóra indittatott: Vgy mint A
Gen. 8. belnec áldozattya, Noenac, Abra-
15 & 28. hámnac, Iacobnac, Salamonnac, Il-
1 Par. 21. yis Prophetánac, és socsántalan kü-
2 Par. 6. lömb külömb bent Atyáknac czele-
3 Re. 18. kedetec.
Deut. 1. & 31.

Hogy kediglen, neha nem lat-
tattanac kedueffeknec lenni, sőt m-
Prou. 1. gyan bosszúságirais voltanac; ennek
& 15. nem egyéb okait oluassuc, hanem
Esaie 1. csak az Embereknek gonosz ügyeke-
Ierc. 7. zeteket, és engedetlenfégeket:
& 11.
Mich. 3.

Peccatori dixit Deus, quare tu
enarras iustitias meas, & assumis te-
stamentum meum per os tuum, tu ve-
ro odisti disciplinam, & proiecisti
sermones meos retrorsum Psal. 49.

Lev. 10. Aaron Pap fiainakis áldozat-
Num. 3. tyoc, nem lönec Isten előtt tekintete-
sec: mert Attyoknac hiuatallyaiban á-
tottác vala magokat, kiért nagy hiri-
telen meg ölettefénec Istenöl.

Oluashatza meg, mint iára Saul

Király

AZ CAEREMONIAK:

Királyis, ki Samuel Prophetánac tisz-
tibe nyúlt vala, nem de nem el vette-
1 Re. 15.
téké Istentől?

Hasonló képpen Ozias Királyis, 2 Pa. 26.
Bélpoklósággal veretetec meg: mert
Azarias Papnac tistibe hágot vala.

Mind ezekből esünkbe vehet-
tyác, az Istennek némely embereken
méltó büntetést, nem az czeleke-
detekért, mert azok az czelekedetec
ömagokban iók valánac, ugy mint I-
1 Cor. 9.
stentől rendeltetec, hanem az Em-
bereknek méltatlanságokért.

Nem te tistec ez, monda Aza-
rias Oziasnac, hogy te az Vrnac ál-
dozatot tégy, Papoc hiuatallya ez. 2. Pa. 26.
Az meg sételtetec Aaron fiaira néz-
nec ezek Nem lésen tenéked az Vr
előt tistességedre.

Mely igen böczülletes legyen
Isten előtt az süből való imadság, ugy
mint ki az Felhőket fellyúl halad-
gya, és mig az Vr Istenhez nem kö-
Esa. 65.

N:

Zel:

KERBZ: TVDOMAN:

zelget, meg nem igaztaltat.

Es. 65.

Sőt ugyan ő maga az Isten azt igéri hogy mince előtte hozzája kiáltunc, ő meg halgat.

Mind azon által, nem mindenkor láttat, és éreztet hasznát, nem hogy az imádság gonosz volna, de az mely dolgot Istentől kevényt, nem lenne ő Feljégene tisztességére, vagy lelkeknek üdvességére.

Iaco. 4.

Petitio et non accipitis, eo quod male petitis, ut incompunctis vestris infumatis.

Mit kel tehát czelekedni?

Tekincz meg Z. Pál mondasát:

Phil. 4.

Attyámfiat, az mely dolgot igazoc, melyec semérmetesec, az melyec tisztességese, az melyec szeretec, az melyec szeretetre méltoc, az melyec jó hirt nevet neznec, ha mi jószágos czelekedet, és valami tudomán-

mán-

AZ CAEREMONIAK:

mányoknak diczireti, azokról gondolkoggyatoc.

Igaz az beűd, és ezekről akarlac tégedet meg erősíteni, hogy azok hisznec Istennek, ügyekessenec, hogy io czelekedetekbe foglaltosoc legyenec.

Tit. 3

Miert mongya az Irás, heában tisztelnec engemet az Emberec embereknek találmanyal?

Nem egyéb ennec az oka, hanem hogy az Emberec hátra hagyván az Isteni szóból való tiszteletet és szeretetet, külső emberi tekintetért, az mi nekic tettze azt támogattyá: mint az Sidóc czelekednec vala. Meg lássátoc, ugy mond Christus, az ti igazságtokat, ne czelekedgyetec emberek előtt, hogy azok lassác, mert nem lésseni utalmotoc az ti Mennyei Atyáknál.

Luc. 12

Tit. 1.

Matt. 23

Matt. 6.

N 4

Mibe

KÉREZ: TUDOMAN:

Miben ál az Isteni
tisztelet?

1 Co. 15. Akar minémű dolgot legyenec a-
Phil. 4. zoc, kikkel Isten előtt kellemetesec a-
1 Pet. 1. karunc lenni, igaz hitűnc által (mely
Heb. 11. nélkül lehetetlen hogy Isten előtt kel-
1 Pet. 3. lemetesec lehessűnc,) ál az igaz szű-
ből és lelekből való indulatban.

Luc. 21. Mint ámaz szegény őzuegy Áb-
sönyallatnac két Fillyére, kit az Tē-
plom épületire vete bé az Pesselybe,
kinec nem vala több pénze, keduesb
lőn Isten előtt, soc fő emberec Aranya-
nál s Ezűstinél, mert semmit meg né
tartà maga szűkségére, és életére mint
az gazdagoc.

Deut. 5. Az ki azért Istent akarya tisz-
6. & 10. telni, minden czelekedetit ugy igaz-
gassa, hogy egyéb tekinteti ne le-
Iosuf. 22. gyen, az egy Isten dűczűségénél:
1 Re. 12. Mellyet Z. Pál Apostolis bizonyit,
1. Co. 10. akar egyetec ugy mond, akar így a-

toc,

AZ CÆREMONIAK:

56
toc, akar egyebet miuellyetec, min- Eccl. 7.
deneket az Isten tisztetségére, és dű- Esa. 29.
czűségére czelekedgyetec: Minde- Matt. 15.
neket Z. Pál mongya, meg miuelec Ioan. 4.
az Euangeliumért hogy résem le- Colof. 3.
gyen benne. 1 Co. 10.
1 Cor. 9.

Nem itilē szűkségese nec lenni
az Euangeliumi iofágot
Cæremoniackal tá-
mogatni.

Ha iól esűnkbe akaryuc venni,
az mi hűuezitő Istenűnk nec, az vy
Testamentombeli czelekedetit, rak- Matt. 3.
uác Cæremoniackal, vgy mint Ke- Ioan. 2.
restelkedése, az viz nec borra vál- Matt. 8.
toztatása, Belpoklosoc gyógyitása, Ioan. 9.
vakoknac vilagositása, Lazár feltá- Mar 10.
masztása, Sűketek nec és Nemák nac Ioan. 11.
nyeluec szabadulása, Hierusalembe
Processioual való meneteli, az vègh Matt. 21.
Vaczoránac késűleti és rend tartási: Mat 26.
mind ezek nec kediglen be boronala- Luc. 22.

N 5

sára:

KERBZ: TVDOMAN:

Ioan. 13. Jára: Példát attam úgy mond, hogy
mihéppen en czelekerttem, tijs úgy
czelekedgyetec.

Ioan. 12. Maria Magdolnais, nem de nem
az Christus temetése nec emlékezetire
kenet meg az Christus feyét?

Mar. 14. H lgashattza mit mond Christus:
Matt. 26. valahúl est Practicállyac ez világó,
az en halálomnac, mongyác, emléke-
zetire czelekette. Ez kediglen nem
bükség vala az Christus halálának
emlékezetire, miuel hogy annélkülis
meg emlékezhettünk volna.

Ha valaki Házaðhoz megyen,
hogy ha kedued berént tisztességedet
köszönetibe nem talállya meg adni,
még csak ioßodat sem adod. Mit is
tilß az Christus felöl, vallyon s nem
meltöb te naladnál? kinec mind bel-
sö, s mind külsö tisztesség adasséc.

Miczoda az Cære-
monia?

Külsö

AZ CÆREMONIAK:

Külsö maga viselés, és czeleke-
det, kiuel az Keresztén. Isten és
Ember elöt, belsö ackarattyanac ie-
let mutattya.

Mire valóc az Cære-
moniac?

Elößer, hitünk nec bizonyfági,
ugy mint mikor az Szent Kerezt nec
iegyét, reánc vettyűc, az meg seßűle
Iesus Christusnac Kereztján valo ér-
demét, magunknac tulaidonittyc.

Másodßor, az külsö czelekedé-
tec által, arra tanitattunc, az mit
bennünk czelekedic az Szent Lélek,
nec malaßtya, ugy mint mikor lát-
tyuc az Keresztget, azt értjük,
hogy az külsö viz nec általa, az Lé-
lec meg tisztitatic az Istennec neue, és
ereye által.

Ecképpen az töb Sacramento-
moknakis külsö iegyei által, az Isté-
nec véghetetlen kegyelmességére igaz,

Gula

Eph. 3.

Tit. 3.

Eph. 3.

KERÉZ: TVDOMAN:

gatatunc, kit belől az mi Lelkünk
be munkalodic az Christus.

Num. 8. Harmadbor, az Caremoniác ál-
tal inietunc hiuatalunknac bōczüle-
Leui. 8. tire, és gondviselésére: Mint az Pa-
x. 28. poc régi lámbor sokás beré t, ruhá-
x. 19. yoknac egyéb külső rendeknec kő-
lőmbezésüel inditatnac, hiuatalyok-
nakis méltóságára, életeknecis tőkél-
leteességére.

Piliseket is nyiretuén feyeken,
az Tővis Koronával meg koronáz-
tatot Christusnac emlékezetire, ez
végre, hogy ez Világi gondoktól, tá-
uul legyenec, az Mennyei dolgoknac
keuinsága búuókben és elméyekben
forogyon, mint Z. Pál tanit:

Colos. 3. Quæ sursum sunt sapite, quæ sur-
sum sunt querite, ubi Christus est.

Ez Világi dolgokbanis vadnac
effele rend tartásoc, ugy mint Fő em-
berec, és Polgári rendec közöt, ki-
magoc viselésében Tífteket, és fő-
ember-

AZ CAREMONIAK:

embersegeket ielentic.

Gyakran történic kediglen, min-
den fele rendec közöt, hogy sem ma-
goc tífteességét, sem hiuatallyokat né-
tekiintic, sīdalmas ortzákát viselnec:
Mind az által nem kārhoztathattyuc
az hiuatali, hanem az gonosť erköl-
czet.

Negyedber, látuan egyebeknec
io czelekedeteket, hasonlo czeleke-
detre indittassunc, ugy mint mikor
selebaratunknac láttyc isteni Bol-
galatra valo indullatyať, Templom-
ban valo menésűt, tērd haytassat, Hebr. 6.
mellye verésűt, buzgo ohaytásit, ma-
gunkba hasonlo sīkrát geryezűnc.

Modestia vestra nota sit omni-
bus hominibus. Phil. 4.

Quaecunq; scripta sunt, ad no-
stram doctrinam scripta sunt, ut per
patientiam et consolationem scri-
pturarum, spem habeamus. Rom 15.

Imitatores mei estote, sicut et
ego Christi. Co. 11.
Eph. 5.
Phil. 3.

KEREZ: TVDOMAN:

AZ IMADSÁG-
ROL.

Miczoda az Imadság?

Az Emberi elménec, Isten eleibe valo fel emelése, kiben keuánnnyuc mind Földén, s mind Mennyezen Isten nec dicsőségét, bűneink nec meg boczánattyác, és Lelkűnc kűdűességét.

Tartozunc kediglen nem csak mi magunkért, hanem felebrátunkáért is, úgy mint Tisztben leuő ember kért, Királyokért, Lelki tanitókért, még ellenségeinkert is imádkozni.

Orate pro inuicem, ut saluemini.

Az Imadságnac tulajdonfajgi ezek; hogy alázatosoc, tisztác, iozanoc, buzgóoc, álhatatosoc, és tőkelle-

tesec, helyén és módgyáual legyenec.

Meg haitom úgy mond Z. Pál:

térdeimet az mi Vrucnc Iesua Chri-

stusac Attyához. Iárullunc hoz-

AZ CAEREMONIAK:

azaz igaz siuel, hitnec telyes volatánal, meg istituan siuunket gonoslelki ismer ttől, és vizzel meg mosuán, tarczuc meg az reménség nec vallástételét álhatatoson.

Péllanc az O törvénybe Moyses, Iosue, Sz. Anna asszony, Iudit asszony, Sz. David Király, Daniel Prophetá, etc. AZ VY törvényben amax nyiluan valo bűnös, Belpoklos, vak, süköt, és vizkórsgos ember. Sz. Ianosuac és Sz. Péternec bizonyos orán valo imadságoc.

Nem kel Istent sockal busítani, tudgya Isten minélkül bűkölködünc:

Vgy vagyon: De ha az forró szél el siuod az tüzet, forrassától megál: vgy az Ember nec siue, lele, hogy ha gyakor sbaßkodássoc, hal, és bűntelen valo imadságockal

Tren. 3.

Ion. 2.

Zach. 1.

Heb. 10.

Ezod 17.

Exo 32.

Iosu. 10.

1 Reg. 1.

Iud 9.

Dan 9.

Luc 18.

Ioan 12.

Matt 8.

Acto. 3.

KEREZ: TVDOMAN:

Colo. 4. nem taplaltat, meg hűl. Ezel nap-
Iaco. 5. pal körüljár az Satan, mint az
1 Pet. 5. siuo riuo Oroslán, hogy bennünkel
Iaco 4. el nyelyen, erés hittel, és bünetlen
1 The. 5. valo imadsággal kel ellene tufakod-
nunc, mint az iras erről bizonyíogat
teszen.

Nem busitod Istent ha tífteled bo-
tet, gyakrab solgalatod keduesb li-
ben nala, Vrad tífteleti nem leszen
károdra, mint kővetkőzendő példák-
ból esedbe veheted.

Szállot Várban, veszedelmes az
atorfágos álom, mikor kiül vigyáz
az ellenség.

Hebr. 11. Oh ki soc vigyazással, keferő o-
1 Cor 4. haytással, sirással, testec fakadással
2 Co 4. ual vóttéc meg Menyországot a Szent-
Apoc. 7. tec, Szent Iános és Sz. Pál nyilván
mongya.

Psal 33. Eomaga Christus is: Regnū coe-
Matt. 1. lorum im patitur, & violenti rapi-
unt illud.

Kic le.

AZ CAEREMONIAK:

Kic legyenec Christusnac biuei, Gala. 4.
meg mongya Szent Pál, az kic tudnia
illic: meg fefitetiéc testeket a vét-
keknek és az testi kívánságoknak.
Galat. 5.

Sokat kel benzedni az Begény I-
nasnac, mig csak louas legénységet
kap-is: auagy mig mesterseget ér:
gyakran mongyác, a ki nem tár nem
uralkodic. Christus is aşt mongya:
légý hű mind halálíg, és tenéked adó
az életnek Coronayát. Az ki végig
meg marad az hűben, az üdvezül. Apo. 2.
Mat. 24
Acto. 14
Matt. 10
& 24

Mely álhatatosnac kelyen kedig-
len az Imadságnac lenni, meg tet-
Gen 32.
ezic ámar Szent Iácob Patriarcha-
nac Istennel valo kűzdéséből, holot
aşt mongya, nem boczátlac el addég,
miglen meg nem áldasz.

Maria Magdolnais el nem mène
az Christus Koporfoyatol, miglen se-
mely ferént a hit keres vala meg nem
lata. Ioan. 20.

O Mind

KER EZ: TVDOMAN.

Matt. 20 Mind addig járunc felebarátunc után is, miglen az mit tölle keuánuc meg nyeryúc; sőt gyakran egybeketis mellenc vésűnc, hogy az oknac barátságokat meg tekintuen, keuanaságunc perént engedgyen.

Luc. 11 Nem de nem ezent bizonyittyaé Christus is, ámaz sűkölködő ember nec nyughatatlan példaya által? ki felebaráttyát éyel, sűségebe ágyából fel költé.

2 Par. 5. Nem külömben czelekedéc Salamon Királyis, mikor imadsága mellé, Attyánac érdemét tamasztya.

Psa. 131. 4 Re. 19 Meg emlekezzél ugymond Vram Dauidról, és minden engedelmessegéről, megis halgatá Isten, holot ást monda, az en szolgámért az Dauidért, el nem fordítom ortzámat.

Iacob Patriarcha testamentomát ha meg oluassuc, nyiluan esűnkbe vehettyúc, hogy még hólia után is ást keuánta, hogy az ő neue, és az ő At-

tya

AZ CAEREMONIAK:

tyáinacneuec segisígál hivataffanac, megis czelekedéc, mert minden fő sűségeben, Abrahámnac, Isáknac, és Iacobnac érdemeiket és neueket vetettéc imadságoc mellé.

Daniel Propheta is így könyörög vala, Kérlec Vram, ne ved el az te irgalmasságodat mi tőlünk, az te szeretődét Abrahámért, és az te szolgáért Isáért, és az te szeretődét Izraelért.

Nézhetze, mint imárkoxic az Angyalis, Izrael népének fogfagánac meg szabadulassáért.

Seregeknec Vra, miért nem könyörülj Hierusalem, és iudánac városin, kikre meg haraguttál: szolgoknac Hetuen extendeye vagyon.

Raphael Angyalis Tobiasnac szírással valo imadságát viue Isté eleibe.

Az meg holt Hieremias Propheta is Izrael népeért hasonlo képen könyörge.

Ge. 48.
Exo. 32
Deut. 9

Dan. 3

Zach. 1.

Tob. 12.

2 Mac. 15

O 2

Szent

KERÉZ: TVDOMAN:

² Pet. 1. Szent Peter Apostol is azt méri
mődani, hogy még hólta után is gya-
korta az Keresztényekről meg emle-
kezik, és nekik adatot tanúságról, is-
gyekezic hogy el ne felekezze.

¹ Cor. 5. Szent Pál is azt mongya, hogy
ha finte semellye szerint az Corintus
Varasbelieknek gyülekezetekben ne
lehetis, Lélekbe mind az által ot le-
ben köztőc. Ha finte testbe táuol

^{Colos. 2} vagyok is, lélekbe veletéc vagyoc,
örüluén és látván az ti rendtartásto-
kat, és az ti hi őtőknek erősséget, az
mely az Christusban vagyon.

Ilyés Prophetais, minéc utánna
tűzes Zekérben vitetet az Eghben,
² Pa. 21. az után küldöt levelet Ioram Király-
nac.

^{Psal 67.} Bizonyába mondhattyc Szent
Daiddal, czudálatos az Isten az ő
Szentiben: Oly dolgokat oluafunc az
Irasban, hogy az Emberi érzékense-
geket, és elméket felljúl haladgyác.

Vgy

AZ CAEREMONIAK:

Vgy mint Moysesnek luhász palizáya,
Isten akarattya által, neha mérges ^{Exo. 4}
Kigyová változic vala, neha mikor
akarya vala, természetiben marad va-
la; Czak az egy páltza által annyi
czudát czelekedet Moyses Aegyp-
ban, hogy az emberi elme meg nem
foghattya.

Szent Ilyés Prophetának Pala-
styában annyi erő vala, hogy az Ior-
dán vizét két felé választota, és bá- ⁴ Re. 2.
raz lábbal ment által rayta az Pro-
pheta.

Mely Palástot mikor Ilyés Pro-
pheta tűzes Bekeréből ala vetet vol-
na, és Eliseus Propheta fel vőtt volna,
egyßer meg lité vele az Iordán vi-
zét, ki mikor sokot folyassát kőuet-
ne monda: Hól vagyon Ilyésnek Is-
tene? azt akarván, hogy az mely
Isten Ilyessel vőlt, ruháiávalis ielen
lenne, nemis czalatec megkénánsa ⁴ Re. 2.
gában, mert mihelt másodszor meg

O:

lité

KERKEZ: TVDOMAN:

úe az Vízet, mingyart két felé vá-
lic.

Az Apostoloknak csak árnyé-
Acto. 5. kornak is annyi hatalmóc vala, hogy
sóc beteget gyógyitnának meg.

Kis Kezkenőyeket ha betegek-
Acto. 19. nec kálidóttac, meg gyógyáltac.

Szent Eliseus Prophetának meg
4 Re. 11. hólt tetemének is annyi ereye vólt,
hogy egy meg hólt Embert támasz-
tot fel.

Mit mongyunc az mi üdvezítő
Ioan. 2. Christusunknac czuda tételiről: mini
az Vízet Borrá változtatta; Az vég
Mat. 26. vaczorán véuen az Kenyeret, meg
Mar. 14. alda, monduán: EZ AZ EN TES-
Luc. 22. TEM, ki tû érettec adatic, egye-
1 Co. 11. tec: Hasonlo képpen a Pohárt is.
1 Co: 10. EZ AZ EN VEREM, ki tû érette-
tec ki ontatic; igyálóc. Vallyons az
Christus igiye nem nagyobbé Moyses
paltzayanál, ilyes Prophetá palas-
tyanál, auagy az Apostoloc árnyé-
kanál,

AZ CASEREMONIAK:

kanál, kit ugyan esküvésséuel bizo-
nyita: Az en Testem bizony étel,
az en Vérem bizony ital: Bizony
bizony mondom tûnektec, ha az Em-
bernec fiának Testét nem eyendítec,
nem leszen élet bennetec. Ez a Ke-
nyér a ki Menyorágból állót alda;
a mely Kenyeret en adóc, az az en
Testem ez Világnac életeért.

Nem czalt senkit meg az Chri-
stus.

Még az Satan is aßt mérí Chri-
stusnac mondani: paranczolyerek-
nec az Kőeknek, és Kenyerecké
lesznec.

Hátót keuán tölled az Christus,
és az ő paranczolatának engedelmes-
séget.

Nem io Embernec Isten dolgai
ban practicální, sem az ő hatalmát
auagy isteni ereyét emberi okossá-
ghoz sabni. Elég tenéked; Christus
mondotta, és ő ő Testamentomában

KEREZ: TVDOMAN:

Prou. 25
az en segeny aruasagomat meg te-
kintötte, Szent Testét, Véréit tapla-
lásokra hatta: Az felsegnek visga-
loya le nyomattatit a dűczősegtől

Cic: in
ora. pro
Roscio
Amco.
Demit mongyunc, mint am az
Pogán bölcz is mongya: Semmi oly
io es bensleges dolog nem találtatit,
kit az vakmerőség meg nem fertez-
tethet.

Ioan 19
Nem kel azt czudálnunc, ha be-
sédét nem hiszic fogadassában, és es-
küvéseben kevés hittele vagyon ő b.
Felsegének; holot annyi sorsot vettet-
tec ruhayára, és közdötte el ostito-
tác, hogy Christust meztelen hattác;
az Atya mindenható Istennek öléből
Heb. 6
ki akaryác ragadni, és béki elöt bo-
busagára meg fessiteni.

Addig értéc imigy amugy az I-
rást, hogy Ollo, Kaptá, és Zelentze
közze boritác; ugy Babyác, tolgyác,
soldgyác, varyác, kenic, fenic mint
akaryác, vagy mondotta Isten ugy,

auagy

AZ CAEREMONIAK:

auagy nem, így akarom, így értem
és tettzic ennékem; kiki mint érti ugy
hiszi.

Az Keresztényének penig-
len Szent Peterrel egyet értuén, né-
táuoznac el az Christustól, örök é-
letnek igiyét vallyác hogy Christus-
nál találnc, fogságban vetuén ér-
telmeket hátbeli engedelmessegért.

Valamit az Isten igirt, hatalma
vagyon czelekedetireis. A kinek Isten
magyarazáfra valo tudománt nem a-
dot, halgasson az az Anya bent Egy-
házban, smagával beszálljen és Iste-
nel. Sz. Pál irya:

Nem is vagyunc olyac mint so-
kac, kic az Isten igiyét hamissittyác,
de együgyűseggel, ugy mint
Istentől, Isten elöt, és az
Christusban bõ-
lunc.

O5 AZI

KEREZ: TVDOMAN:

AZ S^{ENT} KERES^T
nec jegyeről, és forma-
lafsáról.

Miczoda az S^{ent} Keres^t:

AZ mi Vrunc IESVS
Christusnac dúczósegesgyőzedelmé-
nec jegye, mely által az Eordógnec,
és Halálnac birodalma meg rontatott.
Kit régen az Vr Isten Moyses Pro-
pheta által meg íclentet v^ála, az
Ertz Kigyónac fel magastalassában,
mellyet ő maga Christus meg magyá-
ráz.

Num 21
Ioan. 3

Ezech 9

Ezechiel Prophetanális az Tau
bótlú, est az S^{ent} Keres^tnec íclét
jegyzete, melyet az keserves fiúkac
homlokokon viseltet.

Apo. 7

Oluashattza meg S^{ent} Iános

latá-

AZ CAEREMONIAK:

latasában, mely nagy hasznát mon-
gya ennek, az első Isten jegyénec az
Angyal. Ne árczatoc ugymond se az
Földnec, se az Fáknc, miglen az mi
Istenünknc szolgainac homlokokat
meg nem jegyezzük.

Apo. 7.

Nem tetizic ez az ellenségnec,
mert ez által vétetet el birodalma;
azokat is, kiket bánya alá haitot,
nem tarttya barátinac, ha rút sem
mel nem nézic. Bánya az Eb is á
Botot ha gazdáya házában láttya,
kiuel gyakorta meg vereret. Innét
vagyon, hogy azokat inkább ugat-
tyák; sőt ugyan reayokis tamálnac,
kiknec kezekben palizát látnac; ha
meg áted az orrát egysser á fáual,
másbor, ha csak meg mutatod is vi-
gyorgás nélkül nem bennedi.

Colosz.

Iól tudgya mint iára az Keres^t-
tel egysser, most csak a. arnyekától
is retteg.

Col. 7

Az Istennek válastor e.

dényi

KEREZ: TVDOMAN:

Gala. 6. dényi peniglen, ebben ugyan győn-
nyörködnec, mint Szent Pál; Távol
legyen ugymond: ennékem egyéb-
ben győnyörködnem, az en Vram Je-
sus Christusnac Kereztinél, ki által
en meg hóltam ez Világnac, ez Vi-
lágis meg hólt ennékem.

Gala. 2. Az Christus Kereztinec meg fe-
bítetttem élec en, nem en, hanem él-
en bennem az Christus.

Házokbā tarttyác, hom-
lokokon és mellyeken viselic, hogy
minden dolgokban, minden, csak az
Isten legyen, reggeli és estueli imad-
ságoknac ideyén azok előtt imádkoz-
nac.

Báluány imadás az.

2 Par. 3. Nem, mert Christus is Salamon
3. Re. 6. Templomában imádkozot, holot fá-
Luc. 18. talan soc külömb külömbféle Képec-
valánac. Amaz nyilván való bűnösök
azok előtt veri vala mellyét, ohait-
ván.

Szent

AZ CAEREMONIAK:

Szent Anna asszonyis azok előtt
imádkozot őzuegysegében nyóltzuán
négy Ertendeig, azonképpen az több
Prophetác és Apostoloc.

Tekénthetze meg Aaron Pap i-
deiébenis, hol akarta az Isten magát
imáttatni, nemde nem az két Cheru-
bin Angyal képe között?

Azoc előtt haitotta meg térdét
Moyse egynehánssor, minéc előtte az
Istennec dűczőségéről környúl vétet-
neiéc az bekefegnec Szerenye.

Az a Báluány imadás a ki az egy
igaz Istē tisztelitt, kiuel csak egye-
dül imádtatic, embereknek kezec mun-
kay nac tulajdonitty ic. Mint Izrael
népe az Pusztában, holot Aaron Pap-
pal Aranybol, Ezüstből Boryut önte-
ic, monduán: Ezec azoc az Istennec,
kic tñtőket ki hoztanac Aegyptőből.

Ez lőn az Báluány imá-
dás, mert nem az Ezüst Boryu, hanē
az Isten hozta ki őket Moyses által.

Az

KERÉZT: TVDOM:

Num 17
Exo. 16
Num. 16

1 Ro. 21.

Az Zenteknek képe em-
lekezetre való, mind Házunkban,
mind pedig Templomunkban, mint
az Isten emlékezetül hatta vala Aa-
ron vesztését az békefegnec Szekré-
nyében, az Mannát kivel Negyven
estiendeig táplálta vala őket az pus-
tában. Dávid Királyis, az Goliath
fegyverét, emlékezetre felságge-
zte vala, ugyan azon békefegnec
Zekrényében.

Ha mi ieles marha Attyádtól,
vagy Eosidtól maradot örömet há-
zadban tartod azoknac emlékeze-
tekért. Sőt ha barátod keuánna töl-
ledis, azt mired mondani, ez az en-
berelmes Attyámnac marháya volt,
meg tartom mig élec.

Mely nagy böczületle tartyuc
eleinknac Cimerét, minden kötesan-
ket, es irásunknac bizonyfágit az ál-
tal erőstíttyűc: Etelűnc es italunc
közöttis, Talnyerinkon, Talainkon,
és Po-

AZ CAEREMONIAK:

es Poharinkon nagy lép ékefűggyel
felmettetttyűc. Mivel aláb való az
Christusnac képe, auagy az Szenteké
az mi eleinknac marhainal? auagy
Cimerénél?

Ebeknac, Maczkáknac, Louak-
nac, Törököknac, Tatároknac, Czá-
rároknac, Királyoknac, Feyedel-
meknac, Iffiaknac, Véneknac, Sipo-
soknac és Tántzolóknac hiszagos ké-
piért nem bánnyuc pénzünket. Az
Christus képét peniglen semeinkel
sem lathattyc, ha ezek előtt süve-
günket levettyűc, Báluány imadók-
nac mondatunc.

Az Vrac Köntősi böczületesbec
ez világ berent is, hogy sem mint az
Bolgáké, bár ugyan azon Postobél
szinálua legyenekis, nem az Posto-
ért, sem az ruhára való tekintetért,
hanem az Vraért, Feyedelemért es
Királyért. Így az Christusnac képe-
nek is, tisztetseget méltán adhatunc,

na

KEREZ: TUDOMAN

nagyobbat, hogy nem mint egyéb
külső képeknek, úgy mint Christus.
ért, kinek külső képpen viseli abra-
zattyát, benedéset és áldozattyát
Lámberelmes Vradnac, eggyetlő egy
gyermekednek, auagy barátodnac,
kit ez világon kedveltél, csak ru-
hayát látod is, úgy mint ielen voltát
bőczülőd, czokolgatod, és keserű-
szo nélkül nem tűrheted; Miert bánod
ha az Kereztyének Christus képét
bőczülic, czokolgattyác, és keserű-
sziuel bűnököt ohaittyác előtte.

Az Kereztnek forma- lafsáról.

Az Kereztnek formala-
sában, az tellyes Szent Haromságnac
allattyát ielentyűc; holot előfőer is
seyünkön, auagy homlokunkon keze-
gyűc el, az Atyát ielentyűc, kitől
mindenec vadnac; az után mellýünk-

Gen. 1.
Rom. 1.

re vi-

AZ CABRE MONIAK:

re vißac kezünk, ugi mint az Atia
től ez világra küldetet Szent Fiának
száz Mariánac mehébe meg testessüle-
tét ielentyűc. Az utā az bal vállunk
ról, iob felől helyheziettyűc kezün-
ket, kiuel az Szent Léleknek, Attyá-
tól és Fiutól való szarmazassát bizo-
nattyuc.

Luc. 1.

Ioan 14

Miczoda háfnai vadnac
az Szent Kerezt-
nec?

Mikor lelki keserűséget
érzi az ember, az tellyes Szent Há-
romságnac nevében, könyörgéssé-
lein így könyöreg az sz. Kerezt-
nec iegy utā. Kérlec tégedet Vram
az dűczőséges Szent Haromságnac
nevében, az Christus Iesus sületessé-
nec, benedéssé-
nemeyért, adgyad az en lelki imad-
sagomnac és soházkodasomnac ha-
sát.

Iacob 5.

P

Má-

KERÉZ: TVDOMAN:

Másodíc, mikor az dű-
czőseges Szent Kerézt neciegyet ma-
gunkra vettyűc, Aggyunkból fel kele-
sünk nec ideyen, le fekuessünk or, sőt
egyeb czelekedetinc kőzötis, azzal
mutattyc, hogy azok a czelekede-
tec, az Atya Isten nec tífte ségére, az
Christus Iesus nac dűcz ő ségére, az
Szent Léleknec ő rómére és vigaságá-
ra legyenec.

Harmadfor, az ő rdegi
czalardságnac és ké sértetek nec el tá-
uoztatására; ennek ugymond az β.
Kerézt nec, βiuem nec és lelkem nec
peczetlő sében, kit az Attyá nac, Fi-
únac, és az vigasztalo Szent Lélec Is-
ten nec neube czelekedem, tauozzal
el en tő llem fertelmes ellen ség, mert ez
által el vétettet rollam minden utá-
latos birodalmod.

Te minden utalatosságnac feye-
telme és edénye, nem latode feyem
felet az én Attyá mat? nem vőbede

esedben

AZ CAEREMONIAK:

esedben az Christus Iesus nac erde-
mēt? ki nel magamat erőssitem; az
Szent Lélec Istennek is ielen lēt, ki-
nel βiuemet batoritom.

Elek én, nem én, hanem él én ben-
nem az Christus. Gala. 2.

Tudom kire biztam magamat. 2 Tim. 1

Az Vr az en résem aβa mongya
az én lelkem, és annak okáért várom
őret. Tren. 3.
Psal. 15.

En az Vrra nézec, és az én fű-
nezitő Istenemet várom, meg halgat
engem az en Istenem. Mich. 7.

Vgyan ezen Szent Kerézt nec ie-
gye Meny dörgéssék nec ideyen, az
fellyül meg mondot okért hasznos, be-
tegségekben, nyomoruságos vőbede-
mekben, bűneinkből valo meg térésre,
az Isten nec kegyelme ségének meg
nyerésére utat mutat: holot az Chri-
stus érdeme és βenuedése által, min-
den βűkségünk bē könyörgésűnc Isten
eleiben vitetic: Valamit kérendetec

P 1

az

KERESZTYENI TVDO

Phil. 4
Heb. 10
Eph. 3
Rom. 8

az en Attyától az en neuembem,
meg adgya tñéktec. A ti könyörgés-
sel való kéréstec és háládással nyilván
legyenec meg az Istennel. Iarulo-
yunc ő hozza nagy bizodalommal,
ki egyetlenegy Fianak is nem en-
gedé, hanem mi éreitunc mindnyá-
yunkért adá őtet: nemde né minde-
neket aiándekezoaé minékunc ő velle.

Az Halottac előtt is az-
ért visic az Keresztet, hogy az az
ember életében, az meg sebtől Iesusnac
ielet viselte, és mind haltaiglan hűti-
be állhatatos és tökéletes volt.

Sőt processioc közöt is
azért viselic az Bent Keresztetec zá-
loát, az az, az Christus Iesusnac dñ-
ezőség fel támadásának ielét, hogy
innac emlékeztetire, békeséget, eg-
gyeséget, könyörgésunc által ker-
yunc az Attya mindenható Istentől.

Ioan. 30.

Ez iegy által ódozza
meg az Pap a bűndő embert.

Ennec

AZ CAEREMONIAK:

Ennec ereie által az Vr-
nac neuébe, az halálra betegedet em-
ber kenetic meg, az Bent kenettel, hogy
bűneinac boczánattyát vegye Istentől
és meg gyógyullyó kiről nyilván em-
lekezic az Irás.

Iaco. 5.

Ez iegy által az Bermá-
laskor erőssietic meg az ember az
Püspöktől, hogy az Világ ellen és az
ördög ellen erősebben hadakozhaf-
sec az Christusnac hopénzese.

Acto. 2
Hebr. 6

Végezetre minden áldá-
soc, ennec az Bent Keresztetec ereie
által lesnec, ugy mint Istennec io a-
karattyából Bent Fianac érdeme által.

1. Ti. 4

Az Agnus Deitis, kit az
Keresztényenec nyakokba soktac hor-
dozni, ennec ereie által algya meg a-
Pápa, kit soc bánatala lép könyörgé-
siuelaz Bent kenet által, az Attyának,
Fianac, és Bent Lélec Istennec neuébe
sokot meg áldani: kinec mennyi bán-
talan soc hasznait naponként vesic:

P 3

hic

KEREZTY: TVDOM:

kie az Sdán olttombá való inczel
kedéseiől meg szabadittatnac, bizon-
ságot tehetnec. Sőt gyakorta az I-
stennec neuénec hatalmasságáért so-
külömb külömbféle betegségekből és
nyauallakból meg szabadittatnac, kie
eštei tessegeben és böczülletben bizo-
dalommal hozzáioc vésic, és nállóc
tartyác. Mely czudác az igaz hit-
nec bizonyági. Mar. 16

AZ CZENDITES- ról.

Mire való az Czendítés?

Az reggeli czendítés az mi vrúc
Iesus Christusnac dűczőseges feltá-
madásának emlékeztetire berzettetec
az Anya s. egyházba: úgy mint mi-
kor halottaiból dűczőseggel fel tá-
madot, es az mi ellenségeinket hatal-
mason meg győzte, kűnec hálaadás-
sára inditatunc: úgy hogy mis az mi
lelkü

Ioan. 20
Luc 24.
Mar. 16.

AZ CEREMONIAK:

lelki álmainkból felserkenvén, Chri-
stussal vy életet visellyünk.

Az Déli Harangzó, az
mi vrunc halolának, és kin benne-
désének adgya emlékeztet elönkbe.
holot kelenig ora tayan nagy fel for-
mal kiáltuán, en Istenem en Istenem,
mire hagyál el engemet, és feyét ala-
bayuán, ki borzata Lelkét.

Estuéli Harangzó, az mi
vrunknac és Istenünknek, Szűz Ma-
rianac méhébe való meg testfölsősé-
tutattya esünkben: úgy mint mikor
az seplőtelen Szűz Maria az An-
gyaltól kőpöntetée, áldotnac mon-
dúec, az vrnac vüle való léte
hirdettetec, Istennec kegyelmével tel-
jes vólra bizonyittatéc.

Mint hogy kediglen mi időben.
az az, mely orában ez az üdvözlő
Gabrieltől izentetec, bizonytalano-
sagynac, annak okaért ennec emle-
keztetie mindenie czendülésnek i

Ioan. 19.
Mat 27.

71

Luc 1

63
4

KEREZTY: TVDOM:

yen sokrue mondan.

Az Vrnac Angyala id
uezle Mariát és sent Lélektől
gada méhben.

Iduezlegy Maria malasztal etc.

Másodic czendítéle,
száz Mariánac engedelmeffége al
tic előnkbe.

Ime az Vrnac szolgáló leány,
légyen nekem az te beféded serem.

Iduezlegy Maria, malasztal etc.

Harmadkor az sent Lé
lee által száz Mariánac Mehebe id
uezitőnknek fogantatása.

Az Ige testé lőn, és lako
zót mi bennünk.

Iduezlegy Maria, malasztal etc.

AZ SZENTELT
Vizről.

Mi haszna vagyon az sen
telt víznek?

Meg

AZ CAEREMONIAK:

Meg áldatic az terem
tet állat, az ige által, és az imadság^{1 Tim.}
által afe mongya Szent Pál.

Még az O törvénybenis az Isten
az Embereknek meg bentelössire rē
deltet vala az meg égettetet vesőnek^{Num. 16}
hamma által valo meg tisztulást, kit^{Heb. 9}
Szent Pál Apostol hoz elő.

Sz. David is erről emlekezuin
az ő Psalm: így szól: öttez meg en
gemet isoppal, és meg tisztuloc, mo
fogas meg engemet, és feyerb leßec á
Honál.^{Psal. 50}

Eliseus Prophetátis oluassuc hogy
mikor nem találta né io viz az tar
ománybelieknek keresekre, sőt bo
zított az vízben, és mingyarást
minden izellenfégtől meg szabadula.^{4 Re. 2.}

Naaman Syrust is az Iordan vi
zére igazita, hogy hetfer meg mo
fogattatné benne, és így tisztulna
meg mellyet meg is ezelenkedéc, nem
az Víznek mi voltaért, hanem az Pro
phe^{4 Re. 5}

Q

phe

KEREZ: TVDOMAN:

phetának paranczolatyanac bitele-
ért.

Ioan. 5. Az Bethsaida Tauánakis Hieru-
salembe, oly erőt engedet vala az
Isten, az Angyal ielen voltaba, hogy
valaki belé sálót előb, minden be-
tegségekiöl meg szabadult.

Az Víz azért meg áldo-
tt az Paptól, Attyának, Fiunac, és
Szent Lélec Istennek nevében, mely
Víznek meg áldása által az Isten ol-
gyerő ad azoknac, kic io hűdöc álta-
hozza yoc vesic, hogy soc kúlömb kúl-
ömb fele nyauallyákból az által meg-
gyógyulnac.

Az ördögi czelekedeteknek el tá-
voztatásárais hasznos, mert az sven-
telt víz által, emberekből, oktalán
állatokból, és házakból ki űzettedic.

Oly méltosága vagyon kediglen-
enec az Víznek, hogy soha el nem
vesti az ő szépségét, sem peniglen a-
töket kiket meg sventelnece vele, nem

had

AZ CAEREMONIAK:

hadgya meg rohadni, úgy mint Hus-
uerba az Kókonyának meg sventel-
ésében.

Az meg áldásnac igij
czek.

Vr Isten, az te áldásod-
nac ereyét mutasd meg, hogy az te
teremtet állatod az te szolgálatid kö-
zibe szolgálhasson, Az ördögöknek
űzésére, és betegségeknec el távoz-
tatására, az te Isteni kegyelmessé-
gednec, vegye hasznát, hogy valahól
és valamit ez víz az Keresztényeknek
házokban és helyekben meg sventel,
tánuul legyen ot mindē tisztatalan-
ság, és meg szabadításéc minden vesze-
delemtől. Ne legyen ot helye az fer-
telmes léleknek, sem kedig dög-
leles Eghnec, távozzanac el onnet az
czalárd ellenségnec alatomban valo
inczelkedési, és hogy ha vagyon va-
lami oly dolog, ki az házban lakók-

Q.

nac

KEREZ: TVDOMAN:

nac ezendes lakásokat auagy nyugodalmokat háborította, ennec az viz. nec meg bentelése által elűzessene, és hogy az te nevednek segítségére hivatalya által eggyesség következé, és minden háborgatástól meg szabaduljon.

Erre az meg benteltetet Sóra is vizre szálljon, az Attyának, Fiának, és Szent Lelec Istennek áldása.

AZ GYORTYA gyuitásról.

Mi hasznai vadnac az
Gyortya gyuitá-
tálnac?

Miel hogy az külső ie-
gyec által az Emberec gyakrā belső

allá-

AZ CAEREMONIAK:

állatoknak is ismeretire, viteletnek, úgy mint az külső ió maga vifeles, tökéletes, belső iámborságnac ielét mutatja, Sőt az Istennek hatalmas-
ságának ereyeis külső czelekedeti által ismertettetnek meg az emberektől, az mint Szent Pál mongya:

Inuisibilia ipsius à creatura mū-
di per ea quae facta sunt intellecta cō-
spiciuntur sempiterna quoq; eius vir-
tus ac diuinitas.

Rom. 1.

Igy az Anya bent Egyházban
az Gyortya gyuitás, kit az Apostoloc
ideyétől fogva az Kereszténység hiuen
meg tartot, é végre szerzettei hogy az
által az igaz vilagosság ielentessec,
kit az Atya mindenható Isten meg
gyuitata mint Szent Iános mongya: I-
gaz vilagosság vala, ki minden embe-
reket meg vilagosit.

Hiero.
contra
Vigilā.

Ioan. 1.

Az Oltáron mikor lát-
tyuc az Gyortyát, Isten eleiben való-
fel főházkodásnac tiszta langyát ie-

Q 3

lenti

KERÉZ: TVDOMAN:

lenti, minem világos, minem tiszta és meleg legyen az langya, olyan si-
uet és lelket kíván az Istenis tölled.

Vgy világoskodgyéc az ti vilá-
gosságtoc, hagi egyebec lássác az ti io-
egelekedeteket, és dicgiryéc Istent.

Meg gyutatic annac fe-
lette, a végre, hogy az igaz világos-
ságnac ielen vóltat ielencze, az ki
meg világosi tya ez Világot.

Eomaga Christus Vrunkis soc
hasonlatossági által ielēti ennec kál-
sō hasznát, vgy mint amag tiz szűz-
nec Lampási által, kic váryác vala
az ő iegyefeknec el iduetelit.

Eouedgetec fel, Vgy mond, az
ti agyēktokat, legyen egō Gyortya
az ti kezetekben, hasonlatosoc legye-
tec azokhoz, az kic váryác az ő vra-
kat.

Oluassuc annac felette,
hogy Christus Vrun az Tanitványo-
kat hasonlittya az sóhoz, és az vilá-

gos

AZ CAEREMONIAK:

gossághoz: kiuel meg fogatt az test, Mar. 9
hogy rothadástól meg menekedgyéc:

Ti vattoc, ugy mond az Világ-
nac világossági. Nem a végre gyút-
tyác meg az Gyortyát, hogy a Kid-
alá reigéc, hanem hogy mindenec
lássanac nála, fel tegyéc az Gyor-
tya tartóba.

Ennec az Bentelt Gyor-
tyánac miczoda has-
nai vadnac?

Közel mindennapi ielenségeg
meg mutattyác: tudnia illic, veszedel-
mes betegsegeknek eleit vési, meg
halo Keresztyén embernek vidam-
ságot ad, ha kezébe adgyác, és az
sőtérségnek bíráját az Satant el űzi.

Az Keresztyéneknek te-
steketis gyortyákkal és Szőűtnekek-
kel temetic el, ielentuén annac hűsibe
világoskodásit életében, bółta utánis
az igaz világoosságnac meg nyereser

Memento, Vgy mond, Ezek as

Q 4

Királys

KER EZ: TVDOMAN:

Királyis az Istennek, quomodo ambu-
lauerim coram te in veritate, & in
corde perfecto. Tekincz meg, mint
ha mondana az holt ember, Vr Isten,
az en czelekedetimet, ezec az gyor-
tyác bizonyságim, hogy en előttem
hiuen, igazán, és ökéletes biuel iár-
tam, és az mi io az te bemed elöt aſt
miueltem.

2 Ti. 4. Bonū certamen certavi. fidē ser-
uavi, cursum cōsumavi, in reliquo re-
posita est mihi corona iustitiæ, quam
reddet mihi dominus in illa die.

Hátómet czelekedetemmel is bi-
zonyítottam.

Lám az Vitézlő rend is,
mikor eltemettetic, Paisát, Kopya-
yát és Louát fel ölteztetic, és ugy
tisztességgel temetic. azzal ielentuén,
ez világon miczoda hiuatallya vólt.

De mint az Bagolynac
nem bokása hogy Nap világon iár-
yon, feltuén rúc abrazattyát, hogy
meg

AZ CAEREMONIAK:

meg ne tépyéc az Madarac: Igy az
ördög nec nem bokása az Gyortya
világ, feltuén hogy gonos czeleke-
deti meg ne littaſſanac az kálsó ie-
gyec által, és meg ne haboritaſſanac.

Igaz az Christus mon-
dása, az ki gonos czelekedic, gyű-
löli az világosságot, ségyent valla
egyſer az igaz világosság miat, most
még ha táuul láttya is, felti orrát az
fűsticül. Ioan. 3.

Az ki igazságot czelekedic, az
világosságra iő, hogy meg ielentes-
senec az ő czelekedeti, mert Istenben
lőtenec. Ioan. 3.

Igaz hűtünk nec, reménſégünk nec,
és ſerettetünk nec, Istenbe valo funda-
láſt, az Gyortya gyuitás ala-
tal ielentic a hi-
uéc.

AZ MISÉRŐL.

Miczoda à Mise?

AZ Mise annyit tében,
mint Aldozat, tudnia illic, az mi V-
runc Iesus Christusnac Bent Testénec
és Vérénece áldozattya: az Kenyér-
nec és Bornac sine alat az igazán fel-
Benteltetet Pap által, Christus paran-
czolattya Berént.

Mindenféle Isten tíftef-
ségére rendeltetet czelekedetec köz-
zül, tíftefsegesb és böczületesb volt
az Aldozat, mind az O törvényben,
s-mind peniglen az Vy törvényben:
Mert valamennyiér az Sz. Attyác
Istenhez Bereteteknec nagy voltát
akartac ielenteni. auagy Istennec vé-
lec valo kegyelmességéről hála adóc
akara

Luc. 22
Acto. 13.
1 Co 11
1 Co. 10

Gen. 4.

Gen 46

akartac lenni: Auagy fel indúlt ha-
ragyát úgy keztec meg enyhíteni,
mindenkor áldozattal eltenec.

Mint Noe Patriarcha,
mikor Barkayából ki Balísa után Al-
dozatot tót volna Istennec, oly ked-
ues és kellemetes lón Isten előt, hogy
fogadást tón Noenac, hogy soha töb-
bé az Emberi nemzetet vizözönnel
el nem vešti: kinec bizonyoságára
Szuvaruánt ada az Eghben.

Mikor az Egheket kör-
nyúl véstem Felhőckel (ilyből az
Isten,) meg ielenic ez az en Sza-
uaruányom az Eghen, és meg em-
lekezem az en fogadasimról.

Iob Patriarcha is bűnnec meg
boczanattyáért áldozic vala Istennec.
Eomaga is az Isten Szent Iob ba-
rátit Iobhoz igazittya, hogy ő ál-
dozzic érettec.

Oly keduesec voltanac kediglen
Isten előt ezek az Aldozatoc, kiket
tíftef

1 Par. 21

Gen. 9

Iob. 1.

Iob. 42

KEREZ: TVDOMAN:

istia püböl czelekedtenec, az Szent
attyác, hogy az Vr Istent, minden
irgalmasságra és kegyelmeffégre in-
ditottác, kiöl ez előis bolottunc.

De mindezekielentet-
téc az mi meg fizettetet Barányük-
nac áldozattát, ki önön magát ál-
dozatra viue, engedelmesen mind az
Kerezt fánac haláláig.

Melyben bizonyos képpen mind
Szent Attyahoz valo Beretetit ez Vi-
lág lattára meg mutata : mind ke-
diglen ugyan ezen Beretetinec tekin-
tetiert mint keduelte ez Világot, ki-
nec életeért Babad akarattal meg a-
lazuán magát, meg bizonyita. Al-
nakfágink t vállára veuén, és az Ke-
rest fíra süggetetuen.

Ebbe azért az Misében,
az Christushnac örök Testamentom té-
teléről emlékezic az Egyházi Em-
ber, hogy afit az mindenható Isten
Szent Fiának io akarattát vegye e-

leibe,

AZ CAEREMONIAK:

leiben, kit az vég vaczoran paran-
czolt, hogy az ő halálának emléke-
zetire czelekedgyenec.

Es miképpen az Kerezt fán en-
nec dragalátos érdemét az mi Idue-
zitóné fel süggesté, vállára rakuán
báneinket: Ebben az Szent Mife-
benis emlékezzéc meg ugyan azon
fogadásról, az mely Kenyeret adoc-
én ez Világnac életeért, az en Tes-
tem az. Tied Vram az Ige, te pa-
ranczoltad hogy czelekedgyúc. Te
vagy Vram az öröcké valo Pap,
Melchisedek Papnac rendi Berent.
egyfer mi éretüné Szent Véreddel és
Szent haláloddal az Kerezt fán áldo-
zál, mostan kedig halálodnac emle-
kezetire minden nap az Kerestyéni
Egyházi embertől az Kenyérnec, és
Bornac áldási által te Baiadból Bár-
mazot bent igéc által akasf áldoz-
tatni.

Vgyan azon igaz Vér.

azon

Luc. 22.
Mat 25.
1. Co. 11.

Ioan. 6.

Pf. 118.
Pf. 109.
Heb. 7.
Heb. 9.
1. Pet. 3.
Mala. 2.
Luc. 22.

1. Co. 11.

KEREZTY: TVDOM:

Hebr. 9
& 10.
1 Co. 10.
& 11.
azon igaz Test az Oltáron áldoz-
tatik, ki az Kereszt fán áldoztaték;
Iollehet nem egy módon, mert ot Sg.
véreddel áldozál, mellyet halálod-
dalis meg peczétel: az Oltáron ke-
diglen annac az Aldozatnac czele-
kedeti ieientetic, és öröcké valo Te-
stamentom rételednec igazsága mu-
tattatik:

Gen. 14.
Psa. 109
Melyben ieintend fő Papságodat
Melchisedek Papnac rendi Berént, ki
Kenyérrel és Borral áldozék az ma-
gasságbeli Istennek. Ennec penig az
Aldozatnac, öröcké valo áldozat-
tyára meg esküvel, kinec áldozat-
tyát ez Világon Helytartoidra biz-
tad.

Lue. 22
Matt. 26
1 Co. 11.
Heb. 5
1 Tim. 2
2 Mach.
15
Igy Berzette az Christus, Igy az
Keresztyéni Anya Bent Egyház az
Apostoloktól vőtte, és Világ vége-
zeteiglen előknec és hóltaknac bú-
nőknec boczanattyára áldoztatik:
hálaadásért, lelki, testi jóknac meg-
nyerésért.)

AZ CABREMONIAK:

Az Papi öltözetec iegy-
zic az mi iduezi önknek halála előtt
czúff ruhába valo öltözetit, és Ke-
rezt fájának válán viselessit.

Az Oltár ömagát iegy-
zi az Christust, ki által, és mellyen
áldozic a Pap: Ennállam nélkül sem-
mit nem czelekedhetec, aßt mongya
az Christus.

Az Gyortyác, Istenbeli
hűtünkenc, és Beretetünkenc ieiei,
melyről az Vr Isten paráczolatot a-
dot vala Moysesnec, hogy az ő Ol-
tárán Bűneilen égne a Tűz, mint
Szent Iános is mongya az ő latafá-
ján.

Añac felette iegyzi aßt
az Arany Oltárt, mely Menyország-
ba vággyó az Isté előtt, holot az Angyal
Arany Temienezőt tartuán kezében,
és Temiennel meg töltuén, meg gyu-
tya az Felfeges Isten előtt, hogy az
Szenteknec imadságokat vinné az Ol-
tárta.

Marc. 15
Matt. 27
Luc. 23
Io. 19

Ioan. 15

Leuit. 6

Apo. 8

KERESZTYENI TVDO

tárta, mely az Isten előtt vagyott.

Nehéz az Sátánac à Míse, mert bizonynyal tudgya, hogy ez az Christusnac örök Testamentom tetele, ki által hamissan kereset iofágot el veszté, feye is meg törtetéc.

Az Mostoha fiu is nem tarttya io kedue az Eorökes fiunac igazságát, Testamentom leuelét, ki ben meg vagyott irua édes Attyától maradot öröksegnec és iofágnac minden igazsága. Így bánnya az Satan is az mi Edes Attyánktól maradot Testamentomunkat. Sőt meg az neuétis gyűlöli, azonis erőlködte, hogy teljességgel semmie tegye solgai által.

Mint erről bizonyfagot töt Anno Domini 1598 Ezentöben az Boczárdi ördög, ki meg foyta az Embert, hogy ő az ki el hitette az Embereckel, hogy az az Ostia, ki meg áldatic az Paptól, nem Christus Teste, hanem csak Kenyer, holot bi-

AZ CASREMOMIAK:

zonyosképpen (mikor az elő Isten-
nec neuere kénseriteinéc) monda i-
gaz Christusnac Teste az.

Mely Isten igyenece hatalma ssa-
gáról Szent Mathenál ugyan az Sa-
tan bizonyfagot teszen, paran. goly,
ugymond, és ezek az Kőec Kenyer-
re leszec. Gabriel Angyalis: Nő erit
impossibile apud Deū omne verbum.

Eomaga is az mi idaezít önc a st-
mongya, à mi az Embereknél lehe-
tellenec, az Istennél azok mind lehet-
segesec. Azon Christusnac Bayából
sármazot igik, ki csak egy sáruval
ez Világot teremte, viznec termé-
tít Borrà változtatà, és az gyümölcs-
telen Füge fat meg átkozà, és min-
gyárt meg afa. It fogadása paran-
czolattyával Szent igiye által eggye-
sül. Bizony bizony mondom tinektec,
valamit kérendetec az en Atyámtól
en neuemben, meg adgya tinektec.

Verbum Domini manet in eternū

Matt 4.

Lue. 1.

Matt. 19

Gen. 1.

Ioan. 1.

Ioan 2.

Ioan 16

Matt. 21.

1 Pet. 1.

Lue 21.

KERÉZ: TVDOMAN:

Az mely Isten tulajdon

Ioan. 3. egyetlen egy született halálra attá ma
Rom. 8. trettőnc, istesség mellett es paráczon
lattyá mellett, miért vonna meg ma-
Ioan. 6. gát? miért nem engedne esküvel
való fogadásának? Bizony bizony mő-
dom ünnekec, az en Testem bizonyé-
tel, és az en Vérem bizony ital.

Ne fély attyámfia ha Iste-
ned vagyón, hatalomságának is lenni
kel, es bizóial olynac, kit emberi elme
meg ne foghasson, 5 5 6 1. Eftem-
Gen. 1. deie, hogy az Napot és az Hóldot te-
remtette, és fel tette az Eghbe, még
világa el né fogvot, mint az te györ-
tyádnac kit te csináltál, azon világa
mint semmíddel látod, meg tar-
totta, míg meg nem feketedet, ezü-
lagoknak is még azon fényességeg va-
Pf. 148. gyon, ki annac előtte volt.

Ipsé dixit, & facta sunt, Ipsé mán-
davit & creata sunt.

Ha az Sáráz mély Kurba

el rei

AZ CABREMONIAK:

84
el reitetet Tűz sőc Eptendő mulua sū-
vő vizé léuen, Nehemias Papnac is 2. Mac. 1.
mádsága által Tűzzé lőst, mentől in-
káb az Christus Satiabol Sármaazot
igéc által az Kenyér Testé válhozie.

Statuit ea in æternum, & in secu-
lum seculi, præceptum posuit, & non
præteribit. Pf. 148.

Mandavit in æternum testamen-
tum suum Non potest solui scriptura. Ioan. 10.

Valljons az Vrnac keze erő-
lené? most immár meg látod, hogy ha
az én Sóm czelekedettel be teli?

Mi hibát találtál az Istenben, Iere. 2.
hogy el táuoztál tőle, hogy más hū-
tót faragtál, kit soha nem hallottác
az te Attyáid.

Ilyés Propheta ember vala, 4. Re. 1.
mind az által egy Sbauáual paran-
czola az Tűznec, és az ő sem pillan-
tásban alá idue, és két uttal enge-
delmes lőn, úgy mint isté Solgaianac,
és Sáz embert eméste meg.

Egy maroc Listet, és egy kalán 3. Re. 17.

R 2

ola=

KERÉZ: TVDOMAN:

olajat annyira meg saporita az Sa-
repta városbeli özügy aßbonyál-
lainac hogy három estendeig el nem
fogya sem meg nem apada.

4 Re. 4 Hasonlatosképpen cze-
lekedéc Eliseus Prophetais, az adó-
aßbonyállal. kinek egy kalá olajá-
nal több nem vala, kiuel rakua több
foc Kádakat, és hazánál valo minden
üres edényeket.

Iosue paranczola az Napnac é-
s Hólinac, hogy meg állanac, és
Ios: 10 meg állén ic.

Luc. 21 Tudodé mit mond Christus üdve-
zitőnc, az Egh és a Föld mind el mulo-
nac, az en beszédé pediglé meg marad.

Ioa. 14. Igaz út, igaz élet az üd-
veßfégre kit Christus hagyot, és pa-
ranczolt, nem kettőzteni beszédét.
Mala. 3 Ego sum Deus, & non mutor.

Mint kellyen magát viselni
az kößfégnec ez fent ál-
dozatnac ideyén.

Miko

AZ CAEREMONIAK:

Mikor az Pap imádko-
zik, és nagy alázatosfaggal bent Da-
uidnac Psalmusát el mögya, és az fent
Aldozathoz méltatlan iárlását köz-
gyónása által ielēti, és foc különbb kü-
lőmb imádságoc által Christusnac ér-
demét lelki ftházkodásoc által keuáno-
ma, kiuel ielēti az Christusnac é Keri-
be veres vereitékéuel való imadságát:

Az kößfégnec ezek között imad-
kozzéc minden Testi és Lelki süke-
ségei imádsága által ielentuén: ugy
mint istennec fenti előtt térdre esuén,
kezéinéc fel emeléseuel irgalmassá-
got kéruén. Es mikorőaz Vrat fel mu-
tatya az Pap mint vránac és terető-
iēnec ielē voltát alázatosan imádgya.

Ennec kediglen az fent
Mifēnec oly bőczuletes méltosága va-
gyon, kit soha az Emberi elme, meg
nem foghat, ugy mint ki az Atya is-
tennec véghetetlen szeretetēnec bizo-
nyos iele, és az mi vrunc Iesus Chri-

R 3

flus. |

KEREZ: TVDOMAN:

Istusnac arvaságunkba, kinczes Tár-
hazánac kőlcza, örök életnek meg-
nyerőye, és Isten haragjánac enge-
telőye.

Vaiha az Isten titkos dol-
gainac káromloi esekbe vennéc ez
S. Aldozatnac méltóságát, kélöm-
ben gondolkodnának állapattyoc fo-
lól. Iay azoknac kic Choreual eg-
gyüt el vestenec, és el veszendőc, és
az Emberektől valo féltékbe, és ado-
mányért Balaammal egygüt az Iste-
nec híveit káromlyác, és testi buya-
ság által az Istennek Egyházát sag-
gattyác; Sem siet az Isten, sem kősic,
mind az által el érkezie.

Mit czelekedéc az Isten
az O törvénybē az békeségnek Sze-
krényénec rabságból valo haza vite-
lekor az Bethsamitáckal, kic nézie
vala idűetelit, és méltatlan tekinte-
tekért Hetuen fő embert élē meg, és
az Kőtség közzől Eotuen ezert:

Kiben

AZ CAEREMONIAK:

Kiben csak az Manna, vala es Aron
meg virágzot vesszeie, Moises két kő
táblaia, és az Cherubin Angyal ké-
pec az Oltáral egygüt. It pedig len az
S. Misenem nem csak Manna, Aaron
vesszeie, és Cherubin képe vagyon,
hasem az igaz Menyorságból alá
fallot Kenyér, sűz Marianac mehē-
ben meg virágzot emberi ábrázat,
és az Attya mindenható Istennek tel-
yes ábrázattya mutatatic Christusnac
paranczolattya szerent.

Tekincz meg, mongyác
vala Iacob Patriarchának fia, hogy
ha ezé a Ruha, kit Iosephnec czi-
náltattál, kit vérbe keuertec vala.

Hasonlatos képpen az Kőtség is
latuán az Vrnac Szent T. stét és vé-
rét, arra emlékezeti a Ruhára, kit
fel vőtt vőlt sűz Marianac mehéből
melyet vérbe fogyna sűggesté fel az
Kerezt fára.

Hogy ha meg maráttoc en bena

nem,

Iude 1.
Num. 16

Nu. 24.

Re. 6.

Num 17
Deut. 10
Exo. 25
Num. 7

Ioan. 6.
Luc 1.
Colo. 1.

1 Cor. 11
Luc 22.

KERETZ: TVDOM:

nem, és az en befédim meg marad-
loha. 15. nac bennetec, à mit akartoc kèrni,
meg lèsen tinèbaec, lduexitònc mon-
gya.

AZ BÓITRÓL.

Miczoda az Bóit?

TEstnec Benuedetése
bűneinknec meg boczanattyára, è
istennec malasztjánac bennènc öreg
bűléssére, az Anya Bent Egyházna
Bokása Serént, bizonyos napokon.

Várodé Bóiteléssedből úd
uefégedet, auagy à
Hús nem étel-
ből?

Az Christus Iesus érdeme által
bísem és várom az en idueffégemet
mind az által, azon erőlködém

ho

AZ CAEREMONIAK:

ogy az en életemben az Christushac
Benuedésében is részem legyen.

Mert az Christus Benuedet éret-
tem, hogy enis Benuedgyec érette, és
az ő nyomdokit köuesssem, à mennyi-
re az en gyarlo termésetem Benuedi,
és az Keresztényeni Anya Bent Egyház
lőmbé adgya.

Nem az ételben, sem az
talban ál az idueffég, hanem az I.
nnec paranczolattyánac meg tar-
alásban, Christus érdeme által

Az étel az hasnac, az has az
ételnee, mind est, s mind amaßt el
rontya Isten.

Az Hús étel őmagában
enkit nem kázhozttat, hanem az en-
gedetlenség, és az Anya Bent Egy-
háznac, Christus Vranc iegyefénec
paranczolattyánac meg utalása.

Qui vos audit, me audit, qui vos
spernit me spernit, qui me spernit,
spernit eum qui misit me.

S

Az

KEREZ: TVDOMAN:

Az Testi fenuedélsért
senkit nē oluafunc hogy el kárhozt
sem az Bőitelésért, sem a Hús nem
telért: mint az Testnec szabadfags
ért, Húsételért, és engedetlenség
Sőt inkább az Isten orsága az ocha
bőuelkődic, kic az vőkeckel, és T
fi keuanfágockal egyűt önön T
steket meg sefitettéc.

Nem nagy dolognac it
lic az Emberec, hogy Adám anyán
Gen. 3 egy Almát őt meg Paradizomban
de ha eűekbe vennéc az Istennec pa
ranczolatlyánac engedetlenségenc
Iob 3. büntetéset. Száyokba volna az izi
Ier. 20. Világ kezdetitől fogva, Világ v'ge
zetig iay boual nem győztéc, sen
győzic az Emberec.

Ninczē oly kiczin dolog
az embereknec semec előt ez Vilá
Iob 24. gon, kinec tudgyác űduességekre va
lo hasznát, auagy Isten tőstességer
kit ha meg utálnac, auagy el halgat

AZ CAEREMONIAK:

nac, kiért rettenetes képpen meg nem
büntettetnec az más világon.

Maledicti qui declināt a mādatīs tuis. Ps. 108.

Egyűnc, igyunc, hólnap meg
halunc, ha meg be áttatic tünéktec
Esa 22.
ez a bűn, miglen mind meg haltoc.

Ast kedíglén az Keref.
tyén embernec sűkség tudni, hogy ha
tellyes életébe mind Bőitelneis, teste
nec meg parasztásáig, ha egyéb Isten
paranczolati ellen valo czelekedetec
találtatnac benne: vgy mint hamis
eskűés, hitetlenség, paráznaság,
gyilkosság, hamiskereset, orzás, tol
uailás, rébség, sűkozódás, átko
zódás, és az több testi czelekedetec,
nem használ neki. A ki azért Bőitelni
akar, bűneiből ki tēryen, és tēricze
sűuēt Istenhez.

Si dederō corpus meum ita ut ar
deam, charitatem autem non habue
ro, nihil mihi prodest. 1 Cor. 13

Az Bőit két féle, Testi és
Lelki. Testi kiuel testűnket senuettet

KERESZTY: TVDOM:

Jud. 8. tyűc, mely által az Leleknek szolgál-
Dan. 10. lattya alá vettyűc.
Luc. 6.

Lelki, kiuel magunkat
az bűnnec minden czelekedetűl, és
Esa 58. gondolattytűl meg tartoztattytűc,
Jer. 18. melyre minden üduezűlendű Lēlec
Ezec 33. köteles. Ha kediglen gyarłosága mi-
Luc. 13. at el eset, testi sanyarűsűg által kel-
letic fel kelni.

Mire valo az Testi Bűit ?

Joel. 2. Az meg haragut Istennek abra-
Job 1. zattyánac meg engesztelűsere, bűne-
Jer. 35. inknek igaz bűntelűsēnec el tēuoz-
Ionā 3. tataűsára, es azokból valo meg tēűű-
Judit 4. re, es az Istennek malaűtyánac ben-
Dan. 9. nānc valo epűletire.

Exod 23. Példānc az O tőruēnybē
3 Re 19. Moyses Propheta, Ilyis Propheta,
4 Re 2. Samuel Propheta, Saul Király, Io-
1 Re 14. saphat Király, Achab Király, Da-
2 p. r. 21. uid Király, Daniel Propheta, Judit
Lan. 6. Judit 8.

aűűony,

AZ CAEREMONIAK:

aűűony, es Eűdras.

Az Vy tőruēnyben isű.
Anna aűűony, Christus Vruc, es az
Apostoloc példānc lehetnec.

Meg alāzom vala az en Lel-
kemet bűntelűsim által aűűt mongya
űgent Dawid.

Az en tērdēim meg erűtlenűl-
tenec az Bűit miat, es az en testem
el vālozot az Olai miat.

Mi rendtartásoc vagyon az Keresűtyēneknek az Bűytelűű- ben ?

Az mi Vruc Iesus Christusunk-
nac halalānac, es kin űenuedűűsēnec
emlekezetiűrt Pēnteken, es egyéb
Bűit nap az Hűű ētelűl meg vonűűűc
magokat, egyűűeri ētelűl meg ele-
geduēn, estűe, Osonatűűkāt vēűnec
Azon kiűűl kic kezec munkayoc által
erűű dolgot testűec, es kic betegűű-

S 3

gek

KEREZ: TVDOMAN:

gektől bantattanac, auagy böiteles-
re valo ideyec még ninczen, auagy
kediglē üő iárnac, auagy sőptatósoc,
és terbesec: böitelesre nē kötelesec.

Ezektől is tellyeséggel az Hús-
étel meg tiltatic, az betegeken kiuül.
Vayossal és Tyikmonnyal: az Lelki
Attyáknac és Confessariussoknac en-
gedelméből erőtlenségekben, élhet-
nec némellyec, egyéb Országoknac
rend tartásoc szerént.

Iollehet Magyar Or-
szágban, és Lengyel Országban, az
Kereztyéni hűtre meg térésec után
oly aítatosoc voltanac az emberec,
és annyira testeket sőuedtettéc, hogy
sokac Péntec nap egy falatot sem ö-
téc, egíß Böitben csak sárax Ke-
nyérrel és Vizzel éltenec, mely ió ső-
kást mostis sokan meg tartanac, sőt
még Szeredán-is böitelne. De miuel
Mat. 24. hogy eláradot az hamiság, az Isten-
hez valo sēretet is meg hált, ki ki

mind

AZ CAEREMONIAK:

mind testénec keuanfágát köueli,
hasa Istene, és asztimadgya.

El vestőc Hazánkat tor-
kosságunc által, ehezéssel és sőmiu-
sággal kelletic meg keresnunc.

Per multas tribulationes oportet
nos intrare in regnum Dei. Nemo
coronabitur, nisi quis legitime cer-
tauerit. Caro & sanguis Regnum Dei
non possidebunt. Act 14.
2. Ti. 2.
1. Co. 15.

Szombaton, Christus te-
sténec, Koporsóban valo nyuguása-
ért, Hús eleséget nem esnec az Ke-
restyénec, hanem vaiast esnec.

Ezeken köuül negyuen
napotis sőktac az Keresstyénec böy-
telni Husuét előt, Christus Vrunknac
köuetéseért, ki negyuen éyet és napot
böitele-mi érettunc.

Visontag négy Szeredā,
Pénteken és Szombaton böitólnec Ez-
tendő által az Keresstyénec, kiket
Kántor heteknec neuezne.

S 4 Miuel

KERÉZ: TUDOMAN:

Miuel hogy az Eftendő
négy része ofstatic, Tauasbra, Nyár-
ra, Eofre és Telre: mindenre része-
ben Istenünknek velünk való kegyel-
meségének haladásáért mielőtt.
Es hogy az követkedendő üdöket is
Istenünknek tisztességére viselheszük,
és lelkünk idűességére szolgállyanac

Christus igirenhez tartuán ma-
gunkat, ki csak egy Pohár viznek ő
nevében való adásunknak is iutalmát
Marc 9. igitte: sőt nem csak az ő maga ne-
vében. hanem meg a ki az ő szolgálja
Matt. 10. névében ad is, idővendőben fizetés-
nélkül és iutaló nélkül nem hadgya.

Az Szenteknek fő fő In-
nepi előtt is egy napot szokunc böi-
telni, azoknak az Szenteknek senu-
déseknec emlékezetért, hogy az mi
Eph. 6. Istenünk mi bennünk is azon sikrakát
1 Tim. 6. geryesszen, kiket geryestet azokban.
hogy mi is az test ellen. és világ ellen.

es az

AZ CAEREMONIAK:

es az Bördög ellen testünkben hadgya 2. Ti. 2.
közössé.

Hogy kediglen az Böi-
tőt sokan az Keresztýenc közül meg-
nem tartják, oka semmi nem egyéb,
hanem csak az testnek kedue keresé-
se és gyengeltetése. A ki mint szolgál
Istennec úgy veszi hasznát.

Qui seminat in benedictionibus, 2. Co. 9.
de benedictionibus & metet. Qui se- Gala: 6.
minat in carne sua, de carne & metet
corruptionem.

Ki ki mint mentheti hasít ez Vi- Phil. 3.
lágón azon forgodic, félő hogy sokak-
nak ne mongya Christus.

Amen dico vobis, nescio vos. Matt. 2.

Nem ok nélkül mongya Chri-
stus, erőlködgyetec be menni az Boros Matt. 7.
uton, mert széles az út, a mely vesze-
delemre viszen.

Nem lehet hogy it ez Vi-
lágónis kedued kerént ély. az más Vi-
lágónis gyönyörűségre meny Abra-
ham Bent Lukácsnál azt monda az Luc. 16.

S s

gag

KEREZ: TVDOMAN:

gazdagnac, el vötted fiam ez vilá-
gon életedben iowaidat, elegendyél
meg vele.

Matt. 10

Matt. 16

Mar. 8.

Lucæ 9.

& 14.

Rom. 8.

Az ki fel nem veszi az ő Keres-
tit, és engem nem követ, nem méltó
az en hozzám.

Si secundum carnem vixeritis,
moriemini. Si autem spiritu facta car-
nis mortificaueritis, viuetis.

AZ PURGATO- riumrol.

Miczoda az Purgatorium?

Az Purgatorium annyit térsen
Magyar nyelven, mint meg tisztulá-
nac helye, holot az vr Isten az üd-
nezülendő lelkeket testektől el vá-
lastuán, bizonyos ideig tisztitattya
Tűz által a moczkoktól, kikkel ki-
múltac ez Világból.

Bizo-

AZ CAEREMONIAK:

Bizonyos dolog kedig-
len az, hogy az Emberec it ez vi-
lágon, az ő vétkekről nem minyáya-
lakoltattatnac meg, holot nagy sokan
még az tökéletes életű emberec, és
Isten félőc között is hertelen halállal
múlnac ki: kic noha Istennek segít-
ségéből halálos bűnöktől meg tartoz-
tattac magokat, mind az által bo-
czanando bűn találtatic benne: mi-
uel hogy az igaz is hétser el esic
napyában; az Isten Országában ke-
diglen semmi moczkos állat be nem
megyen. Oly helyet azért az vr Is-
ten rendelt az meg tisztulásra, kiből
tisztán Tűz által meheffen be az ő
Országában, mint az követközendő
bizonyosságokból meg tettzie.

Hasonlo lessen ő az oluásto Tűz-
bőz, es ugy mint az festőc fűue, le-
luén meg oluástya, és meg tisztitya
az Ezüstöt, és meg tisztitya az Leui-
sait, és meg tisztitya őket, miképpé

az

Pro. 24

Apo. 21.

Mala. 3.

KEREZ: TVDOMAN:

az Aranyat és az Ezüstöt.

1 Cor. 3 Mindeninknec czelekedeti mi-
némű leßen, à Tűz meg próbállyá,
à kinec czelekedeti meg égh, és kár-
val, az kediglen áduezül, de ugy
mint az Tűz által.

Pfal. 95 Szent Dávid is ást mongya:
meg próbálál minket Isten Tűzzel,
és meg vizsgálál mint meg próbálta-
tic az Ezüst.

Miuel segitethetnec azok à
Lelkec kic Purgatori-
umban vadnac?

Imadságokkal, Alamishalkodással,
Mise szolgaltatással, és Bőiteléssel.

Mach. 12. Iudas Machabeus, tizenkét ezer
dragma Ezüstöt küldé Hierusalembé,
hogy az Hadban meg hóltaknac bű-
nökért áldoznának.

idem. Szent annac okáért is hofnes gö-
dolat az hóltakért imádkozni, hogy
bűnöktől meg ódoztassanak.

Nagy

AZ CAEREMONIAK:

Nagy Vr Isten az te irgalmajsa-
god en raitam, és ki ragadtad az en
Lelkemet az also Pokolból. Psal. 83.

Eccl. 7. AZ Halottól meg ne vonniad az
kegyelmet.

Eccl. 38. AZ Halotnac nyugodalmán, nyu-
gottasd meg az ő emlékezetit.

Tob. 4. AZ te Kenyeredet, és Borodat
helyheztesd az igaznac Koporfoya,
hogy, tudnia illic, az Regényec meg
elegeduén belőle, imádkozzanac az
Halotnac ádueségeirt.

Apoc. 5. Minden teremtet allatot, az mely
Meny országban vagon, és à Földön,
és az Föld alatt, és az Tengerben, és
az mellyec azokban vadnac, hallám
hogy minnyáian dicziric vala az Vr
Istent, és à Báránt.

Phil. 2. AZ Iesunac neuére minden térd
meg hayolyon, Mennyeieké, Földi-
eké, és az Pokolbelieké.

Ez az Pokol az melyben térdec
meg haitatnac, nem az, hól az kár-

hozot

KERBZ: TVDOMAN:

hozot Lelkec vadnac, mert azok az
istent nem diczirik, hanem átkozzák
inkáb: az mint β . David mongya:

Pfal. 113. Non mortui laudabunt te Do-
mine, neque omnes qui descendunt
in Infernum.

Esa. 4. Meg tisztítja az Vr Isten az Si-
on fiainac, és leanyinac rufágit, és
a vért ki tisztítja közzülök, az ő
lelkénec itéletiuel, és az ő lelkénec é-
getéséuel.

Mich. 7. Ne öruendez en raitam en ellen-
ségem, mert ha el estem, fel kelec,
míg az sötétségben ülök, az Vrnac
haragját viselem, miglen az en cze-
lekedetimet meg itili, és az világos-
ságra visen engemet, és meglátom az
ő igazságát.

Matt. 12. Az ki az Embernek Fia ellen szól
meg boczáttatic neki; az ki kediglen
az Szent Lélec ellen szól, meg nem
boczáttatic neki, sem ez világő, sem
az más világon.

Bekel

AZ CABREMONIAK:

Bekélyél meg az te ellenséged-
del hamar míg egy uton vagy vele,
mert ne talám az te ellenséged az Matt. 5.
Biro kezébe ad, az Biro kedigler a
Hoher kezében, és az Tömlőzbe
vét. Bizony mondom, ki nem mégy
onnat, míg fillyéről fillyerre meg
nem fizetz.

AZ OLVASO- RÓL.

Miczoda az Olvaso?

Bizonyos fámú Imadsá-
goc, melyec által az Ember-knec i-
stoua forgando elmeyec, ugy mint
meg köt eztenec, hogy csak Istennek
avoltáról, és emberi nemzethez va-
lokegyelmességéről gondolkodgyec.
Mondatic más képpen
oldog aszony Coronayánac, auagy

Ko-

KERESZTYENI TVDO

Köszoróyának, mely kecskétet tizen
öt mi Attyánkól, és másfél száz l
uezletből.

Hogy kediglen az Em-
bernek elmeje, ki ö magába nyug-
hatatlan, azon imadságoknak g
kor samlalást meg ne unnya; söt k
lamb külből lelki virágokat be
hessen belőle. Minden Olvasó, a
Bódog aszony Köszoruya, három
kos dolgokat foglal magában, mel-
lyekben az Embernek sive és lelki
elmélkedhetic nagy haszonnal.

Az Olvasónak első ré-
sének öt részei vadvad, melyec ö
deteseknek mondattatnac. Vgy min

Luc. 1. I. Az mi Vranc Iesus Christu
nac meg testeshlékenec izeneti.

Idem. II. Szent Ersebet Aszonnac lo-
togatása.

Luc. 2. III. Christusnac születése.

Idem IV. Templombá való vitele, és
két Galambon meg váltása.

AZ CAEREMONIAK:

V. AZ Gyermec Iesusnac az Do-
stoc közöt a Templombá való meg Luc. 2.
talalása.

Nuntius, inuifit, natus, conciditur.
absens.

Második része, Keferü-
segesnek mondatic, kibé az mi Vranc
Iesus Christusnac érttenc való senu-
dese adatic előnkbe, melynek öt ré-
sei vadvad.

I. Az Kertbe Christusnac Imad-
sága, és meg fogása. Luc. 22.

II. Ostorozása. Ioan. 19

III. Tővis Koronával meg koro-
nazása. Matt. 27
Ioan. 19

IV. Kerezt fának válán viselese. Matt. 27

V. Az Kerezt fán függeseben
való fáidalma, es halála.

Hortus, cum flagris, spinæ, Crux,
deprimit, afflat. Pro. 19.

Harmadik része, Dűczö-
segesnek hiuattatic, Melyben az mi

T Vranc]

KEREZ: TVDOMAN:

Vrunk Iesus Christusunknac halála után valo düczöfégec ielenternec, melynec őt részei vadnac.

Már. 16. I. Az mi Vrunknac düczöfégec fel tamadása.

Acto. 1. II. Menybe meneteli.

Acto. 2. III. Az Szent Lélec Istennec az Tanítványokra valo iöueteli.

Cant. 8. IV. Bódog Aßßonynac Menyben vitele.

Cant. 4. V. Az örök bódogságnac öröme.

Surgit, conscendens, aspirat, suscipit, ornat.

Mind ezek iegyzic az Vy Testamentombeli Christus Iáwö-zitöknec Tizenöt titkos dolgait, az Euangelionnac rövid summarát, és Szent Dawidnac Száz és ötven Psal-musit auagy dicziretit, kikkel az Vr istent diczirte, hálákat adot, harag-yát engeßtelte.

Sám

AZ CAEREMONIAK:

Sámado Bolgác vagyüc Isten elöt, minden czelekedetinkról, sockal tartozunc Istenünknek, mert Ioc iauait oßtotta reánk, kötelessé-
vagyunc minden io czelekedetre, ki-
uel az Vr Isten elöt kellemetese lehe-
tunc.

Rom. 14.

Mat. 12.

2. Co. 5.

Luc. 17.

Példánc legyen az Chri-
stus Pelda beßede, holot egy Ember-
nec meßße földre valo menetelit ad-
gya elönkbe, ki solgai közzé oßta-
marhaiát, hogy kiki mind kereskedné-
nec vele, és vißba térésebe nyeresé-
get adna Vránac: Hiuenis czelekedé-
nec némeliec, kinec őt Talentomat
ala, sám berént még annyit nyere-
uánna, a kinec kettöt adot vala ha-
sonloképpen czelekedéc, az harma-
dic kediglen el reitette vala, kit mi-
kor sám adásra hivatot volna az Vra,
kérdi hul vagyon az Talentum? mő-
da az solgai Vram én el reitém, mert
tudom vala hogy kemény ember vagy.

Mat. 25.

T 2

otis

KERÉZ: TVDOMAN:

otk aratz à hol nem vetettél, otis gyű-
teß àhol nem hintettél, sélüen el me-
nec és el vettem az talentumot. Mő-
da az Vra: Gonosz és rest bolga, ha tu-
dod vala, hogy en kemény ember va-
gyoc etc. ki kellet volna adnod az
en Pénzemet az Pénz váltóknac,
hogy vissza időttemben meg vőttem
volna usoráual az enyimet. Az ha-
bontalan bolgát, vessétec az külső
főcéssegre, or léssen sírás, és fogok-
nac czikorgatási.

Luc. 16. Amaz hamis Sasárnakis
példayából meg értheti à kinek okos-
sága vagyon, hogy az Vra elő vőteti
Registrom it, és sám perént az Ados-
soknac mennyit oßtót, sel irattya.

Fœneratur Domino qui misere-
tur pauperis, & vicissitudinem suam
reddet.

Szent David, hétser mongya
hogy napyában dicziretet mondol az
Istennec. Christus Vranc az Kertben

terdr

AZ CAEREMONIAK:

terdre esuén, ugyan azon imadszágát Mar. 14
haromszor mondotta. Mat. 26.

Az Bódog asßony egéß

Kosboroyánac harmadic része, kit kö-
zönféggel soktunc nálunc hordozni,
al egy Credoból, öt Mi Attyánk-
ból, és ötuen három Iduexletből. Az öt
Mi Attyánc iegyzi az mi Vrancnac
öt mélységes sebeit, azok között tiz
Iduezlet, az Tiz parácizolatot iegy-
zi, melynec meg tartassában éyiel
nappal kel az Embereknek elmélked-
niec. Az ötuen Iduexlet, az ötuen-
letes Extendót, az az, à mi bűneink-
nec meg hozza attyát iutattya e-
ssünkbe. Az három Iduexlet, az
három Vas feget ieleni, ki-
uel Christus kezét és lábát
peggestec az Ke-
rezt sához.

Leu. 25.
27.
Num. 36
Iosue 6.

T 3 AZ

AZ BERKÉNEC meg Szenteléséről, és Processio íarás- ról.

AZ Apostoloc ideyétől fogva az Anya Szent Egyház az Palma ágackal való Processio íarást ez oráig hiuen meg tartotta, mely Vírág Vasárnap sokot lenni: Mely Caeremonia két dolgot iegeyz.

Először, az mi Iduezi-
Mat. 21. tónknec Hierusalembe diczőséges be-
menetelit, holot minden fele rendec
egy búuel és fáyal dicziríéc az V-
rat, az ki el iót az Vrnac neuében.

Másodszor, aht az győ-
zedelmet iegezi, mellyet vót Chris-
tus Vrnac az Halálon, és az Eordó-
gón,

gón, és hogy minket hatalmason bi-
rodalmoából meg szabadita, mint er-
ről lép példán az Írásban az Ma-
chabeusoc könyvében, kik hasonlatos
képpen Processiot íarának Palma á-
gackal mikor az ő ellenségeket meg
győzéc.

Az Palma ágak azért
győzedelmet ieletnec, az Olay fa
ágak, az Istennec hozzánec meg mu-
tattot irgalmassagát bizonyittác.

Az kik azért ez meg fē-
tetet ágakat kezekben hordozzác,
meg emlekezzenec azok az Vristen-
nec kegyelmességéről.

Es miképpen azok zöldölne és
virágoznanec, íoságos czelekedeteckel
his zöldöllyenec és virágozzanac.

Annac felette, mint az
időség Christus eleibe ióue Palma
ágackal, és vele Christus be mēne
Hierusalembe: Hasonlatos képpen
his Christus eleiben mennyűnc ió

cze-

Colo. 1.

1. Mach

13.

Mat. 21.

Ioan. 12.

KEREZ: TVDOMAN:

czelekedeteckel, kővetvén az ő nyomdokit, és néki dicziretet monduán, véle egyetembe az Mennyei Hierusalembe meheszűnc.

Hogy miis ez iegyec által inditassunc, az Testnec, az Bördögnec, és ez Világnac győzedelmére, az Christusnac példája által.

Végezetre, a végre megáldatnac az Palma ágak, hogy valamely Keresztynnec lako helyére bevitettetnec, az Vr istennec lelki és testi aldásiual bővelkedgyenec az ot lako Keresztynnec: Mint az O törvényben az Békességnec Zekrényc Obededom hazánál leuén, megáldás ec háza minden iöckal.

Böit fő Szeredán, auagy Hammas Szeredán, ugyan ezen szentelt ágakat megégetic, és annac az Hammát megálduán az Egyházi ember, az Embereknek feyeket megiegyezuő Szent Kereztynnec iegye által,

Pœnit

AZ CASEREMONIAK:

Pœnitentia-ra int mindenedet. Megemlekezzél, egy mond Ember, meret por vagy, és porrá lesz.

Nem vy forma, sem ez minapi találmany, hanem Isten paranczolattya az bűnnec meg tisztítására az O törvényben, és az Vyban nyilván meg találod az igaz Pœnitentia tarioknac regulayokban, kic az Istenhöz tértenec, hogy hamu által, sákba öltözetec által, és Böitelekben találtanac istentől kegyelmet feyeknec.

Hogy feyűnkre téfi, az egyházi ember az Hammat, az végre czelekedti az Anya sent Egyház, hogy mi se begyenlyűc közönfeges helyen Pœnitentianac sanyarusagát s alazatosagát külső iegyec által felvenni: holot az Christus mi feyűnc nem begyenlette, ez világ latára meg szaggattatni Testét, meztelen az Kereztifára fel függesztetni,

v melyet

Gen. 3

Num 19

Heb. 9

4. Esd 9

Ester 4.

Iob 16

42.

Pf. 101

Iere. 25.

Tren. 2.

Dan. 9

Ionaz 3.

1. Mac. 3

Mat 11.

Luc. 10.

KEREZTY: TVDOM:

melyet virág Vasárnap oly nagy Királysági áldozéggal, és énecz főval viala Hierusalembe.

Az Szentec állapattya felől mit hífnec az Kereztynec: és az Iducség felől?

Hífić hogy azok kicez földön teljes sínel és lélecekkel boldogultanac az Christusnac, vérek hűlő lőfőal is hűbéli alhatalosságot meg bizonyították; és az Eordög ellen, Test ellen, és ez világ ellen hűuen hadakoztanac, és Kereztiségenc után ki múltanac ez világból, Christussal Menyországban uralkodnac lélec berént, az fel támadás után Teccel együtt mind öröcké vele egytemben dőczőkednec.

Jer. 15. Mi érentűnc kediglő, egy öröcség

AZ CAEREMONIAK:

segre menendőkirt, esedeznec és imádkoznac az Isten elől.

2 Mac. 15
Apo. 9
Gen. 26

Egy az közbe iáro IESVS Christus, Isten és Ember közöt.

1 Tim. 2.

Az mi Vrunc Iesus Christus közbe iáronk az Attya mindenható Istennel, bent Vére és Holála által: az Szentec imadságoc által mondatnac közbe iáronkac, úgy mint Istennec berető solgai, és hű barátai: kic még az halando testekben is felesbaráttokért való imadságokban meghalgetattanac isteniől, Sőt őmaga is az Isten az ő kedues solgaihoz igazított sokakat, hogy érettec áldoznāac és imádkoznānac. Lélek beréntis inec utanna egy Országban velekedettenec uralkodni, meg halgetattanac naponként.

Hebr. 9.
1 Tim. 2
Heb. 8.
& 12.
Ezec. 37
Rom. 15.
2 Mách. 15.
Psal. 138
Ioan. 11.
Gen. 48
Exo. 22
Barnc 3
Iob. 5.
& 33
Acto 27
Exo. 32
Ecl. 44
2 Pet. 1.

Hogy kedigezek igyle

KERÉZ: TVDOMA:

gyenec az Szent Irásnac fundamentumából nyílnak meg tetizenec. Mel Szent Irásnac bizonyos értelmét a Anya Szent Egyházzal, Christus V Mat. 28 runktel fogva ex ielen valo orig, i
ioan. 11 mind Világ végezenig egy aránt ér
Eph. 1. teltic és értic az Keresztyénec, e
E 4. fő Papnac, Christus Iesus Vicarius
Col 1. 2. nac legeltetése alatt, kinec az Christu
Ato. 10 seye, és az Szent Lélec igazgaroya
Az egy megfeszült Iesu
Christus érdeme által váryuc idues
Rom. 6 segünk; ki egyedül Szent Atyána
2 Cor. 5 raitunc valo igaz haragját és bün
terítését meg engedtelte, és kegyelmé
ben iuttatot: kinec Kereszti alatt v
térkedunc ez árnyé Világon, e
2 Pet. 1. tökéletes hitben: io czelekedete
benis foglalyuc magunkat; el táno
uán mind azoktól, mellyec az Isté
től ki adatot paranczolatallal ellen
kezne.

Hogy ha kedig gyarló

ságunc

AZ CEREMONIAK:

98
ságunc miat el esendunc, Poenitentis Gen. 8
arásfra fogyc magunkat, es az 2 Par6.
igaz Gyonas által, meg bánnyuc és
bánnyuc Isten ellen valo czelekedé
tünk, és testünk, kiuel vétettanc,
Benedésekre vonsuc.

Az Christus Iesusnac dra
galátos Szent Testét és vérét idues
ioan. 6.
segünk árrát alázatosságha hoz= Luc. 22.
zanc vezác, úgy mint Lelkünk nec vi= Cor. 11
gastaloyát, éltetőyét és taplalóyát. E 10.
Azon hittel, és paranczolatyanac
ingedelmességével, kit ő maga ha
gyot az Szent Irásnac, egy értelmé
ben.

Az Képec mire való az
Templomban, miért
haitnac terdet azok
előt, holot az Is
ten meg til
totta.

VI

AZ

KEREZ: TVDOMAN:

Az Keresztényenec az A.
postoloc idejétől fogva minden h.
dóben az Christusnac Képet, és az
Szeneket, tisztességben és bőczület-
be tartottac, nem a Fánac, Kőnec,
auagy Papirofnac tekintetiért: mel-
yeknec az Képec kőül csak annyi
tisztesség ad-tic mint az több teremtet
állatoknac: hanē ōmagáért az Chri-
stusért, és az ō szolgaiért, kinec ſen-
vedéset, és éretűnc valo törekedése-
ket telentic, és hogy testi ſemeinknec
arra valo tekinteti által az kit egy-
zenec, tisztességekre bőczületekre, és
kővetésekre inditassunc.

Num. 21

Sap. 16.

Exo 20

Leu 26.

Deut. 5

xo. 31

Nemis oluassuc az Irás-
ban, hogy az Isten ugy tiltotta volna
meg az Képeket, hogy semmiképpen
nem volna szabad csinálni, hanem a
végre hogy azokat ne imádgycugy
mint istent: Sőt ōmaga az Isten efet
es bőlczefgét adot az Embereknek
az Pukóban, hic különb különb

Képec

AZ CAEREMONIAK:

Képeket ōmőuenec, ugy mint An-
gyal képeket, tulajdon Isten paran-
czolattából, mint ennek előttek meg
bizonyítottac.

Exo. 25

Num 21

Nemis oluassuc, hogy
Christus az ō Képēnec csinaltat-
sát, auagy az ō szolgaiét meg tiltotta
volna az VY Testamentumban, holot
meg Prophetáltatta vala, hogy az ō
el ōueteli ut-ín az hamis isteneknek
tőstetec meg ſűnic, és mindenűt az
őneue hirdettetic.

Zach. 13

& 14.

Mal 3.

Mi Keresztényenec, sem a
Fánac, sem az hamis isteneknek nem
imádkozunc, hanem csak az egy meg
főghatatlan istennek, ki által, és kitől
mindenec vadmec, mint az kőzönse-
gis imadságunkban, és Hűtűknec
ezenket agazattiban, mind Isten e-
lő. ſ-mind ez világ előt vallást te-
sűnc.

Ha az Képec előtimád
hozunc, tőrdűnket meg haittyuc, és

V 4

buzgo

KEREZT: TVDOMA:

Num. 21 buzgo jübeli keuasfagunkat ielen-
tyác, az kit azok ielentnec, fiukne,
elmenc, és lelákne arra vitettetic.
4 Re. 20 Mint Ezechias Király, mikor halála-
rol igenetet vót volna Esaias Prophe-
tatól halálos ágyába, noha az fal-
hoz fordula, és keferues fiuel imád-
kozéc, mind az által nem az Falnac,
sem az Kárpitnac, hanem az élő is-
tennec.

Iacob Patriarchais halála ora-
yán, ágyánac feyehez fordita feyét,
és imada az Vrat: mellyet Szent Pál
iobban meg magyaráz: Adorauit
Heb. 11 fastigium virga eius.

Mikor Házadba auagy Mezőn
vagy, és imádkozni akar, vallyors
az mit testi semeiddel látz, ašt imá-
dodé? ugy mint Kárpitot, Pádlást,
Földet, Eghet, Napot, Hóldot? mel-
yec előt ha imádkozni akar, ké elen-
térdeidet meg kel baltanod, kezeidet
fel emelned semeiddel együtt, mert

egyebet

AZ CAEREMONIAK:

egyebet testi semeiddel nem láthatg
az istennec teremtet allatinál. Lelki
semeiddel penig az Felséges Istent
imádod, az mint Christus idaezítónk
is bizonyittya.

Veri adoratores adorabunt Pa-
trem in spiritu & veritate.

Ioan 4.

Az mint az Istennek is
hatalmas ereyit czelekedeti által is-
merhettyác meg, az az, keze mun-
káiból; izey az Christus Benuedését
ki mind bölcznec, mind tudatlannac
tükere, az Képec adgyác eleikbe.

Rom. 1.

Ha minden Képet Isten
meg tiltot volna, hogy se tífteesség-
ért, se hőueletért auagy példáért ne
volna Babad önteni auagy irni: mi-
ért latuán az Ado pénzbe Czáfár
képét, nem tiltotta meg, hogy nem
io ašt a Képet Embernec nála visel-
ni, holot az Isten meg tiltotta, a mint
nemely (magokban bölcz) attyafiac
alittyác; ha oly bűnnec tartod az

Matt. 22

Mar. 12

Luc. 20

Vs

Képe-

KERÉZ: TVDOMAN:

Képeket Templomban és házában tartani, miért nem hányod el az Bódog Aßßony képét, anagy hogy nem adod az Pápásoknak, az Magyar ország Boßoloyának képeit, kit Isten gyanánt tartasz Tárházadban, tirkos és reitec helyekre rekezted, és ha lehetne, effele Képeckel minden üres edényeidet meg íóltened. Te az Penz-nec örültödben kapsz à Képen, mi Christusra tekintetünkben tisztellyuc, és böczkellyuc és az Vratdicziryc az ő Szentiben, és az ő képeiben, Szent David paranczolattya szerént:

Pfal. 150. Laudate Dominum in Sanctis eius, laudate eum in firmamento virtutis eius.

Pfal. 18. Cœli enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius annunciant firmamentum. Dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam.

AZ

AZ GYONASROL

AZ GYONÁSRÓL.

Miczoda az Gyonás?

Bűneinkről való vallás tétel, az igaz Keresztényi Egyházi Ember előtt, kit Christus vrunc képébe hagyot é Földön.

Elég Istennek Gyónni, tudgya Isten hogy bűnösök vagyunc: Szent David is így mongya: Tibi soli peccavi, & malum coram te feci, csak Isten az à ki à bűnt meg boczáttya.

Igaz az, hogy Isten tudgya bűnös voltunkat, mind az által, az bűnünkől való meg térésre, it ez világon modot adot, és annac el tauoztatassára is Oruofságot hagyot.

Hal. I

Pfal. 50.

Mar. 2.

Matt 18

Matt. 3.

Iob 24.

KEREZ: TVDOMAN:

Num 5. ríalga hadza mit mond
az Isten: akar Férfit, akar Asszony-
állat czelekedgyéc afele bűnök-
melyeket Emberec szoktat czeleked-
ni, és tanyaságoc által, az Istennek
paranczolatlyát által hágyác, és
vétkézne, meg valyác bűnök.

Iosue 8. Adgy düczőseget Istennek fiam.
ugy mond Iosue, vald meg, es mond
meg ennékem mit czelekedtél, és el
ne titkold, és monda az bűnös Em-
ber: Bizony vétkeztem.

Pfal 37. Szent Dávid is, Iniquitatem me-
am annuncio, & cogitabo pro pec-
cato meo.

2 Re. 12. El akara Dávid Király
fedezni vétkét, de ki kiáltata Isten
Nathan Propheta által, sőt önnön-
magára magával törvényt írete.

idem. Te, ugy mond az Isten, ti kon-
czelekedted az bűnt, de en egíß iz-
rael sème lattára meg fertőztetém
az te ágyadat, és az Nap lattára

Fel

702
AZ CAEREMONIAK:

Fel is kellec vinni az Isten öl-
rendeltetöt áldozatot az Parazna, Leu. 4.
ígért minden Emberec sème lát-
tára.

Gen. 3. Adám Atyánk is igen
takargatta vala testét, vétkét is
máfra keni vala, de keveset használa
véle.

Gen. 4. Hasonlatos képpen Káin
is el akara enyészteni Abelnec véré-
t, de még az Földről is fel kiált vala I-
stenhez.

Idem. Igen menti vala magát, hogy
nem volt ő ördögöye attyafianac. Mit
czelekedtél monda az Isten? ime az
atyád fia vére fel kiált en hozzám.

Pro. 28. Nem oknélkül mongya
Bölcs, á ki az ő álnakságát el fe-
zi, meg nem igazíthatja: á ki ke-
glen meg gyönyya, és el hadgya
okát irgalmasságot talál.

Mely Répen inti az írás
bűnös embert, hogy vétkéről lá

mot

KEREZTY: TVDOM:

mot adgyon, red ebedbe, és hogy i-
gaz vallást tegyen bűnéről.

Eccl. 4. Az te lelkedért ne ségyenlyedi-
gazat mondani, mert nemely semér-
metesség bűnbe keveri az embert, né-
mely semérmetség kedig diczöse-
get és kegyelmet nemz az ember-
ekben.

Idem. Ne ségyenlyed (ugyan ottá mő-
gya) meg gyónniis az te vétkeide

Eccl. 17. Ne mulas az Istételenek
nec téuelgésébe, halálad előtt gyón-
nyál meg. Mert az meg holt ember-
től, úgy mint az semmi el mulic
gyonás, életedbe gyonnyal meg, e-
uenségedbe, és egésségedbe gyonn-
meg, és az Istent diczird, és dicz-
ködgyél az ő irgalmasságában.

Esa. 38. Eképpen czelekedéc Ezech-
Királyis: elő fámlálom, úgy meg
minden Eftendeimet, az en lelk-
nec keserűségében.

Eonnön maga az Iste

AZ GYONASROL.

Esa. 58. Esaias Prophetat kénserit, hogy az
Israel fiainak vétkeit ki kisleza, han-
gos bauzual.

Christus Vrunkis az vy
Testamentomba, hatalmat ad bent
Paternec, es az több Apostoloknak, az
bűnnec meg boczatására. Valakiket
ugy mond meg odoztoc ez földön, o-
dozua lešnec Menyorságban: va-
lakiket meg kőörtoc ez földön, kő-
örtue lešnec Menyorságbanis.

Az Sidókis ki őnec vala Ierusa-
lomból, és az közel való tartom-
nyokból, és meg Kereztelkednec va-
la Ianoftól, és bűnőket meg valljá-
vala.

Az mely Isten igiye ál-
tal, az Kerezt vízbe, meg tistis-
tatit az bűnös Lélec, azon Isten i-
gye és ereye által, ugyan it é Föld-
meg odoztatit az bűnös Ember is az
igaz Egyházi embertől. Azon Chri-
stus bizia az Egyházi emberekre az

bűn

KERESZTYENI TVDO

Ioan. 20. bűnnec meg boczanattyát is, a ki paranczolta az Apostoloknak, hogy Attyénac, Fiúnac, és Szent Lélec ne-
uiben Keresztelyenec.

Matt. 6. Ha felebarátod ellened vétet, hatalmad vagyon bűnének boczanattyára, mint az közönséges
madfágban is vallyuc, mentől inkább az Christus paranczolattya és igiye
által az Pap meg boczáthattya bű-
nét, holot nem úgy ül az Zékben
2 Cor. 5. mint külső ember, hanem úgy mint
Eph. 6. Christus követé és helytartója, imad-
kozuán érlette, és módot aduán az
Jacob. 5. bűnéből való meg térésé, kic által
Ioan. 5. örök haláltól meg menti, és az ő bűn-
talan bűneit be fedezi.

Ha nem ségvenletted Istened
elő, és mind az dőcző séges Meny-
fágbeli seregi előtt az bűnt meg cze-
lekedni. Ne ségvenlyed az Christ-
előt is meg gyónni.

Nem lehet oly gon-

helye

AZ CAEREMONIAK:

elyen az hatalmas, kit az Borbél-
ic, az Haláltól való rettegetben
meg nem mutatunc.

Nagyob a Lelki halál az Te-
nél.

It kelle raknunc a terhet,
világon, a hul fel raktuc, ha béké-
el hazánkban akarunc menni.

It iob embernek pironkodni, hogy
nem mint az feles világ előtt minden
zelekedetűnc nyiluan legyen.

Mig az utó vagy, addig békélyél
meg az te ellenségeddel, mongya úd-
ezitőnc,

Ne itild magad felől,
megy keűs bűneidet Isten eűbe sem
reűi, mert az Isten nem emberi itilet
berént, sem emberi hallás berént itil

Minden hiuolkodo beűedről
not adnac az emberec az Istennek i-
űű bűni előtt. Semmi fertelmesség,
amisság, hazugság, be nem megyen
Isten Orűagáha.

Luc. 12.

Eph. 4.

Colo. 3.

Heb. 12.

Iob. 20.

Esa. 47.

Dan. 7.

Matt. 5.

Esa. 11.

Mat. 12.

Apo. 21.

X

Azéri

KEREZ: TVDOMAN:

Azért mongya Z. Ianc
Euangelista, hogy ha meg gyöny
az mi bűneinket, hiú az Isten, és így
Ioan. 1. hogy az mi bűneinket meg boczá
és megtisztítzon minket, minden
nakfáinktól: Hogy ha azt monda
gyuc ninczen bűnűnc, az ő így
ninczen mi bennűnc.

Az Egh, az Föld, és
Sap. 16. egyéb féle teremtet állatoc, az min
Apo. 12. magunc lelki ismeretűnk, és az S
Ier. 2. tánnal együtt minden fellelmes
Prou. 5. ról, az Isten feki előt vádolnac, ho
Esa. 47. ha it meg nem gyónunc, és igaz P
Luc. 12. nitentiat nem tartunc, semmi nincz
titkolua, ki ki nem ielenic, Christ
mongya.

Meg ielenic úgy mond az Egh
Sap. 16. az ő álnakfagát, és az Föld fel tá
Iob 20. ellenec, meg nyittatic az ő házokn
neufec, és le vonattatic az Vn
bosszúsagának ideyén.

Ha ételeled közöt fog

AZ GYONASROL.

köziben valami kizim palka ele
del akad, nem várz egy Hólnapot,
auagy Hetet ki tisztasára: nagyob
gondodnac kellene lenni Lelkedről,
kit minden oránként, soe külömb ká
lömb terbeckel terbel.

Ha Sikered meg akad
az sárba, terhedet le rakod, Ország,
Ruhád, sarud, Házad mihelt meg
ruul, mingyárt mosogatod és tisztí
tod. Csizmad, sarud, Ruhád ha meg
kopic, auagy meg ruul, el veted.
Az Istennek házára keues gondod va
gyon, az az, az te siuedre, Lelked
re, kit Isten ömagának lako helyül
válastot, kit ha meg ferteftetz, el
vejt azt az Isten érette.

Halgashadtza mit mond Szent
Dauid. elmelkettem eiyel az en fi
nemben, és munkálkodtam, és meg se
prem vala az en Lelkem.

Minden czelekedetimetől rettegec
vala, tudván hogy az ellened írók

Cor. 3.

Cor. 6

Psal. 76.

Iob 9.

KERÉZ: TVDOMAN:

- nat nem engedj.
 Phil. 2. Sz. Pál Apostol is erre int, hogy
 felelemmel és rettegéssel keressék üd-
 vességek.
 Hebr. 4 Sőt ugyan azt bizonyítja, az si-
 dóknak írt leveleiben, hogy félyűne,
 mert ne talánán el hagyván az ő
 nyugodalmára menessék igiretti, va-
 lakie közzőlűne ki ne essék.
 Eccl. 1. Mert az, a ki felelem nélkül va-
 gyon, meg nem igazítható.
 Eccl. 9. Nem is tudgya az Ember, ha be-
 retetree, auagy gyűlölségre méltó
 Isten előtt.
 1 Pet. 4 Ha az igaz alig idűzűl, hűl le-
 ben az blűnűs ember, és az Istentelen
 Nem kel Istennec hazug
 Iacob 5. Solga, czelekedetet kenűn Isten a hű
 & 4. mellé, az testi okosság, ellensége a
 Rom. 8. Istennec.
 Rom. 6. Istenednec hozzád való io acka-
 rattyát, ne ved nehez neuen.
 Iere. 3 Attyád az Isten, gono-

Podat

AZ CAEREMONIAK:

- Podat nem kenűnya.
 Oh ki soc keferűséget kel
 le Abrahamnac bennedni, mig a zi-
 girenec földere iuta.
 Moiseft Isten hűa fel a Sion he-
 gyere, mig sem leheté sembe min-
 gyárt Istennel, őt napig kelle a sűrű
 kűdnec sűtűsűgét bennedni.
 David Királynac mig királyi
 Páltzayát kezébe vűe meg monaha-
 tatlan soc sanyaruságot kelle benn-
 edni.
 Tobiasnac io czelekedeti mel-
 let, kic Isten előtt kellemetesee vala-
 nac, meg vakula.
 Szent Iobnakis példája elűttűne
 vagyon.
 Christus vrunknac, bizony I-
 stennec és embernec harmintz három
 Eftendeig kelle bennedni heuet, hi-
 deget, ehsűget, somiusűgot, átkot, si-
 dalmat, vűgezetre sűdalmas Halál
 által kelle bemenni az ő diczűségébe.

Luc 11.

Gen 12.

& 13.

Gen. 21.

Exo. 24.

1. Re. 23.

24. 25. 27.

Tob. 2.

Iob. 2.

Luc. 24.

X 3

Az]

KERÉZ: TVDOMAN:

Az Szenteknek való gyónást nem kevéssé Isten.

Noha az Isten erről bizonyos írást nem adott, mind az által sok különben külön példának vadnac, hasonlatos gyónásokról, úgy mint a maz tékozló Fiúnak példái, ki azt mondta: Attyám, vétettem az Egh ellen, és te ellened: mit vétettem az Egh ellen, holot semmi értelem nincsen az Eghbe, mint az Szentekben, kik Isten előtt vadnac, nem követvén azoknak példáit, iora való tanításokat, úgy mint szűz Mariának alázatosságát, ki vel kedves volt Isten előtt, nem követted, Szent Mihály Archangyalnak gondviselését, és Isten után való óltalmát nem bízálleled. Tudodé mit mód a Bölcz, az Zenteknek nevekhez ne ted magadat, mert

Luc. 15.

Heb. 13

1 Co. 11.

1. The. 1.

Luc. 1.

Dan 10.

& 12

Iud. 1.

Apo. 1.

Ecc. 23

AZ GYONASROL.

mert bűntelen meg nem menekedelől.

Az Szentec lesz az te iriló Bíráid sőt az mint S. Pál mongya, meg az Angyalok is.

Nem tudgyátoké úgy mond hogy az Szentec itlic meg ez világot. Azért tisztellyük őket, azért közgyűnasunkban gyonnunc nekik is, hogy engedelmescelegyenek, és Isten imádojanak éreztünk.

En el küldem az en Angyalomat, a ki előtted járjon, és meg őrizzen téged az uton, és bevigyen tégedet arra a helyre, melyet készítem neked. Meg bízállyed őtet, és meg ne utáld, mert nem hágy bűntelen nőről vétekez.

Miről kel az Emberr.

Gyónást és vallást

tenni?

Három dologról.

Mat 19.

Zac 14.

Esaia 3.

Iud. 1.

1. Co 6.

Exo. 23.

Cze

KERÉZ: TVDOMAN:

Czelekedetiről, bölcsiről,
gondolatiról.

De mineelőtte az Em-
ber gyonásra mennyen, szükség hog-
y lelki ismeretiről pánot vegyen, ho-
gy rom kíváltképpen való dolgról.

Isten paranczolatya ellen,
lebaráttya ellen, és őmaga ellé való
czelekedetekről.

Istennec volté hálaadatlan
téteményiről?

Aitatos imádságokkal Istent d-
czirtedé?

Lelked ismeretiről, pámot gy-
kran vőttél?

Isté Igiénec hallásából és olu-
sából hasznót és gyümölcszet vőttél?

Gyonásodban titkoltál el há-
los bünt?

Az bentsegnec hozzád vőte-
be rest és tunnya voltál?

Eletednec meg iobbításáról g-
kran gondolkottál?

AZ GYONASROL.

Hát dolgában, az isten paran-
czolattinac értelmébé, auagy isten
felől való bölcsodban, auagy Szent-
ec felől való iteletedbe, viseltedé ugy
magadat mint Keresztjén emberhez
llic?

Hát dolgaiban felettéb, auagy
mód nélkül tudokoztálé, auagy vete-
redtéle. Bűn és bays got köuettélé,
Istentől czudákat szükség nélkül ke-
szántálé?

Esküttélé mód nélkül isten ne-
czirt?

Fogadásodat, és Istennec adot hü-
bódet segted meg?

Istennec áhczóseget és méltó tiß-
eséget attálé iárhoaba és nyugouá-
sodban?

Czelekedetedet, bándéodat, és
iletednec utait isten tißteségére i-
gazgattad?

Félted és rettegetedé Istent?

Külső emberi tekintetért Istent?

KEREZ: TVDOMAN:

nec kedves dolgot mulatál el?

Innep napokon Isteni tiszteltbe
foglaltad magadat, Templomban
mint Isten házában magad viselt
mint volt?

Hátódet és reménységdet ve
tetted Istenbe, auagy egyéb terem
állatban?

Felebarátod ellen.

Felebarátodnak kárán bánkodtál

Keserűségben vigasztaltad,
vagy bossontottad?

Imádkoztál érte, átkoztad
szidalmaztad, gonoszt kevéltél neki

Felebarátodtól fenvedet boss
fúsgot tística szűből meg engedte

Gyarloságát, nyaualyayát, fe
katlan értő szót bekefésséggel fe
uedted?

Hélae'ó voltál io akaroidna
Igaz canderat tartottad fel

barátodat, icra igazgattad?

Hizelketélt felebarátodnak

Am

AZ GYONASROL.

109
gy bűnnel nem lehet; auagy
Szenteknek példájával, monda,
gy az Szentekis bűnőse voltac.

HARMADIC PA-
ranczolat ellen va-
lo bűnőc.

Meg emlékezzél rolla hogy In-
pet szentely.

Ast akarya az Istē, hogy
ndē ez Világi Borgalmatosságtól,
ndtól és rabotáskodástól magadat
g vonnyad, Innep napon az Isteni
lgalatban, és iofágos czelekedet
m légy foglaltos.

Czeleketélt Innep nap kezi mű-
auagy egybeckel czeleketélt?

Foglaltad magadat ez Világi
idtha, Borgalmatosságha, kereske-
be, akar mi egyéb testi dologban?
Innep napon gy korlottad a

Kor

KERESZTYENI TVD O

Korczomat, torkosagot, vend
get, tántzot?

Mulattadé el hiuolkodo b
deckel az innepet?

Mulattadé el Innep napō a
st és Pradicatio hallást, az imád
zást, és egyéb Isteni Solgálatot.

Mikor Misen auagy Pradic
ón voltal, auagy egyéb Isteni Sol
laton, budosote szellel elmea és g
dolatod, szabad akaratom kerent
egyéb el mulando dolgokról?

Súgtalé, beßilletéle, auagy
uettéle az Isteni Solgalatnac idey

Ieles innepekre, ugy mint: F
uít napyára meg Gyóntalé, vót
az Christusnac Szent Testét, V
hosszá?

NEGYEDIC P

ranczolat ellen va-
lo búadó.

AZ GYONASROL.

Attyadat, Anyadat tisztelyed,
gy hofszu életű lehes e földön.

Ebben az paranczolat

an aßt keuánnya Isten, hogy nem
tak testi szüleinket, hanem azo-
st is, kic auagy údduel, auagy mel-
fággal, Tíft viselésekben nálunk
al nagyobbac, tisztelyhe.

Gyúldóltedé szüleidet, hara-
ttále meg velec?

Gonozt keuantál? - kic: ugy
hínt holtokat, vesse

Buñitottadé, és somortottadé
meg őket?

Tekintettélé harag semmel reá-
oc, auagy neuettedé meg őket?

Voltálé engedetlen szüleidnec?
Segítséggel voltálé nekies plú-
mekben?

Gonoszúl kóltettedé el iszágo-
t, és marháyokat?

Vádoltadé, szidalmaztadé, va-
mañtadé őket, szollottálé tisztely-

KEREZT: TVDOMA:

len beßédet ellenec auagy felőléc?

Imátkoztále érettec?

Io intéseket oktatásokat vete-
tedé meg?

Híßáleid meg holtanac, á kin
mit áttac Testamentomban, me-
attadé, meg fizettedé adóságokat

Atyádfiait és Rokonidat fere-
tedé?

Naladnál nagyobbakat kiadé
képpen áttac embereket, é vilá-
Birá áttacokat tiszteléc?

Engedetlen és þofogadatlan vol-
táléc ellenec?

Czuffoltadé, ragalmaztadé őket

Az Anya þent Egyháznac,
az te elöttec iároknac paranczolat-
tyokat, þerzésekét és végezésekét
táltadé meg, vetettedé hátra?

Voltáléc haladatlan azokh-
kic iót töitenec veled?

Dézmáyokat, auagy val-

AZ GYONASROS.

gyéb iðmedelmeket vöitede el, auagy
áttadé meg az Egyházi emberek-
ól.

Ó TÓ DIC PA-
ranczolat ellen va-
lo vétkec.

Ne Eoly.

Meg tiltatic mitöllánc
az külső és belső gyilkosság. Hogy
meg ne öllýűc, se gyűléllýűc sele-
baratunkat, se haragot ne tarczunc
rea, se gonoszt neki ne keuánnýunc.

Eoltéléc meg valakit, auagy ölen-
téléc mással, auagy Kézzel, auagy
Méreggel, auagy más keppen?

Attaléc okot valakinec hogy mást
meg öllýen, auagy halálra keressen?

Réþegintetéléc meg úgy valakit
hogy betegségbe eset miatta?

Z 2 Gyer-

KERÉZ: TVDOMAN:

Gyermeczkeknek Annót me-
hében való elvestésbe valóle részes,
vagy tanácsoddal, auagy czeleke-
detteddel?

Verekedtele, fertettele meg va-
lakit?

Vestetteli ösue mással valakit?

Az kic közt valami habortat la-
tál, ingerlettedé egymás ellen öket?

Attale valakinek tanácsot va-
hogy mást haborgasson, sérczen, a-
vagy veryen?

Az kit haláltól meg menthet-
tél volna, ügyekzetelé meg menteni,
auagy nem?

Keuántadé valakinek halálát?

Vifelteli más ellen siuedben ha-
ragot, gyklölseget, és bosszu állsra
való ügyekzetet?

Atkoztálé egyebeket monda-
uín: Isten el vessessen, Bakadna nyar-
kad, Isten ne menczen hertelen halál-
tól, Akasztó fától, Eordög el vitye-

auagy

AZ GYONASROL.

auagy egyeb ez felet?

Gonosz pelda adásoddal, kizteté-
del, becseddeddel, és intéseddal at-
tále okot másnac bünre, auagy tanis-
tottalé valakit bünt tenni?

Mágadnac keuántadé halálodat
busulasból, bosszuságból, kétségben-
esésből, auagy egyéb gonosz paniek-
ből?

Vetettedé oly szerenczére maga-
dat, kiből halálod bönvetközhetet vol-
na, ha az Isten kiáltképpen való io-
voltából meg nem őrizet volna?

Atkoztadé magadat monduán:
bár az Isten ást az napot ne attá
volna érnem, bátor nyakam szakat
vólna, Isten el vessessen, Eordög el vi-
gyen ha miueltem, auagy egyéb effe-
le főkat?

Ektelen neuezettel illettedé sele-
barátodat?

Egyházi solgát verteli meg, ki
ből átokban estel volna?

Z 3

Fele

KERÉZ: TVDOMÁN:

Felebarátodnac nyomorult termésetit, szegénységét, tudatlanságát bosszúságból hantadé semére?

AZ HATODIC ÉS
Kilentzedic paranczo-
lat ellen való bű-
nőc.

Ne paraznalkodgyál.

Felebarátodnac feleségét bűn-
re ne kívánnnyad.

Az Hatodic paranczo-
lat azt kívánnnyá, hogy ne paraznál-
kodgyál.

Az Kilentzedik is azt
kivánnnyá, hogy felebarátodnac feles-
ségét ne kívánnnyad.

Mindenic paranczolatban tilt-
tya Isten az Buja termésetnec gonosz
gondolatit, beszédit, és czelekedetit.

Gon

113
AZ GYONASROL.

Gondolkottálé gyakrā Buja ter-
mésetnec fertelmeségéről?

Attálé okot magadnac effele go-
nosz gondolatokra, tekintetteddel, a-
uagy egyéb képpen?

Gyönyörköttélé, auagy felettib-
mulattálé effele gondolatokban?

Czelekedetteddel vólé pándékod
hogy effele gonoszságoknac engedgy?

Szólottálé, auagy hallottálé a fi-
le rút és undoc fertelmes beszédet,
ki tisztaságnac ellene vagyon?

Énekelte, auagy hallottálé a
féle Virág éneket, melyec testi se-
retetről és Buja dolgokrol vadnac?

Vigaságoc és tántzoc közt io-
is tiszta erkölcsöz ellen való dolgo-
kat szóltálé: auagy illetésséddel
geryeztettedé gonoszásra felebarát-
od szívét?

Aféle helyeket pánpándékkal
kerestélé, a hól gonosz erkölcsözödnec
engedelmeséget találndá?

Miké

KEREZ: TVDOMAN:

Mutatádé, ciffraztádé magada
à végre, hogy egyebeknec semec a
kadgyon raitad?

Fertelmességekre illetésséddel in-
dítottádé magadat?

Vétkezéské paraznaságba, auagy
terméket ellen, miczoda rendbeli
állapatheli semellyel? Mennyiser?

Aalmaid között való fertelme-
ségében gyönyörköttél, imedted
auagy azokra attale okot? Hányisor?

Al országban iartálé, Asszony
ember ruhát vőttélé reád, auagy Fér-
fiu ruhát?

Szeretetről való Könyveket tar-
tasz nálad?

AZ HETEDIC, É
Tizedic paranczolat
ellen való vét-
kec.

No

AZ GYONASROL.

Ne Oroz.

Felebaratodnac Házát, Mezeiét,
Szolgáját &c. ne keuányad.

Az Hetedic paranczo-
latban tiltja Isten az Orzást.

Az Tizedikben is Fele-
barátunknac marhaiánac, Házánac,
Mezeyénec, Szolgaiánac, Szolgalo-
leányánac, Eokrénec, és Szamará-
nac gonoszúl való keuanságát tiltja.

Keuántádé Felebaratodnac va-
lami marhayát, és igyekeztélé ha-
misszan aást tiedé tenni?

Feyedelmednec, Vradnac, és e-
gyebeknec az miuel tartoztál, ta-
gattale valamit el?

Loptádé el valakinec valami mar-
hayát? Mennyit?

Erővel vőttedé el az másét?
Mennyit, és hányisor?

Szent Egyháznac marhayában
vagyoné nálad, vőttedé el isüedel-
met, Dízmayát és isőségát?

a

Vfo

KEREZTY: TVDOM:

Vorát vőttél valakin?

Attyádtól usoraul kereset mar-
hát, auagy erőszak serént, auagy ha-
m keresetinel gyűtöt ióságot tudu-
nád tartatni?

Testamentomban másnac hagyot
marha felében vagyone nálad?

Attale oly módon másnac kö-
czön Zalagára, hogy ha az hagyot
napra az Zalagot ki nem váltja; az
után ki ne válthassa, hanem nálad
maradgyon?

Attalé Bor feyibe, auagy Gabo-
na feyibe Pénzt valakinec, ugy, hogy
sokkal többet adgyon annál, a men-
nyit azon a Penzē mástól vehetnél.

Attalé Begény embernek kö-
czön Pénzt, Búzát, Kenyeret, auagy
egyebet, é végre, hogy úd uel a
Pénzt is meg adgya, annak selet
munkálkodgyéc is érte.

Töttele hamis kereskedést, vagy
olcsóbban véuen mástól, auagy dr

AZ GYONASROL.

gábban aduán másnac, annál az mie-
rt volna?

Eltélé hamis Mértékel?

Esküttél marháad mellett, hogy
meg éri est a min hattad, auagy
hogy te is dragábbban vőtted?

Czaltalé meg valakit miuedbe,
auagy nem iól miueluén neki, auagy
többet véuen miuedért, hogy sem
mint érdemleltel volna?

Hi egetted el felebarátod Bol-
gayát, auagy Bolgálo Leanyát?

Czaltalé meg Fel barátodat?

Nálad le tétet marhát, auagy
seleítettet tagadtalé meg?

Ha valakinec el veset marhayát
meg találtad, titkoltalé el, és tar-
tottalé magadnac?

Szöleyében, Gabonayábá, Ker-
tében, Rétiben, Vadazásodban,
darazásodban, barmaiddal töttél
kért?

Adosságotat tagattalé meg, a-

a

uagy

KEREZTY: TVDOM:

uagy mulattadé el az fizetésnek nap-
yát szándékkal?

Kotzkát, Kártyát, auagy egyéb
játékot iádzottale nyereségnek oká-
ért?

Munkásidnac, Béresidnac, Szol-
gaidnac béreket tartottade meg?

Kölcszen adot más ember mar-
hayát tartottade meg?

Reád bizot marhát hogy másnac
osztogást, hitféggel iartále el benne?

Vradat huen szolgáltade, mar-
hayát hire nélkül osztogattade más-
nac?

NYOLTZADIC
paranczolat ellen
valo vétkec.

Felebarátod ellen hamis tanu-
ságot ne mongy.

Ebben az paranczolat
ban

AZ GYONASROL.

ban tiltatuc Felebarátunc el-
len valo nyeluünknek go-
nozása.

Hamis tanubizonfágot mondot-
tále felebarátod ellen Törvényben?
Hánybor?

Igyekezte valakit hirében ne-
sében meg gyalázni?

Vadoltále, auagy mentettile
valakit hamissan?

Rágalmaztále valakit háta mege?
Felebarátodnac titkyát karára, ár-
talmára, és gyalázattyára ielemet-
tede ki?

Egyebeknek czelekedetit magya-
ráztade gonosbra?

Eordmest halgattále ragalmazo
besédeket?

Az mit más ember felől hallot-
tál, beféltettede azt másnac?

Tóttellé vakmerő itilletet más
ember felől?

Szolottále hazugságot egyebec

a :

ellen,

KEREZ: TVDOMAN:

ellen, auagy hiuokodo bejedd közti?

Felebarátodnac dicziretti trigy-
lettedé, auagy a húl diczirni kellett
volna, nem diczirtedé?

Hireben, newében, kifsebitettél
meg valakit?

HÉT HALÁLOS
Bűnökről.

Melyec közzül első az
Keuélyfég.

Voltálé Keuély?

Alitottadé magadban termé-
tednec iauait, hogy temagadtól vad-
nac és nem isteniől?

Auagy hogy azoc magad érde-
miből való, és azokért istennec a-
zokról hálákat nem attal?

Kérhet-

AZ GYONASROL.

Kérkedélé valamit olyat ki ben-
ned és nálad nem vólé?

Egyebeket uráltálé meg, hogy
magadat magasztalhassad?

Húl diczős-gnec bűne?

Diczekedtélé bűnbe, auagy va-
lami hiúságos dologban?

Keresztélé magadnac dicziretet,
egyebeknec ártalmára, auagy hogy
könnyebbé tístet nyerhes, melyre mélt-
atlan voltál: auagy azt kéuántad a
kire elég ember nem lóttél volna?

Voltálé tístesség kéuáno?

Emberi tekintetért valamit cze-
lekedtélé, hit nem kellett volna cze-
lekedned?

Itiltedé magadat egyebeknél
iobnac, iámborbnac, sebnez, tístes-
ségesebnec és bentebnec?

Egyebeket méltatlannac itiltedé
barátságodhoz?

Voltálé vakmerő a te iületedbe,
nem akarván azoknac értelmek?

a 4

venni

KEREZ: TVDOMAN:

venni, a kic valamit iobban értettec
naladnál?

Voltálé versengő, nem akarván
attól el szakadni, a mit egyser meg
mondottál, ha binte esedbe vőtted,
hogy nem iól mondottad?

Voltálé istenedec engedetlen és
az Embereknek, kiknek engedelme-
séggel tartoztál?

Előtted iaróknac paranczolat-
tokat hattadé hátra?

Zegtede meg ebereknek adot hűtődöt?

Másodic halálos bűn

Fősuénylég.

Voltálé Fősuény?

Voltálé telhetetlen, nem elegend-
uén meg aual az mit isten adot?

Keuantálé meg gazdagulni, fe-
lettéb aduán magadat ez világi bor-
galmatofságra?

Szegtede meg istennec paran-
czolattyát gazdagságnac okaért?

AZ

AZ GYONASROL.

Az szegényekhez voltálé irgala-
matlan, nem örömezt attálé nekic,
pirongattadé meg őket, midőn Ala-
misnát kérted te tőled?

Ez világi borgalmatofság miat
mulattadé el Gyonásodat, auagy e-
gyéb iókat hattálé el?

Alnakül és erővel iutottálé va-
lami marhához, auagy ügyekeztlé?

Hazuttálé, auagy esküttlé ha-
missan valami marhaért?

Hamis Pénzel éltélé?

Marhádat, Pénzedet örömesben
torkodra, hasadra, és egyéb el mu-
lando heaba valo dolgokra inkább
költődtedé, hogy nem mint istennec
újszességére, és felebarátod szükségére?

Adossidat szitogattadé a meg fi-
zetésre; holot tuttad hogy ninczen
honnat meg fizetni?

Harmadic halálos bűn

Buyaság.

45

Me

KERESZTYENI TVDO

Merátlé el az Testi bűnben,
agy hogy letked áduességére, és Iste
tisztességére keües gondod volt?

Keresztélé buyaságra valo okot;
és ugyan azonra indítottálé egye-
beket?

Buyaságodban feletkeztélé el
tisztéről, hiuatalodról, és állapotod-
ról: meg nem gondolván hogy nem
illet volna hozzád, az az mit czele-
kettel, csak azért is, miuel hogy so-
kac boiránkoxnac meg miattad?

Voltálé Testi bűn miat álhatat-
lan, gyakorta el végezván elmédben
hogy meg iobbitod életedet, de azt á
mit végeztél meg nem álván, hanem
ugyan azon undokságban fetrengsz?

Gyönyörködteél annyira az bu-
ya életben, hogy azért késs voltál
volna az Istennek akarattját meg
Segni; sőt Istentől tellyességgel el
Bakadni?

Keuantálé é világon sokat élni,

é re-

AZ GYONASROL.

é végre, hogy tested keuanságánac
többet dolgozhass?

Feletkeztélé el halálodról é fele-
bűn miat?

Az negyedic halálos bűn Irigység.

Irigylettedé valamely felebará-
todnac tudományát, tisztességét, io
híret nevet.

Irigylettedé felebarátodnac elő-
menetit, naladnál bőczületeseb vol-
tát, anagy hogy hozzád egyenlő-
lőt?

Más ember io czelekedetét, ü-
gyekezését, aitatosságát, maga vife-
letét irigylettedé?

Igyekezteél irigységből felebará-
tod előmenetit meg haborgatni, gya-
lázattal és ragalmazással ellene tö-
rekedvén, egyebeknek io akarattját
hat tőle el idegenítvén?

Eorúl-

KERÉZ: TVDOMAN:

Borultéle felebarátodnac káran,
kissebségén, auagy valami nyaualya-
yan?

Bankottálé felebarátodnac el-
menetin, és io Berenczeyén?

Ötödíc halálos bűn
Harag.

Voltálé Haragos?

Ok nélkül bosszúságot akar-
tade ki tölteni felebarátodon?

Tartottálé úgy haragot vala-
kire, hogy csak rea sem akartál vol-
na nézni, sem vele bólni, sem neuén
nevezni, sem köszönteni?

Zaigattálé, kialtottálé, feddöt-
téle, bitkozottálé, átkozottálé ha-
ragodban?

Tötréle valakin á kire meg ha-
raguttál bosszúságot?

Szolgádat, lobágyodat verettedé
haragodbá mód nélkül, érdeme felet-

Az

120
AZ GYONASROL.

Az kit nem kellett volna bűn-
tetned, hiatalod nem léuén rea, bűn-
tettele?

Isten bosszúságára Képeit fer-
teztettedé meg haragodban, auagy
Baggattadé el?

Eföt, Vízet, Tűzet, Zeleket
átkoztálé meg haragodban?

Felebarátod marhayát hara-
godban öltedé meg rekkerteitede el,
hazában, mezeyében, keriben tet-
tele kárt?

Hatodíc halálos bűn
Torkolság.

Torkos és Tobzódo voltálé

Eottele, auagy ittálé ü tö előt?

Zegtedé meg az Bőitöt? töb-
ber euén egybernel?

Eottele meg tiltot eledelt Bőit-
nap, úgy mint Húst, Teyet, Tyikmo-
nyat es Vaiszt?

Ko

KERESZTUDOMAN:

Kevántálé, és kerestélé szükséged
közül gyönyörűségesbeledelt auagy
italt?

Voltálé réseg, és ha voltál,
hányfor?

Itálé duskát, auagy egyest?

Résegutettélé mást meg?

Feletteb való étel és ital miat
voltálé rest imádságodra, és egyéb
Isteni szolgálatra?

Résegsegében károgdálé ha-
sontalan, auagy gonosz dolgokról?

Etel ital közöt verekedtélé?

Isten dolgáról vetekedtélé, a-
uagy hit dolgarol résegsegében?

Eottélé, ittélé annyit hogy meg
nem emésztetted?

Résegseg miat paráznaságba
estélé, auagy buya természetre indi-
táltélé, ki miat testedet meg fertez-
tetted?

Eteled italod közöt háborusá-
got indítottálé, rágalmaztádé vradat

Fele

AZ GYONASROL.

Feledelemet?

Botralkozást, Keresztén leuén
ittálé az egyháznak nec résegseged
mia, auagy tiszteletlen szóval Egyhá-
zi embereket, Birákat, Polgárokat
és tiszbe leuő embereket illetélé?

Hetedic halálos bűn,
iora való restség.

Voltálé gonosz kedű és rest az
iocelekedetekre?

Resteltélé tanulni, auagy ségye-
lettélé tudakozni az áduességnec dol-
garol?

Az áduességnec fundamentomit,
ugy mint á hitnec ágazatit, közön-
seges imádságokat, és az Tíz paran-
czolatot tudodé?

Voltálé keuolkodol?

Mulatrádé heaban üdödít?

Szegényeknek kic hozzád este-
nec válast ittálé hamar, auagy ok-

nélkül!

KEREZ: TVDOMANI:

nelkül halogattad, temagad restsege
mia, auagy testi mulatságod mia, ugy
mint iátéked miai?

Halogattadé bűneidből valo
meg térésedet, auagy valami egyéb
iót?

Mikor valami iót miueltél siet-
tedé el végezni, alig várúan hogy
végét érni?

Hattadé valamikor félbe az el-
kezdet imádságot, böjtöt, és egyéb
féle io czelekedetet?

Voltálé gondviseletlen házad
népére, és alattad valo szolgákra, lo-
bágyidra, kiket Isten gondviselésed
alá adott?

Voltálé oly tűnnyá hogy inkább
akartál volna ehezni, és szükdősködni,
hogy sem mint dolgot tenni, és munká-
lkodni?

Voltálé oly aitatlan hogy az i-
madságis visssa tetized, auagy egyéb
io czelekedet?

Gy

AZ GYONASROL.

Győlőltedé azokat kic tóra in-
tettenec, és gonozról meg feddet-
tenec?

Voltálé oly idegen az pœniten-
tia tartástól, hogy az meg czeleke-
det bűnről semmi bánatot sűvedbe
nem érzettél?

Kétsegbe áduességed felől estélé?
Sokáig tartotté az a kétseg?

Kétsegbe esés után miczoda bűnt
czelekedtetél?

Istennec aiándékát ugy mint e-
rőt, elmét, okosságot selebarátodtól
tagattálé meg, auagy tudomány?

Alussekony, késedelmes, haloga-
to voltálé ioknac czelekedetire? ugy
mint imádságra, magad és selebará-
tod ionára?

Szabad akaratod szerént imád-
ságodba elmédet idestoua forgattadé?

Kilentz idegen bűnóc.

Voltálé más ember bűnében
részes?

b

Parano

KEREZTI TVDOMA:

Paranczoltadé máfnac hogy gonozt czelekedgyec?

Attálé tanácgot máfnac gonosz czelekedetre?

Te akaratodból auagy engedelméből czelekedetté valaki gonosz?

Diczirtele valakit gonosz czelekedetibe, ingerlettele több gonosz tettekre, dicziruén azt az mit czelekedet, és ionac monduán az ő gonosz czelekedetit?

Gonosz ténőc őltalmaztálé, mentettele? reitegettele?

Volté réped gonoszul kereset marhába, úgy mint usorual, lopással, alnaksággal, hamis kereskedéssel, és egyéb Isten törvénye ellen való gonosz dolgokba?

Halgattadé el bűnét valakinek, kit meg kellett volna feddened auagy büntetned?

A mi gonosznac ellene állhattál volna, nem állottál?

A kine.

AZ GYONASROL.

A kinek tartoztal volna meg iejelenteni valakinek bűnét, a végre hogy meg feddene, és meg iobbitatná, nem iejelentetted meg?

Ezek az bűnökön kívül igen sűkség az Keresztyn embernek, hogy módgya, helyét, idejét, állapattját, tarsaságát és igyekezetinekis végeit meg ielencze, mert nagyobb bűn senni helyen gonosz czelekedni, hogy nem mint azon kívül.

Innep nap ha vétkezel nagyobb hogy nem mint köz nap.

Egyházi ember ellen való véték nagyobb az köz emberénél.

Az Biráknac, Polgároknac földalmazása és verése nagyobb, az köz emberekenél.

Vradra való támadás nagyobb az köz emberekenél.

Attyád, Anyád, rokonságod el-

b 2

len

KERÉZ: TVDOMAN:

len való vétecc nagyobb az idegenek-
kénél.

Szánbándikkil való vétecc na-
gyobb az történetből esetről.

Komyát ha bídalmarzza, na-
gyobb bűnt vall az köz embercc bídal-
marzásnál.

Gyakran történic hogy
a mi ömagába boczanando bűn vol-
na, halálos bűn követekezic belőle,
ugy mint valakinek egy folyér ár-
marháját el venni, a végre, hogy a-
közodgyéc, auagy istent káromlya.

Néha kedig eggyic bűn
nagyobb az másikkál, ugy mint ter-
mézet ellen való vétkecc, auagy néma
bűnőcc, büzesegnec rontási: attyafiat
közti való bűnőcc: Bent helyről való
lopásoc, nagyobbac mind isten elő-
s-mind ember előtt az több köz bűnnél.

Annacfelette eggyic vé-
tekből soc egyib vétkecc bármaznac,
ugy mint az istennec szabad akarat-
ból

AZ GYONASROL.

ból fogadot büzesegnec ha meg rontattc
két bűn követekezic, az büzesegnec
ferteztetése, és az istennec től fog-
adásnac meg törése. A ki fogadást től,
hogy hamisan nem esköszic, mégis ha-
misán esköszic. Es effele hasonló esetec.

Touábba eggyic vétecc
ömagába halálos bűn, ugy mint a vér-
ontás köz embercc között, hogyha
kedig Egyházi szolgá, auagy Egyhá-
zi emberen történic, átokrais effele
ember méltó, az vérontáson kiüül.

Háni dolog idegeniti el az
Gyonástól az bűnös
embert?

Három.

Szemérmetetlenség, ki mi-
at bántalan sokan lelkeket el vestic,
Mely ellenkezic az istennec látásával,
ki mindeneket jól tud és lát, kineccse-
mei előtt semmi minczem el titkolva.

Heb. 4.

KERÉZ: TVDOMAN:

Az lelki Attya, Christusnac helytar-
toya és Isten, hisz és igaz Christus-
nac tickosa, és tenéked kegyes oruo-
sod.

Félelem: poenitentiának
keménységeiől retteguén, meg foß-
ta lelkét az segény bünesnec az I-
stennec meg igiri kegyelméiől. Azon-
felül hogy az Lelki attya ne tudgya
véit, ki elöt külső keppéjénec mu-
tatta magát, felii segény magát hogy
kétséges az után hasonlo czelekedes-
tekeri ne legyen a Papnál.

Auagy hogy kére ne vallyon ez vi-
lágon gonosul kereset marhában,
ugy mint Vforásoc, Lopóc, Toluailóc,
Kértýáloc, Kotzkásoc, ezalárdoc,
melyec ellenkez nec az öröcké valo
ioknac meg találásual.

Gen. 4

Kétségbe esés, ki az em-
bernec büneinec boctanattyát kétsé-
gese teszi, mind ember elöt s mind Iste
elöt.

Es

AZ GYONASROL.

Es hogy azokat el nem távozt-
athatja ha szinte meg gyónja, az
gonosok kérésért.

Mely felette igen nagy bűn,
ugy mint Istennec véghetetlen irgala-
mosságáról való kételkedés, Kainnas
atya az örök kárhozatra.

Ez ilyen Fordógi kéfertetked nec,
eleibe vesse a bűnös ember az Chris-
tusnac érdemét, ki az bűnösökért se-
vedet, Bent Irásbeli példák kal lelkét
és buvet bátoricza, ugy mint David-
nac, Manasse nec, Magdalombeli Ma-
riánac, Zachariás nac, Z. Mathenac
Z. Peter nec, Z. Pálnac, és az Ke-
rejsán függő toluainac Istenhez va-
lo térés ec. Nincz Isten elöt se-
mely válogatás, és az a ki erőt és se-
gységet ad az fel kelésre, te is eröl-
ködgyél, arra való az gyakor imád-
ság, Istenbe való bizodalom, az I-
stennel rendeltet oruosság, segé-
nyek nec eredet való könyörgés ec ala-
misnál.

2. Re. 12.

2. Pa. 23.

Luc. 7.

Luc. 19.

Matt. 9.

Mat. 26.

Acto. 9.

Luc. 23.

Act. 10.

KEREZ: TVDOMAN:

Ar. 10 misnalkodas által, Angyalodnac
Job. 4 netlen serkegetése, az pent áldozat
Dan 4 kor az Pap imádsága.

KERESITYENI IÁM. bor életnek regulaj.

Az halálos bűnektől min
tartoztathattya meg az
ember magát?

Mindeneknec előtte az Istenne
kegyelme által, ki nélkül az ember
semmi üdűességre való iót nem czele
kedhetic, az mint. Christus üdűez
őnc mongya:

Ioa. 15 En nálamnélkül semmit nem cze
2 Co 3 lekedhetec.

Phi. 4 Omnis sufficientia nostra ex De
Ioan 5 est. Pater meus usque modo opera
tur.

2 Co 3 Mindeneket meg czelekedhetec

az al

AZ GYONASROL.

az te engem meg erősit.

qui operatur in vobis.
pro bona voluntate

ndeneknec előtte fűk

az Keresityen ember gya

dségokkal, és igaz fűből van

ulommal iarályon az Chri

fűki eleibe.

Gyakran gyonnyec, kiűdőkép

li eseti eűben veszi, ne ha

pkáig.

Christus Iesusnac pent Teste

erével gyakran egyesűlőn.

monst tarsaságtól meg vonnya

őnc mbor istē felőc kőzt gya

egyon.

Általos őnyueket gyakran ol

son, az Olvason imádkoz

Christus fű iűdűséről gyakran

olűdűgyec.

Az Szenteknec példáyokat fűme

te fűgűssa: kiű erűs iűfűkűdűssal

KEREZ: TVDOMAN

Győztes meg az Sátánt.

Az Istennek jelen volta
gondolyod, es az örök
szívetlen melletted valo forgo

Eccl. 7.

Vegetet, Memorare ni
tua, & in eternum non pecca

AZ MI VRV

Iesus Christushnac Sze
Testéhez es Véréhez
mint kel az Keresz-
tyén embernek
járulni?

AZ Istennek szívetlen
io akaratyának b. onyos azide-
box, a mely Keresztyén ember, io
meg roslált zelekedett után, meg
banuán es bantán, ily hatalmas

AZ COMMVNIOROL.

eg ellen valo álnac czelekedetit,
es ezekből valo meg téresenec, magá-
an el rendelese után; ket kímálthep-
ben valo késület keuantatic.

Elő, mely minden em-
bernek szükség, tudnia illik, hogy ne
legyen átokban es halálos bánben;
az előtől meg odoztassac, az ma-
sól meg tisztitassac.

Testi eledeltől es italtól
mely mint eyselikortól fogva, mind az
Communicálásig magát meg tartoz-
tassa, hanem ha halála következőz nec.

Felettéb elmeyénec ide-
fővő valo budosafátis el kel tauoz-
talm; Kedvetlenfeget, aluszekonyfá-
got hi rekerzhen szívetől es testetől.
tefe fertetettessuel semmi keppen
odane közelgessen, ha bánbándékból
ausgy történetből törtentis, hanem
meg Gyónnyec.

Másodic késületben ké-
uantatic io akarat, es igaz Hát, az

KERÉZ: TVDOMAN:

az, tiszta io aekaraból istennec ke-
uanságának be telyesítése, melyet io
ezelkedetivelis mutasson meg isten-
nec; hogy Lelkét melán ez Christus
scent Teste és Vére által taplélhassa.

Harmadfor, Alázatol-
ság, meg emlekezuén annak az Fel-
segnec méltóságáról, kit szívében és
lelkében vendég ségre hívát, a ki min-
den állatoknac teremő istene.

Negyedfor, Anatósiág,
melyet ember indithat magában, az
Christusnac éretűnc való szenvedé-
sének elmélkedéséből, és az ő ielen
való kegyelmességéből, melyet ielen
az ő drága scent Testének és Vérének
nekűnc ételűnkre való adásában,
mind ezekre nagy urat mutat az isten-
séből való szóházkódás, és Christus-
sal ő tagyával való keuánatos eggye-
sülés.

Másodic késűlet, mely na-
gyob tökéletes késű-
letet kéuán.

1. Co 6.
& 12.

AZ COMMVNIOROL.

Ez késűlet három dol-
got kéuán az Communio előt; AZ
Communicalsnac ideyenis hármát,
annac utánna is hármát;

Előfor, tisztaságot, bűnei
ról való igaz banatot, még az bocza
nando bűneiről: és tiszta Gyonást,
az az, telyességgel minden akadály-
nac ki tisztítását kiuel az ő vránac
semelt meg bantathatna, auagy ki csak
Lelkét lázatnekus nehezíteni.

Mely késűletben meg kel szívet
tisztítani, minden hiságos gondola-
tokról, és ez világi elmulando ke-
uanságokról és gyönyörűsegekről: a
melyec ellenkezne az egy istennec
seretivel; végezetre, minden ér-
teken segít Christus üdvezítőnc kezé-
be aduán, hogy egy akaratban, egy
sereteiben vele mind öröcké elhessen.

Másodfor, eñec az Chri-
stus scent Testének buzgo keuansága,
agy mint, hatalmas vránac ielen léti.

KEREZTY: TVDOM:

beli lelki testi aldasáért való esedezés,
és segénységében Istennek gazdagsá-
gának dragalatos kinczének megnye-
résért való áitatos keuantság.

Harmadfor, böczület-
tel való alázatosság.

Az Százados példája által, ki
ájt monda Christusnac: Vram, nem
vagyoc méltó hogy be idy hailekoma-
ba.

Mat. 8.
Iob. 25.

Meg gondolván ilyen méltóság-
nac böczületit, kit te hailekodbán a-
karss fogadni, Istenedet, teremődet,
meg váltódat, és biródat, ki előt még
az Czillagoc sem tiszta.

Az te gyarló természeted is lel-
ki bemed eleibe vessd, miczoda vagy,
és mie leendő vagy.

Az Christus Bent Te-
stéhez iarulásunknac ideyén, három
dolgot kelleit meg czelekednünk:

Előber kéuántaric az i-
gaz hiű szeretet; mely két dologban

szép

AZ COMMVNIOROL.

129
1. Eggyic az Christus bennedéské-
kinec sebeiől bősfeges szeretet bär-
mazic. Másic, ielen való kegyelmes-
sége, melyben nagy szeretettel magát
nekünk adgya, és baratságos képpen
velünk közli ő magát: Kiben meg
akarya ielenteni, hogy nem czak V-
runc és Istenünk leuén, házunkban
lakását keuánnya, (nem utálván
rutságos voltát,) de még Bent Testét
és Vérét oruosságunkra: betegségünk-
ben: Romorúságunknac ideyén vigaz-
talásunkra: erőtlenségünkben erőssé-
günkre: el esessünkben fel keléssünk-
re: felelmünkben és rettegeissünkben
batoritásunkra rendelte.

Másodfor, az reménység
keuántatic, mely által Christusban
való bizodalmunc serkegettetic, ki-
től minden iók bärmaztatnac, ugy
mint kinec hatalmába vadnac minden
lelki keuantságunknac kinczei, és ki
minden sükségeinket által láttya.

C 4

Miuel

KERÉZ: TVDOMAN:

Mivel hogy azért vég-
hetetlen Felséghez járulunk, bizonyos
képpen magunkban el kel hinni-
nünk, hogy ebből az élő Kút sóból,
örök Romlásiganc ellen való élő Vi-
zet merühetünk, mely után soha meg
nem Romlunk.

Harmadkor, tiszta Sóból
hálaadásra indítassunk, ennyi soc io
voltáért, és peretetiért.

Az Communio után há-
rom dologra tanit-
tatunk.

Elsőkor, minden érzé-
kenységünknek őrizetire, nyelünk-
nek és gondolatunknak ioágos dol-
gokba való foglalatra; és hogy min-
den külső czelekedetünket úgy igaz-
gassuk, hogy ez Felségnek fiú-
ben és lelkünkben való be iöuctelet

meg

AZ COMMVNIO ROL.

meg ne háboriczuc, sőt aittatos kö-
böncseikkel, szent Iános Euangelio
staual keryük, hogy élébe meg nyu-
gottasson: és minden ellene való gon-
dolattól, Bolástól, és czelekedettől
könyörgéssünk által kéréünk kel,
hogy meg olta'mazzon.

Másodkor, mint ilyen
hatalmas Fegyedelmnek, kinec mind
életünkön, mind halálunkon hatal-
ma vagyon, mind belső s mind külső
bolgálatot tegyünk; ha mi fogyatho-
zást kediglen bennünk ő Felsége lát-
na, azokat ielen létebe építze meg,
és az ő Bent Lelkenec általa, uy pi-
uet és lelket teremczen bennünk.

Harmadkor, Mint io és
hiű Bolgához illic, hogy vra ielen
léteben tífteffiges maga viseléssel tal-
pán ályon; így Christus Iesusnak há-
zunkba létebe vigyazásban legyünk:
el tauoztatván minden hiűagos dol-
gokat, aittatos könyörgéssünk és so-

cs

házo

KERÉZ: TUDOMAN:

házkodásinc által, testi lelki bűn-
geinkről emlékezzünk neki, es Fele-
barátunknakis bűnsegiről.

LELKI ISMERET-
ről való közönséges
bámuétel.

1. Co. 15.

Euigilate iusti, & nolite peccare.

MINEC előtte testedet
nyugodalomra adgyad, Lelked esme-
retiről vagy bámot: nemis ok-nel-
kül; mert miképpen Arany báyu b.
Ianos mondgya, nem csak hebe hó-
ba, hanem minden nap felette io az
embernec állapattya felől gondol-
kodni: es az ő Lelkénec tunyaságát
ki rekeszteni, es örökös ioágokat ke-
resni.

Ezek

131
AZ LELKI ISMERETREOL.

Ezeknec hediglen módgyai é ne-
hány iegezésekben foglaltatnac be.

Első: Minec előtte i
madfogodhoz kezdé, nagy aláza-
rossággal adgy hálát az Felseges Isten-
nec, minden veled való io tételi-
ről, melyekkel ez oráiglan meg lá-
togatot. Tudnia illie azokrol, melyec
közönséges keppen egyéb emberek-
benis nyilván vadnac; Vgy mint hogy
tegedet eßfel, elmeuel, képere es be-
melyére nagy lép ékességel terem-
tet.

Annac felette hogy té-
gedet bántalan soc fáradságával, e-
hezéssuel, bominuságával, hírásiual,
ohaitásiual, Teste bákadassíual, Vés-
re hüllásiual, bídalmas halaláual az
Pokolnac rettenetes kinnyából, a ho-
ua fertelmes bűneidert kel vala men-
ned, ki bábaditot.

Ezek mellet örök életet igirt,
megis adgya, ha az ő ackarattyanac

es pa

KEREZ: TVDOMAN:

és paranczolatának engedelmes lép.

Tekincz meg a földön, mennyi föld bántalan jóait látod, melyeket nem minden teremtet állatnak közlő.

Nemde né mosogatotté meg tégedet? Kerezté az által, és föld. Lélek által örökösüvé választot, tudatlan voltodra tinito Mestered volt: az föld Hűt által meg világosított: Kereztén Atyáid és tanítóid által az igaz Hűben fel neveltetett; úgy annyira, hogy mindenekben részesé lett, mellyet nézve az egy Isteni tiszteletre, és örök életre.

Noha kediglen csak egy kegyelmségnek gondolattáért, lelkes állatok közül leg főebbet, Menyországban örök tűzre vetet:

Adam Atyánkat engedetlenségeért, Paradizomnak gyönyörűségét kerübből ki rekeztette; és föld meg bántalhatóan embereket bűnőkként

az

AZ LELKI ISMERETRE OL.

az külső szeretetre: legelő mind azon által sokkal nagyobb vétkeidért, az véghetetlen tűznek színyára kényára vethetett volna, még is ez ideig kegyelmségen meg mentet: Ezek felet drága Bont Testével és Vérével legeltetett: föld ebben az országban egész get, jószágos czelekedetre való indulatot, és hűdésigre való utat mutatott, holot bántalan földön ezen sem pillantásban Pokolra vettetének.

Masodszor, kéry kegyelmet mint Vratól Istenedtől, mely által meg emlékezhessél. föld ugyan megis sirathasd, és el távoztathassd az bűnőket, melyeket ez jelen való napon czelekedtél.

Harmadszor, felkelésedről fogad, le fekuésedig mit czelekedtél.

Minden orát, hány és ves meg magadba, kiből noha vétkeztél. ne

ha

KEREZ: TVDOMAN:

ha ióti czelekedtel: ottan esedben
vesed, Isten ellen czelekedeteden,
szándékosan, ióságos dolgoknac
el hagyásában mennyi szer vétkezted,
es mely reftül iartál hiuatalodban,
es Isteni szolgálatban.

Negyed szer, ezek nec gō.
dolattyából gōduiseletlenségedet vá-
doljad, es háladatlan ságodat Iste-
nedhez sedgyed; hogy: tudnia illic,
ilyen kegyelmes gondviselő Attyádat
ennyi szer busitod heaba valo dolgok-
kal, es el mulando hisagoval.

Felette hasznos ember-
nec arrolis gondolkodni, hogy ha Iste-
ten ez Eiyel Lelkedet meg kérne,
(mint gyakorta sokot történni,)
mint mennél Isten eleibe, holot meg
az bizolkozó befedrőls számadással
tartozol.

Ennec okáért nagy aitatofság-
gal bűneid nec boczanattyát keryed
Isteni!; igituen arra magadat hogy

ennek

AZ LELKI ISMERETREOL.

ennek utánna nagyobb szorgalmato-
sággal, ez ideig valo háladatlan sá-
gadról, bűneidről megteruen, iob es
Ire fogod magadat.

Azon keryed az te V.
adat Istenedet, hogy ha el tölt az
idő, kegyelmessége által, igazság-
ra, igazságra, es kegyességre vezé-
rölje életedet, nagy bent szánat-
dencert meg terüezze bőséggel állásit.

Ezek nec gondolati utá,
mi Att ánk at, v duzellet, es
dóit mongyon, Testét es Lelkét
Istennek márkába, es az ő-
Angyal gondviselésére.

Mint kelyen az Keresztényen
ember nec Fel kelésakor
ingát viselni, es az egész
napon Isten tisztességére, es
elkénec vduelségére min
ten czelekedetü igazgatni.

Mihelyt

KÉRBI: TVDOMAN:

Mihelyt felkel, mind
neknek előtte, az Szent Kerektől
iegyét vesd magadra, és az kövess
zendő imadtságokhoz késsz.

Terdeidet meg haituá
aagy hálát az Ur Istennek, és az
öriző Angyalodnak, Szűz Mariat
és mind az dicsősféges Istennek Sg
tinek, hogy azt az Elyet, Testi
Lelki szépségemmel, és a vegezt
és hogy ez a ten val o Napot adta
ned, hogy a tenite mite blüeid
partis, hűtődei éregbühesd Ker
tyém igazságoknac czelekedeti
tal o Szent Felsége keduet keresh
sed.

Végezetre, kéryed mi
kegyes Anyádat, hogy ennek
Naponac terbit, Istennek dicsősfé
re, és Lelkédnek dicsősfégre, selet
ritodnac építetre viselhesd.

Añac felette bűkféga az
hogy magadban ugyan volna képt
el r

AZ LELKI ISMERETRE O L.

rendelt, hogy ezen az Napon, az
le vrad ellen nem véteš tehedséged
kerént. Ezek között valami is ágos
czelekedetben magadat foglalyad.

Touábba, az egész napi
czelekedetedet, rövideden. Orákra
összad, hogy hasonnal munkálkod
hassál.

Vtőlfor, Ség Istenhez
valo áttatos imadssággal be boronál
lyad.

RÓVID LELKI Sámuetés.

Si nos ipsos diiudicemus, non
utiq; iudicemur. 1 Cor. 11

Estueli Sámuetés.

Istennek hálákat kel adni
azon a Napon valo kegyelmessége
ról, gondviseléséről, és intaidon
meg mutatot keretettiről.

d Isten

KERÉZ: TVDOMAN AZ

Istennek kegyelmességét alázatos szívvel kérem, hogy igaz világosságot adjon, az én megismeretire és megutalásomra: és azon az napon kiváltsággal kint czelekedni, azoknak el hagyására, és azoknak, kiket el vesztettem: és megcselekedni.

Számot kérem venni az Lektől, azon az napon Isten ellen való bűlöstől, gondolaitól, és czelekedéstől, és arról kiváltsággal, a mely bűnre hálalandoz voltál.

Boczanatot kérem Istenről alázatosan, mindenféle vétkekről, kiket magába talált.

Végezetre Istenről segítséget kérem, az blűdöknek el távolítására, és magában oly igyekvészet gyekebben, hogy soha többé ilyféle vétkekben nem akar részesülni.

Maga

LELKI ISMERETREOL.

Maga megismeretire való nashos regulác.

Omnis caro foenum, & omnis gloria eius tanquam flos feni. Exaruit foenum, & flos eius decidit.

Esa. 40.
1. Pet. 1.

Az emberirest nec nyauallairol.

Gondolkodgyál magad felől emberi állat, hogy ház estendővel ez előtt mi voltál.

Az Isten, a ki téged teremtet, lélecnélkül, esznélkül, elmentkül, és egyéb érzékenfségnélkül teremtetet volna.

Gen. 1.

Fogantatásod tellyes blűn és fertelmesség.

Psal. 50.

Istennek mihezt fogantattál el: lenfsége lőttél.

Rom. 5.

Táplaldsod Anyádnak méhében volt?

Sap. 7.

Mely nyauallás volt születed, gyermekfeged, mely sokaknak nehezsége volt.

da

Mosta

KERETI TVO: AZ

Iob. 13. 17. Mostan kedig, egy meg rakod
25. dot undokságnac ed nye vagy, sam
Pro. 12. talhatálá betegsegek nec sepreiét vi
Psal. 15. seled, strassal, obattas-l neuedel.
Iaco. 4. Eleted soc kedue ellen valo nyon
Iob. 3. morusággal meg rakodot.
Mac. 2. Ki mulasod kegyetlen borong
Psal. 30. táfal lehen: tested fergek nec bizla
Iud. 16. loia: a mi most vagy majd nem les
Iob 17. lelked hova megyen csak az isten
21. tudgya.
Eccl. 7. tudgya.
Esa 14.
Io. 19.

Az Lélek nec nyaua-
lyairól.

Iob. 25. Gondollyad hogy sem
Ose. 5. miből teremtetet lelköd, dognec va
Haba. 3. lo testel törnyül vstetet, nyaua
lyákkal, tudatlansággal meg rakod
dot.

Kereftéged után men
nyi soc bántalan vetkechel meg fer
Sapi. 1. teztetted, ugy hogy a bűnnec soldo
sa löt.

LELKI ISMERETREOL.

sa löt, Eordognec rabjára atra ma
gát: mennyi soc testi kesertetekből o
ránkent izgattatic és terhelletic: me
nyi soc érdögi inczelkedéssel ide stona
hanyattatic.

Elere nē élet, mert min
den sem pillantásba, bizonytalan ma
radása. Hadekozása veszedelmes, a
testet, ez világgal, és az Eordöggel
bizonytalan gőzedelme, kik nec ha
enged, testől el vólása örök bánta
ueres, hazája véghetetlen Pokol.

Az Bűnnec állapot-
tyáról.

Initium superbiae hominis defe-
ctio a Deo, quoniam ab eo qui fecit
illum recessit cor eius, quoniam ini-
tium peccati superbia.

A lélec miuel ferteztetit
meg Kereftége után.

Nem egyébel az bűnnél,
ki az istennec paranczolatjánac en-
d: gedet=

Iob 7. 14.
1 Pet. 2.
2. Co. 2.
1 Pet. 5.
Eph 6.
Eccl. 9.
Mat. 24.
Luc. 12.
Gala. 5.
Apoc 2.
1 Co. 10.

Ecc. 10.
Gen. 3
Deu. 32

KÖRÉZ: TVDO: A Z

Heb. 2. gedetlenségéből pármazic.
Rom. 5. mely meg főttya az segény
Sap. 16. lelket az Istennek malasztától.
Bar. 2.

Lucifer Eordágnec tarsaság
ba eiti az embert.

Az átkozottac közzé pámlál
tattya az segény lelket.

Az io éntelemnec világosságot el
veszi.

Az io akaratot gonofra ingerli.

Az emlékezetet feledékeny
tefi.

Esa. 56. Az Christus érdemétől tellyes
seggel el pákást.

Iora valo intéseket meg utáltat.

3 Re. 17. Az Egeket be teszi. Pokol tor
kát meg nyitja, és napökent az gyö
telmet vyitja.

Az Bűneknek büntetési.

Luc. 10. Lucifer Angyal az Eghből Po
ludæ 1. olnac kényyára vetetec az kenely
Esa. 14. segirt. 1. Pet. 2. Apoc 12.

Adam

LELKI ISMERETREOL.

Adam és Eva az engedetlenseg-
t, egy keues elert, Paradiczom. Gen. 3.
c gyönyörűségéből, soc nyaualyák
a vetetec.

Mind az egész világ buyaság Gen. 7.
tiaz viz özön által, nyoltz emberé
tial el vesze. 1. Pet. 3.

Eot Város tartományával, pa- Gen. 19.
ráznaságért és torkosságot Kerké
ues csövel meg égettetec, és el sül-
lyede.

Datan és Abiron két fáz és öta Num 16.
uen fő izraelnek tanácsziual seiedel-
mec ellen valo morgásért, és táma-
dásért, eleuenen meg hasaduan az
föld Pokolra menénec.

Achant lopásaért meg ölete Iofu. 7.
isten.

Innep meg Regisért egy embert Nu. 15.
meg köveztetec isten.

Ozanac vakmerőségénec, her- 2. Re. 6.
telen halál ere végét.

Dauidnac paráznasága, soc 2. Re. 12

ostoroc

KERESZT: TVDO: AZ

H
3 Re. 21. Iezabel nec Achabnac Isten
22. lensegetért az Ebec iudac véreket,
4 Re. 9. Iezabel testei megis élé.
4 Re. 5. Giezinec hazugsága Belpoklos
szágal veretéc meg.
Aeto. 5. Azonképpen hazugságért Ana
nias és Saphira sörnyű halállal meg
hala.
4. Re. 7. Hűtlenséget Izrael Királyá
nac fő Hadnagya meg életéc a sokas
ságtól.
Esa. 36. Sennaherib nec káromlása népét
37. el vesté, és émagatis meg élete.
4 Re. 19. Antiochus Királynac kegyet
2 Mac 9. lensege rettenetes betegséggel bün
tetetéc.
Mat. 26. Christus vrunc hogy az bün
Luc. 23. el törtene, Keresztján meztelen kell
Ioa. 19. meghálni.

Az

LELKI ISMERETREOL

Az őriző Angyalnac göd
uifelelsséről, és embe
ri hálaadatlan
ságról.

Angelis suis Deus mandavit de te,
ut custodiant te in omnibus viis tuis

Ideye életedben immár
gondolkodnod, mennyiſer az te őri
ző Angyalodat bűnöd miat meg si
rattad.

Mennyiſer ténylegésedből igaz
utra akart hozni.

Mennyiſer sörnyű veszedelmek
ből, nyakad szakadásától meg mentet.

Vton iaráfodban, gonosz embe
rek nec sándekoktól meg mentet.

Vizeken mennyiſer el merül
betiél volna.

Mennyiſer őltalmazot meg
hogy semmi állatoktól meg ne sér
tetetnél.

Mennyiſer tusakodot az Eor
e dög.

Iudit. 13

Psal. 90

Tob 12

Exod. 4

Iosue

Dan. 6

Gen. 4

Heb. 11

Dan. 6

KERÉZ: TVDOMAN: AZ

Iudz. 1. döggeletted hogy bűnben ne egy-
czen, és minec utánna el estél: hány-
szor serkegetet hogy Istenhez térnél.
Vai ki sokszor meg foitot volna
Exod. 23. az Eordég bűneidbē, ha nem vigyá-
zot volna melletted az Angyal, mely
hálaado vagy ezekért, lásd meg te
magadban.

Az Halálnac mi-vól-
táról.

Eccel. 41. O Mors quam amara est memo-
ria tua, homini habenti pacem in sub-
stantius, viro quieto, & cuius via di-
recta sunt in omnibus, & adhuc va-
lenti accipere cibum.

Eccel. 8. Vagy könnyű vagy ne-
Heb. 9. hez, ugyan megkeleget-
2 Re. 14. lenni.

Gondold meg nyaualyas
Iob 30. Emberi állat az meg halo Embernek
állapattját, betegségenec nagy vol-
tat, testénec gyötrelmét, és az segén-

lélek

HALÁLNAC MIVOLTAROL.

léleknek son oru budosását. Iob 16
Akar mint forgodgyéc körüléd 17. & 18
az Oruos Patikákat, Zelítzeit, Pur-
gatióckal egygüt, akar mint forgas-
son, semmit nem használ, mikor el iöt
az Ora.

Attyad, Anyád, Rokonfáid, Fer-
leséged, Gyermekid, iobaratid, Bol-
gáid forgotási, bánatioc, keserűséged,
sírásoc, ohaitasoc semmit nem hasz-
nálac: Czak az egy Isten itileti vár,
kit bánatosan soc véikeckel meg bán-
tottál.

Ez vilíg baratsaga ot látod meg
mi vólt, és hogy el kezd tőled válni. Iob 18
kit mindeneknec felette szeretettel, Pen- Prou. 10
zed, iofágod czak reád sem néznec & 20.
hogy meg váltanának.

Minden testednec faldalmi meg
indulnac, erek es az inak mind meg
nyutaltainac auagy meg szakadoz-
nac, & érzekenséged teged mind el
hadnac.

c 2

Mezi-

KEREZTY: TVDOM: AZ

Eccl. 5. Meztelen időtél be ez világra,
meztelen esmet ki kel belőlle men-
ned.

Testedet elig váryác hogy Há-
zadból ki vigyéc, ne tesznec a póltz-
ra, ne fely bár attól.

Húl leßen ékes termeted, erőd,
bölcseséged, esednec es elmédnec
gyorsasága gazdagsággal egyyüt.

Baruc. 3. Mi emlékezeiet hatz hőltod u-
Abac 2. tán ez Világnac, más meg olyan
Iob 17. iambort vesen elő érted, hasonlatos
Eccl 10. képpen leßen annakis ügye.

Fergec, Kigyóc, Bekak testedet
meg emestie.

Az Léleknek állapat-
tyáról.

Eccl. 41. Memento quæ ante te fuerunt
& quæ superventura sunt tibi, hoc iu-
dicium à Domino omni carni.

Latuán à begény Lélec

hog

LELEKNEC ALLAPATTYAROL.

440
hogy vége vagyon budo-
lisanac, el czudálkozik ma-
gában.

Szokatla utra valo indulattyan
rettegissel foházkodic.

Szerelmes társától kiuel kedue
Berént lakot, kelletic el valóni.

Mindé czelekedeti, solása, san-
deka előtte forog.

Az Satan előtte áluán, Isten el-
len valo czelekedetit semere hánya

Ast begyenli, ohaittya és subai-
tya, kiben ez világon gyönyörűsége
völt.

Külömb külömb fertelmes Lel-
keknek tekintetuel begény rettegte-
tic.

Késen veszi esébe mely heába
valo dolgokban mulatta ideyét.

Mely igen io löt volna telyes es-
letébe nyomorult életet viselni üd-
veségére.

Leiki ismereti bizonyiságot teßen

e 3 min.

Psal. 111
Tren. 3

Sap. 4.

1 Re. 14

Sap. 4

Apo. 12.

Ezech.

6. & 23.

Mich. 7.

Iob 20.

Sap. 5.

Sap. 17.

Ierem. 2

KERÉZ TUDOMAN: AZ

Prou. 5. minden dolgairól.

Sap. 3. Retteg semben lenni az igaz
Tren. 3. Bironal, hova legyen szegény, nin-
czen reménsege.

Eorizó Angyalától mingyárt el
hágyatic, mert üdűességes intésér
soha nem fogatta.

Psal. 62. Húzzak vonnyác kegyetlen Ho-
Iob 41. heroc, kiknek tanácsokat inkább gya-
Iob 20. korlotta, azok az Eordógóc vitten
Esa. 66. visít mingyárt.
Bar. 4.

Marth. 8. Siralom, ohaitás, kümb kü-
22. & 24. lomb, kinoc végheterlen Tázzel be-
Luc. 13. gént nyomorgattyac.

Az io Léleknek Testből kimulásáról.

Esa. 61. Gaudens gaudebo in Domino, &
exultabit anima mea in Deo meo, qui
induit me vestimento salutis, & indu-
mento iustitiæ circumdedit me, quasi
Sponsam decoratum corona, & quasi
Sponsam ornatum monilibus suis.

Nem

IO LELEKNEC KI MVLASSA:

Nem kümben vagyon
dolga az io Léleknek, mikor
Testétől el akar szakadni,
mint az Tömlőtzen fenekéről
meg szabaduládo embernek.

Ob mely igen örüendex Testnek
győzedelmén, kit gyakorta kümb
kümb sanyarúsággal szolgálattya
alá haitot, Bőtlefseckel, Imadsá-
gokkal, Poenitentia tartásokkal, sirá-
sokkal, és aittatos soházkodásokkal
meg báraztot és épeztet.

Környül álo Eordógoc ellen, és
lő hűtit Paisúl veti.

Kétsebbe esis ellen reménsege
veti.

Tudom kit szolgáltam, tudom
kit szerettem, fertelmes ellenség nem
áritta az ennekem.

Io czelekedeti mind előtte vad-
nac. Eorizó Angyalától igen biztat-
tatic. Christushnac érdeme seme elő-
forog.

c 4

Kerez

KEREZ: TVDOMAN: A Z

Iacob. 5 Kereſtyéneknek imadſágoſkal minden módon ſegittetic, es az Zentſégeknec hozzá vételével utat bátorsággal Iſtenhez kéſſit.

Lelki iſmereti minden ióckal rakua. Angyaloknac ielen volioc vidamſágot mutat.

Pſa. 141 Feye ſelet Chriſtus az Koronát tartya. Az Szentec vigan váryác ióſolga tárſokat.

Pſal. 114 Conuertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefici tibi, quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lacrimis, pedes meos à lapſu.

Az Vtölſo itilet elöt valo jelekröl.

rom. 14 Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Chriſti, ut referat unusquisque pro ut geſſit in corpore ſuo, ſiue bonum ſiue malum.

Minec elötte az Vr Iſten

el ió.

VTOLSO IELEKREOL.

142
el iſuendö ez Világnac itiletire, ámaz reſedelének ſiánac, az An-² Th. 2. tichriſtusnac, ki magát Iſten gyanánt imadtattya, és Iſtennél felyeb magatallya magát, el kellett ic ióni. Ki-^{Apoc. 11} nec kegyetleneſége az Iſtennec hiuein ^{17. & 19.} oly reitenetes leſen, hogy ha az Vr ^{Mat. 24.} Iſten röuid üdön véget nem tenne kegyetleneſégének, egy ember ſem üduezülhetne.

Ezeknek elötte Ehfég, Luc. 21. Dög halál, Fegyuer, es Attyaſiac ^{Mat. 24.} közt valo egyenetleneſégec leſnec. Az ^{2 Tim 3} Kereſtyének mindē embereknél gyű- ^{Mar. 13.} löſegben leſnec, ſokot tiſteſégec mind meg ſogyatkoznac. Hadac, viſz-
zaunáfoc, arultatáfoc leſnec; regi-
iamboroknac nem leſen böczületek,
az attyaſiui ſeretet meg hül: Soc ^{Mat. 24.} hamis Propheta támad ez Világon. ^{Luc. 21.}

Az Tengernek zugáſi ſokatlanoc leſnec, ugy annyira, hogy az

e s embe-

KEREZT: TVD: AZ

Luc. 21 emberet meg szabadnac, es epeadnac nagy felelemnec miatta.

Tengeri czudac partokra ki id-
nec, es kegyetlen orditasokat tesnec.

Idem Föld indulás mia Várac, vá-
rasoc le törtetetenec.

Eccl. 16 Hegyec és Kősziklác egymásra
Apoc 11 borulnac, az Földön valo állatoc,
Táza mia, mind meg emésetenec.

Mat 24 Az Napnac és az Hódnac se-
Co. 15 nyestge el vész. Czillagoc az Eghből
The. 4 latatnac le esni.

Apoc 11 Trombitását Isten az Eghből ki-
küldi, négy segén az Világnac Trom-
bitáit futattya: Kelyetec fel halot-
tac, iertec uiletre.

Apoc 20 Ackor mind az Halál, az Pos-
kollal egyyüt, mind az halattoknac
Testeket Lelkeckel egyyüt ki adgya.

Ezee. 37 Mint Ezechiel Propheta látása
bizonyittya, nagy hertelenséggel fel-
tamadás leßen.

Vy Eget, és ny Földet minden

sem

VTOLSO ITILETREOL.

sem meg láthat. Ackor mint leßen Apo. 21.
dolgod, most gondolkodgyál arról. 2. Pet. 3.

Az utolsó itilet nap-
yárol.

Cuncta quæ sunt adducet Deus Eccl. 12.
in iudicium, pro omni errato siue bo- 1. Cor. 3.
num siue malum sit.

Abba az orába mely
nagy Borgalmatossággal ki ki mint
gyekezenc menteni magát, gondold
meg magadba.

Vndoc, rút és fertelmes testbe 1. Co. 15.
az kárhozott lelkec leßnec.

Adam Attyánc mikor vétkezec Gen. 3.
rutságát nem benuedheté, ruhát ké-
vált magánac az fáknac leueleiből, it-
ez világ előtt sem lepedő, sem kón-
tós, sem fáknac leuelei nem leßnec.
kivel rutságodat be fedezzed, földbe
be nem mehetz mert ki vetet onnat

Oh nyomorult Világnac Deut. 32

Fiat,

KEREZ: TVDOMAN:

Fiat miért iduendöt, mulandot, meg
nem gondoltoc, hányot homloc mētec
az gonofásgra, lelketekről semmi
gondot nem viseltec.

Mat 24
Mar 23
Efd. 3.
Zac. 13
Iudæ 1
Mat. 16.

Christusnac záßloia otran ki tē-
tetic, nagy hatalmassággal az Egből
ki indul, bámlálhatatlan solgát elől
utol idnec, Haláßoc, küldüfoc, Béke
ket hozatnac, hogy gazdag Királyo-
kat Czáfárokat meg itillyenec, haya
huya barátom, ot el kél az barátság.

Most vegyed esedbe hogy ot el
kél az más Békre valo appellatio, uy
itiletedet nem vesic ot elő. Solue quod
debes, mindennec magáról sám adása
leßen.

Minden emberec ot meg láttýác,
ki ki mit czelekedet éltebe soc fertel-
mes dolgoc nyiluán leßnec ackor, kit
mostan el tagatz, hamisan el fedes.
Ot bizonnyal meg látod hizelkedő-
idnec mely hamissá hittél, kic pénzért
ioßágért solgáltac éltedbe, iäbor okta-

tóknac

AZ VTOLSO ITILET:

óknac nem volt tistefegec nálad.

Semmit el nem titkolhatz, min-
denekről sámot kérnec tölled, ioßá-
goddal, gazdagságoddal, és az Isten-
től táplálásodra és solgálatodra ren-
delt állatockal mint élrel ez Világon.

Rom. 14
Mat. 10

Soc Bégenyec és nyomorultac
vádoloid leßnec, kiktől minden el lop-
tad testek táplálását, és el iékorlot-
tad testec ruházattýát, erőuel, torkoc
verue el vötted iauokat.

Oh fertelmes élet mit mō-
daß te akkor, ki nagiobnac böczülötted
Ebeidet, Louaidat, és mulato Mada-
ridat ez Földön, hogy nem mint az
Bégent kit Christus meg váltót.

Menyi ruházatok molyal meg
emēstettél? menyi Ástágokat fergec-
kel meg étettél, kikkel Bégenyeket
élterhettél volna?

2. Mac. 7

Semmi büntetelē meg hid el nē
mulic. Ackoron az igazác nagy bá-

tor

KERBZ: TVDOMAN:

Sap. 5. torfágal vádolnac.

Egy barátod sohul ackor ot nē
leßen. rēseges társaid, paráznác,
gyilkosoc iay boual orditnac.

Iob. 20.

Sap. 16.

Psa. 49.

Luc. 11.

Minden teremtet állat téged ac-
kor vádol, mind a Föld és a Meny el-
lened támadnac, meg tért bűnösökkel
sententiát mondnac.

Apo. 12.

Soc bántalan Eordög mind kö-
rüled leßen kic az Christus elöt vá-
dolnac tégedet, lelked esmereti ottan
meg nyittatic, igazán vádolnac aßt
mongya felölled.

Iere. 2

Prou. 5.

Sap. 4.

Psal. 15.

Tulaidon bűneid mind ellened
támadnac, és őmagoc leßnec teneked
Porazid, kikel kegyetlenül meg köt-
tetél begény.

Sapi. 5.

Apo. 14

Oh mely vigan leßnec
ackor az igazac, kik Christust kö-
uettéc é Földen éltekben, szűzecz bű-
zeségnek Coronait láttayac, testec bēp-
ségeknec minnyáian örüendeznec,
testec bēnuedése fenyességre frdul.

az Chri.

AZ VTOLSO ITILET:

az Christus igaia bodogságra vißi, és
gyönyörűségre minden nyauallyi oc.

Téríti befédét Christus
hiueire, kik meg seßitettéc testeket él-
tekben, sanyaru életet io keduel vi-
eltéc, testec bēkadásit őrmest fel-
östitéc.

Galat. 5.

En Attyámnac áldoti vegyetec
el az Orßigat, melyet Világ kezde-
itöl fogua kēßitetem nektec. Hiü
bölgaé voltatoc és barátim nekem,
mostan aiándéket böuen oßtoc nek-
tec.

Matt. 25

Az hűdölenec, gonosz Kereß-
tyénec, kic csak batal montac mago-
kat hiueknec, és isten törvényét lá-
boc alá vetettéc, ily sententiát halnac
Christustol:

Táuozzatoc el tölem átkozot
emberec, az örök Tűz legyen tū-
nektec helyetec, ki meg kēßitetet
Eordögnek és ő Angyalinac.

Matt. 25

Rom. 8.

Az

KEREZ: TVDO AZ

AZ POKOLNAC kinnyáról.

Pfal. 10. Pluet super peccatores laqueus
ignis, & spiritus procellarum pars ca-
licis eorum.

Apoc. 9. Mely igē nagy feneket-
len, véghetetlen, iszonyu undoc bű-
dős helyre, kelletic az átkozot em-
bereknek Testeckel és Lelkeckel men-
niec, minden Keresztyn ember gon-
dolhattya.

Pfal. 10. Holot az Pokol Kénköves tűzes
Esa. 33. füstöckel rakua, ez világ rúisági,
& 34. undoc bűdős potrohos testec égettet-
loel 2. nec eggyüt, kinec soha vége nem le-
sen.

Matt. 25. Fertelmes Hoheroknac külömb
Apo. 18. külömb szaggatási és gyötrelmi vég-
nélkül következec.

Matt. 13. Sirásoc, oháltásoc, isyगतásoc,
Luc. 13. átkozodásoc nagy sötétsebben soha
meg nem bűnnec.

Lát

746
POKOLNAC KINNYAROL.

Látá soc, hallásoc, illetésec, iz-
lésoc, Baglásoc, Eordögeknek bűnte-
len körüldöc forgodása, karomlás,
lang, sötétsegg, Méreg és bűz.

Elmeyer Világi gyönyörűsége-
nek emlékeztetuel gyötörtetec.

Ertelmec az öröcké való kinoka-
nac gondolattyoc miat benuednec.

Akarattyoc véghetetlen bosszu-
sággal kinoztatic az ielen való gyö-
trelmekért, és azok ellen kic Menyor-
ságban vadnac.

Oh ki sokan vadnac Pokolban
kic ezeredre bűnt nem czelekötne-
mint te szegény ember, ki napról na-
pra uytod Pokolba való gyötrelme-
det.

AZ MENNYEI Bodogságról.

Az Mennyei bodogság
megmondhatatlan fényességgel, szé-
p s soggel

KERÉZ: TVDOMAN: AZ

Esa. 64. I. Co. 2.
 Iggel, gyönyörűséggel megtekintet, és oly ióság, kit soha az emberi szem nem látot, Fülével sem hallot, és soha gondolattya sem gondolhattya minemű dűczőseget képsítet az Vr Isten az ő hiueinéc.

Acto. 7. Psal. 8.
 Első az tellyes Bent Háromság nac Attyánac, Fiunac és Z. Lélec Istenec egyességénec dűczőseget látni.

Az emberi nemzet természeténec és testenec az Istenec drágaleltosbékibe való felmagasztaltatását.

Száz Máriat, úgy mint kegyelenec talaloiánac, mindē teremtet alaltat felet felmagasztaltatását.

Es a Benteknec fenyeffeges társaságokban őruendezni.

Sap. 3.
 Az léleknec külbömb külbömbi kes aiándékát látni.

Dan. 12.
 Az testnec fenyeffegén vigadni.

Mat. 13.
 Es azoknac látásin ezudalhozni, kit sem fül nem hallot, sem szem né

lata

MENNYEI BODOGS:

láthatot ez világon.

Lábai alatt az kárhozot Lelket Sap. 5.
 látni, és hogy az örök veßede- Luc. 16.
 lemből io hiri, reménsege, és szereteti Psal. 111.
 által meg Babaditatot.

Ez világi sanyaruságnac, háboruságnac, bünetlen való hadakozásanac az Test ellen, Erdőg ellen, es ez világ ellen való győzedelménec Christus érdeme által örök utalmánac gyümölczén őruendezni.

Es bizonyos leuén abban hogy az Istenec binit vég nélkül látta, felelem nélkül mind öröcké szereti, az Attyával, Fiúval és Z. Lélekel mind öröcké uralkodic.

O Christusnac drága Bent vérében meg fereztetet lélec, ezekről gyakor elmelkedésben gondolkodgyál: és ez árnyéc világnac bizonytalan barátságához úgy ragazkodgyál, hogy az öröcké valót el ne veßessed.

LELKI ELMELKE-
dés által való aita-
tos Hetedszaki i-
mádságoc.

H E T F E O N.

Az Teremtésről.

Minden állatoknac ha-
talmos teremő Istene, minc előtte
ez föld Világon való állatoknac for-
máláshoz készűl, az en formát
tulaidon képedre és abrazatodra ő-
röktől fogva rendelűen éves ábrázat-
tal és semelyel meg évesítel: és min-
den állatokat az en táplálásomra,
tisztességemre és életemre készítetel.
Mind ezekért mit adhatoc teneked
kedued berént, auagy mint adhatoc
elegendő hálákat te ő. Felségednec.

ihon

ihon vram az en Lelkem jer-
kennyen fel hozzád, diczírven és
magastaljon minden állatokkal. Oh
en lelkem algyad az Vrat minden te-
hességgeddel, serkegesd az testet éyeli
és napali vigyázásokra, az őp Fű-
lemile zöld ágon ülésit köuesd ez
világon, mint az ő fűből éves és
nehéssel nyelűet véresíti, buzgo kial-
tással.

Kérlec Vram ne ves el az te or-
tád elől, had elmelkedgyec az en
Lelkem az te iouoltodról, batoritas-
séc őiuem te őent Lelked által, hogy
teneked méltó hálákat adhasac az
en életemben.

Első elmélkedés.

Mely nagy volt az Istennec hoz-
zád való kegyelmessége, kiuel tege-
det semmiből teremtet, eszet, elmet,
bölcseséget io ackarattyá által beled
öntöt, tulaidon io ackarattyát ielen-

KÉREZ: TVDOM: AZ

tötte te raitad, egesz ábrázattal, ekes
termettel meg ekesítetuen, úgy mint
kinec minden állatoknac birodalmát
atta.

Ezeknec gondolattya
után való imad-
ság.

Oh en kegyes Attyám,
most mind semeim előt forognac,
menyiszer kegyelmességedet meg u-
táltam, te bent aiándekidat semminec
alitottam: iamboroknac és Istenfe-
lőknek tarsaságokból magamat ki vő-
tam. Iay nekem halaadatlan fiunac,
houa legyec, és mint czelekedgyem,
holot minden állat ellenem fel indult.
Attyám vagy, ne ves el az te ortzád
elől; emlekezzél meg hogy sárból
kesítetél, el vont és el vonson na-
ponként ez Földi keuantság. Tericz
hozzá régi io akaratodat, had Baba-
dulyon meg az en begény Lelkem
ennyi soc ketelenségekből.

Maso-

HETEDZAKI IMADSÁGRÓL.

Másodic elmélkedés.

Föld vagy, és ez földnec rutfá-
gos ganea, úgy mint kinec kezdeti
undoc álnakság, neuekedése ganebol
szarmazot rutfág, születésed iay szo-
ual való sitalom. Ez földön való e-
leted retteges, és megmondhatatlan
soc nyauallyákkal környül vetetet
szomorúság, hátul és elől Halál-
nac keserues árnyeka szüvedet lel-
kedet szüntelen rettegteti, Tested
holtod után fergec meg emesztic.

Vr Isten, ki az én álla-
patomat, es ez világi életemet, en-
nyi soc gyalázatos nyauallyác es ke-
serűsegec ala vetetted; ha kegyel-
mességedet meg nem bántom, áltö-
tes fel engemet az en Christujomban,
Bentelteszéc bennem a te akaratod, ki
által csak téged veghetetlen halha-
tatlanságot, tisztaságnac Kut seyet-
telyes igyekezetemmel eiyel es nap-
pal kereshefelec.

K. D.

KEDDEN

Az Emberi esetről.

Oh kegyelmességnec Istene, és irgalmasságnac megmondhatatlan mélysége, kinek siue esic meg en raitam, auagy az en banatimat és ohaitásimat ki törölheti el te kiüled? Az en Attyáimnac álnac eseteket mikor czendes elmémben vessem, meg pirul ortzám, és azockal eggvút enmagam esetemet, ártatlanságnac szépséges ruháját, mint megferezte: nehez neuen kérlec Vram ne vegyed fiadtól, azon nap ruhádat kit en ream adál. Örögi ruháságba mingyárt be keuerém; ki könyhullatással né gyözk meg monni, hogy mennyec elődbe ily nagy undokságba!

Első elmélkedés.

Mikor az Vr Isten ez Vilagn teremteset el vegezte volna, u

mint minden farafaga után, az emberi nemzetet képerre és hasonlatosságára teremte, kiben az önön maga lelkéből életetis ada, és minden állatoknac Vráua és Feyedelmeue teue gyönyörűséges Kertbe Paradiczomba helyezettte; nem úgy hogy csak az földi állatokon uralkodnec, és egekben gyönyörködne, hanem hogy a beüed öröcke való iobá gyönyörködne és meg nyugadnec.

Ennyi soc io akaratodrol, ilyen tiűességes attyai io uolodrol ki emlékezet meg az emberi nemzet közzül: ki mondot teneked ného dicziretet? bálaad sókkal valvons serkegetetté valaki tégedet, auagy találattotté valaki, ki ezekről ne felekezett volna, auagy ki te enned ömagát meg nyugottatta volna: kinek többet soha semmitől nem kéántál. Lássad Vram az en kiságos tolgaimnac, mely igen el távozsanac te akaratodról: mint ha soha semmitőlled nem vitétem volna, ingyen sem

KEREZ: TVDOMANI: AZ

tudniac hogy Menyben lakozol, há-
laadatlansággal, bozsfüagra napon-
ként ináulac. Megn kerlec vram, te
nagy is: oltodért, engedgy tipta sá-
ból hozzád valo térst.

Másodic elmélkedés.

Az Vr Isten egész Paradiczo-
mot minden ekefseges gyönyörűs-
geuel, Adam Attyanknac birodalma-
aia veré, minden Gyümölcszekbe sá-
bad etelt ada, csak az egy Tanac k-
ionac es gonofznac tudoyának mon-
dattatit vala, ebben hogy ne ennek
meg tiltotta vala. Paradiczm közé-
pet egy. Elő fátis terétet vala, mely-
nec szép gyümölcszebe hogy ha me-
koffolható volna, soha meg nem hal-
ható volna, de inkább engede az for-
dógi kefertetnec, hogy sem mint a
Istennec paranczolattyának, kiért il-
lentől ki üzetittec a Kertből, artat-
lanságnac ruhayáert, halando álla-
toknac bőrebe öltöztetec, es szanta-
lan nyomerufágra szánkivertetec.

Irgalmafságnac Istene

engedg

HETEDZAKI IMADSAGOC.

engedgy az te kegyes Attyai volec-
ból az en elmémnec oly vilagossá-
got, mely által, az en Attyámnae
ellened valo verkeit sirathassam: sán-
ki vetésemben, volec egyetemben ha-
zámnae dragalatos voltiárel elmél-
kedgyem, és az te en tölem valo ke-
uanságodnac engedelmies fia lehesset:
és az en álnakságimért róllam el for-
dult országadat, igaz banatim által
hozzám térithessem. Nagy voltiát
minden napi esetimmec, és az en sá-
uemnec gonofra valo indulattyának
fel geryet langyait érzem. Hate el-
hadtz en Istenem, houa legyec en se-
gény bánós Emberi állat. Az en el-
lenfégem raitam hatalmat vör, mert
paranczolattyát mindenbe követím,
néked adot hűtöt minden nap taga-
dom, sáyal, nyelvel külső-képpen
emlitelec, belől álnaksággal rakka-
vagyon sünem; és czelekedetemmel
régén meg tagadtalac.

SZEREDAN.

Az utolsó Itiletről.

Vram, ki vagy Istenek
 nec Istene, noha vakua vagy irgal-
 massággal, mind az által az bünte-
 tésrés is tudom hogy igazságod va-
 gyon: hozsú ideig való türesem és
 benvedésem, méltó ostorid által meg
 büntetettetik. Előüendő vagy az te
 nevednec meg utalásáért, és az Em-
 bereknec soe gonozságokért igaz itile-
 tre, kinec kinec czelekedet meg
 vizsgálod, mint élt, mit czelekedet, a
 te áldot nevedet mint tisztelte és bő-
 czülötte: az te aiándéhidat kinél fel-
 tisztalted, mint őltalmafta. Nagy
 nagy Vram Isten az kegyelmességbe,
 keménységed látom nagy lében elle-
 nem, az en engedetlensegemért előd-
 be vittettem, régi irgalmasságodnac
 el te.

el telic ideye; mikor igazságodat a-
 karod meg mutatni. Mostan kérlek,
 az en füleimben zengedezzen az az
 Angyali Trombita só. Kelyetec fel
 Halottac, és idüetec az itiletre, hogy
 az en életemet meg iobbithassam ie-
 ez világon, az irgalmasságodnac hel-
 yén, mert kemény utleledtől az en
 lelkem retteg.

Első elmélkedés.

Mely nagy felelem, és rettegés
 következik az emberi nemzetre azon
 a napon, mikor Isten eleibe vitette-
 tünk: holot meg az igaz Istenfelők-
 is felnec és rettegnec, embernec el-
 meye azt meg nem foghattya. Bölcz
 és mindenható az a Biro, a ki eleibe
 kelletic menünk, úgy mint kinél min-
 denec nyilván vadnac, sem szándec,
 sem szo, sem czelekedet nem leszen e-
 lötte el reitue, Filyerről filyerre,
 szám adásunc leszen.

En Vram, és én Istenem,

g:

mely

KERÉZ: TVDOM: AZ

meiy távol vagyot az bátorságos és
lettől, miuel hogy emberekől való
feltembe tőled el szakadtam, vram-
nac, barátónac tekintetiért, Attyam-
nac, Anyámnac kedvec kereséjseért
tőled el tauoztam, bűnt, reménsi-
get bennem meg őltottam: hatalmas-
ságodat semminec alítottam: teljes
életemben halaadailan voltam, az te
kegyelmeségeddel bosszúságodra él-
tem, fertelmes beszédim, undoc czele-
kedetim, mint ha semmi lőt vol-
na ugy el múltac tőlem, en Lelki At-
tyám előtt bűneimet fedeggettem, mel-
yec te Felseged előtt nyilván vadnac.

Másodic elmélkedés.

Mely nagy dűczőséges hatalmas
seregeckel az Isten Menyországbol
ki indul ellened, minden teremtet ál-
latoknac bizonyfáguval, kie mind ta-
nubizonyfagot tesz nec veled való Is-
ten nec kegyelmesegeről, es az te

gonosz

HETEDZAKI IMAOSAG:

gonosz czelekedetidről erősen va-
dolnac, kegyetlen Hoheroc körüléd
forgodnac, lelk d ismereted is nem
szűnic meg az te vadolasidtól.

Az Felseges Isten nec fel indit-
tatot ellened való haragyat, es meg-
változtathatatlan sententiayát, mi-
czoda szűuel és ortzáual várod: ki
teljes eletedben meg regzöt fertel-
messegekben tetédttől fogua talpadig
be merültel.

Miczoda bűtaláltatic a
kor, kinec csak egy sóra maga men-
tészére bátorsága lenne, holot minden
állat rettegésben leßen. Oh en Chri-
stusom, ki az en véikeimet válladon
viselted, és te bent Attyádat érettem
meg kőuetted, most vegyen Felseged
bárvyaid ala, adgy bátorságot ne-
kem az en ellenségem ellen, hogy elle-
nem irt vádlo bizonyfagot vehessem
ki tőle. Sirással Lelkémről verhessec
sámot életemben, te bent Felsegedet
engestelyem míg élek, kéß az en lel-
kém az meg térésre, gonosz társaság-

84

tól

KERÉZ: TVDOM: :AZ

től magamat ki vonjóm, és az te hi-
neidnec nyomdokit követem, kiknec
életekhez írabom életemet. Csak te
benned vagyok Vram reménységem,
szóházkodásimban ne hadgy en íste-
nem. Lelkem szidalmival elődbe bo-
ruloc: irgalmaságodnac lábaihoz
esem: addig el nem bozatlac mig-
len meg kegyelmeß, és somoru sü-
uemet miglen meg nem vigasztalod.
Mind addig ohaitoc és kialtoc hoz-
zád, mig irgalmaságoddal környhl
nem véss engem.

CZEOTEORTEOKEON.

Az Pokolbéli kinokról.

En üdvözítő IESVS
Christusom, ki az meg térd bűnőse-
ket kegyelmes íemeiddel íoktad te-
kinteni, és örökségedbe réfelteted do-

ket

HETEDZAKI IMADSAG:

ket, az meg vakult és kementedet bű-
nőseknec büntetésekre, az Pokolbéli
tűzet, Világ kezdetitől fogva meg-
gyuitattad, kinec soha vége nem le-
ben. Engegy igaz íűből való meg-
térést, és hogy igaz Poenitentia
tartásoc által keduedben iúthassac,
hogy az örök Tűznec kinnyát el tá-
uoztathassam.

Első elmélkedés.

Az Pokol, mely készitetet az ör-
dögöknek, és az kárhozot Lelkek-
nec minden kegyetlen kinockal meg-
vagyon készitetue, undoc fertelmes
Lelkeckel meg rakottatot, megmond-
hatatlan bűdös, és fűrő fűstőckel tes-
testől, Lelkestől, kinoztatnac szege-
nyec, kic it ez Világon ísten bozszu-
sagára eltec, Sirás és ohaitás, kefer-
ues átkozodás és szidalmac az ő e-
neklesec ístennec szent színet soha
nem lathattyac, körülöc Eordögöc
erőssen forgodnac, uyab uyab kinoc
lelkeket faraztattyac.

gs

Igaz

KEREST: TVD: AZ

Igaz vagy VRAM, és minden itileted igazság; Mostaniorától fogva az Eordognec, az Testnec, és ez világnac minden pompasígnac ellene mondoc: kic ily fizetéseket adnac baráttyoanac, Fogagy hozzád, alázatoson könyörgöc mint Vramnac Atyámnac, örök szolgálata néked adom életemet, hogy engemet ez kegyetlen kinokból meg szabadícsz, és az nekem meg ígirt Örökösödöt adgyad.

Másodic elnélkedés.

Mely igen nehéz az vilagossághoz szokot szemnec az sötétség, az felelmes szűnec szűnetlen való retteges, gyenge testnec, kéznec, és láb-nac tűznec kemény langyát szenvedni; átkot, és iszonyu káromlásokat, szidalmazásokat, nagy kiáltásokat, egy háilekban el tűnni mely nehéz, kiki mind magáról itiletet

tehet.

HETEDZAKI IMADSAG:

tehet, sokkal könnyebben szenvednec az bodogtalan lelkec, hogy ha ily kegyetlen és halhatatlan kinoc által akar csak tiz, auagy husz ezer Ezten dő mulua meg menekednéne, auagy semmielennene; de mivel hogy mind öröcke kellett kintodnioc, szivek és lelkec vegnelkül gyötrődic.

Oh en Istenem, miért teremtetted az Emberi nemzetet ilyen keserű kinokra, iob lőt volna hogy soha ne sülethetet volna, az te tisztességod ugyan meg maradt volna; szidalmat és átkot nem hallottál volna, környül álló szolgál téged diczirtene volt.

Ha meg gondolom Vram io vótodnac véghetetlen voltát, kegyelmelességednec bánatosan sokságát, mivel minden embert környül vóttál, igazságod látára, hogy mindenkibe nagyragyon igaz büntetésed, mert téged meg utáltac, és ha mind öröcke iffiuságokban, és vészegekben élhettene volt az emberek, mind öröcké ezek

volta.

KERÉZ: TVDOM: AZ

voltanac volna ellened valo czelekedetekre, Teis azért őket mind örökre kinoztatod.

De kérlec tégedet, Szabadicz ki ebből az mely Kénköves tűzes Kútából az en szegény Lelkemet, és az te dűczőségbe helyheztesed, ahol azok veled egygüt országolnac, kic hiuen tégedet ez Földön szolgaltanac.

Azok is ténic meg kic tudatlansággal ellened törekednec, hogy ne mennyenec azokra az kinokra; hogy velem egyetemben téged Istenünket magasztalhassanac az te kegyelmességédért.

PENTEKEN.

Az mi Vranc Iesus Christusnac szüenedéséről.

Oly

HETEDZAKI IMADSAG:

Oly igen el távozo és el szabadot vram IESVS Christus az Emberi nemzet az te hozzánk valo kegyelmes gondviselésidnec, és az te mi éretünk szabad akaratom szerint valo szüenedésedről, hogy igen ritkán találatic, ki tökéletes elmével rollad gondolkodgyéc, mely nagy szeretet volt az Emberi nemzethez, kiért ily szidalmas halált szüenedtél, meztelen ez világ láttára minden tetőled teremtetet állatoknac gyálázattára fel sággeztetted tulaidon testedet. Adgyad vram Iesus, hogy az en szüemben az te szüenedésednec gyámölcze nevedgyéc az örök életre.

Első elmélkedés.

Az mi iduezítő Istenünknek Szüenedéséről, mely igen bőszeggel szent vérenec drágalatos folyami meg indultanac, sőt ostromozásomat meg

izaka-

KEREZ: TVDOM: A Z

szakadozuán teste, feye tővis koronauál koronaztatuan, szegeckeles lanciauál kezeit lábait és oldalát meglyukoztatuan. mellyeckel ő emberi állat az te undoc merges Kigyokrol meg sebhett sebedet mosogatta, kötözte, és meg gyógyította. Pul vagy ő elmed Kerezye ember? Meddig aluszol az Halálnac árnyékába? te torokfogod, testi keuásfogod, buiaságodal egyút miueli ezt Christusnac: miért nétekintesz fel az Egekre, iöuendö üdökröl hogy nem gondolkodol: meg keuánya töled árrat io voltánac, halálnac hasznát meg kérdi hova tötted.

En üduességem nec drágalátos kincze, bizonyyal iol tudó, hogy értem véredet ontottad, kiröl ingyen meg sem emlékeztem, külömb külömb vétkeimmel sebedet uyítottam, semmi irgalmasság bennem nem találtatot, kiuel bánáskomat és czeledetemet raitad és en raitam könyörvölven el terítetttem volna. Kegyelmessegedhöz noha késedelemel, mind

HETEDZAKI IMADSA:

az által az en segény el teueiyed és el idegenedet lelkemet meg bairó.
Ne hadgy vram Iesus kérés te magadert, en eluakságimról fordier orizádat, Bent véred, Halalod elötted legyen közbe idrom, Altyádat is éretem ezec által engedteljed, en gonoxságimról meg ne emlékez, fogadásom három legyen te nálad zölágban.

Másodic elmélkedés.

Gondolkodgyál oh en lelkem az teszeretödröl, mely öknelkül fogatator, meg kötöztetet, pögöstetet, karomlattatot, czuü ruhába öltöztetet, és ez Világtol méltatlannac iteltet egy oráig ez földé clete, gyálazat halálra iteltet. De mi oka en nek kérd meg ömagatol meg feleltalidon hozzád való szereteté, tisztégemet, híremet, nevemet, haralmasságomat, minde gazdagságimmal szelmes szolgaimat, vegezetre az en egyet-

KERBZ: TVDOMA: AZ

egyetlen egy Attyamat el hattan,
hogy teged enyime tehesselec, hogy
teis hasonlatosképpen az en szerete-
temre valo tekintetert ha engem
szeretz, mind ezeket el hagyad. Fá-
ratfagom es testem szakadása csak a
te szereteteddel gyógyulhat meg.
Munkád, fáratfagod, tölted szennuedé-
se nem leszen heaba, az en ország-
ban örökösé teszlec, hogy ha az en
szomat kedvel en halgatod en szeret-
mes fiam.

En Vram és en Istenem
miczoda sáhet viseltem ez ordig,
hogy az keserűség által nem hatho-
t, te veled valo keserűségre fel
inditathatot, holot az Köszklác meg
repedeztenec, az Nap sáket fényes-
ségét sötétiségre változtatta, az Föld
meg rendült. Koporsó meg nyitá-
tanec. Bizonyára Vram igaz az
mondásod, Izrael, a te veszedelmec
nec te vagy ok. Mit czelekedet-
tem többet te veled annál, a mit cze-
leheltem? Tisztisággal és áhczó, ég

HETEDZAKI IMLODZAG:

gel meg koronáztál tudom Vram, tu-
laidon akarattal töled el tánozuán,
az Eordognec örök rabsága alá attá-
voit magamat. Esfemen könyörül-
vén, és en gyamoltalanfágomon, e-
gyedül bait viual érettem, és az en
ellenfégemet haláloz által meg győz-
vén, kemény kötelimet mind el ságo-
gatad. Mégis holoc Vram, neha ham-
mu vagyoc, lágyicz hozzád kérlec
immár az en meg keményedet sáke-
met, te sáent Leiked által, tericz meg
te hozzád hogy mind ezekről neked
hálákat adhassac, életemnekis rendit
hogy meg iobbithassam, lelkem hogy
örúlyen benned mind öröcké.

SZOMBATON.

Az Christusnac temetésé-
ről, és sűz Mariánac
keserűségéről.

h

Hatal

KERÉZ: TVDOM: AZ

Hatalmas emberi nem-
zetnek meg váltois, imádunc tégedet
és felmagasztalunc, mert az mi vált-
ságunkért nem csak késsz volál élete-
det le tenni, és hatalmas halált be-
nedni, de még az sötétségnek helye-
re is alá állottal: azzal kérlek az én
römmel látogass meg az mi lelke-
metis, melyekkel meg látogattad az
Limbusba lévő Attyakat, ved hi az
en lelkemet is az nagy sötétségből ki-
vel környúl vettetet sötélnakség miatt.

Elő elmélkedés.

Mely igé nagy bánatya volt Bodog
szűz Marianac, ugy mint kinec sz. fia
halálá, keferűségnek Tőre által ha-
totta volt szívet, es az Apostolok-
nac Christusnac barátinac, meny i fo-
házkodási voltanac, gondolkodhatia
rolla az keresztyén elme.

Oh en üdvösségemnek

vég.

HETEDZAKI IMADSAG:

159
véghetetlen szeretőte, menyifér az en
lelkemet testi keverűségim után indí-
tottam? Menyifér házamból ki vet-
tetilec, minden en eretiem fel vőt
sératságodat, véred hullását, halálos
sebecel, és keferűes halálotat hátra
vettem. Akar csak immáron, mo-
stan veled egygűt bankodgyam, auagy
inkább az en nyomorult állapa-
tomon keferűegyet: adgy módot, adgy
erőt, adgy ekosságot kiemel esmet hoz-
zám kapcsolhassalac, hogy ez után
se élet, se halál, se erősség, se hatal-
masság, se éhség, se romlúság, se me-
züenlenség el ne válasszon a te szer-
tetedről.

Második elmélkedés.

Christusnac drága meg száradot
és epedet Testet, hiueknec nagy ke-
ferűségűel, Kenetekkel meg kene-
tetuen, tizta Gyolczba takaruan, más

h 2

ember

KÖRÉZT: TVDOMA: AZ

ember koporsóba helyezettuen,
őrizet alá vetetec. Ezer között, ez az
bodogfagnac lelke, kinec szaiabá al
nakfag né találtatot: Lelke Poklokra
alá szállot, es az ot valo lelkeket ha-
talmason meg szabadította az főtét-
segnec helyeről, az az. az Limbus-
bol, es az Paradiczonnac gyönyörű-
ségébe vitte.

2. Re. 18. Szent David mikor hal-
lotta volna az ő ellene támadot Fiá-
nac Absolonnac halálát, keserűen
sírattya vala, monduán: Ze-
relmes fiam Absolon, Absolon Berel-
mes fiam, vagyoné a ki meg enged-
gye nekem, hogy en te érette meg
hallyac, Absolon Berelmes fiam, Be-
relmes fiam Absolon. En Regény Va-
lagnac sepreie ki teneked gyilkosod
vagyoc Vram I H S V S, mert tulat-
don bűneimmel kezeidet, lábaidat
és oldaladat által vertem, nem bűn-
zóm, nem kergetém, nem halálom-
nac bõmiuhozóia voltál, hanem őri-
zóm, oltalmom, és táplálóm. Miczo-

da ort

160
HETEDZAKI IMADSAG:

da ortzánal táruyac kegyelmessé-
gednec sűki eleibe. En vagyoc Vram
az bűnös fereg, nem vagyoc méltó
hogy felségednec semetre nézzec,
enyim az vétec, tied az kegyelem,
az en kezeim, az en lábaim, az en
oldalom érdemlelté volna ezeket a
sebeket. Az en testem az a ki az bűnt
czelekette, mely nem csak az Ko-
porstot, emberi őrizetet, hanem az ő-
röcké valófőtéséget, Pokolnac mely-
ségét, és az Sátánoknac őrizetekbe
mértolót volna. Oh en életemnec ke-
gyelmes meg váltoia, te kegyelmes a-
karatod alá haitom az en bűnös se-
yemet, töredelmes sűuet és lelket in-
dicz en bennem, hogy ennek utánna
álnakságimból meg térüen, az te At-
tyai kegyelmességedet hordozzá Be-
meim elöt.

V A S A R N A P.

h 3

Az]

KEREZT: TVDOM: AZ

Az mi Vrunc Iesus Chri-
stusnac dúczóséges fel
támadásáról.

Emberi nemzetnek ke-
gyes megválto istene, ez az a Nap,
kiben az te dúczóséges fel támadá-
sának bódogságos örömet jelentet-
ted: meg győzűen a Halált, és az
Erdőgeknek pántalan seregét meg
kötőzűen, tulajdon hatalmoddal az
Keresztján meg epedet testet, és el te-
mettetted, dúczóséggel fel táma-
zottad. Ma teneked hálát adok,
imádlak, és áldalak, és alázatosan
könyörgök, hogy ebbe az te feltá-
madásodban részesítégy.

Első elmélkedés.

Elmelkedhetik az údvezűlendő
lélek, az Christusnac fel támadásá-
ról, miképpen harmad nap múlva
meg

HETEDZAKI IMADSAG:

meg peczetlet, és őrizet alatt Iesus
Koporsóból fel támaztotta testet, Az
te ellenfelednek raitad való hatal-
mat és birodalmát meg rontotta. Ki-
nek dúczóséget látván az Koporsó-
nac őrizői, hanyat homlocaz földre
esének, nagy felelemnek és rette-
gesnek miatta.

En údvezűségemnek dú-
czósége, és az en lelkemnek kerető
istene, Babadix meg en lelkemet
az en ellenfeleimnek kezekből, kiknek
álmasságim miatt Peczeteket és őrizé-
teket szenvedem, és az en testemet ez
világi undoc életnek Koporsójából
ved ki. Hőgy tehessem vallást az te ir-
galmasságodról. Fordix minden ú-
gyekezetemet az Mennyei dolgok-
nac keuánságira. Mai hasznom ez föl-
di elveendő keuánságimnac be tel-
lyesítésében, holot te en Istenem ki-
mentél ez világból, hogy ennekem
helyet készítenél az te bet Attyádnál.

Második elmélkedés.

KERERT: TVDOM: A Z

Az aitos kerertyen e embernek
szive gondolkodhat magába, mely
nagy vigasaggal az ő Mennyi
Attyának eleibe vitte fel az
saginkat, vgyan ezen tesset, kibem
szenuedet, miképpen az Attya Isten
nek ioby a felől helyhez tette, és mi
képpen Menyországba menuen, ne
künc helyet szerzet. Apostoli által
bekeretget hirdetet. Menyországna
Kapuyának meg nyit. Asat prædica
tatta, Menyegzőyebe huattatott
Szent Lelec Istennel malaztyával fe
lelmes szivűnkert meg batoritta. Ve
gezetre, mind Világ végezetig ve
lünk valo létét erőt tette.

O mely b¹ dogoc azoc
kik Menyországba Christussal örven
deznek, kiknek fogasokat meg odoz
ta, és egyetembe velle az bátorfagn
helyre be mentenek, világossággal
meg ruháztattanak, fényeskednek
mint az Nap abban a dűzdségben.
Mikor leszen az az idő vram,
mikor enrolamis bánkiuetet fiurol ez
idegen földön meg emlekezel? Nyá

kamra

HETEDZAKI IMADSAG:

Kamról én ellenségemnek kemény is
gayát el rontod: vram Iesus, keudn
koznám ha mérték, az te bailekoda
nac bár csak utolsó részében nyugod
ni. Tudom vram, hogy az bűnösök
ért ióttél, és féuedtél, felis támadtál,
Országodba is győzedelmesen mentél,
mely véghetetlen irgalmasságod bi
rodalomra indit, nem az en vétkeim
nek nagy voltáért, hanem az te igi
retednek kedueért: ez reménfeggel és
hittel batoritom félelmes fiuemet.

Szent Agoston Doctornak
elmélkedésiből valo
aitatos könyör
gés.

Mint kellyen az Ember
nek fiuét aitosfagra indi
tani, Isteni Beretnek gon
dolati által.

I IESVS

KERIZ: TVDOMANY: AZ

IESVS mi váltságunc,
keuanfágunc és berelműnc, Isten
tentől, meg nyomorodot szolgálma-
légy melleite, tégedet bilac segitso-
gál, hozzád kiáltoc nagy kiáltással,
tellyes fiuemből hozza hivat lelken-
ne utáld meg kéréc, meny be hozzá
és egyesűly vele, hogy igazgasd
vezérlyed őtet minden utádra, ti-
ticz meg, hogy minden moxok-nél
köl birhassad, mert az te tisztaságo-
tisztaságot kenén.

Szentely meg azért engemet
edényedet, kit te kérésitől, minden
szertelmeiségtől kérésic meg, és ti-
ticz meg, úgy hogy, ékes lako hely-
és Temploma lebesse te bent Fels-
gednec. Edecséges, kegyességes, be-
relmetes, méltóságos, kedűcséges, dra-
galátos, minden méznél edesb, Té-
nél és a Honál seyérb vagy, minden
drága italnál kedűesb; Aranynál,
Ezüstnél, Gyöngynél, drága köv-
nél

163
HETEDZAKI IMADSAG:

nél dragab vagy, ez világ gazdag-
sagánál, hírenél, nevenél bódzúle-
tesb vagy.

Mit mögyac en Istenem, eggyet-
len egy reménsegem, megmondhatat-
lan nagy irgalmaságozról, bódog-
ságozról, és félelemnélkül való edes-
ségéről. Mit mongyac ezekről való
gondolatimban, csak azokról solha-
toc, melyeket értelmemben meg fog-
hatoc; De bizonyára a miről kelle-
ne solanom, arról nem solhatoc; nin-
czen Vram erőm hozzá. Vatha a-
zokról emlékezhetném, melyeket az
Angyaloc soktanac te előtted enekle-
ni; bizonyába vélec eggyetemben bi-
uem berént diczirebe foglalnám ma-
gamat.

Oh mely burzgosággal az Anya
bent Egyházban diczirném nevedet,
fáradtság nélkül aldanálac. De miért
hogy ily tökéletesen nem diczirhet-
lec, halgatnom kel. Iai azoknac, kic

KEREZ: TVDOMAN: AZ

az te is voltodról meg némátiac,
kiknek nyelucket meg odottad, és az
ártatlanokkal meg ékesítőtted. Iay
az halgatóknac, holot meg az nyel-
besekis, kik téged nem diczirnek meg
nemulnac. Kiczoda az, az Emberec
fiai között, a ki tégedet méltán ha-
talmaságodnac ereiről diczirhet, ki
az Attyánac bölcsesége vagy? Es
miért hogy semminémű módot nem
találoc, melyekkel elegendőképpen
az te mindenhatóságodat ki tudnám
jelenteni; mind az által a mi töllem
lehet, dicziretedet meg adom.

Alázatoson azért könyörgök V-
ram Isten, ne tekinczed azt az mit
mondoc, hanem arra az mit keuánoc
mondani, mert felette keuannám mind
azokat mondani, melyec békéségesec
es méltóc volnának az te diczireted-
re, es magasztalásodra, mert egyedül
tégedet illet minden dicsőség, tiszt-
eség, áldás, és magasztalás.

Tudod

HETEDZAKI IMADSAG:

Tudod azért minden titkoknac
tudóya Örök Isten, hogy az Eghek-
nél, Földnél, és mind azoknál, mel-
yec ezekben találtnac, keduesb
vagy en nállam, es szerelmetesb: meri
mind azok felet szerilec tegedet.

En Istenem szerilec tegedet, de
ha lehetne meg ennélis inkább szeret-
nélec. Vayha est erdemlenem te sz.
Felségedtől, hogy a mennyire keuanná
ugy szerethetnélec, es a mennyire
tartoznám vele, annyira elmélked-
hetném rohad, úgy hogy mindenekről
meg fosztattatnám, csak az te szerel-
medben nyughatnám; Bűntlen veled
beselhetnec, eiyeli álmaim közöttis
bíuem, lelkem, es elmem veled együtt
mulatni. Bodogoc az ista bíullec,
mert ők laryác az Istent, Bodogoc
azok kik az te házában laknac,
mert azok mind Öröcke diczirnek te-
gedet.

Kerlec azért Vram, az te veg-

13

hetet-

KERÉZ: TVDOMAN: AZ

hetetlen irgalmasságodért, ki által az
öröcke való rabságtól meg szabadul-
tunc, lágyicz meg az en kemény kö-
ue es vassá változott szívemet, hatal-
mas es bentséges kezeiddel, es czele-
ked aşt, hogy az törödelmessegnec
tűzétől te előtted óránként élő áldo-
zat legyec.

Miuel aşt vram, hogy en te sz.
színed előtt szűnetlen alázatos es törö-
delmes szívvel, könyhullatásnac bönse-
ges felvassal találtaşsam. Enged aşt
vram, hogy mindenestől hozzád va-
lo keuanságomból ez világnac meg-
halljac, es az megmondhatatlan be-
relmedert es selemmedert, az el mu-
lando dolgokról tisztán el felelkezzeş,
ugy hogy ez világi el mulando dol-
gokról, se örűlyec, se siryac, se ret-
teghyec, se hízeltkedesi által meg ne
változtassam; se haborusági miat meg
ne törőssem. Es miuel hogy az te be-
reteted erős mint a Halál, az te edes-
seges

165
HETEDZAKI IMADSÁGI

seges szeretetűnec langhya emézfén
meg bennem minden regi ala való ke-
uanságokat, hogy csak te hozzád ra-
gazkodgyam, es most csak az te em-
lekezetednec gyönyörűsege legeltes-
sen.

Szályon ala vram, szályon ala
kerlec az en szívembe a te szaglód-
nac gyönyörűsege, mennyen be az te
edesseges szereteted. Iőyen el enne-
kem a te megmondhatatlan io illatod-
nac illattya, mely en bennem öröcke
való keuanságot indiczon, es az en
szívemből örök életre való vizét in-
diczon.

Véghetetlen vagy vram, es az-
ért vagy méltó végheteilen szeretet-
reis, es dicziretre, kiket te bent vé-
reddel meg váltottál. Embereknec be-
retőye, kegyes, kegyelmes, es igaz
bíró. Kinec minden itéletet adot az
attya, kiket bölcz es igaz itélettel
itilş. Ez igaz hogy ez világnac fia

KEREZT: TVDOMA: AZ

az földi s'gnec fiaival egyyüt nagyobb
szorgalmatossággal keresie az el ve
szendő gazdagságot, az el mulando
tízteffget, hogy nem mi te szolgaid
szertűnc tégedet, kitől teremtetet
tűnc, és ki által meg váltattatunc,
hogy ha az ember az embert ily sz
retettel szereti, hogy egyyic az má
siknac táuul létét aligh szenvedheti el:
hogy ha az iegeyes az ő iegeyesuel
ily szeretettel szerkezettetet őszue,
hogy az ő szereteteknec nagy volta
mial semmi nyugodalmoc nem talál
tatic, és az ő szeretőyeknec táuol
létét, nagy keserűségnélkül nem szen
uedhetic. Miczoda szeretettel, mi zo
da ügyekezettel, miczoda buzgoság
gal, az mely lelket magadnac iegeyez
tél hit által, és kegyelmesség által
szeretni kel tégedet, igaz Istent s'p
iegeyeset, ki minket így szerettél, és
meg váltottál, ki mi érettűnc ennyi
czelekettél.

Noha

166
HETEDZAKI IMADSAG:

Noha kediglen ezeknec az alá
valóknac ennyi gyönyörűséget, és sz
retetet legyen: mind az által nem
ugy gyönyörködtetnec, mint te mi
stenűnc. Mert te benned gyönyör
ködik az igaz, mert az te szentet,
gyönyörűséges, és nyugolmas helyre
iszed: Mert az mely szuet te bír, és
te édességgel, gyönyörűséggel,
és czendességgel be töltés. De az
világi szeretet, és az Testi nyugha
tatlanság, és háborúság, az mely Lé
lekbe be megyen, nyughatatlanná tē
si, mert mindenkör kétféges, és habo
rusággal rakua, és külömb külömb
félelmekkel izgattatic. Czak te vagy
annak okáért az igazaknac gyönyör
űséget, nemis oknélkül, mert czak te
benned vagyon erős nyugodalom, és
háborúságnélkül való élet. A ki te
hozzád megyen mint io vrábox,
az ő vránac nyugodalmába megye,
nemis fél többé, miuel hogy nagy io,

i s

és bá

KERETZT: TVDOM: AZ

Psa 131
Pfal. 22. és bátorfágos helyen helybeztette
Bereteti monduán: Ez an en nyugos-
dalmom mind öröckön öröcké, it la-
kozom, mert est magamnac vála-
tottam. AZ Vr bir engemet, és sem-
mi búkségem nem leßen, az ő legel-
tetésénec helyen helybeztetet enge-
met.

Edes Christusom, és Iesusom, kér-
lec tölcz be az en fiuemet meg olt-
hatatlan Bereteteddel, búntlen valo
emlekezeteddel: ugy hogy mint az é-
gő lang mindenestől éghyec à te Be-
retetenedec édességében, melyet en bē-
nem semmi víz meg ne ólchasson.

Engedgy Vram Isten, hogy en
tégedet Beresselec, és à te keuanságod
miat mindē testi keuanságoknac terhét
le rakhassam, és ē földi keuanságoknac
nehéz igait, melyec őstökelic és ter-
helic az en Regény lelkemet, le vet-
hessem: Hogy te utánnad meg Babar-
duluán, à te Kenetenedec illattya u-

tán.

167
HETEDZAKI IMADSAG:

tán könnyebben süthasson, mind à te
Bépségednec volta képpen valo látá-
sának meg elegítésére, mentől hama-
rēb te vezérlesed által iuthasson.
Mert két Beretet, egyic io, másic go-
nos, egyic keserű, másic édes, egy
Búbe meg nem maradhat. Es valaki
te kiüülled mást Beret, ninczen Isten
abba az te Bereteted, az édességnec
Bereteti: az édes Beretet, az nem győ-
trő Beretet, hanem vigasztalo és tö-
kellates, estipta mind öröckön öröc-
ké meg maradando Beretet, oly Be-
retet, ki mindenkor éghyen, és soha
meg ne aludgyéc. Edes Christusom,
io Iesusom, ki Beretet vagy en Istenē,
geryes meg engemet mindenestől à
te Beretetednec tűzéuel, édességed-
del és gyönyörűségeddel, ionoltod-
dal, és örüendeteffégeddel, és à te ke-
uanságoddal, mely Bent, io, búz, és
típta ezendeß, és bátorfágos, és à te
Beretetednec édességéuel rakua, az

te

KEREZ: TVDOMANY AZ

te édesseges szeretetteddel telyes, es az
te szeretettednek tűzéuel meg geryes-
tetet.

Szeresselec téged en Istenemet
telyes Biuemmel, telyes belső Biuem-
nek keuanfágánál, úgy hogy tégedet
Biuemben, Bámaban, és Bemeim előtt
tartzalac mindenkor, es mindenht,
hogy semmi hely en bennem idegen
szeretetre ne találtafséc.

Halgas meg en Istenem, halgas
meg en Bemeimnek fenyessége, halyad
à mit kérec, es enged hogy afit kéra-
yem tölled, à mi az te akaragod; és
hogy azokban engemet meg halgas.
Kegyes, es irgalmas Vram, ne légy
en hozzám engedetlen, de à te io-
voltodért, à te Bologádnac könyörge-
set ved elődbe, es engedgyed az en-
keresemnek, es keuanfagomnac hasz-
nát, esedezuen előtted, es tegedet i-
máduán erettem az te dőszöses B.

Anyád Bűz Maria, minden Szent-
teckel egyetemben, Amen

LELKI EOREOM:

AZ IO LÉLEKNEC

Istenhez való buzgo
keuanfága.

Miképpen keuankozic à
Szaruas az Kútfohez, úgy az en Lel-
kem keuankozic te hozzád vr Isten.
Szomiuhozot az en Lelkem te hoz-
zád Istenhez, élő Kútfohoz; mikor
megyec, es mikor iclenem meg az te
ortzád előtt.

Oh eletne Kútfeje, es az élő
Viznece: mikorba megyec az te
edessegednek vizere, erről à pusta
földről, iaratlanról es viznelkül va-
loról; hogy meg láthassam az te erő-
det, es az te dőszöseségedet, es az en
Bomiuságomat à te irgalmasságodnac
vizeiuel meg óltam. Szomiuhozom
Vram, eletne Kútfeje vagy, elegic
meg engemet.

Oh

KERÉZ: TVDOM: AZ

Oh mikor megyec elődbe? Val-
lyons meg láthatome azt a napot?
mely vigaságos es örüendetes, a mel-
yet az Vr teremtet, hogy azon vi-
gadgyunc, es örüendgyunc.

Oh fep es ieles nap, kinec nin-
czen estueye, sem nyugouása, melybe
hallom dicziretnec Bauát, örüende-
tessegnec, es hálaadásnac eneklesit.

Meny be à te Vradnac örömebe,
meny be à te Vradnac istenednec ör-
öcké valo örüendetes házába; holet
nagy czudálatos, es megfoghatatlan
dolgoz vadnac, kiknec ninczen bá-
moc. Meny be az örömbé somoru-
ság nélkül, melyben örök vigaság ta-
láltatic; kiben minden io vagyon,
nemis leßen gonosz, kiben minden a-
karatod ferent törtenic, akaratod el-
len kediglen semmi nem találtatic.
Ot leßen az elő elet, edes es ferel-
metes, es emlékezetnec drága vólta.
Ot nem leßen haborgato ellenszeged,

sem

LELKI EOREOM:

sem festetseg, de nagy, es megmond-
hatatlan batorság, batorságos czen-
desseg, czendességes czendesség, Gyö-
nyörbéséges bodogság, bodogságos ör-
öcké valóság, es öröcké valo bodog-
ság, az fent Háromság, es az fent
Háromságban valo eggyesség, az la-
stensegnec eggyessége, es az isten-
segnec bodog látása, melybe vagyon
à te Vradnac öröme.

O öröm selet valo öröm, ki min-
den örömet meg győz, mely örömen
kiuul ninczen több öröm. Mikor me-
gyec en te beléd? hogy az en iste-
nemet meg láthassam te benned? oda
megyec, es meg látom est a nagy lá-
tást. De miczoda tartoztat meg en-
gemet? Iay emnekem mert az en ide-
gen földön valo lakásom igen meg-
hosszabittatot. Iay meddig hányá-
stnemre, húl vagyon az te istened?
meddig mongyát ennekem, váry, es
vár. Kodgyál: de kiczoda az, az en

vára-ko-

psal. 136

KEREZT: TVDOM: AZ

Phil. 3. várakodásom? Nem de nem te vagy
en istenem? Az mi iduezűd IESVS
Christusunkat váryuc, ki meg nyit-
ta az mi alázatos testünket az ő fe-
nyesleges testéhez hasonlatossá teuen.
Váryuc az Vrnac az Menyegzőből
valo meg terését, hogy be vigyen
minket is a Menyegzőbe.

Iőuel Vram, iőuel ne késsél, iő-
uel Vram IESVS Christus iőuel, és
bekefességben látogat meg minket. Iő-
uel ríd ki az Foglyokat a Tömletz-
ből, hogy tökéletes siuel őruendex-
tánc te előtted. Iőuel mi iduezitőnc,
iőuel minden Nemzetsegeknek ke-
uansága, mutasd meg a te országodat,
és meg szabadulunc. Iőuel en világos-
ságom, és en meg szabadítóm, víd ki
az en Lelkemet a Tömletzből, hogy
vallást tegyen a te nevedről. Mennyi
ideig kel meg bánýattatnom az en
halandóságomnak habyai miat, hoz-
zád kiáltuán en istenem, még sem

bela

LELKI EOREOM:

algatx meg engemet. Ved süledben
érlec ebből az nagy Tengerből va-
o könyörgésemet, és vigy ki enge-
met az öröcké valo Bódogságnac
partyára. Bódogoc azok az kic en-
nek a Tengernek vese delméből meg
abadítottanac, te hozzád isten ba-
torságos ki főgo helyhez iutottanac,
O bizonyára bódogoc azok, kic az
Tengernek mélysegéről a partra iu-
tottanac, sánkiutésből hazáyokba,
a Tömletzből Palotákba iutottanac,
keuanatos nyugodalomba immár bó-
dogoc, kic győzedelmeknek iutalmát,
öröcké valo dőczőseget, mellyet it-
foc keserűséggel keresztenece, immár
bódog győnyörűséggel mind öröcké
bíryác.

O bizonyára bódogoc, ő bize-
nyára bódogoc, kic immár minden
nyaualyákból meg odoztatuán, bize-
sűst, és batorsággal az meg bárad-
batatlan dőczősegre iutottanac.

k

O

KERÉZ: TVDOM: AZ

O bizonyára öröcké való Ország, mely öröckön öröcké ország voltában meg marad, holot fogynatlan világ vagyon, és az istenne bekecsége, mely meg halad mindē örökenfőget, melyben az szenteknek lelkecsyngsíc, és mind öröcké való öröm seyet selet vagyon; vigasígo és örüendecsfőget nyertene, az földaló az főházkodással egyyüt azótól el távozic.

Oh mely dűczősfőges Ország, amelyben te veled egyetemben világosságban őltőztetene az szentek egy mint: Ruhayokban, drága Kővekből készített Koronayoc vagyon kezekben.

Oh öröcké való bodogságnak Ország, holot te Vram isten szenteknek reménfőge, és dűczősfőge birodalma, sinről sinre láttatol az szentektől, minden felől a te bekecseddel vigasztalod őket, mely meg

halad

LELKI EOREOM: 121

halad minden örökenfőget.

Ot véghetetlen vigaság vagyő, bánatnélkül való öröm, sáraságnélkül való ut, sőtősfőgnélkül való világosság, halálnélkül való élet, mindē gonosznélkül való io. Holot az iffiuság jóha meg nem agh, holot az életnek vége ninczen, az ékecsőgnec hűrudfőga nem tettzic, az peretetnek főgyakozása nem leßen, az egész meg nem változic, az öröm nem kűsebál, az földalom nem őrzetic, az főházkodás nem hallatic. Holot semmi somoruság nem láttatic, holot mindēkor vigaság vagyon, holot semmi gonosztól való félelem nem leßen: miuel hogy ot minden ioknac iofőga leßen, az az, az erősfőgnec Vranac sine látása.

Bodogoc azért azoc, kie ennyi soc veszedelmekből meg szabaduluán, ennyi soc örömrő iutottanac. Bodogalanoc vagyunc mi, kie ennek a nagy

k 2

Ten

KEREZ: TVDOM: AZ

Tengerneec habyai nac es háboruinac
 őrményi kőzöt Haloinkat vonssuc,
 bizonytalanoc leuén, hogy ha békéuel
 az úduesség nec partyára kaphatunc.
 Bodogtalan élet ec vagyon azok nac,
 kik nec élet ec Bánkiuettetet, utoc ve
 sedelmes, vége ec kétséges, nem tudu
 élet ec nec végeit, miuel hogy minde
 nec iőuendőre bizonytalanoc. Még ec
 szélueß nec Habyai kőzöt főrgunc,
 te hozzád fohazkoduán Tenger nec
 partya.

O mi Berelmes hazánc, bátor
ságos hazánc, mely táuul nézúnc tén-
gedet, ez Tengerből kőbőntúnc tén-
gedet, innét ez keserű ségnec völgyén-
ről sóháykodúnc hozzád, és köny-
hallatásúnc által erőlködúnc mikép-
pen te hozzád iuthassúnc.

Emberi nemzetnek reménsege
Christus, Isten Istentől, te vagy az
mi oltalmunc, és erősségünk, kinek
világossága ennec az Tengernek ső.

LELKI EOREOM:

teszeges kődibe úgy mint fenyves Czil-
lagnac fenyve messze az mi semeinc
előt fenyveskedel, hogy te hozzád i-
gaz par:hoz igazgattassunc.

igazgassad Vram az mi Hayoczkánkat, az te iob kezzedbe valo Kereszt fa által, hogy el ne vessünk a Habokban, hogy minket el ne boriczon a Viznek háboruya, ne nyeljen el az mélység, de a te Keresztednek borge által ebből a háboruból, vony hozzád minket mi egyetlen egy vizgatalónkhoz; kit nagy távol, úgy mint reggeli Czillagot, és igazságnac Napján minket várván, csak alig láthatunc könnyes szemeinckel.

Ime Vram IESVS, te tölled meg
váltottac hozzád kiáltunc, es mostan
te bánkintetted, kiket bent Vereddel
meg váltottál előtted állunc.

Halgas meg minket mi fideuzia-
tő Istenünk, ki vagy mind az Földnek
utolsó határáig remenség, es a Tena-

KEREZ: TVDOMAN: AZ

gerbenis túl nagy távul. Ebben az nagy háboru Tengerben hányatat-
tunc, te az Parton állasz, nézuén a mi
veszedelminket, ne hadgy minket a te
drága Bent neuedert: adgy minekünk
ez veszedelmec között oly bátorfigos
utaz, hogy minden veszedelmeken ál-
tal menuen, egeß Hayoinckal es mar-
hainckal bátorfággal iuthassunc az
ki fogo Partra. Amen.

AZ LÉLEKNEC
nyaualyás állapotjáról,
mely az mi Vranc
Iesus Christust
nem keresi.

Iay annac az Léleknek,
mely nem keresi a Christust, sem Be-
reti, bárazon marad, es nyauallyá-
son

173
LELKI ISMERETREOL.

son; életet el vesztette, a ki isten tege-
det nem szeret. A ki te náladnelkbl
akar elni, semmi az. A ki te neked ne
akar elni, meg holt az. A ki te ueled
eggyet nem ert, meg bolondult az.

Irgalmasságnae Vra, teneked
ayánlom magamat, meg adom, es te-
neked engedem, ki által vagyoc, elec,
es ertec:

Te benned bizom, remenlec, es
elyes remenségemet te benned vetet-
tem, ki által fel támadoc, elec es meg
nyugbom.

Tegedet keuánlac, szeretlec, es
imádlac, kiuel eggyht akaroc lakni,
malkoálni, es bodosz lenni.

A mely Lelec tegeð nem keres,
a nem szeret, ez Világot szereti, bün-
nek szolgál, es vethec alá vettetet,
soba nem nyughatic, soba nincz bá-
torfága. AZ en elmem teneked szolgál-
on. AZ en barándoc iarásom te
ozzad soházkodgyec. A te szeretec-
tedben

KEREST: TVD: AZ

tebben az en sinem egybe. Nyugod
gyec te benned az en Lelkem en isten
nem; elmelkedgyec volla az elmem
ki meneseben, en helyem a te dicz
retedet örüendetejében, es ez leg
nekem az en bakiute semben vigas
talásom. Az en elmem fússon a te baki
nyaidnac árnyeka alá, ez világ
gondolatina heusegi előt. Nyugod
gyec te benned az en bakiutem, az nag
Tengernec fel indult báborui kőz

O minden Menyorsági belie
deleknek gazdagfagor adakozo iste
ne, megfáratnac adgy elédelt, el baki
icetitetet gykőz őfue, Babaditot me
a Rabot, es az megtörődöttet epic
meg. Ime az ayton ál, es zörget
Kerlec az te veghetellen irgalmassá
godnac kedutere, mellyel minket ma
gasságbol bármazván meg ládogat
tal, paranczollyad hogy meg ny
tassac nekem segeny meg nyomoro
dot embernek zörgetessere, hogy baki

LELKI ISMERETREOL.

bad menetelem lebesse te hozzád, es
te benned meg nyugodgyam, es te
tölled Menyorsági belie kenyeriöl meg
elegitessac, mert te vagy elő Kenyer
es elernec Kút feye, te vagy az örök
ke valo vilagosságnac világa, te vagy
egyedül minden igazaknac eletec,
kic te gedet bereinec, Amen.

AZ BŰNŐS EM-
bernek Gyonása előt
valo könyör-
géle.

V Ram Iesus Christus, ki
engemet az örök ke valo Halálnac
kötelebe esettet meg Babaditottál: En
vagyoc minden bűn őfeknel hálaadate
lanb, érdemimből meg üressittetet,
undoc, fertelmes. álnakságochal meg

KER: TVDOM: GYONAS

rakottatot, te hozzád veghetetlen
mélysegnec kegyelmességehez iaru-
loc.

Tudom Vram, nemis vagyoc ké-
tes benne, miképpen en minden idő-
ben à te fentseges akarodat, es pa-
ranczolatodat meg utáltam, meg fer-
teztetem az en Lelkem nec fentse-
get, templomodot meg undokitottam,
à te en hozzám valo átiándekidat, es
kegyelmességedet el vetettem. Holot
te igaz Pástorom leuen, ingyen va-
lo kegyelmességed nec io voltából, gö-
domat viselied, ennyi soc io teteme-
nyiddel környél vöttel, es ugy mint
ßemednec senyet, fogantatásomtól
fogua meg otalmaztál. A te kezeid-
be irtad az en neuemet, es ugy mint
ßerelmes Anya gyermekét mehedben
hordoztál, Daikám voltál, válladon
viseltel.

Mennyi soc ßántalan esetekből,
veßedelmekből, segyen vallásoktól,

keser

ELEOT VALO KEONYEOR:

keserűségtől, à te veghetetlen kegyel-
mességed által meg ßabadítottam.
Egyebeket kediglen hasonlo vetkek
ert kit en czeleketttem meg bántettel.
örök gyalázatra, ßidalmas életre,
veßedelemre, es halálra ßemeim elöt
vetetettel. Mely sokszor vizekben el-
merülhetté volna, tűz meg emesthe-
tet volna, köd nec reám eshettenec vol-
na, föld el borithatot volna, magas
hegyekről el eshettem volna, Vadak-
tól, Madaraktól meg emestettetttem
volna, Mereg miat, Fegyuer miat,
Toluayoc miat, ehseg, ßominuság mi-
at, hertelen halál miat eletemet meg
rövidithettem volna: De à te veghe-
tetlen ßereteted, mellyel engemet
ßerettel, az Kerezt fánac en erettem
valo kinnyainac fel vetele, okai ezek-
nec; azok az imadságoc, azok az
könyhullatásoc, melyekkel ß. Attyád
elöt esedeztel, az te ßent Vereddel,
es haláloddal valo áldozat erdemlette

12

eze ket

KER: TVDOM: GYONAS

ezeket az ie iováoltodat.

Nē elegeduē meg vrā meg ennyi elő fámlált io akarattoddal, mely sokszor en töllem az en gonosz czeledetimmec, és ügyekezetimmec utait meg fogtad, es azokat semeim elől el reitetted, melyekkel az meg romlotterméketű Emberec soktat ellened véteni.

Sőt mindē tisztaságos életre, iók nac keuanfogára, io czeledetek nec követésére indítottál, erőt, módos attál, ki vel à te Mennyei Bent Attyádnac keduet kereshessem; keserűségimben vigasztalom voltál, félelmemben, és rettegésemben, bátorságot attál, halálos betegségemben mellettem forgottál, sebeimet tisztogattad, és gyógyítottad, haragomat nyhítottad, kevelységemben alázatos példákat mutattál, kevelségemben igaz útra vezértél, sötétségben világosságom voltál.

Soha

176
ELEOT VALO KEONYEOR:

Soha az en fiuemben meg nem búnt à te eiyel és nappal aitómon való zörgetésed: Ely az Istenec, szolgál az Istenec; akar csak immár szerelmes fiam, téry meg búneidből; ved esedbe, mely nagy veszedelem nec tőri vagyon előttd? mit miuelnél, ha ez orában, ez sem pillantásban az en itilő bekem eleibe ragadtatnál hertelen halállal. Ezek Vram IESVS Christus, à te kegyelmességed nec intési búnetlen igazgattac fiuemet, és lelkemet.

En Vram, es en Istenem, mi kedued szerent való iót lattal en benem, kiert en mellettem így esedeztél.

Oh en begény nyaualyás ember minden emberec közöt, ki fertelmesb étellel tégedet meg bántottalac, ennyi soc io téteményidről el feleltkeuē, tölled el idegenettem, mint ha soha semmi közöm nem löt volna ve-

l 3

led:

KER: TVDOM: GYONAS

led: ündoc bűneimnek fizetési által az
ördögnek rabfágára köteleztem ma-
gamat: el rontottam igádot, fogá-
dásomat meg segetem: Prédára attá
életemet.

Mitől panaszkodgyam? az ió-
kat bámlállyamé elé, az mellyeket el
vesttettem? auagy a bűnt ohaittam,
és sirassam, mellyet fel raktam? Iay
ennekem Vram Isten, mit czeleked-
tem? és mit báltam el? te soha ez
oráig meg nem nyugottál velem valo
io téteddél, én soha nem nyugottam
viszontag ellened valo czelekedetek-
kel, boßku állásra tégedet ellenem fel
geryesteni.

Mind ketten tufakottunc, te ke-
gyelmességed által, en bozhuságra
valo ingerlésben: de mellyinc lében
nyerettesb nem tudhatom. Valyons
meg ydzté az irgalmasság az go-
nozságot, auagy az gonozság az ir-
galmasságot? Felelte igen retteg az

en fe

ELEOT VALO KEONYEOR:

en felelmes püem: hogy a te soe ke-
gyelmességed ne legyen az en álnak-
ságimnac igaz büntetöye:

Felec Vram Iesus, hogy iduendö-
ben ne mongyad aßt ennekem, O bó-
dogtalan ember, mit czelekedhettem
többet veled annál, a mit czelekedtél,
semmi nem valál, es én teremtélec,
az ördögnek rabfágára attad valo
magadat, és meg szabadítálac: el té-
uelyedtél valo, és vizsa hozálac, az
en kegyelmemet attam valo néked,
te kedig az te Testi keuanságodért,
buya természetedért hátra vetetted az
en akaratomat.

Kérlec Vram meg-is az te régi
irgalmasságid gyözzéc meg az én ál-
nakságimat, az te dúczósíges Szent
Anyádnac érdemeért, minden előttd
állo Szenteknek tekintetért, légy se-
gítseg az en keseredet lellemnek, ke-
resd meg a te el vestet iuhodat, ki az
te gyölkézetedből el téuelyedet.

l 4

Nem

KER: TVDOM: GYONAS

Nem fedezem el az en álnaksá-
gimat, nem mentem magamat, nem
óltalmazom vétkeimet, hanem inkább
meg vallom és vádolom.

En magam vagyoc a bűnös, en
en magam ellenem meg mondom az
en álnakságimat: vétkeztem az Egh
ellen, es te ellened, nem vagyoc im-
már méltó hogy fiadnac hiuataffam.

Ime Vram IESVS Christus, az
te kegyelmességednec Bemei eleiben
viszem az en lelkemet, ki meg foszta-
tot minden ióságos czelekedetektől,
és meg rakattatott, és terheltetett min-
dē fertelmességeknek undokságos cze-
lekedetiuel, és gondolatiual: töllehet
kevelységem selette igen ellenkezit,
fösuénységem őztökel, buyaságom é-
get, kegyelmességedben való biztom-
ban itiltetem, lelkem ismereti mar-
dos, torkosságom izgat, irigységem
feddic, nyeluem rágalmaz, haragom
haborgat, tisztesség keuanásom cze-

sol,

178
ELBOT VALO KEONYEOR:

sol, tunyaságom, késedelmesst tesen.

O vak bolondság, ó vakmerő-
ségnek eztelensége; mi hasznom va-
gyon most azokban, kic miat mostan
pironkodom. Az testi keuanóság meg
ölt, és el múlt, meg sebhett, és el tá-
uozott, nyauallysá tőt, és el ment.

Mostan vessek esemben, hogy
az igaz szabadság, az sabados a bün-
től; és bizonynyaliól látom, hogy a
ki bűnt czelekedic, solgáya a bün-
nec. Az az igaz bölcseség, kinec
siue lelke véteknélkül vagyon, ki
nec ábrázattya meg nem változic a
bűntől való ségyenletbe. Az en lel-
kem kediglen bűnről bűnt rak, álnak-
ságról álnakságot gondol, melyekért
ennékem ségyenkedné kellett, nem is
vagyoc méltó, hogy Bemeimet az E-
gekre fel emelyem; sőt inkább arra
méltó vólnéc hogy sirásim miat meg
vakitanám. Halgas meg Vram, és így
engedelmes, figyelmetes legy, es cze-

l s

leked-

KER: TVDOM: GYONAS

lekedgyél irgalmaságot, tulajdon
csak tenen magadért, mert te hoz-
zád folyamoltam, noha ennec előtte
te tölled el futottam.

GYONÁS VTÁN
valo imádság, kiben az
meg ódoztatot ember
maga meg ismereti
után, hálakat ad
Istennek.

Meny-el (ugymond Christus,)
meg gyógyultál, meg lásd, hogy ez
után ne vetkezzel.

MEG-válto kegyelmes
Iesusom, igaz à te mondásod, meg
gyógyítottál engemet à te dragalátos
Szent Vérednec oruosságául, ki à te
oldaladból bármazot olayal né utál-

tal

179
VTAN VALO IMADSAG.

tal bekötözni az en rút sekélyimet.
O kegyelmes Samaritanusom, ismer-
rem az te szeretetedet, véghetetlen
kegyelmességedhez ragazkodó: Meg-
szabadítál engemet à haláltól, fiadda
válastottál, igaz akarattal és itilet-
tel, testamentom téreled által örök-
segedbe részesé tőltél. Oh mely czu-
dálatos az en siuennec vakfága, en-
nyi soc gondviselésed, és gyógyításod
után, betegségbe esem. Iay ennékem
Ségény meg nyomorodot betegnec, ha
ennyi soc velem valo bánáfsádat meg-
utálom, hogy ha megis lelki nyaua-
lyáimból fel nem kelec. Mit czele-
kedel en velem Vram Iesus, te oruof-
sággal táplálj, en kediglen halálnac-
aduan magamat, gyógyulásomra nin-
ezen gondom, te sebeimet meg gyó-
gyítottat, en víszontag meg uyítom,
te kezedet veám térsed, en el vetem.

Mit találloc en te benned mindē
iőknac Kúfeye, en Vram és en iste-

nem,

KERERT: TVDOMA: AZ

nem, hogy ilyen ellened termet ide-
gen ſiuet viſelhetec; mi ió láthatoc
magamban ennyi iouoltodhoz haſon-
latot? Ninczen Vram annac ſáma
mennyiſer az Halálnac torkából ke-
gyelmességed által meg ſabadítat-
tam, és mennyiſer ſánſándéckal ma-
gamat el veſtettem. Akar csak ez
egy úttal engedgyed, hogy az en lel-
ki ſemeim nyilatkoztaffanac meg:
hogy en magamat, és tégedet iſmer-
heſſelec meg: enmagamtól úgy meg
óltalmazam magamat, mint a Dög
haláltól, tégedet kediglen köueſſelec
en lelkemnek Páſtorát. Legyen
kérlec te előtted az te ſerelmes ſent
anyádnac ſáx Mariánac, és mind az
dúczóſges mennyei ſeregeknek egyes-
tembe kedues ez az en Gyónáſom: és
ha mi akadály találtatott előtted az
tökélletes töredelmes ſűnec, auagy
tiſta és egész Gyónáſnac ellene, azo-
kat a te kegyes irgalmaſſágod által be-

től

COMMVNICALASKOR:

t ölczed, ki elſ és uralkodol az ſent
Léleknec eggyeſégiben mind öröc-
kőn öröcké.

AZ CHRISTVS
Ieſus ſent Teſtéhez és Vé-
réhez valo kéűletikor,
mint kel imádkozni
az Embernek.

Hogyha Kereztelő ſent Iános a
te dúczóſges ſent feyednek annyi
bócűletet tulajdonítot, hogy nem i-
tilte magát méltónac lenni, kitől az
ő ſaruya kötele meg ódataffé. Hogy
ha ſent Peter a te ielen voltodat Ha-
yoiában nem ſenuedhette, monduán:
Menny ki tőllem Vram, mert bűnös
ember vagyoc. Hogy ha az O Tör-
uénben a ſenteltetett Kenyérben nem
volt ſabad enni, hanem csak a tiſ-

táknac

KERÉZ: TVDOMA:

táknac, és Benteknec, miképpen mé-
yelec en tegedet hozzám vennem, ki
rakaa vagyoc minden tisztátalanság-
gal? Ha Oza, Papléván, az bé-
kességnec Szekrényéhez nyulván,
mikor el akarna dőlni, Börnyű ha-
lállal öletéc meg tőled. Ha ugyan
azon bekességnec Szekrényénec mel-
tatlan tekintetért a Bethsamtác köz-
zül egy néhány ezért meg ölél, mi-
képpen nem remülhetec en meg az
te Bentseges Zekrényedet mikor lá-
tom, a te dúczóséges B. Testedet, mi-
kor meg tekintem, és az en hailékom-
ban akarlac be vinni? Ha csak Binte
egyßer kellettnekis tégedet Angyalok-
nac Kenyerét hozzám vennem, és
tellyes életembé mind készülnéc, mégis
soha méltó készületel nem lehetnéc:
most miczoda ortzduál kellelc enne-
kem, és készületlen tégedet házamba
be hinom, ki tégedet ez Világi el mu-
lando gyönyörűségért, és nyereség-

ért

AZ COMMUNICALASKOR:

ért el attalac az Sidoknac. Mint czó-
kollac meg ludással, ki ennyi soc hoz-
zám vételem után, meg nem tuttalac
bőczülni: most az Sidokkal együtt
Nád Bállal Királyi feyedet veryem.
Miközi vagyona világosságnac a sz-
tétiséggel? O mezei szép virág, ó drá-
ga illatu szép Gyöngy virág, Angya-
loknac Kenyere, oktalán állatoktól
miképpen étetel? Miképpen te ki le-
geltetel az Liliumoc közöt, en ná-
lam Tóuis közöt, és Boitoryán kö-
zöt nyugalalmot találhatz?

Hál vagyon en bennem az az uy
Koporso, mely a te Bentseges Testedet
az Kereztfáról be vőtte? Hál az tiß-
ta Lepedő, kibe be takartatua valál,
holot semmi tagaim ninczenec tisztác?

O en Istenem, az en lelkenec
edességes tegyese, ilyen szerelmesen
kellitké be mennem, a te ágyas há-
zadba?

Illyen igen meg Bálloté a te ke-

gyes-

KERÉZ: TVDOM: AZ

gyességed, hogy noha az en életem-
nec virágát az Sathanelőb elkapta,
te az en bennem való rufágoctal
meg akarst elegendni. Te tisztátalan
semelt hozzád fogadgy, és az bűne-
seckel egyél, és keduesbnec tartod
Maria Magdolna köny hullatását,
hogy nem mint a gazdag Phariseus-
nac vendégsegét. It most teneked ő é-
dességes lesusom, nagyobb kegyelmessé-
gednec uttya vagyó, ha engemet nagy
bűnös fiadat, köny hullatásokkal lá-
togatx meg. Miuel hogy ennekem
ninczen annyi könyhullatásim, kiuel
az en bűneimnec undokságát el mos-
hatnám: De te en Istenem, a te drága
scent Véredet erettem ki öntötted, ki-
nec leg kissebbic czeppiis elég löt
volna mind ez világnac álnakságá-
nac el törlesztére.

Kérlec Vram, ne haragudgyál
meg en reám, te hozzád közelgete-
semben: ki az vérkorságos árkony-

állats

COMMUNICALASKOR:

Alainac magad illetset meg enget-
ted, ki vakokat, Sántákat, Bennakat,
Tisztátalanokat és Belpoklosokat el ne-
vetetted elölled.

Ma kérlec, végy hozzád enge-
net, mert nem tudom houa mennyet
te kiülled. Ezen tellyességgel bizo-
talmom vagyon, hogy az Angyalok-
nac Aftalán betegségeből meg gyo-
gyuloc, erőtlenesegéből meg erősít-
tetem, ha ilec annál inkább életet ve-
rec, ha meg haloc, holtom után é-
letre támadoc, ha rest vagyoc, meg
geryeztetem, ha vak vagyoc, meg
világosítottom, ha el estem, fel kelec,
ha meztelen vagyoc, meg ruházta-
tom, ha meg ferteztettem, az élő
Krisfőből meg mosítottom, ha segény
vagyoc, meg gazdaguloc, és úgy
hogy memől nyaualyásb vagyoc, an-
nál inkább a te irgalmasságod fényes-
kedic en bennem.

Te kediglen kegyelmességed-

m

nec

KERET: TVDOMANY:

nec Astya, miképpen David Ionatás-
nac Santa fiát, miel hogy berelme-
barátja, gyermeke vala, Astalához
ültette: Ezenképpen te is a te egye-
len egy magzatodnac berelmeért a-
gyad ennekem est a kegyelmet, hog-
est a Mennyei eledelt a te berelme-
Astalodat méltán vehessem, ugyan
azon bent Fiadnac tisztességére ki ve-
led el, és uralkodik mind öröcké,
amen.

AZ IRGALMAS-
ságnac hozzád vételé-
kor valo imád-
ság.

Kegyes és kegyelmes Vram Iesus
Christus, édességes és berelmes Iesu-
som O en berelóm, és az en báuer-
nac édessége, az en lelkemnac életet
é örök.

AZ COMMUNICALAS:

ó öröcké valo ióság, könyörűly en-
raitam, raggaz hozzád engemet tel-
lyességgel, a te neuednec dűczőse-
geért.

Honnat érdemlettem en ast, hogy
az en Vram ióyen en hozzám? Mi az
oka Vram Iesus hogy így közlöd ma-
gadat en velem? Miért akarst esmét az
sötétségbe báláni? Miért akarod es-
mét magadat a bűnös knec kezekben
eyteni? barimoknac Istáloyába akarst
viszontag bűletetni? Iáßolyba hely-
heftetni? Nagy Vram a te bereteted-
nac drágalátos volta. Ihon az en lel-
kem bent kezédbe ayánlom. Oh en
lelkemnac keuánatos vendége, tálcz-
be lelki aiándékokkal az en báuermet,
ugy hogy semmi egyéb beretet te ki-
müllöd beléne féryen.

AZ COMMVNIO
vtán valo Könyörgés.

KERÉZ: TVDOM: AZ

Mit adgyac en teneked en Iste-
nem mind ezekért à te iouoltodért,
kikkel ez orába meglátogattál. Ihol
vagyon zűuem, markadban vagyon
lelaem, valami à te bent akarated,
à legyen mind öröcké bennem.

De ha magamban elmélkedem,
miczoda az ember, hogy még csak
megis emlékezel rolla, tellyességgel el
álmelkodom.

E volté oka Emberré létednec,
és halálodnac, hogy az Embereknek
fiai közör l. kozzál? Minden terem-
tet állat czudálkozik, hogy à te tiß-
taságos Anyádnac szűz Mariánac
mehebe aláállottál, ki vakua volt
Istennec kegyelmével, Czillagoknál
sényesb, Angyaloknál tißtáb, min-
den iofágos czelekedetkel meg volt
vakottatua. De en bennem Vram ez
bent és tißtaságos czelekedeteken ki-
vül valo czelekedeteket találod, sőt
ugyanellenkezőketis: minden rufi-
gal

COMMVNICALAS VTAN

gal vakua vagyoc, szegény, és nyomor-
ult vagyoc. Es noha reménységem
nagy vagyon à te véghetetlen ke-
gyelmességedbe, hogy poenitentia tar-
tásom által megtisztítatam, vallyon
szem indíthaté az régi rút edénynek
emlekezeti tégedet utálatra? Mi ér-
demből vagyon, hogy engemet à tiz-
ta edények közé számíltatál, hogy en
bennem is à te bentféges Testednek E-
reklyéit kifestetted? Aldgyanac an-
nac oadért tégedet minden Angyaloc,
miuel hogy à mi az igaz iegeyesnek ie-
gyesével valo eggyesseget nézi, te en-
velem el válaht hatatlan kötelelet ber-
kötöttetted őszue. Mint halályam
meg en teneked ezeket. Ezt keuanő
tölled en Vramtól és Istenemtől, hogy
csak egyedül téged szeressélek, téged
szomiuhozzalac, téged igyalac. Oh
czudálatos édesség. O nagyoknak e-
ledele, neuely engemet te benned, és
méltán öruendezzec te benned à te ö-

KEREZ: TVDOMA: AZ

ledben Bent Ianoſſal nyugodgyam:
Mi az oka ſerelmes Vram, hogy te
ielen litedbe fel nem geryedec, miert
nem ſebhetem te tölled, hogy tegedet
mindenekben, és mindenec felet ker-
ſelec. Adgyad kerlec ennekem en lel-
kemnec édeſſéges Vendége eſt a ke-
gyelmet, hogy ezt a te iouoltodat
mint illik, mind öröcké meg tarthaſ-
ſam, miuel hogy ſűz Mariánakis a
te dűczőſéges Anyádnac mihelt me-
hebe ſállottál, mingyárt, ſőt annac
előtteis minden lelki áldáſockal be-
töltötted, ez világotis meg vilagoſi-
tottad. Obededom házat, kinél az
békeſſégnek Szekrénye vala, minden
áldáſockal meg látogattad. Zachauſt
ki elein az nyilván valo bánſeknek
Feiedelme vala, hogy tegedet házá-
ba befogadot, lelki áldáſockal meg
aldottad.

Emlekezem Vram az Bent irás-
banis te rollad, mely drága emleke-

zet

COMMVNICA: VTAN

zet vagyon, hogy az egész ſereg ke-
nen vala téged illetni, mert iſteni erő
megyen vala ki te belőled, és min-
nyáian meg gyógyulnac vala.

Minel hogy azért keudntad,
hogy az en ſűuem legyen a te drá-
galitos Teſtednek Koporſoia, és nyu-
godalmac Albatatoſſágnac Kőſikla-
van helyhezteſ engemet, hogy min-
den erőilenſégimet meg győzzem,
hab ruſágokat békeſéges ſűuel és lé-
leccel ſennuedgyec, és az en kűueſſé-
gemért fel vegyec. Adgy ennekem
iſtiſágnac és ſűzeſegnec ruháit.
Aigy ennekem ſűnembeli keſerűſéget
hogy ennec a ſentſegnec kegyelme
által mind ez világi buyaſágos vi-
gaſágoc táuul legyenec en töllem:
örökeimnekis meg ſeſtíteſsem; Elyec
en nem en, hanem te ely en bennem,
ki temagadat en eretlen: ittad; hogy
az Eordőgi keſertetektől magamat
meg otalmazhaſſam, és hogy ſemmi

mem

KERÉZT: TVDOM: AZ

nemis ellened való czelekedetekben,
nagy gondolatokban ne essem.

Te vagy Vranraz, ki az en si-
nemet úgy mint, kinczes ládát, es
bekecsignec Zekrenyét magadnac va-
lastortad, es lako helyedde keuantad.
Adgyad azért, hogy miképpen régen
az O törvényben a bekecsignec Ze-
arenyebbe tartatic vala a te paranc-
zolatodnac Tabláya: úgy az en si-
nembenis semmi egyéb ne találatssec,
hanem csak az te akaratodnac ke-
uansága, es annac be tellyesítése. Es
mivel hogy Attyai szeretettel szeretél
engemet, kincz csak emlékezetis en-
nállam veghetetlen szeretetre melio-
volna: azon kerlec, ha kegyelmet
találtam az te ortzád előtt, hogy te-
gedet szeretesselec, tisztelleyelec, engedeb-
mes legyen neked, minden gondaim-
read bizzam, hozzád folyamyam, es
soha a te dicsőséges emlékezetedől
el ne vettessem.

Oh en

COMMUNICALAS VTAN

Oh en lelkenec hui, es igaz te-
gyese, adgyad hogy hui szeretettel
tökeltessei, tisztánal, szűz gondolat-
tokkal iasulysac te hozzád. Teryezd
ki oh en lelkenec szerető vendége a
te Királyi karyaidat, es öleld meg az
en bűnös lelkenec, es mongyad nekiz
en vagyoc a teiegyesed, mert örök-
től fogva való szeretettel szerettelec
tegedet, az en tenerembe irtalac fel-
tegedet, a te falaid az en bemeim e-
lőse vadnaci az en mehemtől hordoz-
tattál; minden gyönyörűségem te ve-
led való, es, válamon hordoztalac;
szűryaim ala. szűryatalac: erted
fárattam, immár meg találtam a ki-
ert munkálkodtam.

Maradgy velem tehát oh en ko-
uanságönac drága kincze, mert mai-
dá el mulic az világosság, mellyet kő-
uel az sötetseg, az Halálnac sötetse-
ge, ez világnac, keserűségne, ke-
selethez bűnása. Né tudó Vrá mire

n

megyec

KERÉZ: TVDOM: AZ

megyee ki Bent Templomodból, az
en ellenségemnek nagy dühöségere
fogattalac be házamba, minden ál-
nac seggyueret ellenem késziti, selec,
es oly igen retteget, hogy az en eld-
bi sebeimet, melyet be kötöttel meg-
uyitattam velem: de el nem bozát-
lac, miglen meg nem áldasz engemet,
miglen ny nevet nem adsz ennekem,
hogy tellyeséggel az en ellenségim
el távozzanak tőlem. Ez az en ke-
uanságom, é vegre fogattalac nyom-
morúlt hailekomban, hogy csak tes-
rőllad gondolkođyam, teged sere-
selec, egyedül tenéked ellyec, hogy
en mind öröcke tied legyee, te is
enyim legy, Amen.

Más Imadság ugyan
azonról.

HAlákat adoc tenéked ő-

ról

COMMUNICALAS VTAN

rék Atya mindenható Isten, ki enge-
met Bégeny nyomorúlt bűnös emberi
meltatlan Boigádat erdemimnelkül,
ingyen csak á te iouoltodnac irgal-
masságából meg elegitettel, á te Be-
relmes Bent Fiadnac dragalátos Te-
steuel, es Vereuel. Mind ezért az te
en hozzám való io voltodert kerlec
alázatoson, hogy ennek á Szent ir-
galmasságnac hozzám vetele, ne le-
gyen ennekem veszedelmemre, hanem
inkáb bűneimnek boczanattyára, hű-
tőmnec erősegere, remenségemnek
örögbű'esere, legyen az en vetkeim-
nek meg tisztit-ya, testi keuanságim-
nac, es buya természetemnek meg rő-
toya: az sereketnek kediglen beke-
seg, senuedesnek, es alázatoságnac
bennem, es engedelmessegnec legyen
őregbitőye. Minden testi, es lelki el-
lenségemről erős otalmom, minden
testi, es lelki gonos indulatoknac meg-
ezendesítőye. Es hogy csak te ben-

n 2

ned

KEREZ: TVDOM: :AZ

ned en Istenemben legyen nyugodal-
mom, es eletemnek bódogul valo ve-
gezeti. Es kerlec tegedet, hogy arra
az meg-mondhatatlan lakodalomra
vigy engemet bűnös fiadat, holot te
à te Fiaddal, es à Szent Leleckel, es
az Szenteckel igaz vilagosság vagy,
telyes meg elegites, öröke valo ör-
röm, tökéletes gyönyörűség,
es bódogság, Amen,

S^s. Ambrus, és S^s. Agostó,
az egy Isteniségben S^sent
Háromsághoz valo
éneklésec.

Teged Isten diczirunc, teged Vr-
nac vallunc.

Teged örök Atya Isten minden
földi állat tisztel.

Teged mind az Angyaloc, teged

Menye

TE DEVM LAUDAMVS.

Menyorbág, es minden hatalmasa-
goc.

Teged Cherubin es Seraphin An-
gyaloc szüntelen jóval diczirunc,
monduán:

Szent Isten, Szent Vr, Szent az
seregeknek Vra es Istene.

Telyes Menyorbág, es az Föld,
Felsegednec dicsőséguel.

Teged az szent Apostoloknak Ka-
roc.

Teged Prophetáknac dicziretes
bámoc.

Teged Martyromoknak fenyes-
seges serege diczir.

Teged Földnec kerektségben
Keresztyén Anya sz. Egyházbeli nép
igazán val, szünet tisztaságában.

Atyát, mértékhetetlen felségnek.

Es az te tiszteltes, igaz, es eg-
gyetlen egy Fiadat.

Es az vigasztalo Szent Lélek
Istent.

SYMBOLVM

ges Keresztyéni hitet meg taraza.

Mellyet, valaki éppen, és egészen meg nem tart, kétség nélkül öröcké el vész.

Az közönséges Keresztyéni Hit pedig ez, hogy egy Istent Szent Háromságban, és a Szent Háromságot egységben tiszteljük.

Egybe sem egyelítvén az Személyeket, Allattya az Istenségnec el nem választuán.

Mert más az Attyánac, más az Fiúnac, más az Szent Léleknek szemelnye.

De az Attyánac, Fiúnac, és Sz. Léleknek Istensége egy, egyenlő dicsősége, egyenlő öröcké valo felsége vagyon.

Minémli az Atya, olyan a Fiu, olyan az Szent Lélec.

Teremtetlen az Atya, teremtetlen az Fiu, teremtetlen az Sz. Lélec.

Mértékhetetlen az Atya, mér-

tékhe-

ATHANASII.

tékhetetlen az Fiu, mértékhetetlen az Szent Lélec.

Eöröcké valo az Atya, öröcké valo az Fiu, öröcké valo az Szent Lélec.

De mégis nem hármac az öröcké valóc, hanem egy az öröcké valo.

Miképpen nem hármac teremtetlenec, nem hármac foghatatlanoc, hanem egy teremtetlen, egy mértékhetetlen.

Azonképpen mindenható az Atya, mindenható az Fiu, mindenható az Szent Lélec.

De mégis nem hármac az mindenhatóc, hanem egy az mindenható.

Azonképpé Isten az Atya, Isten az Fiu, Isten az Szent Lélec.

Mind az által nem három Istene, hanem egy Isten vagyon.

Azonképpen Vt az Atya, Vt az Fiu, Vt az Szent Lélec.

Mind az által nem három Vrak,

hanem

SYMBOLVM

hanem egy Vr vagyón.

Mert miképpé eggyenként minden semélt Istenünknek és Vrunknak, Keresztényi igazság szerint vallani kényszerítettünk, azképpé három Isteneket, vagy Vrakat, közönséges Keresztényi hitünk szerint vallani tiltatunk.

Az Atya senkitől nem lőt, sem teremtetet, sem nemzetet.

Az Fiu csak az Atyától nem lőt, sem teremtetet, hanem nemzetet.

Az Szent Lélec az Atyától, és az Fiutól nem lőt, sem teremtetet, sem születet, hanem származot.

Egy azért az Atya, nem hármac az Atyác, egy az Fiu, nem hármac az Fiac, egy az Szent Lélec, nem hármac az Szent Lelkec.

Es ez Szent Háromságban semmi nincs elsőb, vagy utolsób, nagyobb vagy kisebb, hanem mind az három semellyec, egyenlő örökké valóac,

és

ATHANASII.

és eggyec magoknak.

Vgy hogy minden semély, az mint fellyül meg mondattat, az egységis az Szent Háromságban, és az Szent Háromságis az egységben tiszteltessic.

A ki akar azért álduezülni, így érczen a β. Háromság felől.

De búkség az örök iduösségre, hogy meg testesüléseris az mi Vrunc Iesus Christusnak hitűségesen hidgyúc.

Ez azért az igaz Hít, hogy hidgyúc es vallyuc, mert az mi Vrunc Iesus Christus Istennek Fia, Isten és Ember.

Isten Attyának állattyából világ kezdeti előt nemzetetuen, és ember, Annyának állattyából idő szerint születetuen.

Tellyességes Isten, és tökéletes Ember, okos lélekből, és Emberi testből áluán.

Egyenlő Attyával Istensége szerint,

rent,

SYMBOLVM

rént, kisebb Attyánál embersége szerint.

Ki noha Isten és ember legyen,
mind az által nem kettő, hanem egy
Christus.

Egy pedig, nem Istensége nec
Testé változása miat, hanem ember-
sége felvétele miat Istenségeuel.

Mindenestől egy nem állattyá-
nac őfne egyelítése, hanem semélynec
egysége miat.

Mert mint az okos lélec és az
Test egy ember, acképpen az Isten és
Ember egy Christus,

Ki benuedet iduességünkért, le-
állott Poklokra, harmad napon ha-
lottaiból fel támadot.

Fel ment Menyben, ál az min-
denható Attya Istennec iobyára, on-
nan léßen meg iduendő itilni eleuene-
ket és holtakat.

Kinéc el iöuetelére minden em-
berek nec fel kel támadni tulaidon te-
steckel, és bámot adni tulaidon cze-

leke-

ATHANASII.

lekedetekről.

Es az kic iöt czelekedtec, az ö-
röc életre mennec, az kic pedig go-
nost, az öröc tázre.

Ez az közönséges Keresztényi
hát, melyet valaki hiúségesen és ál-
hatatosan nem hiend, né iduezálhet.

Dicsőség Attyának, és Fiúnak,
és sz. Lélec Istennec neuében.

Miképpen kezdetben dicsősé-
ges vala, most és mind öröckön öröc-
ké ugy legyen, Amen.

ASZTAL ÁLDÁS.

Mindenek nec femei te
benned biznac Vr Isten, és
te adtz Eledelt nékic alkol-
matos időben.

Fel nyitod az te keze-
det, és be töltet minden ál-

lato

A Z T A L A L D A S .

latokat áldomással.

Dűczőség Attyánac, és
Fiunac, és Szent Léleknek.
Miképpen kezdetben vala,
mostis úgy legyen, és min-
denkoron, és öröckön örök-
ké, Amen.

Mi Atyánc, &c.

Iduez légy Maria, &c.

Aldgy meg minket Vr
Isten, és ezeledeket, mel-
lyeket az te io-vóltodból
véuendőc vagyunc, az mi
Vrunknac az Christus
Iesusnac általa
Amen.

HALA A D A S
Etel után.

Di

193
H A L A A D A S E T E L V T A N .

DICZIRyétéc az Vrat
minden Nemzetiségec, di-
cziryétéc őtet minden Né-
pec.

Mert meg erősítettet
mi raitunc az ő irgalmaszá-
ga, és az Vrnacigalsága ő-
röcké meg marad.

Dűczőség Attyánac, és
Fiunac, és Szent Léleknek.
Miképpen kezdetben vala,
mostis úgy legyen, és min-
denkoron, és öröckön örök-
ké, Amen.

Mi Atyánc, &c. Iduez légy, &c.

Hálát adunc tenéked ő.
rök mindenható Vr Isten,
minden io téteményidért :
Ki él, és uralkodol mind
öröckön öröcké,
Amen.

S E =

SEPTEM

Psalmi poenitentiales cum
Litanijs, de omnibus
Sanctis, & oratio-
nibus proprijs.

Antiph. Ne reminiscaris:

Domine ne in furore tuo arguas
me: neq; in ira tua corripas me.

Miserere mei Domine, quoniam
infirmus sum: sana me Domine, quo-
niam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde:
sed tu Domine usquequo?

Conuertere Domine, & eripe a-
nimam meam: saluum me fac pro-
pter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui
memor sit tui: in inferno autem quis

com

confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauda-
bo per singulas noctes lectum meum:
lachrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus me-
us: inueteraui inter omnes inimicos
meos.

Discedite à me omnes qui ope-
ramini iniquitatem: quoniam exau-
dit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem
meam: Dominus orationem meam
accepit.

Erubescant & conturbentur ve-
hementer omnes inimici mei: con-
uertantur & erubescant valde velo-
citer.

Gloria Patri, & Filio, & Spi-
ritui sancto. &c.

Bati quorum remissa sunt iniqui-
tates: & quorum recta sunt peccata.

o

Beatus

SEPTEM PSALMI

Beatus vir, cui non imputavit
Dominus peccatum: nec est in spiritu
eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt
ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte gravata
est super me manus tua: conuersus
sum in erumna mea, dum configitur
spina.

Delictum meum cognitum tibi feci:
et iniustitiam meam non abscondi.

Dixi, confitebor aduersum me
iniustitiam meam Domino: et tu re-
misisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis San-
ctus: in tempore opportuno.

Veruntamen in diluuium aquarum
multarum; ad eum non approxima-
bunt.

Tu es refugium meum à tribula-
tione, quæ circumdedit me: exultatio
mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, et instru-

am te

POENITENTIALES.

am te in via hac qua gradieris: fir-
mabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus et mu-
lus: quibus non est intellectus.

In chamo et freno maxillas eo-
rum constringe; qui non approxi-
mant ad te.

Multa flagella peccatoris: spe-
rantem autem in Domino misericor-
dia circumdabit.

Letamini in Domino, et exul-
tate iusti: et gloriamini omnes recti
corde.

Gloria Patri et Filio, etc.

Psalmus 37.

Domine ne in furore tuo arguas
me: neque in ira tua corripis me.

Quoniam sagitte tue infixæ sunt
mihi: et confirmasti super me ma-
num tuam.

Non est sanitas in carne mea à fa-
cie ire tue: non est pax ossibus meis

o 2

à fa-

a facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates mee super-
gressae sunt caput meum: & sicut o-
nus graue grauatae sunt super me.

Putruerunt & corruptae sunt ci-
catrices meae: a facie insipientie mee.

Miser factus sum, & curuatus
sum usque in finem: tota die contri-
status ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt
illusionibus: & non est sanitas in
carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum
nimis: rugiebam a gemitu cordis
mei.

Domine ante te omne desiderium
meum: & gemitus meus a te non est
absconditus.

Cor meum conturbatum est, de-
reliquit me virtus mea: & lumen o-
culorum meorum, & ipsum non est
mecum.

Amici mei & proximi mei ad-

uersum

uersum me appropinquauerunt: &
steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longe
steterunt: & vim faciebant, qui que-
rebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi,
locuti sunt vanitates: & dolos tota
die meditabantur.

Ego autem tanquam surdus non
audiebam: & sicut mutus non aperi-
ens os suum.

Et factus sum sicut homo non au-
diens: & non habens in ore suo re-
dargutiones.

Quoniam in te Domine speraui:
tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, ne quando supergau-
deant mihi inimici mei, & dum com-
mouentur pedes mei: super me ma-
gna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus
sum: & dolor meus in conspectu meo
semper.

o:

Quoni-

SEPTEM PSALMI

Quoniam iniquitatē meam annuntiabo : & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me : & multiplicati sunt qui oderunt me iniquē.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris à me.

Intende in adiutorium meum: Domine Deus salutis mee.

Gloria Patri & Filio &c. Sicut erat &c.

M Psalmus 50.
Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate

mea:

POENITENTIALES

497
Teat & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum indicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientia tua manifestasti mihi.

Asperges me Domine hyssopo & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & leticiā: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Nel

SEPTEM PSALMI

Ne projicias me à facie tua: &
spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi letitiam salutaris tui:
& spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: &
impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus
Deus salutis mee: & exultabit lin-
gua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies: &
os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium,
dedissem unquam: holocaustis non dele-
staberis.

Sacrificium Deo spiritus con-
tribulatus: cor contritum & humili-
atum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona
voluntate tua Sion: ut edificentur
muri Hierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium ius-
titie, oblationes & holocausta: tunc
imponent super altare tuum vitulos
Gloria Patri & filio &c.

POENITENTIALES.

Psalmus 101.

Domine exaudi orationem meam:
& clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuam à me,
in quacunq; die tribulor: inclina ad
me aurem tuam.

In quacunq; die inuocauero te:
velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus di-
es mei: & ossa mea sicut cremum
aruerunt.

Percussus sum ut scenum, & a-
ruit cor meum: quia oblitus sum co-
medere panem meum.

A voce gemitus mei: adhesit os
meum carni mee.

similis factus sum Pellicano soli-
tudinis: factus sum sicut nicticorax
in domicilio.

Vigilaui, & factus sum sicut pas-
ser: solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi i-
nimici mei: & qui laudabant me, ad

p uersum.

SEPTEM PSALMI

uersum me iurabant.

Quia cinerem tanquam panem
manducabam: & potum meum cum
fletu miscebam.

A facie ire indignationis tue:
quia eleuans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declina-
uerunt: & ego sicut scænum arui.

Tu autem Domine in æternum
permanes: & memoriale tuum in ge-
neratione & generationem.

Tu exurgens Domine, misere-
ris Sion: quia tempus miserendi ei-
us, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt seruis tuis
lapides eius: & terra eius misere-
buntur.

Et timebunt gentes nomen tuum
Domine: & omnes reges terra glori-
am tuam.

Quia edificauit Dominus Sion:
& videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humiliu:

& non

POENITENTIALES.

& non spreuit preces eorum.

Scribatur hæc in generatione al-
tera: & populus qui creabitur lau-
dabit Dominum.

Quia prospexit de excelsa san-
cto suo: Dominus de cælo in terram
aspexit.

Vt audiret gemitus compeditoru:
ut solueret filios interemptorum.

Vt annuncient in Sion nomen Do-
mini: & laudem eius in Hierusalem.

In conueniēdo populos in unum:
& reges, ut seruiant Domino.

Respondit ei in via virtutis sue:
paucitatem dierum meorum nuncio
mibi.

Ne remoces me in dimidio dierum
meorum: in generatione & genera-
tionem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti:
& opera manuum tuarum sunt cæli.

Ipsi peribunt, tu autem perma-
nes: & omnes sicut vestimentum ve-

p 2 terascent.)

SEPTEM PSALMI

Et sicut opertorium mutabis eos,
& mutabuntur: tu autem idem ipse
es, & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habita-
bunt: & semen eorum in seculum di-
rigetur.

Gloria Patri &c. Sicut &c.

D Psalmus 119.
E profundis clamaui ad te Do-
mine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tue intendentes: in
vocem deprecationis mee.

Si iniquitates obseruaueris Do-
mine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est:
& propter legem tuam sustinui te Do-
mine.

Sustinuit anima mea in verbo e-
ius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad no-
ctem: speret israel in Domino.

Quia apud Dominum misericor-
dia:

POENITENTIALES.

dia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet israel: ex om-
nibus iniquitatibus suis.

Gloria Patri & Filio, &c.

D Psalmus 142.
Domine exaudi orationem meam,
auribus percipe obsecrationem meam:
in veritate tua exaudi me in tua ius-
titia.

Et non intres in iudicium cum
seruo tuo: quia non iustificabitur in
conspetu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus a-
nimam meam: humiliavit in terra
vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut
mortuos seculi: & anxius est super
me spiritus meus, in me turbatum est
cor meum.

Memor sui dierum antiquorum,
meditatus sum in omnibus operibus tu-
is: & in factis manuum tuarum me-
ditabar)

SEPTEM PSALMI

Expandi manus meas ad te : anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine : defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam à me : et similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericordiam tuam : quia in te speravi.

Notam fac mihi viam in qua ambulem : quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi : doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam : propter nomen tuum Domine viuificabis me in equitate tua.

Educes de tribulatione animam meam : et in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant a-

nimam

POENITENTIALES.

animam meam : quoniam ego seruum tuus sum.

Gloria Patri et Filio, etc.
Sicut erat in prin: etc.

Antiphona. Ne remiscaris Domine delicta nostra, vel parentum nostrorum, neque vindictam sumas de peccatis nostris.

LITANIAE.

Kyrie eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison.

Pater de coelis Deus. Misere nobis.
Fili redeptor mundi Deus. Misere nobis.
Spiritus Sancte Deus. Misere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus. Misere nobis.
Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, ora

p 4

Sancta

LITANIAE.

Sancta virgo virginum,	ora
Sancte Michael	ora
Sancte Gabriel	ora
Sancte Raphael	ora
Omnes sancti Angeli & Archangeli,	
orate pro nobis.	
Omnes sancti beatorum spirituum or-	
dines	orate pro nobis.
Sancte Ioannes Baptista	ora
Omnes sancti Patriarche & Pro-	
phete	orate pro nobis.
Sancte Petre	ora
Sancte Paule	ora
Sancte Andrea	ora
Sancte Iacobe	ora
Sancte Ioannes	ora
Sancte Thoma	ora
Sancte Iacobe	ora
Sancte Philippe	ora
Sancte Bartholomae	ora
Sancte Matthee	ora
Sancte Simon	ora
Sancte Thadae	ora

sancte

LITANIAE.

Sancte Matthia	ora
Sancte Barnaba	ora
Sancte Luca	ora
Sancte Marce	ora
Omnes sancti Apostoli & Euangeli-	
ste	orate
Omnes sancti discipuli Domini	orate
Omnes sancti innocentes	orate
Sancte Stephane	ora
Sancte Laurenti	ora
Sancte Vincenti	ora
Sancti Fabiane & Sebastianae	orate
Sancti Ioannes & Paule	orate
Sancti Cosma & Damiane	orate
Sancti Geruasi & Protasi	orate
Omnes sancti Martyres	orate
Sancte Syluester	ora
Sancte Gregori	ora
Sancte Ambrosi	ora
Sancte Augustine	ora
Sancte Hieronyme	ora
Sancte Mariane	ora
Sancte Nicolae	ora

o s

Omnes

LITANIAE.

Omnes sancti Pontifices & Confessores
orate

Omnes sancti Doctores
orate

Sancte Benedicte
ora

Sancte Antoni
ora

Sancte Bernarde
ora

Sancte Dominice
ora

Sancte Francisc
ora

Omnes sancti Monachi & Eremitae.
orate pro nobis.

Omnes sancti Sacerdotes & Leuitae,
orate pro nobis.

Sancta Maria Magdalena
ora

Sancta Agatha
ora

Sancta Lucia
ora

Sancta Agnes
ora

Sancta Cecilia
ora

Sancta Catharina
ora

Sancta Anastasia
ora

Omnes sanctae Virgines & Viduae,
orate pro nobis.

Omnes sancti & sanctae Dei, Inter-
cedite pro nobis.

Pro-

LITANIAE.

Propitius esto. Parce nobis Domine.

Propitius esto. Exaudi nos Domine.

Ab omni malo. Libera nos Domine.

Ab omni peccato, libera

Ab ira tua, libera

A subitanea & improvisa morte, lib.

Ab insidijs Diaboli, libera

Ab ira & odio, & omni mala vo-
luntate, libera

A spiritu fornicationis, libera

A fulgure & tempestate, libera

A morte perpetua libera

Per mysterium sanctae incarnationis
tuae, libera

Per Aduentum tuum, libera

Per Natiuitatem tuam libera

Per Baptismum, & sanctum ieiunium
tuum, libera

Per Crucem & Passionem tuam, lib.

Per mortem & sepulturam tua, lib.

Per sanctam Resurrectionem tua, lib.

Per admirabilem Ascensionem tuam, lib.

Per aduentum S. Sancti paracleti, lib.

In di-

LITANIA B.

in die iudicii, Libera nos Do:
 Peccatores, Te rogamus audi nos.
 vt nobis pareas, te rogamus
 vt nobis indulgeas, te rogamus
 vt ad veram poenitentiam nos perdu-
 cere digneris, te rogamus
 vt Ecclesiam tuā Sanctam regere &
 conseruare digneris, te rogamus
 vt dominum Apostolicum, & omnes
 Ecclesiasticos ordines in Sancta
 religione conseruare digneris, te rogamus
 vt inimicos Sancte Ecclesie humilia-
 re digneris, te rogamus
 vt regibus & principibus Christianis
 pacem & veram cōcordiam do-
 nare digneris, te rogamus
 vt cuncto populo Christiano pacem
 & unitatem largiri digneris, te
 rogamus audi nos.
 vt nosmetipsos in tuo sancto seruitio
 confortare & conseruare digne-
 ris, te rogamus

Vt

LITANIA B.

Vt mentes nostras ad cœlestia deside-
 ria erigas, te rogamus
 Vt omnibus benefactoribus nostris sē-
 pitema bona retribuas, te rog:
 Vt animas nostras, fratrum, propin-
 quorum, & benefactorū nostro-
 rum ab æterna damnatione eri-
 pias, te rogamus
 Vt fructus terre dare & conseruare
 digneris, te rogamus
 Vt omnibus fidelibus defunctis requi-
 em æternam donare digneris, te
 rogamus
 Vt nos exaudire digneris, te rogamus
 Fili Dei, Te rogamus audi nos.
 Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
 Parce nobis Domine.
 Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
 Exaudi nos Domine.
 Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
 Misere nobis.
 Christe audi nos. Christe exaudi nos.
 Kyrie eleison. Christe eleison.
 Kyrie eleison.

LITANIAE.

Pater noster. *Secreto.*
V. Et ne nos inducas in
 tentationem.
R. Sed libera nos à malo.

Deus in adiutorium meum inten-
 de: Domine ad adiuuandum me fe-
 stina.

Confundantur & reueantur:
 qui quærent animam meam.

Auertatur retrorsum, & erube-
 scant: qui volunt mihi mala.

Auertantur statim erubescences:
 qui dicunt mihi, euge, euge.

Exultent, & latentur in te omnes
 qui quærent te: & dicant semper,
 magnificetur Dominus, qui diligunt
 salutare tuum.

Ego vero egenus & pauper sum:
 Deus adiuua me.

Adiutor meus, & liberator meus

es tu.

LITANIAE

es tu: Domine ne moreris.
 Gloria Patri & Filio &c.
 Sicut erat in principio &c.

R. Saluos fac seruos tuos.
Resp. Deus meus sperantes in te.
R. Esto nobis Domine turris for-
 titudinis.

Resp. A facie inimici.
R. Nihil proficiat inimicus in
 nobis.

Resp. Et filius iniquitatis non ap-
 ponat nocere nobis.

R. Domine non secundum pec-
 cata nostra facias nobis.

Resp. Neq; secundum iniquitates nos-
 tras retribuas nobis.

R. Oremus pro Pōnifice nostro N.
Resp. Dominus conseruet eum, &

uiuificet eum, & beatum
 faciat eū in terra; & nō
 tradat eum in animam i-
 nimicorum eius.

R. Oremus pro benefactoribus nostris.

Retri-

LITANIAE.

Resp. Retribuere dignare Domine,
omnibus nobis bona facien-
tibus, propter nomen tuū
vitam eternam, Amen.

℣. Orem⁹ pro fidelib⁹ defunctis.

Resp. Requiem eternā dona eis Do-
mine, & lux perpetua lu-
ceat eis.

℣. Requiescant in pace.

Resp. Amen.

℣. Pro fratrib⁹ nostris absentib⁹.

Resp. Saluos fac seruos tuos Deū
meus sperantes in te.

℣. Mitte eis Domine auxilium
de sancto.

Resp. Et de Sion tuere eos.

℣. Domine exaudi orationē meā.

Resp. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

ORA.

ORATIO.

Deus, cui propriū est misereri sem-
per & parcere, suscipe deprecationem
nostram: ut nos, & omnes famulos
tuos, quos delictorum catena cōstrin-
git, miseratione tuæ pietatis clementer
absoluas.

Exaudi, quæsumus Domine, sup-
plicum preces, & confitentium tibi
parce peccatis, ut pariter nobis in-
dulgentiam tribuas benign⁹ & pacem.

Ineffabilem nobis Domine mise-
ricordiam tuam clementer ostende;
ut simul nos & à peccatis omnibus ex-
uas, & à pœnis, quas pro his mere-
mur, eripias.

Deus, qui culpa offenderis, pœ-
nitentia placaris: preces populi tui
supplicantis propitius respice, & fla-
gella tuæ iracundiæ, quæ pro pecca-
tis nostris meremur, auerte.

Omnipotens sempiterne Deus,
miserere famulo tuo Pontifici nostro
N. & dirige eum secundum tuam ele-
mentiam in viam salutis eternæ: ut
te donante tibi placita cupiat, & tota
virtute perficiat.

Deus, à quo sancta desideris, re-
cta consilia, & iusta sunt opera: da

ORATIO.

seruis tuis illam, quam mundas dare non potest, pacem: ut & corda nostra mandatis tuis dedita, & hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla.

Vre igne Sancti Spiritus, renes nostros, & cor nostrum Domine; ut tibi casto corpore seruiamus, & mundo corde placeamus.

Fidelium Deus omnium conditor & redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum, remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam, quam semper optauerunt, piis supplicationibus consequantur.

Actiones nostras, quaesumus Domine, aspirando praeueni, & adiuvando proseguere, ut cuncta nostra oratio & operatio, à te semper incipiat, & per te cepta finiatur.

Omnipotens sempiternus Deus, qui vivorum dominaris simul & mortuorum, omniumque misereris, quos tuos fide & opere futuros esse praenoscis, te supplices exoramus, ut pro quibus effundere preces decrevimus, quosque vel praesens seculum adhuc in carne retinet, vel futurum iam exutos corpore suscepit: intercedenti-

bu

ORATIO.

bus omnibus sanctis tuis, pietatis tuae clementia, omnium delictorum suorum veniam consequantur. Per Dominum nostrum IESUM Christum, &c.

Vers. Dominus vobiscum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

Vers. Exaudiat nos omnipotes & misericors Dominus.

Resp. Amen:

Vers. Et fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.

Resp. Amen.

LITANIAE DULCISSIMI NOMINIS IESU.

Kyrie eleison.   Christe eleison.

Kyrie Eleison.

Christe audi nos. Christe exaudi nos.
Pater de caelis Deus. Misereere nobis.
Fili redemptor mundi Deus.   mis.

q 2   Spiri.

LITANIAE DVLCISSIMI

Spiritus Sancte Deus,	miserere nobis.	
Sancta Trinitas unus Deus,		mis.
Prou. 30.	IESV Fili Dei viui,	mis.
Luce 1.	Iesu Fili Altissimi	mis.
Psal. 109.	Iesu ante Luciferum genite,	mis.
Abac. 3.	Iesu Deus meus	mis.
Isai. 9.	Iesu Deus fortis,	mis.
Apoc. 1.	Iesu Deus omnipotens,	mis.
Sap. 7.	Iesu omnium artifex.	mis.
Iob 19.	Iesu Deus Saluator meus.	mis.
Hebr. 1.	Iesu splendor glorie,	mis.
Sap. 7.	Iesu candor lucis aeternae.	mis.
Ier. 14.	Iesu expectatio Israel,	mis.
Gen. 49.	Iesu expectatio gentium,	mis.
Aggei 2.	Iesu desiderate cunctis gentibus,	mis.
Luce 1.	Iesu oriens ex alto,	mis.
Zach. 6.	Iesu vir oriens,	mis.
Luce 18.	Iesu fili David,	mis.
Sap. 7.	Iesu speciosior sole,	mis.
Isai. 49.	Iesu lux & salus gentium	mis.
Isai. 53.	Iesu gloria Domini,	mis.
Ibidem	Iesu decor Dei nostri	mis.
Cant. 2.	Iesu flos campi,	mis.

Ibidem

NOMINIS IESV.

Ibidem	Iesu Lilium conuallium.	mis.
Psal. 44.	Iesu speciose forma pra filiis hominum.	
Cant. 5.	Iesu electe ex millibus	mis.
Ibidem	Iesu totus desiderabilis	mis.
Mal. 4.	Iesu sol iustitiae,	mis.
1 Tim. 2.	Iesu mediator Dei & hominum,	mis.
Iob 19.	Iesu redemptor viuens,	mis.
Isai. 49.	Iesu redemptor sancte,	mis.
Isai. 25.	Iesu fortitudo pauperis,	mis.
Ier. 14.	Iesu Saluator in tribulatione,	mis.
Isa. 25.	Iesu spes a turbine.	mis.
Ibidem	Iesu umbraculum ab aestu,	mis.
Isai. 9.	Iesu princeps pacis,	mis.
Prou. 18.	Iesu turris fortissima,	mis.
Isai. 22.	Iesu clavis domus David,	mis.
Isa. 28.	Iesu lapis angularis,	mis.
Ibidem	Iesu lapis probate & preciose,	mis.
Ioan. 13.	Iesu Domine & Magister,	mis.
Ioan. 10.	Iesu pastor bone,	mis.
Ioan. 15.	Iesu vitis vera,	mis.
Luce 14.	Iesu lignum viride,	mis.
Dan. 9.	Iesu Christe dux noster,	mis.
Ioan. 14.	Iesu via, veritas & vita,	mis.

LITANIAE DVLCISSIMI

1 Tim: 4.	Iesu iuste iudex,	mis.
Psal. 23.	Iesu Rex gloriae,	mis.
Cant: 1.	Iesu oleum effusum,	mis.
Gene: 27.	Iesu odor agri pleni,	mis.
Zach. 9.	Iesu Rex mansuete,	mis.
Isai. 16.	Iesu agnus dominator,	mis.
Thren. 4.	Iesu spiritus oris nostri Christe Domine,	mis.
Psal. 81.	Iesu suavis, & mitis, & multa misericordiae,	mis.
Matth. 11.	Iesu adiutor fortis,	mis.
Psal. 70.	Iesu Nazarene Rex Iudeorum,	mis.
Ioan. 19.	Iesu fili Mariae virginis,	mis.
1 Ioan. 5.	Iesu vere Deus, & vita aeterna, m.	
Propitius esto.	Parce nobis bone Iesu.	
Propitius esto.	Exaudi nos bone Iesu.	
Ab omni malo & peccato.	Libera nos dulcis	
Ab ira tua.	Libera nos dulcis Iesu.	
A subitanea & improvisa morte,	libera	
Ab insidijs Diaboli,	libera	
A spiritu fornicationis,	libera	
Ab execranda consuetudine iurandi,	libera	
Ab omni periurio & blasphemia,	libera.	
	A duro	

NOMINIS IESV.

A duro & ingrato corde,	libera.
A transgressione mandatorum tuorum,	libera.
A fulgure & tempestate,	libera.
A morte perpetua,	libera.
Ab incurfu omnium malorum,	libera.
et mysteriū sanctae incarnationis tuae,	lib.
Per aduentum tuum,	libera.
Per natiuitatem tuam,	libera.
Per lachrymas sacratissimas quibus infanti- les genas irrorasti,	libera.
Per caelestē nominis I E S V impositionē,	li.
Per circumcisionem tuam,	libera.
Per sanguinē preciosum, quem pro nobis in- fans fundere coepisti,	libera.
Per Baptismum & sanctum ieiunium tuū,	li.
Per labores & tot dolores tuos,	libera.
Per tot illusiones & flagella tua,	libera.
Per Crucem & passionem tuam,	libera.
Per acerbissimam mortem tuam,	libera.
Per sanctissimam resurrectionē tuam,	libera.
Per admirabilem ascensionem tuam,	libera.
Per immensam gloriam tuam,	libera.
Per gloriosam in cruce nominis I E S V, He-	
	braice

LITANIAE, DVL: NOM: IESV.

braice, Grece, & Latine inscriptionem, lib: 3
Peccatores, Te rogamus audi nos.

August: lib: } Vt dulcem mellisui nominis
medit: c. 36. } IESV memoriam in tabulis
cordis nostri digito tuo inscribere digneris, Te rogi:

Vt omnes Ecclesiasticos ordines, & Societatem IESV in sancta religione conseruare digneris, Te rogamus.

Vt fideles confirmare, hereticos reducere, infideles conuertere, & cunctos saluare digneris, Te rogamus.

Vt hoc nomē IESVS sanctissimum, & uiuentes in opere, & morientes in ore habere mereamur, Te rogamus.

Vt benignissime IESV sis nobis IESVS. Te rogamus audi nos.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Pater nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Misereere nobis.

IESV

LITANIAE DVL: NOM: IESV.

IESV audi nos. IESV exaudi nos.

Kyrie eleison. Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. Secretō.

Et ne nos inducas in tentationem.

Resp. Sed libera nos a malo.

Psalmus 112.

Laudate pueri Dominum: laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc & usq; in seculum.

A solis ortu usq; ad occasum: laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus: & super caelos gloria eius.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat: & humilia respicit in caelo & in terra.

Suscitans a terra inopem: & de stercore erigens pauperem.

Vt collocet eum cum principibus:

v

cum

LITANIAE.

cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in
domo: matrem filiorum letantem.

Gloria Patri & Filio &c.

Sicut erat in prin: &c.

R. Gustate & videte quàm suavis
sit Dominus IESVS.

Resp. Beatus vir qui sperat in eo.

R. Ego autem in Domino gaudebo.

Resp. Et exultabo in Deo Iesu meo.

R. Laudabo nomē Dei cū canticis.

Resp. Et magnificabo eum in laude.

R. Narrabo nomen tuum fratri-
bus meis.

Resp. In medio Ecclesie laudabo te.

R. Sit nomen Domini benedictū

Resp. Ex hoc nūc & usq; in seculū

R. Domine exaudi orationē meā

Resp. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Deus qui gloriosissimum nomen u-
nigeniti filij tui IESV Christi fecisti

fidet

LITANIAE.

211
fidelibus tuis summo suauitatis affectu
amabile, & malignis spiritibus tre-
mendum atque terribile: concede
propitius, ut omnes, qui hoc nomen
IESV deuotè venerantur in terris.
sanctæ consolationis dulcedinem in
præsenti percipiant, & in futuro gau-
dium perpetuæ exultationis obtineāt
per IESVM Christum Filium tuum,
qui tecum uiuit & regnat in unitate
Spiritus Sancti Deus, in secula secu-
lorum, Amen.

R. Exaudiat nos IESVS.

Resp. Et custodiat nos semper.

MODVS MINI-
strandī, & respondendi Sa-
cerdoti celebranti Missam,
secundūm usum Roma-
num: cum adiuncta
breui explicatio-
ne Cerimoniarum
Missæ.

MODVS MINISTRANDI

IN PRIMIS MINI
ster sedens super genua, à
leua Sacerdotis manu, re-
spondebit Sacerdoti
dicenti ut se-
quitur.

Sacerdos. Introibo ad altare DEI
Minister. Ad Deum qui lætificat iu-
uentutem meam.

Sacer: Iudica me Deus, & discerne
causam meam de gente non
sancta, ab homine iniquo &
dolofo erue me.

M. Quia tu es fortitudo mea:
quare me repulisti, & quare
tristis incedo, dum affligit me
inimicus?

S. Emitte lucem tuam & veritatem
tuam: ipsa me deduxerunt &
adduxerunt in montem sanctum
tuum, & in tabernacula tua.

M. Et

SACERDOTI C8LE:

242

M. Et introibo ad altare DEI, ad
Deum qui lætificat iuuentu-
tem meam.

S. Confitebor tibi in cythara Deus,
Deus meus, quare tristis es ani-
ma mea & quare cõturbas me?

M. Spera in Deo, quoniam adhuc
confitebor illi: salutare vul-
tus mei, & Deus meus.

S. Gloria Patri, & Filio, & Spiri-
tui Sancto.

M. Sicut erat in principio, & nunc
& semper, & in secula secu-
lorum. Amen.

S. Introibo ad altare Dei.

M. Ad Deum qui lætificat iuuentu-
tem meam.

S. Adiutoriũ nostrum in nomine Do-
mini.

M. Qui fecit coelum & terram.

S. Confiteor Deo omnipotenti. &c.

M. Misereatur tui omnipotens Deus,
& dimissis omnibus peccatis

re

tuis,

MODVS MINISTRANDI

tuis perducatur te in vitam eternam.

Sacerdos. Amen.

Minister. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Iohanni Baptista, sanctis Apostolis Petro & Paulo, omnibus Sanctis, & tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo, & opere; mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa: ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaellem Archangelum, beatum Iohannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes sanctos & te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

S. Misereatur vestri omnipotens &c.

Minister. Amen.

S. Indulgentiam, absolutionem, & remissionem omnium peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens & misericors Dominus.

SACERDOTI CELE:

213

remissionem omnium peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens & misericors Dominus.

Minister. Amen.

S. Deus tu conuersus viuificabis nos.

M. Et plebs tua letabitur in te.

S. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

M. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine exaudi orationem meam.

M. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

Praemittitur haec confessio ad maiorem tum puritatem, tum humilitatem celebrantis, & reliquorum qui Misse adsunt.

Post introitum dicit Sacerdos cum Ministro alternatim.

S. Kyrie eleison. M. Kyrie eleison.

S. Kyrie eleison. M. Christe eleison.

S. Christe eleison. M. Christe eleison.

MODVS MINISTRANDI

S. Kyrie eleison. M. Kyrie eleison.

Sacerdos. Kyrie eleison.

Quod hæc oratio Gracè funditur, non nisi est unionis Catholicæ admonitio: quod Dei munere sumus ex diuersis gentibus in unum collecti.

Sacerdos. Ante Collectas, Dominus vobiscum. Minister. Et cum spiritu tuo. Quo verbo sibi mutuo imprecantur cœlestis Patris gratiam, qua idonei fiant, & auditores, & sacerdos ad impetrandum, quod petit per collectas.

Amen, & Alleluia quod hic accinantur Hebraicè, nos debet Apostolicæ admonere originis, quod nos ex idololatriis, à Deo per summam misericordiam electi simus.

Perlecta Epistola respondebit M. Deo gratias.

Sacerdos. Ante Euangelium: Dominus vobiscum. Minister. Et cum spiritu tuo.

S. Se-

SACERDOTI CELE:

219

Sacerdos. Sequentia sancti Evangelij &c. Minister. signat se dicens: Gloria tibi Domine.

Minister lecto Euangelio iterum se signans dicit: Laus tibi Christe.

Quibus verbis gratias Deo agimus, quod nos sui Euangelij lumine illustrauerit. Crucis signo ante Euangelium facto, admonemur, crucis signum quondam nobis fuisse ad religionis Christianæ professionem impressum. Quod post Euangelium nos rursus signamus, significat menti esse imprimendam lectam Euangelij doctrinam.

Post symboli recitationem rursus Dominum auditoribus precatur dicens:

Sacerdos. Dominus vobiscum.

Minister. Et cum spiritu tuo.

Postea ad sacrificium se disponit, mentem quidem per orationes: corpus vero per lotionem manuum: Deinde suæ sibi conscius infirmitatis,

rs

audi-

MODVS MINISTRANDI

auditores orat, ut pro se apud Deum
Patrē intercedant, dicit itaq; Orate
fratres.

Minister. Suscipiat Dominus hoc
sacrificium de manibus tuis ad laudē
et gloriam nominis sui, ad utilitatem
quoq; nostram, totiusq; Ecclesie sue
sancta.

Tandem Sacerdos suas preces se-
cretas concludens, in claram erumpit
vocem: Per omnia secula seculorum.

Minister. Amen.

Quia vero iam ad sacrificiū ac-
cedendum erit, ideo prefatio præ-
mittitur: qua et auditores admonē-
tur, quid nam acturi venerint: nimi-
rum ut cœlestia meditentur, gratias
Deo Patri agant, simulq; ipse Deum
pro beneficijs laudat.

Sacerdos. Dominus vobiscum.

Minister. Et cum spiritu tuo.

Sacerdos. Sursum corda.

Minister. Habemus ad Dominū.

Sacera

SACERDOTI CELE:

215

Sacerdos. Gratias agamus Do-
mino Deo nostro. Min: Dignum et
iustum est. Hic Minister debet cum
reliquo auditorio orare ut supra.
Donec tandem Sacerdos ad orationē
Dominicam perueniat; ubi simul co-
gita, quidnam ille nomine nostro pe-
tat: ad finem responde: Sed libera
nos à malo. Ut verò etiam pacis per
Christum facte, participes simus pa-
cem nobis imprecatur.

Sacerdos. Per omnia secula se-
culorum. Minister Amen.

Sacerdos. Pax Domini sit sem-
per vobiscum.

Minister. Et cum spiritu tuo.

Post hæc Christum Dei agnum
cum Sacerdote adora, Christi passio-
nem, fructus S. S. Eucharistie medi-
tare. His absolutis. Sacerdos Deo
gratias persolvit: cui tu Dominum
tibi precanti responde, et ad finem
orationis dicito Amen.

Porro

MODVS MINISTRANDI

Porro in fine Missæ.

Sacerdos. Dominus vobiscum.

Minister. Et cum spiritu tuo.

Sacerdos. Ite Missa est: vel Be-
nedicamus Domino.

Minister. Deo gratias.

In Missis pro defunctis. Sacerdos
Requiescant in pace. Min: Amen.

Vt autē semper memores simus,
Diuinæ illius erga genus humanum
dilectionis, quod Deus sit homo factus,
recitatur ultimo S. Ioannis Eu-
angelium: Vbi Minister idem quod
supra respondebit.

**BENEDICTIO
MENSÆ.**

Ante prandium.

℟. Benedicite. Resp. Benedicite.

℟. Oculi omnium in te sperant

Domine

SACERDOTI CELB.

216

Domine, & tu das escam il-
lorum in tempore oportuno.

Resp. Aperis tu manū tuam, & im-
ples omne animal benedictiōe.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Sancto: Sicut erat in princi-
pio & nunc & semper, & in
secula seculorum. Amen.

Kyrie eleison. Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster &c.

℟. Et ne nos inducas in tentatio-

Resp. Sed libera nos a malo.

Oremus.

Benedic Domine nos, & hæc tua
dona, quæ de tua largitate sumus sum-
pturi, per Christum Dominum no-
strum. Resp. Amen.

℟. Iube Domine benedicere.

℟. Mensæ coelestis participes fa-
ciat nos, rex æternæ gloriæ.

Responsio. Amen.

Post]

BENEDICTIO

Post prandium gratiarum actio.

R. Confiteantur tibi Domine omnia opera tua.

Resp. Et sancti tui benedicant tibi.

R. Gloria Patri, &c.

Resp. Sicut erat in prin:

Oremus.

Agimus tibi gratias omnipotens Deus, pro uniuersis donis ac beneficijs tuis. Qui uiuis & regnas &c.

R. Laudate Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi.

Resp. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: & veritas Domini manet in eternum.

R. Gloria Patri, &c.

Resp. Sicut erat &c.

Kyrie eleison. Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster &c.

R. Et ne nos inducas in tenta:

Resp. Sed libera nos a malo.

Di-

277
MENSAB.

R. Dispersit dedit pauperibus.

Resp. iustitia eius manet in seculum seculi.

R. Benedicam Dominum in omni tempore.

Resp. Semper laus eius in ore meo.

R. In Domino laudabitur anima mea.

Resp. Audiant mansueti, & letentur.

R. Magnificate Dominum mecum.

Resp. Et exaltemus nomen eius in idipsum.

R. Sit nomen Domini benedictum.

Resp. Ex hoc nunc & usque in seculum.

Oremus.

Retribuere dignare Domine omnibus nobis bona facientibus, propter nomen tuum vitam eternam.

Resp. Amen.

Benedicamus Domino. Deo gratias.

Fidelium anime per misericordiam Dei requiescant in pace.

Resp. Amen.

Pater noster &c. Secreto.

Domine

BENEDICTIO

℟. Dominus det nobis suam pacem.
Resp. Amen.

ANTE COENAM.

Benedicite. Resp. Benedicite.
Edēt pauperes & saturabūtur
Et laudabunt Dominum qui
requirunt eum.
Vivent corda eorum in seculū
seculi.

Gloria Patri, &c. Sicut erat &c.

Kyrie eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison.

Pater noster &c.

℟. Et ne nos inducas in tētionē.
Resp. Sed libera nos à malo.

Oremus.

Benedic Domine: ut supra ad prand:
iube Domine benedicere.

Ad coenam vite eternę perducet nos
rex eternę glorię. Resp. Amen.

Post

218
MENSAB.

Post coenam.

℟. Memorā fecit mirabilia su-
orum, misericors & miserator
Dominus.

Resp. Escam dedit timentibus se.

℟. Gloria Patri, &c.

Resp. Sicut erat in prin: &c.

Oratio.

Benedictus Deus in donis suis, &
sanctus in omnibus operibus suis, qui
vivis & regnas &c. Amen.

Deinde Psalm: ut supra post
prandium.

EXORCISMVS CON-
tra imminentem tem-
pestatem fulgurum
& grandinis.

Per signum crucis de inimicis no-
stris, libera nos Deus noster. in no-

mine

EXORCISMVS CONTRA

mine Patris & Filij, & Spiritus Sancti, Amē.
Credo in Deum &c. Kyrie eleison, Christe
eleison. Kyrie eleison, Pater noster, &c.
℟. Et ne nos inducas in temptationem.
Resp. Sed libera nos à malo.

Dominus regnauit, decorum indutus est:
indutus est Dominus fortitudinem, & præ-
cinxit se.

Etenim firmavit orbem terre: qui non
commouebitur.

Parata sedes tua ex tunc: à seculo tu es.
Eleuauerunt flumina Domine: eleuau-
erunt flumina vocem suam.

Eleuauerunt flumina fluctus suos: à vo-
cibus aquarum multarum.

Mirabiles elationes maris: mirabilis in-
altis Dominus.

Testimonia tua credibilia facta sunt mi-
his: domum tuam decet sanctitudo Domine
in longitudine dierum.

Gloria Patri &c.

℟. Osten-

IMMINENTEM TEMPEM:

℟. Ostende nobis Domine misericordiam
tuam.

Resp. Et salutare tuum da nobis.

℟. Adiutoriū nostrū in nomine Domini.

Resp. Qui fecit cælum & terram.

℟. Sit nomen Domini benedictū.

Resp. Ex hoc nunc & usq; in seculū.

℟. Exurgat Deus & dissipentur inimici
nostri.

Resp. Et fugiant qui oderūt eū, à facie eius.

℟. Exurge Christe adiuua nos.

Resp. Et libera nos propter nomen tuum.

℟. Saluum fac populum tuum Domine.

Resp. Et benedic hereditati tue.

℟. Fiat misericordia tua Domine super nos.

Resp. Quemadmodū sperauimus in te.

℟. Domine exaudi orationem meam.

Resp. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

REX æterni imperij omnipotens Deus, qui
das escam omni carni, qui operis calum
f. nubi-

EXORCISMVS CONTRA

nubibus. & paras terræ pluuiam: qui mandas nubibus desuper, & ianuas cœli aperis, qui transfers Austrum de cœlo, & inducis in virtute tua Africum: qui rigas montes de superioribus suis, & de fructu operum tuorum satiatur terra: qui angelo præcepisti, ne terræ, mari, neque arboribus noceret. Parce Domine metuentibus, & propitiare supplicatibus: te enim Domine supplices exoramus, ut procul abscedat incurio turbinum, calamitas tempestatum, fragorque grandinum, percussio fluminum, & quælibet insidiæ inimici temperentur: infesta tonitrua, noxia pluuiæ, ventorum flamine fiant moderate suspensa: omnis quoque spiritus procellarum, & aeræ potestates, virtutis tuæ dextera prosterantur. Descendat quæsumus Domine desuper Spiritus sanctus & sicut Samueli cornigeruin agnum in holocaustum tuum mactasti, fragor aurarum turbam repulit aduersantem: ita fugatis omnibus contrariæ potestatis virtutibus, fruges, mentes & corpora fidelium, manus seruet Angelica protectione superna: & post sopitos nubium impetus, in laudis & deuotionis, ac spiritualis amoris augmentum transeat comminatio potestatis.

Domine Iesu Christe, qui fecisti cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt: quique flumini Iordani benedixisti, atque in

eo

IMMINENTEM TEMPES

eo baptizari voluisti, & tuas sanctissimas manus & brachia sacratissima in cruce extendisti. quibus aerem sanctificasti: obsecramus immensam pietatis & bonitatis tuæ abundantiam: quatenus has nubes, quas ante me, & post me, & supra, & à dextris, & à sinistris, video aerem perturbare, dissoluere & annihilare digneris: ut alligata potestas demonum, ipsis fauens deficiat & turbetur: ad laudem tuam sanctissimi nominis, & omnipotentissimæ maiestatis tuæ: Qui uiuis & regis. &c.

Postea conuersus ad nubes, signet eas signo crucis, dicens:

Circumdet te nubes Deus Pater, circumdet te Deus Filius, circumdet te Deus Spiritus Sanctus: Destruat te Deus Pater, destruat te Deus Filius, destruat te Deus Spiritus Sanctus: Comprimat te Deus Pater, comprimat te Deus Filius, comprimat te Deus Spiritus Sanctus.

Obsecratio.

Sanctus Matthæus, Sanctus Marcus, Sanctus Lucas, Sanctus Ioannes Euangelistæ, qui Christi Euangelium per quatuor mundi partes diuulgarunt, ipsi suis meritis & precibus, hanc tempestatem a termino isto, & ab omni-

f 3

bu

EXORCISMVS CONTRA

bus Christianorum finibus, ab eodem Domino nostro Iesu Christo obtineant effugari & depelli.

Exorcismus.

Et ego peccator, & Christi Sacerdos, seu minister, licet indignus, auctoritate & virtute eiusdem Dei & Domini nostri Iesu Christi, summi Imperatoris, non mea potentia innixus & confusus, vobis precipio immundissimi spiritus, qui has nubes seu nebulas concitatis, in virtute eiusdem Dei & Domini nostri Iesu Christi, per sanctissimam eius incarnationem, per sanctam natiuitatem, per baptismum & ieiunium ipsius, per eius sacratissimam crucem, & passionem, per sanctam resurrectionem, per admirabilem ascensionem, per tremendum aduentum eius & iudicium, per merita intemeratae semperque virginis Mariae, & sanctissimi N. & per merita omnium sanctorum, ut exeatis ab eis, & eas dispergatis in locis syluestribus & incultis, quatenus nocere non possint hominibus, fructibus, herbis, arboribus, aut quibuscunque rebus humanis usibus deputatis. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem, Amen. Ipse vobis imperat Demones, qui has nubes commouetis, de quo de nube lucida dictum est: Hic est filius meus dilectus,

IMMINENTEM TEMPESTAS:

lectus, in quo mihi bene complacuit. Ipse vobis imperat, qui sua sacratissima cruce, & corporis sui sanctissimi in ea extensione aeternam purgavit, ipse vobis imperat, qui per mortem suam, vos, principem vestrum, mortemque deuicit & ligauit, atque aeternae gehennae mancipauit ignibus. Ipse vobis imperat, qui inferno spoliato surrexit a mortuis, ipse vobis imperat, qui post quadraginta dies nube susceptus, virtute sua ascendit in caelum, ipse vobis imperat, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem.

Postea ostendat crucem in aera, dicens:

Ecce lignum sanctissimae crucis, fugite partes aduersae, vicit enim vos, & mundum Dominus noster Iesus Christus Filius Dei, imperator summus, Leo de tribu Iuda, radix David.

Si tempestas nondum quieuit, possunt etiam dici quae sequuntur.

Litaniae de omnibus sanctis. Quicumque vult saluus esse &c. Antiph. Salve regina. Et. Sub te spero, refugium &c. Cantic. Laudate omnia opera &c. Cum gloria Patri ad regulos versus.

DEUS

EXORCISMVS CONTRA

Deinde. *℟.* Benedicamus Patrem & Filium
cum Sancto Spiritu.

Resp. Laudemus & superexaltemus eum
in secula.

℟. A fulgure & tempestate.

Resp. Libera nos Domine.

℟. Emitteret verbum suum, & lique-
sciet ea.

Resp. Flabit spiritus eius & fluent aquae.

℟. Dominus dabit benignitatem.

Resp. Et terra nostra dabit fructum suum.

℟. Domine exaudi orationem meam.

Resp. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui de-
disti famulis tuis in confessione verae fidei,
eterna Trinitatis gloriam agnoscere, & in-
potentia maiestatis, adorare unitatem, que-
sumus, ut eiusdem fidei firmitate ab omni-
bus semper muniamur aduersis.

Protege Domine famulos tuos subsidij
pacis.

IMMINENTEM TEMPE-
222

pacis, & B. Mariae semper virginis
patrocinio confidentes, à cunctis ho-
stibus & periculis redde securos.

A domo tua, quaesumus Domine,
spiritalis nequitiae repellamur, & ae-
reorum discedat malignitas tempesta-
tum.

Ad te nos Domine clamantes
exaudi, & aëris serenitatem nobis
tribue supplicantibus, ut qui iuste pro
peccatis nostris affligimur, misericor-
dia tua praeueniente, clementiam sen-
tiamus.

Largiri & conseruare fructus
terra dignare Domine Deus noster :
ut temporalibus gaudeamus auxilijs,
& proficiamus spiritualibus incre-
mentis. Per Christum Dominum no-
stram.

Deinde Sacerdos bene-
dicat nubes, dicens :

Benedictio DEI omnipotentis
Patris, & Filij, & Spiritus Sancti
t descens

EXORCISMVS.

descendat super has nubes, & omnem
vim inimici ab eis repellere di-
gnetur, Amen.

ITINERARIUM.

Antiph:

IN viam pacis & prosperi-
tatis dirigat nos omnipotēs
& misericors Dominus.

R. Amen.

Canticum Zach:

Benedictus Dominus Deus Israël:
quia visitauit & fecit redemptionem
plebi suae.

Et erexit cornu salutis nobis: in
domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sancto-
rum: qui à seculo sunt, Prophetarū
eius.

Salu-

ITINERARIUM.

Salutem ex inimicis nostris: &
de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cū
patribus nostris: & memorari testa-
menti sui Sancti.

Iusiurandum quod iurauit ad
Abraham patrem nostrum: daturum
se nobis.

Vt sine timore de manu inimico-
rum nostrorū liberati: seruiamus illi.

In sanctitate, & iustitia coram
ipso: omnibus diebus nostris.

Et tu puer propheta altissimi vo-
caberis: praebis enim ante faciem
Domini, parare vias eius.

Ad dandam scientiam salutis ple-
bi eius: in remissionem peccatorum
eorum.

Per viscera misericordiae Dei
nostri: in quibus visitauit nos oriens
ex alto.

Illuminare his qui in tenebris,
& in umbra mortis sedent: ad dirige-

ta

gendos

ITINERARIUM.

gendos pedes nostros in viam pacis.

Gloria Patri &c.

Antiph:

In viam pacis & prosperitatis
dirigat nos omnipotens & misericors
Dominus: & Angelus Raphael co-
mitetur nobiscum in via, ut cum pace,
salute, & gaudio reuertamur ad pro-
pria.

Kyrie eleison.   Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, &c.

℟. Et ne nos inducas in tēlationē.

Resp. Sed libera nos à malo.

℟. Saluos fac seruos tuos

Resp. Deus meus sperantes in te.

℟. Mitte nobis Domine auxilium
de sancto,

Resp. Et de Sion tuere nos.

℟. Esto nobis Domine turris for-
titudinis.

Resp. A facie inimici.

℟. Nihil proficiat inimicus in nobis

Et fia

ITINERARIUM.

Resp. Et filius iniquitatis non appo-
nat nocere nobis. 779

Benedictus Dominus die quo-
tidie.

Resp. Prosperū iter faciat nobis Deus
salutarium nostrorum.

℟. Vias tuas Domine demonstra
nobis.

Resp. Et semitas tuas edoce nos.

℟. Viuam dirigantur vię nostre.

Resp. Ad custodiendas iustificationes
tuas.

℟. Erunt praua in directa.

Resp. Et aspera in vias planas.

℟. Angelis suis DEVS mandauit
de te.

Resp. Ut custodiant te in omnibus vi-
is tuis.

℟. Dñe exaudi orationem meam.

Resp. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

DEVS qui filios israel per maris
mediū sicco vestro ire fecisti:

quique tribus Magis iter ad te, stella
duce pandisti: tribue nobis quæsumus
iter prosperum, tempusque tranquillum
ut Angelo tuo sancto comite, ad eum
quo pergitur, locum, ac demum ad
eternæ salutis portum peruenire felici-
ter valeamus.

Deus qui Abraham puerum tu-
um de Vr Chaldeorum eductum, per
omnes sue peregrinationis vias illu-
sum custodisti: quæsumus ut nos sa-
mulos tuos custodire digneris. Esto
nobis Domine in procinctu suffragium,
in via solatium, in æstu umbraculum,
in pluvia et frigore tegumentum, in
lassitudine vehiculum, in aduersitate
presidium, in lubrico baculus, in nauis
fragio portus, ut te duce, quo tendi-
mus, prosperè perueniamus, et de-
mum incolumes ad propria redeamus.

Adesto quæsumus Domine sup-
plicationibus nostris, et viam samu-
lorum tuorum in salutis tue prosperi-

tate

tate dissonne, ut inter omnes via et
vite huius varietates tuo semper pro-
tegatur auxilio.

Presta quæsumus omnipotens De-
us, ut familia tua per viam salutis in-
cedat, et Beati Ioannis præcursoris
hortamenta sectando, ad eum, quem
predixit, secunda perueniat Dominum
nostrum Iesum Christum filium tuum;
qui tecum vivit et regnat in unitate
Spiritus Sancti Deus, per omnia se-
cula seculorum. Amen.

R. Procedamus in pace.

Resp. In nomine Domini Amē.

ORATIONES A- liquot in elevatione Corporis Christi.

Adoro te deuote latens Deitas,
Que sub his figuris verè latitas,

et

Tibi

ORATIONES IN ELE.

Tibi se cor meum totum subiecit,
 Quia te contemplans totum deficit.
 visus, gustus, tactus, in te fallitur,
 sed auditu solo tute creditur.
 Credo quidquid dixit Dei Filius,
 Nil hoc Verbo veritatis verius.
 in cruce latebat solum Deitas,
 Sed hic latet simul et humanitas.
 Ambo tamen credens atque confitens,
 Peto quod petiuit latro poenitens.
 Plagas sicut Thomas non intueor,
 Deum tamen meum te confiteor.
 Fac me tibi semper magis credere,
 in te spem habere, te diligere.
 O memoriale mortis Domini,
 Panis verus, vitam prestans homini.
 Presta mee menti de te vivere,
 Et te semper illi dulce sapere.
 Pie Pellicane IESU Domine,
 Me immundum munda tuo sanguine.
 Cuius una stilla saluum facere,
 Totum mundum potest omni scelere.
 IESU pie quem nunc velatum aspicio,

Quand

VATIONE CORP: CRISTI.

Quando fiet illud quod iam sitio,
 ve te reuelata cernens facie,
 visu sim beatus tue glorie. Amen.

ALIA.

Ave verum corpus natum ex Ma-
 ria Virgine,
 Verè passum, immolatum in cruce
 pro homine,
 Cuius latus perforatum, vero fluxit
 sanguine.
 Esto mihi prægustatum mortis in ex-
 amine.

O clemens, O pie, O dulcis Iesu
 fili Mariæ miserere mei, et da ut si-
 cut te nunc videre merui in forma pa-
 nis, ita cum ad iudicandum veneris,
 securus et gaudens te videre merear
 in gloria tue maiestatis, Amen.

ALIA.

ts

Domine

ORATIONES IN ELE-

Domine Iesu Christe, qui hanc sa-
cratissimam carnem tuam, &
hunc preciosissimum sanguinem tuum,
de gloriose Virginis Mariæ utero as-
sumpsisti, & eundem sanguinem in ara
Crucis, de sacratissimo latere tuo, pro
salute nostra effudisti, & in hac glo-
riosa carne à mortuis resurrexisti, &
ad coelos ascendisti, & iterum ven-
turus es iudicare vivos & mortuos:
libera me per hoc sacratissimum cor-
pus tuum, quod modo in altari tra-
ctatur, ab omnibus immunditijs mentis
& corporis, & ab uniuersis malis,
præteritis, presentibus & futuris.

Amen.

Oratio post eleuationem.

Ave caro Christi chara,
Immolata in Crucis ara,
Pro redemptis hostia.

Morte

TIONE CORP. CHRIS.

re tua nos amara,
mptor luce clara.
ui gloria.
e Verbum incarnatum,
consecratum,
us angelorum,
spes infirmorum,
peccatorum.
e corpus Iesu Christi,
coelo descendisti,
um redemisti.
re fons pietatis,
angelorum, gloria sanctorum,
eccatorum, miserere nobis,
Amen.

ALIA.

e lux mundi, Verbum Patris,
hostia vera;
ro, Deitas integra, verus homo
ipsum nostre creationis,
m nostre redemptionis,

ORA: IN ELE. CORP: CI

Aue solatium nostre expect.
Aue salus nostra saluationis.
Qui hic pro nobis immolaris
Iuxta dies nostros in tua pace
Et nos in electorum tuorum g
metari. Amen.

MUSEUM
KÖNYV-
TÁRA

HYMNVS BE Iacoponi.

CVR mundus militat
sub vana gloria
Cuius prosperitas
Est transitoria
Tam cito labitur
Eius potentia,
Quam vasa figuli
Quae sunt fragilia.
Plus crede literis
scriptis in glacie,
quam mundi fragilis
na fallacie.

INTES EZ KEONYVNEK

olvasására.

222

Minek vtánna, Kereztien Olvaso, ez
Keonyvnek vtolsó részét meg adák, sok ked-
vem ellen való jegyzéseket veokessembe: de ki-
náltképpen az tábláknak reouid summaiában
mehéz értelmű dolgokat, Magyar nyelv ellen
való cozue szerkesztéseket, az vtolsó Keonyv-
nek karáian mód nélkül való jegyzéseket: vé-
gezetre az Keonyvnek végében akartom nél-
kül való additamentumokat, kik sem módgyá-
ual, sem idejében, sem helyen nem szolgálhatnak.
Mind ezeket meg tekintuén, táuol létem miatt
való fogyatkozásokat méltó mentések által
akarám igazítani. Reouid ideon, az Vrnak se-
gitése által, Kereztiennek instantiaiára, igye-
kezem, hogy vyonnan kedued szerint

tíztabban kü nyomta-
tassék.

+
Particula bene conectendi orationem

Verum enim uero. Sed enim. Porro. Ceterum.
Sed enim uero. Ponite oculos uobis. quid?
Satis opinor. Sed audite quasso. Sine
hoc loco. Quid censeatis? Vanam nity
Magna sunt haec. Sed quorum haec de
puto? Fingite animis uiris. Vereor sane
Vultis audire? At enim. Sequitur iam
illud. Quid ad haec tandem? Sed
antequam. Nihil sic dico nec
attinet dicere. Sed quoniam.
Videtur ne? Quaret quispiam fortasse
Videamus nunc id quod caput est.
Quid nunc iam dicam aut quid
querar? Quare uidete. Itane vo.
Sed ne cui uestrum. Vemo nunc ad
illud quod mihi initio proposui.
Quid ita uero. Est sane illud diu
Verum neq; ego neq; eloquentissimus
Iam uo: uellem hoc loco si possem
audire. Difficile est dicere neq;
Summo sine dolore dici potest.

1884.

